

नावनगर—आनंद प्रीन्टिंग प्रेसमां शाह गुलाबचंद बटुजाइए ठायी प्रसिद्ध करी.

શેઠ આણંદજી પુરુષોત્તમ ગ્રંથમાલા સંવંધી વે વોલ.

આ શહેરના અગ્રણ્ય, સરલ સ્વચ્છાવી અને જ્ઞાન્તિપ્રિય ગ્રહસ્થ, શેઠ આણંદજી પુરુષોત્તમ જેમણે વાલ્યાવસ્થાથી સ્વશક્તિ વલે વ્યાપારમા અન્યુદય પ્રાપ્ત કરી સ્વોપાર્જિત ધ્વ્યવલ્લે વિવિધ પ્રસંગે અનેક ધાર્મિક કૃત્યો કરી લોકપ્રસાંસાની દ્વારા વગર પોતાના આત્માને નિર્મલ કર્યો હતો, અને તેવી નિર્મલતા પ્રાપ્ત થયાથી જેમના હૃદયમાં શાંત રસનો અનહદ જમાવ થયો હતો, એવા સદ્ગુણાલંકૃત ઉક્ત શેઠ આ સન્ના ઉપર પણ અંતઃકરણથી પ્રીતિ ધરાવતા હતા. અને પ્રમંથે પ્રસંગે શુભ સલાહ આપી સન્ના તરફથી થતા શુભ કાર્યોમાં પોતાનો આનંદ જાણાવતા હતા. આત્રી ઉચ્ચટ્તિવાલા વયોવૃષ્ઠ ઉક્ત શેઠશ્રીનો સં. ૧૯૬૬ ના પોષવદી ૯ ના રોજ સ્વર્ગપ્રાપ્ત થયો હતો તે પ્રસંગે મહુમ શેઠશ્રીના ધર્મ પરાયણ સુપત્ની શ્રીમાળેકમ્પાદ તરફથી શેઠ સાહેબના પુણ્યાર્થે પોતે કહેલી રકમમાંથી રૂ. ૫૦૦ નો રકમ જ્ઞાનનો ઉચ્ચાર કરવા નિમિત્તે આ સન્નાને તેમના મુખ્ય શેઠ ગુલામચંદ આણંદજી કે જે આ સન્નાના ઉપપ્રમુખ હે તેમની મારફત સન્ના કરેલા તરાવ મુજબ વીજા વર્ગની ગ્રંથમાલા માટે ખેટ કરવામા આવેલી હતી. તે મુજબ આ ગ્રંથ તેમની સીરીકના વીજા પુણ્ય તરીકે અમારા તરફથી ઉપાવી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યો છે.

સ્વર્ગપ્રાપ્ત પામેલા સંવંધીઓની પાઠલ શુભ ક્રિયાઓ પૈકી આપા ઉપયોગી ગ્રંથોને પ્રસિદ્ધ કરી જ્ઞાનોદ્ધાર કરવાનાં ઉચ્ચ કાર્યો કરવા તે પ્રગંસનીય હોદ્દાને તેવો માર્ગ ઉપર જાણાવ્યા મુજબ આ ગ્રંથના આર્થિક સહાય આપનારે લીધેલો છે. તેથી તેઓને ધન્યવાદ ઘટે છે, અને તેનું અનુકરણ કરવાનું શુભ પગલું જરૂર અન્યને સૂચના કરવામા આવે છે.

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા—ભાવનગર.

પ્રસ્તાવના.

આ તપોરત્ન મહોદધિ કે જેના વે વિનાગ કરવામાં આવ્યા હે. પ્રથમ વિનાગમાં (૬૬) પ્રકારના આચારદિનકર-
માં કહેલા તપોનું અને વીજા વિનાગમાં (૭૩) પ્રકારના અન્ય ગ્રંથાદિમાં કહેલા તપોનું વર્ણન આપવામાં આવ્યું હે. પ્રથમ
વિનાગમાં આપેલા ૬૬ તપો પૈકી પ્રથમના ૬ અથવા ૭ તપ જિનોક્ત હે એમ આચારદિનકરમાં કહ્યું હે. તે ૮૬ તપો પૈકી
કેટલાક તપો આચારદિનકર શિવાય અન્ય ગ્રંથોમાં પણ હે તે અમે પ્રસંગોપાત્ દર્શાવ્યું પણ હે. વીજા વિનાગમાં આપેલા તપો
આચારદિનકરમાં નથી. તેમાંના હેઠ્ઠા ૧૨ તપો વિધિપ્રપામાંથી લીધેલા છે. વિધિપ્રપામાં તે શિવાય વીજા તપો પણ
વર્તવેલા હે તે ઉપર આવી ગયેલા હે.

બંને વિનાગમાં કેટલાક તપો અને તેના ગુણણા વિગેરે વહુ વિસ્તારથી આપેલા હે. પહેલા વિનાગમાં અષ્ટકર્મમૂદન
તપ, એકસો વીશ કલ્યાણક તપ, એકસો શીત્તર જિનતપ, મહાવન તપ અને અદ્વયનિતિ તપ વિગેરે, તેમજ વીજા વિનાગમાં વીશ
સ્થાનક તપ, અષ્ટ કર્મ સત્તરપ્રકૃતિ તપ, પીસ્તાલીશ આગમ તપ, હન્નુજિન ઓલી તપ અને નવ પદ ઓલી તપ ઇત્યાદિમાં
સારો વિસ્તાર કરેલો હે.

આ મથની અદર આચારદિનકરાદિ અનેક ગ્રંથોનો આધાર લેવામાં આવ્યો હે. જેનો જેનો આધાર લેવામાં આવ્યો

હ તના નામાનુ દ્વાસ્ટ આ સાથે આપવામા આવ્યું છે. દરેક તપના નામની સાથે તે તપ શેમાથી લેવામાં આવ્યો છે તે તથા સા-
થીઆ, 'સ્વભાસમણ વિગેરે સાંકેતિક શબ્દથી સૂચવ્યું છે, તે સંકેતો પણ આને લગતા વતાવવામાં આવ્યા છે. આગાઢ અનાગાઢ
તપનું સ્વરૂપ પ્રથમ વિજ્ઞાનના ૧૨ મા પૃષ્ઠ ઉપર આપેલું છે.

તપનો મહિમા પ્રદર્શિત કરવા માટે શ્રી આચારદિનકરમાંથી શ્લોક ૩૩, સિદ્ધપ્રકરમાંથી શ્લોક ૪ અને તપ કુદ્ધકમાંથી
ગાથા ૧ લાંને અર્થ સાથે ગ્રંથના પ્રારંભમા આપવામાં આવેલ છે તે સ્વાસ વાંચવા યોગ્ય છે. તપનો મહિમા તે વાંચવાથી હૃદયમાં
સ્ફુરાયમાન થાય છે, તે સાથે તપને લગતી વીજી પણ કેટલીક સમજણ તેમાં આપેલી છે.

ત્યાર વાદ દરેક તપનો સામાન્ય વિધિ વતાવવામા આવ્યો છે તે તરફ વાંચકોનું સ્વાસ ધ્યાન સ્વેચ્છામાં આવે છે. તે
સાથે શ્રી સેનપશ્ચાદિકમાંથી તપને લગતા પ્રશ્નોત્તરો દાખલ કર્યા છે કે જે સ્વાસ ઉપયોગી છે.

પ્રાંતે ૧૬૧ તપની ક્રમસરની અને અક્ષરાનુક્રમનો-પ્રમ વે પ્રકારની અનુક્રમણિકા આપવામાં આવી છે અને તેને લ-
ગતો ૧૬૨ મો યુગપદ્ધાન તપ કે જે ગ્રંથમાં આપવો રહી ગયેલો તે તથા ૩૮ મા નંબરના તપની વીજી રીત આપવામાં આવી છે.

ત્યાર વાદ ગ્રંથની ચરુઆત કરી દરેક તપનું વિગત શાસ્ત્રાગાર સાથે વતાવવામાં આવ્યું છે. વર્તમાન સમયે અનેક ગ્રં-
થોથી, બુકોથી, તપના ટીપ્પણઓથી અને હુટક પયોથી તેમજ ચાલુ પ્રચારથી જે જે તપો જાણવામાં આવ્યા તે તમામ આ
ગ્રંથની અંદર દાખલ કરવામાં આવેલ છે, પ્રુપણ વાકો રાખેલ નથી. તે હતાં કોઈ વિદ્વાન મુનિરાજ વિગેરેને કોઈ તપ આમાં

वतावाची विशेष जाणवामां होय अथवा जाणवामां आवे तो तेपणे अमने दाखी मोकडवा कृपा करवी-अमे अनुकूल प्रसंगे ते प्रसिद्धिमा मूकडुं. ते साथे आपेक्षा तपोनी अदर विधि विधानादिमा कांड जुड चुक माझम पदे तो तेपण दाखी मोकडवा कृपा करवी के जेथी तेवो सुधारो योग्य जणायेथी प्रसिद्ध करवामां आवशे.

आ तपावळीनी केची अने केडवो जरु हनी? अने ते हेडवे अंगे पूरी पारुवामां आवी ठे? ते संवयमा अमारे दाखवुं ते स्वप्रशंसा करग जेवुं जणाय ठे, परंतु उत्तम जनोपज्ञ तेनो योग्य उपयोग करी माध्यंत यांची जइने तेनी किंमत करवी. कारणके सुझजनेो आवा मयासनी किंमत समनारा होय ठे. आज सुधी अननस्थितपणे अनेक प्रकारना तपो करावा वार्गां आवे ठे ते सेंव एक सरखी संकळनाथी करवा तरावामां आवे अने अनेक पडन रहेसा तपोनी माहिती सेंव तपाचिदापिओने मळे प आ ग्रंथ प्रसिद्धिनो खास हेतु ठे.

आ ग्रंथनी अंदर वतावेदा तपोना विधि विधानमा जे काड अपूर्णता हती ते दुष् परंपराथी मेळवीने, अनुभवनीने पूडीने तेमज एने दगता तपो साथे मुळावडो करीने दूर करवामां आवी ठे. कोड प्रकारनी खामी वनता मुथी रहेवा दीधी नथी. तेनी उपर सुझाए खास ध्यान आपणुं अने तेमां सुमारानो अयकाश जणाय तो अमने दाखी मोकडवुं.

जे जे तपना गुणणामां खी जाति विगेरेने मोटे शब्द काडीन्य जणांयुं ठे त्यां त्या रीजा सरल शब्द रचनावाळा गुणण पण वतावेदा ठे, ते गणवाथी पण चाळी शकशे.

આ ગ્રંથ નૈયાર કરવામાં શાસ પ્રયાસ શ્રીમદ્વિજયાનંદસૂરીશ્વરના શિષ્ય પર્વતક શ્રીકાંતિવિજયજી મહારાજના શિષ્ય મુનિરાજશ્રી ચક્તિવિજયજી મહાગજનો છે. તેમણે ગુણણા ત્રિગેરે માટે વૃષ્ઠ સાધ્વીશ્રી દેવશ્રી તથા હેતશ્રીજીની અને સાધ્વીજીશ્રી ભાજશ્રીજી વિગેરેની પણ યોગ્ય સહાય લીધી છે. તેમના અનુજ્ઞેલા તપ સંવંધી અનુજ્ઞવનો પણ ઉપયોગ કર્યો છે. તે સર્વનો અત્ર અંતઃકરણ પૂર્વક આજાર માનવામાં આવે છે.

આ ગ્રંથ પ્રસિધ્ધિના કાર્યમા મુનિરાજના તથા સાધ્વીજીના ઉપદેશથીજ ભાવનગર નિવાસી શ્રાવક આણંદજી પુરુષોત્તમના શ્રેયાર્થે તેમની વિચિત્રા બાઈ માણેકે કાઢેલી રકમમાંથી સંપૂર્ણ આર્થિક સહાય આપવામાં આવી છે તેથી તેમને અત્ર અન્નિનંદન આપવું યોગ્ય લાગે છે.

આ ગ્રંથ વિવિધ તપ કરવાના અન્નિદાપી દેરેક સાલુ સાધ્વીને જેટ આપવામાં આવશે. તેમજ જે જે શહેર કે ગામના ઉપાશ્રયમાં સંજાલથી સાચવી રાખવાનું અને તેનો યોગ્ય ઉપયોગ કરવાનું જાણશે તે તે ઉપાશ્રયમા અને લેખેલા પુસ્તક મંદારોમાં તથા જાદેર જૈન લાઇબ્રેરીઓમા દરેક નક્કર જેટ તરીકે મોકલવામાં આવશે.

આ ગ્રંથ વાંચીને અનેક સાધુસાધ્વીઓ તેમજ શ્રાવક શ્રાવીકાઓ નવા નવા તપ કરવાને હજમાલ શાઓ અને તેના લાગનો વિનાગ આ ગ્રંથ તૈયાર કરનાર મુનિરાજ તથા સાધ્વીઓને અને આર્થિક સહાય આપનારને મળો દમ હઠી આ હુકી પ્રસ્તાવના સમાપ્ત કરવામા આવે છે.

सदरहु ग्रंथ प्रथम साद्यंत जोइ जड प्रफो तपासवा वगेरे वावतमां छीधिस अम मोटे शेर कुंवरजी आणंदजीनों पण
आचार मानवामां आवे डे.

सदरहु ग्रंथनी शुद्धिने मोटे यथाशक्ति प्रयत्न करवामां आव्यो डे उतां दृष्टिदोष के प्रेसदोषने छइने कोइ स्थले स्वद्वाना
थयेन होय तो तेने मोटे कृपा याचीए डीए.

आत्मानंद जवन

वीर संवत २४४१ आत्म संवत २०

श्रावण शुद्ध १९

संवत १९७१

गांधी वल्लभदास त्रिभुवनदास

तथा

शेर हरजीवनदास दीपचंद
सेक्रेटरीओ

ગ્રંથાદિ આધાર

આ તપોરત્ન મહોદધિના વંને વિનાગમાં નીચે લેખેલા પુસ્તકોમાંથી તપસ્યાઓના નામ, વિધિ, ઉદ્યાપન, નિર્ણય તથા ગરણાં વિગેરે લીધેલા છે. પુસ્તકોના આધાર સિવાય અથવા અનુચ્ચો સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક, શ્રાવિકાના પ્રચલિત રહિના અનુ-
ન્નવ સિવાય કાંઈ પણ લેખવામાં આવ્યું નથી. જરૂરવાળા સ્થાનોમાં તે તે ગ્રંથોના નામો પણ લેખવામાં આવ્યા છે. પ્રથમના
અઢાસી તપો તે શ્રી આચારદિનકરમાંથી જ લીધાં છે. પરંતુ તેમાં કેટલીક હકીકતો ઉમેરણ ગ્રંથાંતરોથી કર્યું છે.

૧ આચાર દિનકર

૨ પંચાશક

૩ પ્રવચનસારોજ્યાર.

૪ વિધિપ્રણા.

૫ તપ કુલ્લક (વર્મરત્ન મંજૂષા)

૬ પ્રતિ નંબ વ.

૭ પ્રતિ નંબ અ.

૮ પ્રતિ નંબ ક.

૯ પ્રતિ નંબ લ.

૧૦ પ્રતિ નંબ ગ.

૧૧ પ્રતિ નંબ ઘ.

૧૨ પ્રતિ નંબ ઙ.

૧૩ પ્રતિ નંબ ટ.

૧૪ પ્રતિ નંબ ઠ.

૧૫ દીપાણું

૧૬ પરચુરણ તપસ્યા (લાભશ્રીજીની) પ્રત. ૨૪

૧૭ જૈન પ્રવોધ

૧૮ જૈન ધર્મ સિંધુ

૧૯ આંચલિક પૂજા

૨૦ જાપ માળા

૨૧ તપાવર્ણ પં. કમલવિજયજીએ તપાવેલી

૨૨ રામવિનોદ

૨૩ સેનપ્રશ્ન.

૨૪ ચાર માસિક પર્વ કથા (સંસ્કૃત).

२५ श्रीरंगविजयजीनी प्रति
२६ लुटक पत्रो

२७ श्राद्ध विधि

२८ प्रचक्षित परंपरा संबधी पत्रो

२९ जैन धर्म प्रकाश पु. २५
३० तपाव्रक्षितुं दीपणुं

सांकेतिक शब्द.

ख०—खमासमाण देवा. सा०—साथीया करा. दो०—द्वोगस्सनो काठस्सग करवो. नो०—नवकारवाळी गण-
वी. आ चार अक्षरनी नीचे लेखेन्ना अंको ते तेतुं प्रमाण समजुं. तपना नामनी साथे मुकेन्ना अक्षरोः—जै० प्र०—जैन प्रबोध.
जै० सिं—जैन धर्म सिंधु. रं० वि०—श्री रंगविजयजीनी प्रति. द्वा० श्रीद्वान्नथीजी पासेथी मलेन्न पत्रो. पं० तं० पंन्यास श्री
कमल विजयजीनी उपवेन्न तपावळी. वि० प्र० विधिप्रपा. प्र० प्रचक्षित. रा० वि० रामविनोद. जा० जापमाद्वानी बुक. लु०
प० लुटक पत्र. श्रा० वि० श्राद्ध विधि उपेन्नी. प० प्र० परंपराथी प्रचक्षित. टी० तपाव्रक्षितुं दीपणुं

ज्ञानैश्वर्यजिंरपि युक्ततया विज्ञानम्, योऽस्मिन् ज्ञेयऽपि समकर्मद्वयं स्वकीयम् ।

तेषु तपोऽसमफलं समसर्वसत्त्वं, तं वर्धमानजिनपादकजं नमामः ॥ १ ॥

अर्थ—जे (वर्धमान स्वामी दीक्षा स्वीधी त्यारथी) चार ज्ञाने करीने युक्त ठतां पण अने तेथी करीने ते ज ज्ञवमां पोताना समग्र कर्मना क्यने जाणतां ठतां पण अनुपम फळने आपनारा तपनुं आचरण करता हवा, ते सर्व प्राणीओने विये समदृष्टि वाळा श्री वर्धमान स्वामीना चरण कमळने अमे नमीण् डीण. ?

श्री आचार दिनकरमां श्रीवर्धमान सुरि कहे ठे के—

यदूरं यदुराराध्यं, यच्च दूरे व्यवस्थितम् । तत्सर्वं तपसा साध्यं, तपो हि दुरतिक्रमम् ॥ २ ॥

अर्थ—जे (वस्तु) अत्यंत दूर (अतर्क्य) ठे, जे दुःख बने आराधी (मेळवी) शकाय तेवी ठे, तथा जे दूर रद्दस्त्री ठे ते सर्व वस्तु तपस्याबदे साध्य ठे. कारण के तपस्या एतद्वे तपस्यानो प्रभाव दुरतिक्रम ठे, एतद्वे तेने कोइ उद्योगन करी शके तेम नथी. २

तपः शिवकुमारवचरति मन्दिरस्थोऽपि यः स देवपरिषद्यपि द्युतिमहत्त्वविस्फूर्तिभृत् ।

कुशान्वकृशातापनोद्धासितवर्णकं काञ्चनं स धातुषु विशिष्टता वृपतिमौद्वितामेति च ॥ ३ ॥

અર્થ—જે માણસ શિવકુમારની જેમ ગૃહસ્થાશ્રમમાં રહીને પણ તપસ્યાનું આચરણ કરે હે, તે મનુષ્ય દેવ સન્નામાં કાંતિ અને મહત્વની સ્ફુર્તિને ધારણકરનાર (દેવ) થાય હે. તથા જેમ અગ્નિના ઘણા તાપમાં તપાવવાથી જેનો બળેં ઉદ્ભાસ પામેલો હે એવું સુવર્ણ સર્વ ધાતુઓમાં વિશિષ્ટપણે પામે હે, તેમતે સર્વ મનુષ્યોમાં વિશિષ્ટપણે અને રાજાઓમાં શિરોમણિપણે પામે હે ૨.

તપઃ સકલકર્મન્નિષ્ક્રિયદ્વિધ્વન્નિશ્ચિતં ગૃહે પુરિ ચ દુર્જગોડપ્યહહ નન્દિપેણો દ્વિજઃ ।

ત્રતે શમતપઃપરઃ સુરનૈર્કવંઘ્યોડન્નવદ્રવિજ્વલ્લનતાપિતઃ શ્રયતિ દીપ્તિમામો વટઃ ॥ ૪ ॥

અર્થ—તપ સમગ્ર કર્મને નેદનારો હે અને વિવિધ પ્રકારની લબ્ધિને પ્રાપ્ત કરનારો હે. અહો ! નંદિપેણ નામનો બ્રાહ્મણ કે જે પોતાના ઘરમાં તથા નગરમાં પણ મહા દુર્જાગી હતો, તે ચારિત્ર ગ્રહણ કરીને શમયુક્ત તપમાં તત્પર થવાથી દેવ તથા મનુષ્યને વંદન કરવા યોગ્ય થયા. જુઓ ! “ સૂર્ય અને અગ્નિથી તપાવેલો કાચો ઘસો પણ કાંતિને પામે હે ” ૪

યસ્તપોવિધિરામ્નાતો જિનૈર્ગીર્તાયશ્ચલુન્નિઃ । તં તથા કુર્વતાં સન્તુ મનોર્વાંઙિતસિષ્ચયઃ ॥ ૫ ॥

અર્થ—તીર્થંકરોણ તથા ગીર્તાય મુનિઓણ જે તપનો વિધિ કહ્યો હે, તે તપને તે વિધિ કરનાર માણસોની મનવાંઙિત સિષ્ઠિઓ થાય છે. ૫

અસત્યાં દાનશક્તૌ ચ દેહશક્તિમવેદ્ય ચ । અનુષ્ટયં પુણ્યવક્ત્રિસ્તપઃકર્મ સુહુષ્કરમ્ ॥ ૬ ॥

अर्थ—जो दान देवानो शक्ति न होय, तो पुण्यवन्त माणसोए पोताना शरीरनी शक्ति जोइने (शक्ति प्रमाणे) अत्यंत दुष्कर एवं तपकर्म करवुं द.

तर्ह्यै द्वादशरूपं स्याद्वाद्याद्यनन्तरैर्दत्तः । संयोज्यं पङ्क्तिविधं बाह्यमुपवासादिक्रममिति ॥ ७ ॥

अर्थ—ते तप बाह्य अने अश्र्यंतर जेदे करीने वार प्रकारे हे. (एटहे के त प्रकारे वाह्य तथा त प्रकारे आश्र्यंतर तप हे.) तेमां बाह्य तप उपवासादि वने करीने त प्रकारे करवुं शु.

तपोविधिः श्रेण्युक्त्या प्रोक्तोऽहं हि त्वं । कश्चित्केवलसिद्धिः कश्चिज्जीतार्थनापितः ॥७॥

कश्चित्प्रज्ञार्थिर्नित्थीर्नित्थिविधिः स तपोविधिः । योगोपधानमुख्यो यः स त्रिविधिः केष्वहीरितः ॥ए॥

अर्थ—तीर्थक्षेत्र तथा मुनिवरो एणिनी युक्ति वने तपनो विधि कहेलो हे, तमां कोइक तप केवळीए कह्यो हे, कोइक गीतार्थ मुनिओए कहेझो हे, तथा कोइक तप फठना अर्थोओए आचरेलो हे, ए रीते ते तप विधि त्रण प्रकारनो हे, तमां योगोपधान जमा मुख्य हे एवो जे विधि हे ते केवळीए कहेलो हे. ८—ए.

कटघाण। दिपुंररीकतपोमुख्यो मुनीरितः । रोहिणीकल्पद्रुकादिविधिः फञ्जतपोमयः ॥ १० ॥

અર્થ—જેમા કલ્યાણાદિક પુંઢરીક તપ મુલ્ય છે, તે તપ ગીતાર્થ મુનિઓણ કહેલો હે, તથા રોહિણી અને કલપવૃક્ષાદિકનો એ વિધિ હે, તે ફલતપોમય ષ્ટઞ્ચે ફલની અપેક્ષાવલો તપ હે ૧૦.

एवं संपित्य विद्वद्भिस्तःश्रेणिः पदशिता । कार्यं न माधुष्याभोजिः प्रतिमायाद्युगासक्तैः ॥ ११ ॥

छतोपधानैः सम्यक्स्वगारिणिः फ मं तपः । नोया योगा गृहस्यैश्च ज्ञेयं सर्वं ततोऽपि हि ॥ १२ ॥

त्रिषेवं श्रावकैः शान्तैः श्रमिकाजिस्तथाविभम् । शान्तोऽवनिजोऽवाहारो निःकामो निःकृपायकः ॥ १३ ॥

वीरोज्यनिन्दारहितो गुरुशुश्रूषणे रतः । कर्मकृत्यार्थी मायेण रागद्वेषविवर्जितः ॥ १४ ॥

दयालुर्विनयापेक्षो मेल्येहफत्तनिःस्पृहः । कृपी नीरुक् निरुत्सेको जीमस्तपसि युज्यते ॥ १५ ॥

अर्थ—आ ममाले विद्वानोए एकत्र थइने तपस्याओनो समूह बताओ छे. साधुओए, साध्वीओए तथा जेपणे प्रतिमा बहन करी होय, जेमणे उपमान कर्ग होय अने जेमणे सपकिा गारण कर्तु होय एथा श्रावकोए फलनी अपेक्षा बाळी तप-स्याओ कबी नहीं. बळी गृहस्थाश्रमीओए योगोद्धहन कर्तु नहीं, (मुनिए कर्तु) अने चाकीनां संबंध तपो शान्त गुणवाळा श्रावकोए तथा श्रमिकाओए कर्वा. शान्त, अद्वयनिद्रावाळो, अद्विगहारी, कामना रहित, कर्पाय वर्जित, धैर्यवान, अन्यनी निंदा नहीं करना, गुरुजननी शुश्रूषा (सेवा) मा तप, कर्म क्षय कावनाओ अर्थी, माये राग द्वेष रहित, दयालु, विनयनी अपेक्षा बाळो, परलोक तथा आ लोकना फत्तनी इत्ता रहित, कृपामान, नीरोगी, अने उत्कंठा रहित एवो जीव तप कावनि लायक छे. ११-१५.

पाष्पासिके वार्षिके च मासोर्ध्वतपसि स्पृष्टे । त्यक्तं प्रतिष्ठादीक्षासु काक्षं तस्मिन्नपि त्यजेत् ॥ १६ ॥

અર્થ—પ્રતિષ્ઠા તથા દીક્ષામાં જે કાલ તજેલો હે, તે કાલ હમાસી તપમાં, વર્ષો તપમાં તથા એક માસ કરતાં અધિક વસ્તના તપના પ્રારંભમાં પણ તજવો. ૧૬

શુને મુહૂર્તે પ્રારંભે કોઈનાન્યાયાંતુ યાન્તુ ચ । પક્ષમાસદિનાદ્વાનિ ન પશ્યેત્તત્ર દૂપણમ્ ॥ ૧૭ ॥

અર્થ—શુન મુહૂર્તે તપનો પ્રારંભ કર્યો પછી પશ્વવાનીયું, મહિનો, દિવસ કે વરસ અશુન આવે ને જાય તોપણ તેમાં કાંઈ દોષ નથી. ૧૭.

મૃતુધ્રુવચરક્ષિમે વારે જૈમં શનિ વિના । આઘાટનતપોનઃશ્ચાલોચનાદિષુ જં શુનમ્ ॥ ૧૮ ॥

અર્થ—પ્રથમ વિહાર, તપ, નંદી અને આલોચણને વિષે મૃતુ, ધ્રુવ, ચંદ્ર અને ક્ષિપ્રે એ સંજ્ઞાવાલા નક્કરો શુન હે, તથા મંગલ અને શનિ સિવાયના વીજા વારો શુન હે. ૧૮.

ક્રિયમાણે તપસ્યન્તસ્તપઃ પુણ્યતિર્થો યદિ । આયાતિ નિયમાત્કાર્ય હુર્લ્લઘ્યો નિયમઃ સતામ્ ॥ ૧૯ ॥

પ્રવર્ધમાનં સંસ્થાપ્ય પશ્ચાત્તત્ક્રિયતાં તપઃ । તપોમધ્યે તપઃકાર્યે ગરિષ્ઠં તપ આચરેત્ ॥ ૨૦ ॥

અવશેષં લઘુતપઃ કાર્ય પશ્ચાત્તતોડપિ હિ ।

અર્થ—તપ કરતા વચમાં જો પર્વ તિથિનો તપ આવે તો વધતા (મોટા) તપને રાહી મુકીને તે પર્વ તિથિનો તપ અવશ્ય કરવો. અને ચાલતો આવતો મોટો તપ પછીથી કરવો. કારણકે સત્પુરુષનો નિયમ હુર્લ્લઘ્ય હે. વલ્લી એક તપના મધ્યમાં

૧ મૃગશિર, ચિત્રા, કર્તુરાધા, રેવતી,

૨ રોહિણી, ઉત્તરા મળ,

૩ પુર્નવસુ, સ્વાતિ, યજ્ઞ, ષ નેટા શતભિષા

૪ જ્યેષ્ઠી પુષ્ય હસ્તા જામીનિવ

બીજો તપ કરવાનું પ્રાપ્ત થયાથી જે તપ મોટો હોય તે કરવો. અને વાકી રહેલો લઘુ તપ ત્યાર પછી પણ કરવો. (અર્થાત્ કોઈ તપ એકાસણે કરવા માંડ્યો હોય તેમા બીજા કોઈ તપનો ઉપવાસ કરવાનું ઉપસ્થિત થાય તો ઉપવાસ કરવો. એકા સાણું પછી કરવું). ૧૯-૨૦ ॥

અનાત્તોગાદિત્તિર્જને તપઃકર્મણિ મધ્યતઃ ॥ ૨૧ ॥

આલોચનીયં તત્તત્ર કાર્ય પથાત્તપોઽથવા । ક્રમેજે તપસિ પ્રાયો ન ગણયેત્તિક્રમઃ ॥ ૨૨ ॥

અર્થ—અનાત્તોગાદિકના કારણે તપના મધ્યમા તપ જાગ્યો હોય તો તેની તે તપમાંજ આલોચણ લઈ લેવી, અથવા પ-ઢીથી તે સંબંધી તપ કરવો. અનુક્રમવાળા તપમા પ્રાયે કરીને તિથિનો ક્રમ ગણવો નહીં અર્થાત્ તિથિએ સ્વાત્રાનું આવે અને વગર તિથિએ ઉપવાસાદિ આવે તો તેમ કરવું. ૨૧-૨૨

તિથિજે તપસિ શ્રેષ્ઠા સૂર્યોદયગતા તિથિઃ । તિથેઃ પાતે ચ પૂર્વસ્મિન્નદિ દૃષ્ટ્વો પરત્ર ચ ॥ ૨૩ ॥

કાર્યે તિથિતપઃકર્મ પ્રાહૈતિ જગવાન્ જિનઃ ।

અર્થ—તિથિની મુખ્યતાવાળા તપમાં સૂર્યોદય વેલાની તિથિ લેવી શ્રેષ્ઠ છે પણ જો તિથિનો ફાય હોય તો પૂર્વની તિથિ લેવી અને તિથિની દૃઙ્ઙ હોય તો (વેમાં) વોજી તિથિ લેવી. એ રીતે તિથિના પ્રાધાન્યવાળો તપ કરવો એમ જગવાન શ્રી જિનેશ્વરે કહ્યું છે. ૨૩ ॥

કાલદૃષ્ટે રસત્યાગાદૃત્તિસંક્લેપતસ્તથા ॥ ૨૪ ॥

ઔનોદર્યમનશનં કાયકલેશાન્તરેષુ ચ । અધિકં યત્પસ્તત્તુ ક્લેયં દુશ્લોત્તરોત્તરમ્ ॥ ૨૫ ॥

અર્થ—કાલદૃષ્ટિ, રસત્યાગ અને દૃત્તિસંકેપથી તેમજ ઔનોદર્ય, અનશન અને કાયકલેશમાં—એ ઠ પ્રકારના તપમાં ઉત્તરોત્તર દૃષ્ટિએ અધિક તપ જાણવો. અર્થાત્ ક્રમસર એક વીજાથી ઉત્તરોત્તર અધિક સમજના. (તે આગલ થતાવે છે). અહીં કાલદૃષ્ટિ નામનો તપ વિશેષ થતાવ્યો છે અને સંલ્પીનતા તપનો કાયકલેશની અંદર સમાવેશ કર્યો છે, એમ કરીને ગાહ્ય તપના ખેદની સંભ્યા ઢની કાયમ રાલી છે. ૨૪-૨૫.

મૌહૂર્તિકં પ્રાહરિકં સાર્ધપ્રાહરિકં તથા । મધ્યાહ્નમપરાહ્નં ચ તપઃ કાલોત્તરોત્તરમ્ ॥ ૨૬ ॥

અર્થ—તવકારશી, પોરસી, સાઢપોરસી, પુરિઃદૃ અને અચ્છદ્દુ એ તપોમાં પૂર્વ પૂર્વની અપેક્ષાએ ઉત્તર ઉત્તર તપ કાલે કરીને મોટો મોટો જાણવો. ૨૬.

સંભ્યાવિકૃતિકં ચૈવ તથા નૈવિકૃતિં પુનઃ । આચામ્બલમેકસિક્યં ચ રસત્યાગોત્તરોત્તરમ્ ॥ ૨૭ ॥

અર્થ—સંભ્યાગાલો વિગડ અર્થાત્ અમુક એક થે વિગડનો ત્યાગ, નીચી, આંત્રિજ અને એક સિંધ (એક દાણો) એ રસ ત્યાગ તપોમા પણ પૂર્વ પૂર્વની અપેક્ષાએ ઉત્તર ઉત્તર તપ મોટો મોટો જાણવો. ૨૭.

હિનક્તમેકજત્તં ચ સંભ્યાકલ્પદત્તિકમ્ । ઉપમાસમનોરં ચ દૃત્તિસંકેપણોત્તરમ્ ॥ ૨૮ ॥

અર્થ—ત્રેસણું, એકાસણું, સંભ્યાગાલો કલ્પ અને દત્તિ, ત્રિવિહારો ડમાગ અને અનોર એટલે પાણો વિનાનો ચો-વિહારો ઉપવાસ, એ દૃત્તિસંકેપ તપોમા પણ પૂર્વ પૂર્વની અપેક્ષાએ ઉત્તરોત્તર તપ મોટો છે. ૨૮.

આ પ્રમાણે ચાકીના નળ તપોમાં પણ ઉત્તરોત્તર અધિકતા સમજવી. દર્શાત તરીકે ઊણોદરી તપમાં એક કવચ્છકણ, ત્રે કવચ્છકણ, ત્રણ કવચ્છકણ એમ ઉત્તરોત્તર અધિકતા જાણવી. અનગન તપમાં એક ઉપવાસ, ત્રે ઉપવાસ, ચણ ઉપવાસ એમ ઉત્તરોત્તર અધિકતા જાણવી અને કાર્યસ્ત્રેશ તપમાં વિશેષ કાર્યને લોચાદિ કષ્ટ આપનાથી અધિકતા જાણવી. ૨૬.

તા:પ્રારંભણે કાર્યમથ્થા જિનપૂજનમ્ । તપોનિર્વાહસિદ્ધ્યર્થે પૌષ્ટિકં વિધિસંયુતમ્ ॥ ૨૭ ॥

અર્થ—તપને પ્રારંભે તપના નિર્વાહની સિદ્ધિ મોટા પ્રકારે શ્રી જિનેશ્વરની પૂજા કરવી તથા વિધિ પૂર્વક પૌષ્ટિક કર્મ કરવું. ૨૭.

પૌષ્ટિક કર્મ નીચે પ્રમાણે જાણવું.

ગ્રહદિક્પાલયક્ષાણા મુહૂર્તૈર્વેદ્યસત્કર્મૈઃ । યદર્ચનં ગુરુ હુર્યાત્તત્પૌષ્ટિકમુદાહતમ્ ॥ ૩૦ ॥

અર્થ—નવ ગ્રહ, દશ દિક્પાલ અને યક્ષોતું દ્રવ્ય (નાણુ) નેવેગ અને સારાં ફલોપી જે મોટું પૂજન કરવું તે પૌષ્ટિક કર્મ કહેલું છે. ૩૦.

પુસ્તકોપરપાત્રાશનં શુષ્કં ગુરુગ્રયપિ । સંઘાર્ચનં ક્ષેત્રદેવીપુરદેવતપૂજનમ્ ॥ ૩૧ ॥

અર્થ—તથા તપને પ્રારંભે ગુરુને (સાધુને) નિર્દોષ પુસ્તક, વસ્ત્ર, પાત્ર અને અન્નનું ડાન દેવું, તથા સંઘ પૂજા કરવી અને ક્ષેત્ર દેવતા તથા પુર દેવતાની પણ પૂજા કરવી. ૩૧.

योगोपવાનगतिमासु नन्दयः कार्यो मुनीन्द्रैर्विविधमनिवेदिताः । श्रेपे तपःकर्मणि
अर्थ—योगवहनर्मा, उपवान वहनमा अने प्रतिमा वहनमा नंदीनी स्थापना अवश्य करवी के जे नंदीनी विधि मु-
नीन्द्रोए कहेली हे. वीजा तपोने विपे वाकस्तेत्रे करीने आश्रयकादिक व्रतनी वाचनानो निधि करवो. ३२.

शुष्क तपः केवलमप्युदारं सोद्यापनस्यास्य पुनः स्तुमः किम् । हयं पयो धेनुगुणेन तु डाक्षासिताक्षोदयुत सुधैम ॥ ३३ ॥
अर्थ—केवल शुष्क तपज उदार हे (मोटा फलवाले हे). पत्नी जो तेवो तप उद्यापन सहित होय तो नंदीनी स्तुति
(श्रद्धा) करवी ? केमके गायना गुणे करीने ज दूध मनोहर हे पत्नी ते धारा अने साकरना चूर्ण सहित होय त्यारे तो ते
अमृत जेवुं ज हे. ३३.

वृद्धो यथा दोहदपूरणेन कायो यथा सज्जसज्जो जनेन । विशेषशोभां लभते यथोक्तेनोद्यापनेनैव तथा तपोऽपि ॥ ३४ ॥
अर्थ—जिम दोहद पूर्ण यवाथी वृद्ध विशेष शोभे हे (फल आपे हे) अने जेम सारा रसवाला जोजनथी शरीर
विशेष शोभा पामे हे, नेम तप पण विधि पूर्वक उद्यापने करीने विशेष शोभाने पामे हे एतले विशेष फल दायक थाय छे. (तेथी
देरेक तपनुं उद्यापन करवुं अवश्यनुं हे).

तपना माहात्म्य विपे श्री सोमप्रज आचार्ये पण मूक्तमुक्तावली अपरनाम सिंदुरप्रकरमा नीचे प्रमाणे कणुं हे—

यत्पूर्वार्जितकर्मशैलकुलिश यत्कामदावानल-ज्वालाजालजलं यदुग्रकरणग्रामाहिमंत्राक्षरम् ।

यत्प्रत्यहृतमः समृद्धदिवसं यद्वन्धिलदमोद्वता-मूलं तद्विविधं यथाविधि तपः कुर्वीत वीतस्पृहः ॥ ८१ ॥

અર્થ—જે તપ પૂર્વે ઉપાર્જન કરેલા કાર્પરૂપી પર્વતને હેઠવામાં વજ્ર સમાન છે, જે તપ કામદેવ રૂપી દાવાગિનિની જ્વાલાના સમૂહને સ્પર્શ કરવામાં જલ સમાન છે, જે તપ હ્ય ઇંદ્રિયોના સમૂહ રૂપી સર્પને વશ કરવામાં (ગારુડી) મંથાકાર સમાન છે, જે તપ વિદ્યન રૂપી અંધકારના સમૂહનો નાશ કરવામાં દિશા તુલ્ય છે, તથા જે તપ લઘ્વિની સંપદા રૂપલતાનું મૂલ છે. એના વિવિધ પ્રકારના તપને ઇચ્છા રહિત પણે યથાવિધિ કરવો. ૮૧.

યસ્માદ્વિદ્યનપરપરા વિદ્યતે દાસ્યં સુરાઃ કુર્વતે, કામઃ શામ્યતિ દાગ્યતીન્દ્રિયગણઃ કલ્યાણમુત્તરપીતિ ।

હુનીલ્લિન્નિ મહર્ષયઃ કલ્યાણમુત્તરપીતિ ॥૮૨॥

અર્થ—જે તપથી વિદ્યનની શ્રેણી નાશ પામે છે, દેવતાઓ દામણું કરે છે, કામ શાંત થાય છે, ઇંદ્રિયોના સમૂહનું દમન થાય છે, કલ્યાણ મસરે છે, મોટી કુલ્લિઓ ગ્રાસ થાય છે, કર્મોનો સમૂહ નાશ પામે છે, તથા સર્ગે અગ્ને મોક પોતાને આધીન થાય છે, એવો તપ શું શ્યાવા કરવા લાયક નથી ? ૮૨.

કાંતારં ન યથેતરો જ્વલ્લયિતુ દક્ષો દગ્ધાગ્નિં વિના, દાવાગ્નિં ન યથેતરઃ શમયિતું શક્તો વિનાજોગ્નયમ્ ।

નિષ્ણાતઃ પવનં વિના નિસિતું નાન્યો યથાંજોધરં, કર્પૈધિં તપસા વિના કિમપરં હતું સમર્થસ્તથા ॥ ૮૩ ॥

અર્થ—જેમ અરણ્યને વાલવામાં દાવાગ્નિ વિના વીજું કોઈ ચતુર (સમર્થ) નથી, જેમ દાવાગ્નિને સમાપ્તમાં મેય વિના વીજું કોઈ સમર્થ નથી, તથા જેમ મેયને વીરેરી નાંખવામાં પવન વિના વીજું કોઈ નિપુણ (સમર્થ) નથી. તેજ પ્રમાણે કર્મના સમૂહનો નાશ કરવામાં શું તપ વિના વીજું કોઈ સમર્થ છે ? નથીજ. ૮૩.

સંતોષસ્થૂતમુદ્ધઃ પ્રદામપરિહરસ્કન્ધચન્ધ્રપંચ; પંચાક્રીરોષદાન્યઃ સ્ફુરદન્યદન્નઃ શીઘ્રસંપત્તપ્રવાન્નઃ ।

શ્રદ્ધાંજનઃપૂરસેકાદિપુલ્લકુલ્લચન્દ્રૈશ્વર્યસૌન્દર્યજોગઃ, સ્વર્ગાદિપ્રાપ્તિપુણ્યઃ શિવમુચકલ્લદઃ સ્યાત્તપઃપાદપોડ્યમ્ ॥ ૮૪ ॥

અર્થ—સંતોષ રૂપી મોટા મૂલ્યવાળો, ક્રપાના પરિવાર રૂપી સંકમની રચના નાલો, પાન ઇન્દ્રિયોના રોષ રૂપી શાલાવાળો, સ્ફુરણાયામાન અન્નયદાન રૂપી પાંદડાવાળો, વ્રણચર્મ રૂપી સંપત્તિ કરી નવપદ્મવાળો, શ્રષ્ઠા રૂપી બલ ઝાંટવાયી વિસ્તારવંત કુલ્લ, ચલ, ઔશ્વર્ય અને મંદુરતાના જોગવાળો, સ્વર્ગાદિકની પ્રાપ્તિ રૂપ પુણ્યોવાળો તથા મોઢા મુલ્ય રૂપી ફલને દેવાવાળો આ તપરૂપી (કલ્પ) વૃક્ષ છે. ૮૪.

તપ કુલ્લકર્મા પળ કરું છે કે—

અધિરં પિ ચિરં વંકં પિ હજ્જુઞ્ચં હૃદ્ધદં પિ તદ્દ મુદ્ધદં । હૃસપ્રં પિ હૃસપ્રં તત્રેણ સંપજ્જાણ કજ્જં ॥ ૧ ॥

અર્થ—જે વસ્તુ અસ્થિર હોય તે તપના પ્રજાપત્રી સ્થિર થાય છે, જે વસ્તુ ઝક હોય તે સરલ થાય છે, જે હૃદ્ધેજ હોય તે મુદ્ધેજ થાય છે, અને જે હૃઃસાધ્ય હોય તે મુસાંધ્ય થાય છે. ચક્રવર્તીને ઠા સંમ સાધવાની જેમ સર્વ કાર્ય તપ વર્મેજ સિદ્ધ થાય છે. ૧

આ રીતે તપનો પ્રજાત્ર અનેક પ્રકારે આત્માર્થોપ વર્ણવેલો છે. તેનું માત્ર અર્હી વિગદર્શન જ કરાવ્યું છે.

दरेक तपमां करावोनो सामान्य विधि.

- १ बे टंक प्रतिक्रमण करवु.
- २ बे टंक परिशेदण करबी.
- ३ जिनेश्वरनी पूजा नक्ति करवी.
- ४ ज्ञाननी पूजा नक्ति करबी.
- ५ प्रभु पासे बतावेझ संख्या प्रमाणे अकृत वेदे साध्या करी तेनी उपर यथाशक्ति फल नैवेद्य चढाववुं.
- ६ दरेक तपमां बतावेझुं गुणणुं २० नवकारवाळी प्रमाण गणवुं.
- १० बतावेझी संख्या प्रमाणे खमासमण देवा.
- ११ बतावेझी संख्या प्रमाणे लोगस्सनो काजसग करवो.
- १२ ज्यां ज्यां गुरु पूजा कही होय त्यां त्यां गुरु पासे स्वस्तिक करी ते उपर यथाशक्ति डब्य भक्तुं अने गुरुने बंदन करी तेमनो वासुदेव देवो. ते डब्य साधु साध्वी खाते जमे करावुं.
- १३ तपस्याने दिवसे सजायथ्यान—जणवुं गणवुं विशेषे करवुं.

१ साधु साध्वी सातानु द्रव्य पाधु साध्वीना वेयावडादि कार्यां उपयोगमां भावे ले

- १४ ब्रह्मचर्य पाळवું—જૂમિશાયન કરવું.
 ૧૫ સાધુ સાધ્વીની વૈયાવચ્ચ કરવી.
 ૧૬ તપને પારણે યથાશક્તિ સ્વામીવચ્છલ કરવું. વધારે ન વેને તો સમાન તપ કરનારા શ્રાવક યા શ્રાવિકાને—યથાશક્તિ
 એક કે ચાર વિગેરેને જમાવવા.
 ૧૭ મોટા મોટા તપને અંતે યા મધ્યમા તેનું મહોત્સવ પૂર્વક હજમણું કરવું. સામાન્ય તપોમાં લાભ્યા પ્રમાણે હઠ્યાપન પૃથ્વે
 હજમણું કરવું.
 ૧૮ ગૌતમ પમ્થો, ચંદનવાલાનો અઠમ, કીરસાગરના સાત હપવાસ इत्यादि તપમા જે હ્રવ્ય આપવાનું હોય તે ગુરુને આ
 પવાનું નથી પણ સાધુ સાધ્વી खाते जमे करावવાનું સમજવું. આવા તપોમાં ગુરુને આપવાની જે પ્રવૃત્તિ કોઈ કોઈ સ્થા-
 નેકે થયેલી હે તે યતિ વિગેરેના સમાગમથી થયેલી જણાય હે, તે દૂર કરવી.
 ૧૯ દરેક તપમાં જો પાણી વાપરવાનું હોય તો તે અચિત્ત પાણી જ સમજવું.
 ૨૦ રાત્રીએ તો દરેક તપમાં ચૌવિદ્યાર જ સમજવો.
 ૨૧ કોઈ પણ તપ સાંસારિક—પૌદ્ગલિક આશાથી ન કરવો.
 ૨૨ કષાયનો જેમ વેને તેમ વિશેષ રોધ કરવો. ક્રમાયુક્ત તપ કરવામાં આવે તેજ પૂર્ણ ફલદાયક થાય હે પૃથ્વું ધ્યાનમાં રાખવું.

सेनप्रश्नमांथी तपस्याने लगता उपयोगी प्रश्नोत्तरो.

(ब्रह्मास त्रोजो)

प्रश्न ११८—चैत्र मास अधिक होय तो कव्याणकादिक तप पढेद्या मासमां करवो के बीजा मासमां करवो ?

उत्तर—पढेद्या चैत्रना कृष्णपक्षमां तथा बीजा चैत्रना शुक्लपक्षमां तप करवो. ए प्रमाणे तातपाद हीरसूरि जगवान क-
रावता हुता एम जोयुं डे. माटे तेज प्रमाणे करवुं जोडए, नहीं तो जादरवा मासनी बुद्धि होय, त्यारे मासदमणादिक तप
क्यारथी कराय ? (दरेक अधिक मासमां आ प्रमाणेज जाणवुं.)

प्रश्न ११९—वसो ने ओगणत्रीश ठछ संबंधी तप करवानो शरु कयों डे, पण पाठळथी ठछ करवानी शक्ति न रही
होय तो एकांतर उपवास करी शके के नहीं ?

उत्तर—वसो ओगणत्रीश ठछ तप लचयों होय तेणे ठछ ज करवा जोडए, एकांतर उपवास करी शकय नहीं.

प्रश्न १२०—आश्विन तथा चैत्रना अस्वाध्यायना दिवसोमां जे उपवासो कराय ते बीश स्थानकनी ओळीमां
गणी शकय के नहीं ?

उत्तर—आश्विन तथा चैत्रना अस्वाध्यायना दिवसोमां सातम, आठम, तथा नोम ए त्रण दिवसोमां करेद्या उपवास
बीश स्थानकनी ओळीमा गणाय नहीं.

प्रश्न १००—चैत्र तथा आश्विनना अस्वाध्यायना दिवसोंमें जे तप कर्यो होय ते रोहिणी तपमें अने आश्विनना दिवसोंमें गणी शक्याय के नहीं ?

उत्तर—सातम, आठम अने नौमने दिवसे केद्वी तप आश्विनना गणाय नहीं. तथा रोहिणी अने तेनी जेवाज बीजा (एद्वे के जे तप चूझी जमाय तो आखी तप निष्कल थाय, अने फरीषी शरु करवो पदे एवा) तपमें गणी शक्याय हे. परंतु अन्य तपोंमें गणवा नहीं.

(उद्वास चोथो)

प्रश्न १५६—विश स्थानक तप, अष्टकर्मसूदन तप, तथा आंबिद्व वर्धमान तप, अस्वाध्यायना त्रण दिवसोंमें (चैत्र तथा आश्विन शुक्लपक्षनी सातम, आठम अने नौममें) गणाय के नहीं ?

उत्तर—वीश स्थानक तप तथा अष्टकर्मसूदन तप ए वे तपमें अस्वाध्यायना त्रण दिवस गणवा नहीं अने आंबिद्व-वर्धमान तपमें तो ए त्रण दिवस गणाय हे. एवी परंपरा हे.

प्रश्न १६—पाखीनो बछ करीने महावीर स्वामीना बछमें नाखीए, अने पाखीनो उद्वास स्वाध्यायादिक बंद पूर्ण करीए, तो आ बछ महावीरस्वामीना बछमें आवे के नहीं ?

उत्तर—अस्य शक्तिमान मनुष्य जो पाक्षिक बछने महावीरस्वामीना बछमें नाखे तो चाह्यो शक्ये; पण पाक्षिक तप उपवासादिक करीने जद्वदीषी पुरो करवो.

प्रश्न ३७—महावीरस्वामीना ठठने पारणे धेसणुं चिगेरे कहुं जोइए? के शक्ति प्रमाणे कहुं?

उत्तर—शक्ति प्रमाणे कहुं.

प्रश्न १५७—अष्टकर्मसूदन तप जो उपवासबरे कर्त्तानी शक्ति न होय, तो आंविज्यो करी शक्य के नहीं?

उत्तर—जो उपवास कर्त्तानी सर्वथा शक्ति न होय तो आंविज्य बरे ष्य पड़ शोते डे. (आ उत्तर १५७ उत्तर प्रकृति आश्री तपने मोटे संजवे डे.)

प्रश्न १५८—पहेले दिवसे चोविहार उपवास करी बीजे दिवसे त्रिविहार उपवास करे. ए प्रमाणे ठठ कर्त्ताथी ते महावीरस्वामीना ठठमां नांखी शक्य के नहीं?

उत्तर—वे उपवास जूदा जूदा करेला हो गयो महावीरस्वामीना ठठमां गणी शक्य नहीं. कारणके २२५ ठठ तपना आरंभमा ठठ उपवासमा आवे डे. तेयी ते प्रमाणेन करवो जोइए. परंतु आलोचनामा आवी शके.

प्रश्न १५९—पहेले दिवसे चोविहार उपवास करीने बीजे दिवसे पूर्वना उपवासने साथे राखीने ठठनुं के अष्टम विगेरेनुं पचखलाण करी शक्य के नहीं?

उत्तर—पहेले दिवसे एक उपवासनुं पचखलाण लीधेनुं डे, पण ठठनुं लीधेनुं नयी. तेयी जो बीजे दिवसे ठठ-
नुं पचखलाण ले तां पडीनो बीजे उपवास पण करवो पदे. आ प्रमाणे सामाचारी डे.

श्री ह्योरप्रश्ने.

प्रश्न ३४—संवत्सरिक, पादिक, अष्टमी, रोहिणी इत्यादि तप उचरेला होय तेमांना ये तप एक दिवसे आवता होय अने वृष करवानी शक्ति न होय तो क्यों तप करे?

उत्तर—वृष करवानी शक्ति न होय तो जे तप पढेला आवे ते करे, पञ्चमनेनो तप पडी करी आपे. मोहनीय कर्म संबंधी वृष अष्टम करतां वजे तिथि संबंधी तप के रोहिणी आवे तो चालता तपयी चाली शके. इति सेनप्रश्ने.

अनुक्रमणिका.

पत्रांक.	पत्रांक	पत्रांक
१ इंद्रिय पराजय तप	१	११ चारित्र तप.
२ कपाय जय.	३	१२ चांद्रायण(जयमध्य-वज्रपथ्य)
३ योगशुक्ति.	४	१३ तीर्थकर र्थमान(श्रमण संघ)
४ धर्म चक्राल. (वृष्ट)	५	१४ परम चूषण.
५ वृष्टअष्टाहिका.	६	१५ जिनदीक्षा (तीर्थकर).

१६ तीर्थंकर ज्ञान (केवल).	३१	३९ सर्वतोन्नज (प्रतिमा).	५७	४२ चौद पूर्य तथा चतुर्दशी.	७५
१७ तीर्थंकर निर्वाण.	३२	३० गुणरत्न संवत्सर.	५८	४३ एकावली.	७८
१८ अनोदरिका, अवहो नोदरिका, विगेरे.	३४	३१ अग्नीयार अंग.	६२	४४ दशविध यतिधर्म	८०
१९ संक्षेपना.	३७	३२ संवत्सर.	६३	४५ पंच परमेष्ठि.	८२
२० महावीरतप (सर्वसंख्या)	४०	३३ नदीश्वर.	६४	४६ द्वाष्टपंचमी.	८३
२१ कनकावली.	४१	३४ पुंडरिक (चैत्री पूर्णिमा)	६६	४७ बृहत् पंचमी.	८६
२२ मुक्तावली.	४४	३५ माणिक्य प्रस्तारिका (पायकी) ६७	७८	४८ चतुर्विध संन.	८८
२३ रत्नावली.	४६	३६ षोत्तर (कमळ).	७०	४९ घन तप.	८९
२४ द्वाष्ट सिंहनिःक्रीमित.	४९	३७ समवसरण (नाहुं तथा मोहुं) ७१	७१	५० महा घन विगेरे.	१००
२५ बृहत् सिंहनिःक्रीमित.	५१	३८ गणधरतप (महावीरना ११) ७५	७५	५१ वर्ग.	१०६
२६ नज तप (प्रतिमा).	५३	३९ अशोक वृक्ष तप.	७६	५२ श्रेणि.	१०७
२७ महाजज्ञ (प्रतिमा).	५४	४० एकसो सीतेर जिनतप (विजय ओली).	७७	५३ पंचमेरु (तेला)	१०८
२८ नजोत्तर (प्रतिमा)	५६	४१ नवकार (पदाक्षर मान).	७८	५४ त्रिंश कल्याणक तप.	११०
				५५ द्ययन तथा जन्म.	१११

५६ सूर्यायण तप.	११२	६८ मुकुट सप्तमी.	१३६	८० अमृताष्टमी.	१५१
५७ लोकनाल्लि.	११३	६९ अंबिका देवी.	१३७	८१ अखंरु दशमी.	१५२
५८ कल्याणक अष्टाहिका.	११४	७० श्रुत देवता.	१३८	८२ परत्रपाढी.	१५४
५९ आंबिल्ल वर्धमान.	११६	७१ रोहिणी.	१३९	८३ सोपान तप (सप्तसप्तमिका विंगरे).	१५५
६० माघमाहा तथा श्रीमहावीर ११७	११७	७२ तीर्थकर माव तप.	१४०	८४ कर्मचतुर्थ.	१५८
६१ ब्याली पम्बो.	११९	७३ सर्व सुख संपत्ति.	१४२	८५ नवकार तप (नानो)	१५९
६२ सर्वांग सुंदर.	१२०	७४ अष्टापद पावनी.	१४३	८६ अविधवा दशमी (वैधव्य हरण)	१६०
६३ निरुज शिव.	१२१	७५ मोक्ष दंरु (नोक्ष करंरुक). १४५	१४५	८७ बृहन्ध्यावर्त.	१६१
६४ सौजाग्य कल्पवृक्ष.	१२२	७६ अद्भुतदशी (पखवासो). १४६	१४६	८८ ब्रधु नंध्यावर्त.	१६३
६५ दमयंती (तिडक).	१२३	७७ " (बीजो). १४८	१४८		
६६ आयतिजनक.	१२४	७८ गौतम पतद्ग्रह.	१४९		
६७ अक्षय निधि.	१२५	७९ निर्वाण दीपक.	१५०		

॥ इति प्रथमो विभागः ॥

८ए विंशति स्थानरू.	१	१०२ कंठाक्षरण (सिद्धिवचू कंठा	११ए तेर काठीया.	३१
ए० अंग विशुद्धि.	६	क्षरण).	११६ देवद्व इमा.	३३
ए१ अष्टावीश द्वन्धि.	६	१०३ क्षीर समुच्च	११७ छादशांगी.	३३
ए२ अशुभ निवारण.	७	१०४ कोटि शिला.	११७ नव निधान.	३४
ए३ अष्टकर्मोत्तर प्रकृति.	७	१०५ पाच पञ्चलवाण (ओली)	११ए मोटा दश पञ्चलवाण.	३४
ए४ अष्ट प्रवचन मातृ.	१५	१०६ गौतम कमल.	१२० नाना दश पञ्चलवाण.	३५
ए५ अष्ट मासी.	१६	१०७ घन्धिया वेधडिया.	१२१ नव पदमी ओली.	३६
ए६ कर्म चक्रवाल.	१७	१०८ पोस्तालोश आगम.	१२२ नव ब्रह्मचर्य गुप्ति.	३६
ए७ आगमोक्त केवली तप.	१७	१०९ चतुर्गति निवारण.	१२३ निगोद आयुःकथ.	४०
ए८ अष्टापद (चत्वारि अष्ट दस		११० चर्मसच्छी.	१२४ निजिगीष्ट.	४०
दोय).	१७	१११ चंदनवाला.	१२५ पदकनी.	४१
ए९ कलक निवारण (सीततप.)	१७	११२ उन्नु जिननी ओली.	१२६ दारिद्र्यहरण.	४१
१०० ऋष्यजनार्थ कांतूला (हार.)	१७	११३ जिनगुण संपत्ति.	१२७ पंचाश्रुत (तेजा).	४२
१०१ (मौन) एकादशी.	१९	११४ जिनजनक.	१२८ पंच लछ (वेक्षा).	४२

१२७६ पंच महाव्रत,	४३	१२० शत्रुंजय ठूठ.	४६	१५१ अष्ट महासिद्धि	५६
१३० पार्श्वजिन गणधर,	४३	१४१ मेरु त्रयोदशी.	४६	१५२ रत्नयाळा	५६
१३१ पोप दशमी.	४४	१४२ शिवकुमारना वेळा.	४६	१५३ चिंतामणि.	५७
१३२ बीजनो तप.	४५	१४३ पट्कायाढोचन.	४६	१५४ परदेश राजाना छूठ.	५७
१३३ मोढो रत्नोत्तर.	४५	१४४ सात सौख्य आठ मोक्ष.	४६	१५५ सुख छुःखना महिना.	५७
१३४ रत्नरोहण.	४६	१४५ सिद्धि तप.	४६	१५६ रत्न पावनी.	५७
१३५ ब्रूहत्त संसार तारण	४६	१४६ सिंहासन.	४६	१५७ सुंदरी तप.	५७
१३६ ब्रूहत्त संसार तारण.	४७	१४७ सौजाण्य सुंदर,	४७	१५८ मेरु कढ्याणक.	५७
१३७ ऋषभदेवसंवत्सर(वरसी)तप.	४७	१४८ स्वर्ग करंन (स्वर्ग दंन)	४७	१५९ तीर्थ तप.	५७
१३८ तमासी तप.	४७	१४९ स्वर्ग स्वस्तिक.	४७	१६० प्रातिहार्य तप	६०
१३९ शत्रुंजय मोदक तप.	४७	१५० वावन जिनालय.	४७	१६१ पंचरंगी तप.	६०

तपोनी अकारादि अनुक्रमणिका.

तपनं.	तप नाम.	विभाग पत्रांक.	विभाग पत्रांक.
६७ अंक्य निधि.	२-१२५	७१ तप नाम.	१-६२
		१-१५२	अगीयार अंग
		३१	

ए० अंगशुद्धि.	५-६	७ अष्ट कर्म सूदन.	१-८	१०० ऋषजकांतुक्षा (हार).	५-१८
ए१ अष्टावीश द्वन्वि.	५-६	ए३ अष्ट कर्मोत्तर प्रकृति.	२-८	१३७ ऋषजदेव संवत्सर(व-	
८६ अविधवा दशमी.	१-१६०	ए४ अष्ट प्रवचन मातृ.	२-१९	१०१ एकादशी (मौन.)	५-४७
७६ अदुःखदर्शी.	१-१४६	ए५ अष्ट मासी.	५-१६	४३ एकावली.	२-१९
७७ " (बीजो)	१-१४८	८० अष्टमी तप.	१-१९१	८३ एकावली.	१-८८
८० अमृताष्टमी.	१-१५१	९८ कव्याणक अष्टाहिका	१-११४	८० एकसो वीश कव्याणक.	१-१५
६९ अंबिका.	१-१३७	७४ अष्टापद पावनी.	१-४३	४० एकसो सोत्तर जिन.	१-७७
१८ अद्याहार (जनोद-		ए८ अष्टापद (चत्वारि अरु-		५१ कनकावली.	१-४१
रिका विगेरे.	१-३४	दस दोष.)	५-१८	१०२ कंठाचरण.	२-१९
३९ अशोक वृद्ध.	१-७६	ए९ आंबिह वर्धमान.	१-११६	३६ कमळनी ओढी (प-	
ए२ अशुन निवारण.	२-८	ए७ आगमोक्त केवळी.	५-१७	ओत्तर.)	१-७०
८३ अष्ट अष्टमिका		६६ आयति जनक.	१-१२४	ए६ कर्म चक्रवाल.	५-१७
(सोपान.)	१-१५५	१ इंद्रिय पराभ्य.	१-१	८४ कर्म चतुर्थ.	१-१९८
१५१ अष्ट महा सिद्धि.	५-९५	१८ जनोदरिका न प्रकारे.	१-३४		

९९ कलंक निवारण(सीता)२-१७	४७ चतुर्विध संघ..	१-२७	११४ जिन जनक.	२-३१
७ कव्याणक एकसौ	११० चउसछी.	२-२७	५५ जिन जन्म	१-१११
वीश.	५७ चत्तारि अष्टदस दोय.	२-१७	१५ जिन दीक्षा.	१-२५
२ कषाय जय.	१११ चंदनवाला.	२-२७	५७ ज्ञान.	१-२२
१६ केवळी (तीर्थकरज्ञान.) १-३१	१२ चांझायण.	१-२३	४७ ज्ञान पंचमी (बृह- त्पंचमी.)	१-२२
१०४ कोटि शिद्धा.	११ चारित्र.	१-२२	१५ तीर्थ तप.	१-२५
१०३ कीर समुद्र.	१५३ चिंतामणि.	२-२०	१७ तीर्थकर निर्वाण.	१-३२
३७ गणधर (श्रीवीरना.) १-७५	३४ चैत्री पूर्णिमा.	१-६६	१३ तीर्थकर वर्धमान.	१-२७
३० गुणरत्न संवत्सर.	४२ चौद पूर्व.	१-७५	१६ तीर्थकर ज्ञान (के- वळी.)	१-३१
७७ गौतम पद्मघो.	५५ च्यवन तथा जन्म.	१-१११	७२ तीर्थकर मातृ.	१-१४०
१०६ गौतम कमल.	१३७ ठ मासी.	२-४५	६५ तिलक (दमयंती.)	१-१२३
१०७ घन्मिया बेघमिया.	११२ ठन्तु जिननी ओळी.	२-२३	११५ तेर काठीया.	२-३१
४५ घन.	११३ जिनगुण संपत्ति.	२-३१		
१०८ चतुर्गति निवारण.				

५०	त्रिपर्यंत धन.	१-१-१००	८५	नवकार तप नानो.	१-१५ए	१२ए	पदकनी.	२-४१
११ए	दस पञ्चलबाण मोटा.	२-३४	११८	नय निधान.	२-३४	३६	पयोन्नर.	१-७०
१२०	दश पञ्चकाण नाना.	२-३५	१२१	नवपदनी ओली.	२-३६	७६	पंदर तिथि.	१-१४६
६५	दसयती.	१-१२३	८३	नव नवमिका.	१-१५१	१४	परमचूषण.	१-२८
८३	दश दशमिका.	१-१५५	१२२	नव ब्रह्मचर्य गुप्ति.	२-३९	१५४	पदेस्त्री राजाना उट्ट.	२-७७
४४	दसविध यतिधर्म.	१-ए०	१२०	नाना दस पञ्चलबाण.	२-३५	८२	परत्रपाद्वी.	१-१५४
१०	दर्शन.	१-२२	६३	निरुज शिख (सिंह.)	१-१२१	४५	पंच परमेष्टि.	१-ए२
१२६	दारिद्र्यहरण.	२-४१	१२३	निगोद आयुःक्षय.	२-४०	१२ए	पंच महाव्रत.	२-४३
७ए	दीवाली (निर्वाण- दीपक).	१-१५०	१२४	निजिगीष्ठ.	२-४०	५३	पंच मेरु (तेला.)	१-१०ए
११६	देवल इका.	२-३३	३३	नदीश्वर.	१-६४	१६१	पंचरंगी.	२-६०
११७	छादशांगी.	२-३३	८७	नंदावर्त (मोटो.)	१-१६१	१२७	पंचासृत (तेला.)	२-४२
४	धर्मचक्रवाह (ब्रह्म.)	१-५	८८	" (नानो.)	१-१६३	१३०	पार्श्वजिन गणधर.	२-४३
४१	नवकार पदाक्षर मान.	१-८२	७ए	निर्वाणदीपक.	१-१५०	१२८	पांच उट्ट (बेसा).	२-४२

१०५ पांच पञ्चखाण.	२-२२	५० महाघन विगेरे.	१-१००	१३३ मोटो रत्नोत्तर.	२-४५
१०८ पीस्तालीश आगम.	२-२३	५१ महाजज्ञ.	१-५४	१०१ मौन एकादशी.	२-१९
३४ पुंमरिक.	१-६६.	५२ महावीर सर्व संख्या.	१-४०	३ योग शुक्ति.	१-४
१३१ पोप दशमी.	२-४४	२९ महा सिंहनिःक्रीमि.	१-९१	२३ रत्नावली.	१-४६
१६० मातिहार्य.	२-६०	६० माध माला.	१-११७	१५२ रत्नमात्रा.	२-५६
८७ बृहत् नंद्यावर्त.	१-१६१	३५ माणिक्यं प्रस्तारिका		१३४ रत्नरोहण.	२-४६
५४ बत्रीश कव्याणक.	१-११०	(पावनी.)	१-६८	१५६ रत्नपावनी.	२-५८
१५० बावन जिनालय.	२-५४	६८ मुकुट सप्तमी.	१-१३६	७१ रोहिणो.	१-१३९
१३२ बीज.	२-४५	२२ मुक्तावली.	१-४४	५-६ लघुअष्टाहिका (ब	
२९ बृहत् सिंह निःक्रीडित.	१-९१	१४१ मेरु त्रयोदशी.	२-५१	अष्टाद.)	१-७
४७ बृहत्पंचमी.	१-९६	१५८ मेरु कव्याणक	२-५९	४ लघु धर्म चक्रवाल.	१-५
१३९ बृहत्संसार तारण.	२-४६	७५ मोक्षकरंम 'मोक्ष-		४६ लघु पंचमी.	१-९३
२८ चद्रोत्तर प्रतिमा.	१-५६	दंम.)	१-१४५	२४ सिंहनिःक्रीमि.	१-४९
२६ चक्र प्रतिमा.	१-९३	११९ मोटा दश पञ्चखाण.	२-३४	१३६ लघु संसार तारण.	२-४७

८८ लघु नंघावर्तः,

१-१६३

६१ छाखी पम्बो.

१-११९

५७ लोकनालि.

१-११३

५१ वर्ग.

१-१०६

१३७ वर्षी तप.

२-४७

८९ वीश स्यानक.

२-१

८६ वैधव्य हरण.

१-१६०

१३९ शत्रुंजय मोदक.

२-४९

१४० " बह अष्टम.

२-४९

१४२ शिवकुमारना बेला.

२-५२

७० भुत देवता.

१-१३८

९२ श्रेणि.

१-१०७

१४३ षट्कायाहोचन.

२-५२

१३८ षट्मासी.

२-४९

८३ सप्त सप्तमिका.

१-१५५

३७ समवसराण(नानुं-मोडुं.)

१-७१

२९ सर्वतोच्च प्रतिमा.

१-५७

७३ सर्व मुख संपत्ति.

१-१४२

६२ सर्वांग सुंदर.

१-१२०

१३५ संसार तारण (मोडुं.)

२-४६

१९ संक्षेपणा.

१-३८

३२ संवत्सर.

१-६३

९९ सीता (कलंकनिवारण).

२-१८

५६ सूर्यायण.

१-११२

८३ सोपान.

१-१५५

१४७ सौजाग्य सुंदर.

२-५४

१४४ सातसौख्य आउमोदक.

२-५२

१४५ सिद्धि तप.

२-४३

१५५ मुखडुःखना महिना.

२-५८

१५७ सुंदरी तप.

२-६९

१०२ सिद्धिवचूंकताजरण.

२-१९

१४६ सिंहासन.

२-४३

६४ सौजाग्य कल्पटक.

१-१७२

१४८ स्वर्गदंरु (मरंरु.)

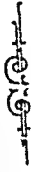
२-५४

१४९ स्वर्ग स्वस्तिक.

२-५४

१०० द्वार (कयचकंतावा.)

१-१८

१६२ युगप्रधान तप.

प्रथम ज्ञाननी पूजा जणाववी. पहेंवा उदयना दिवस २०, तथा बीजा उदयना दिवस २१. तेमां पहेला उदयना २० दिवस मध्ये पहेले अने ठेले दिवसे आवेल्ल अथवा उपवास करवो. चाकीना अठार दिवस एकासणा करवां. हेमशां बीश खमासमण देवां, बीश प्रदक्षिणा देवी, बीश लोगस्सनो काजस्सग करवो, वने वखत प्रतिक्रमण, तणे काळ देववंदन तथा ज्ञाननी पूजा करवी. पहेले तथा ठेले दिवसे रूपा नाणे ज्ञानपूजा करवी, अने वचेना अठार दिवसे शक्ति प्रमाणे ज्ञानपूजा करवी. साथीया २०, वदाम २०, तथा फळ नैवेद्य विंगरे (बीश बीश) वस्तुओ ज्ञान पासे ढोकवी. प्रथम तपना आरंभ पूजा जणाववी, पळी ज्ञान पूजवुं, पळी प्रदक्षिणा, पळी खपासमण, पळी चैत्यवंदन अने पळी पञ्चखण करवुं.

बीजा उदयनो विधि पण पूज रीते जाणवो. विशेष ए के पहेले ने ठेले दिवसे आवेल्ल अथवा उपवास करवो. वचे २१ एकासणा करवा. २१ दिवसे तप पूर्ण करवो. युगप्रधाननी ठवो ठवणी उपर मूकवी ने तेनी वासठेप वडे पूजा करवी.

गरणुं नीचे प्रमाणे बीश नवकारवाळी प्रमाण दसरोज गणवुं—

पहेला उदयमा.

- १ श्रीसुधर्मस्वामीने नमः ।
- २ श्रीजंबुस्वामिने नमः ।
- ३ श्रीप्रजवस्वामिने नमः ।
- ४ श्रीसृष्ट्यंजवस्वामिने नमः ।
- ५ श्रीयशोजद्रसूरये नमः ।
- ६ श्रीसंचूतिविजयसूरये नमः ।
- ७ श्रीजद्रबाहुसूरये नमः ।

- ८ श्रीस्थूलजद्रसूरये नमः ।
- ९ श्रीआर्यमहागिरये नमः ।
- १० श्रीआर्यसुहृस्तिस्सूरये नमः ।
- ११ श्रीगुणसुन्दरसूरये नमः ।
- १२ श्रीकालिकाचार्यसूरये नमः ।
- १३ श्रीस्कन्दिदाचार्यसूरये नमः ।
- १४ श्रीरेवतिमित्रसूरये नमः ।

- १५ श्रीआर्यधर्मसूरये नमः ।
- १६ श्रीनङ्गुप्तसूरये नमः ।
- १७ श्रीगुप्तसूरये नमः ।
- १८ श्रीवज्रस्वामिसूरये नमः ।
- १९ श्रीआर्यरक्षितसूरये नमः ।
- २० श्रीदुर्बलिका पुष्पमित्रसूरये नमः ।

वीजा उदयमां.

- १ श्रीवज्रसेनसूरये नमः ।
- २ श्रीनागहृस्तिस्सूरये नमः ।
- ३ श्रीरेवंतमित्रसूरये नमः ।
- ४ श्रीसिंहसूरये नमः ।

- ५ श्रीहार्दिसूरये नमः ।
- १० श्रीजिनचन्द्रमाश्रमसूरये नमः ।
- ११ श्रीउमास्वातिवाचकसूरये नमः ।
- १२ श्रीपुष्पमित्रसूरये नमः ।

- १३ श्रीसंचूतिसूत्रे नमः ।
 १४ श्रीसंचूतिगुप्तसूत्रे नमः ।
 १५ ओधर्मरक्षितसूत्रे नमः ।
 १६ श्रीज्येष्ठगणिसूत्रे नमः ।

अज्ञानतिमिरनास्करमां आपेक्षां यंत्रानुसार नामो द्वाख्या ठे.

- १७ श्रीफट्गुमित्रसूत्रे नमः ।
 १८ श्रीधर्मघोषसूत्रे नमः ।
 १९ श्रीविनयमित्रसूत्रे नमः ।
 २० श्रीशीतमित्रसूत्रे नमः ।

- २१ श्रीरेवंतसूत्रे नमः ।
 २२ श्रीसुमित्रसूत्रे नमः ।
 २३ श्रीअरीहदिनसूत्रे नमः ।

तप नंबर ३८ नी बीजी रीत.

गणधर एकादशी ११ वर्ष सुधी करवी. प्रथम वैशाख शुदी ११ ने दिवसे उपवास करवो. “ श्री इन्द्रचूतिसर्वकाय नमः ” ए पदनी बीश नवकारवाळी गणवी. बीजे वर्षे वैशाख शुदी ११ ने दिवसे उपवास करी “ श्री अग्निभूतिसर्वकाय नमः ” ए पदनी बीश नवकारवाळी गणवी. ए प्रमाणे अगीयार वर्षे अगीयार गणधरनी आराधना करवी.

तपोरत्नमहोदधि.

तपावलि.

जिनोक्तानि तपांसि.

इंद्रियजय तप.

पूर्वाद्धर्मकर्मकं च विरसाम्ले उपोषितम् ।

प्रत्येकमिन्द्रियजयः पञ्चविंशतिवासरः ॥ १ ॥

अर्थ-पुरिमहु, एकासणुं, नीची, आवेद्व अने उपवात. ए प्रमाणे पांच दिवसे करवायी एक इंद्रियजयनो तप थयो. ए रीते पांच इंद्रियोना जय माटे पांच ओळो करवायी पचीश दिवसे मा तप पुरो थाय ठे. तपस्याना दिवसोमां चूमिपर शयन करुं, ब्रह्मचर्य पाळुं. उद्यापनमां जिनेश्व-

રની પાસે અથવા જ્ઞાનની પાસે પૂજા પૂર્વક પચીશ પકવાન્ન (મોદક), ફળ, વિંગેરે ઢોકવાં. તથા તેટલી સંખ્યાવાળા મોદક વિંગેરે સાધુઓને આપવા. સંઘ વાત્સલ્ય કરવું. આ તપ કરવાથી હુદ્દ-
હિઓની અનુજ પ્રવૃત્તિ થતી નથી. આ સાધુ તથા શ્રાવક વહેને કરવાનો તપ છે. ગરણું વિંગેરે નીચે પ્રમાણે.

પહેલી ઓઠી—સ્યર્શેન્દ્રિય જયતપસે નમઃ	... ૬	.. ૬	.. ૬	સાથીયા.	સ્વાસમણ.	કાઝસગના લોગસ્ત.	નવકારવાળી.
બીજી ઓઠી—રસેન્દ્રિય જયતપસે નમઃ	... ૫	.. ૫	.. ૫	.. ૫	.. ૫	.. ૫	૫૦
ત્રીજી ઓઠી—દ્રાણેન્દ્રિય જયતપસે નમઃ	... ૪	.. ૪	.. ૪	.. ૪	.. ૪	.. ૪	૪૦
ચોથી ઓઠી—ચક્ષુરેન્દ્રિય જયતપસે નમઃ	... ૩	.. ૩	.. ૩	.. ૩	.. ૩	.. ૩	૩૦
પાંચમી ઓઠી—શ્રોત્રેન્દ્રિય જયતપસે નમઃ	... ૨	.. ૨	.. ૨	.. ૨	.. ૨	.. ૨	૨૦
પાંચમી ઓઠી—શ્રોત્રેન્દ્રિય જયતપસે નમઃ	... ૩	.. ૩	.. ૩	.. ૩	.. ૩	.. ૩	૩૦

અથવા “ઈન્દ્રિયજયાય નમઃ” એ રીતે પાંચે ઓઠીમાં ગણવું. તથા સાથીયા, સ્વાસમણ અને કાઝસગ પાંચ પાંચ કરવા. નોકારવાળી વીશ ગણવી.

૨ કષાયજય તપ.

इक्कासणं तह, निव्विगइयमायां विलमभत्तेह ॥

इय होइ लयचउळं, कसायविजए य तवचरणे ॥ १ ॥

પહેલે દિવસે એકાસણું, વીજે દિવસે નીવી, ત્રીજે દિવસે આંવીલ, ચોથે દિવસે ઉપવાસ એ પ્રમાણે એક કષાયને માટે ચાર દિવસની એક લતા (ઓઢી) થઈ, એવી કષાય વિજય તપાચરણમાં ચાર લતા (ઓઢી) કરવી એટલે સોઠ દિવસે આ તપ પૂરો થાય છે. બધાપનમાં જિનેશ્વર પાસે અથવા જ્ઞાન પાસે પૂજા પૂર્વક સોઠ સોઠ મોદક, ફળ વિગેરે ઢોકવાં. મુનિઓને પણ તેટલું દાન દેવું. આ તપ કરવાથી સર્વ કષાયનો નાશ થાય છે, આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. ગરણું વિગેરે દરેક દિવસે નીચે પ્રમાણે.

૧ અનંતાનુવંધિ ક્રોધજયાય નમઃ

૨ અમત્યાખ્યાન ક્રોધજયાય નમઃ

૩ મત્યાખ્યાન ક્રોધજયાય નમઃ

૪ સંજ્વલન ક્રોધજયાય નમઃ

સાં લખં લોં નોં

૧૬ ૧૬ ૧૬ ૨૦

૧૬ ૧૬ ૧૬ ૨૦

५ अनंतानुबन्धि मानजयाय नमः	...	११ प्रत्याख्यान मायाजयाय नमः	...	१६	१६	२०
६ अप्रत्याख्यान मानजयाय नमः	.	१२ संज्वलन मायाजयाय नमः	.	१६	१६	२०
७ प्रत्याख्यान मानजयाय नमः	..	१३ अनन्तानुबन्धि क्षोजजयाय नमः	...	१६	१६	२०
८ संज्वलन मानजयाय नमः	.	१४ अप्रत्याख्यान क्षोजजयाय नमः	...	१६	१६	२०
९ अनंतानुबन्धि मायाजयाय नमः	..	१५ प्रत्याख्यान क्षोजजयाय नमः	....	१६	१६	२०
१० अप्रत्याख्यान मायाजयाय नमः	..	१६ संज्वलन क्षोजजयाय नमः		१६	१६	२०

द्विस नीचे प्रमाणे गण्युः—

१ क्रोधजय तपसेनमः (पहेली ओळी)	३ मायाजय तपसेनमः (त्रीजी ओळी)	४	४	४	४	२०
२ मानजय तपसेनमः (बीजी ओळी)	४ क्षोजजय तपसेनमः (चोथी ओळी)	४	४	४	४	२०

३ योगशुद्धि तप.

योगे प्रत्येकं विष्कृतिकाचाम्लं चाप्युपोषितम् ।

एवं नवदिनैर्योगशुद्धिः संपूर्यते ततः ॥ १ ॥

आ तप मन, वचन अने कायाना योग (व्यापार) ने शुद्ध करनार होवाची योगशुद्धि नामे कहे-

વાય છે, તેમાં મનોયોગને આશ્રીને પહેલે દિવસે નીવી, વીજે દિવસે આંબીલ અને ત્રીજે દિવસે હપ-
વાસ. ૬ રીતે વચન અને કાયાના યોગને આશ્રીને પણ ત્રણ દિવસ કરવું. ૬ દિવસે નવ દિવસે
આ તપ પૂર્ણ થાય છે. હયાપતમાં જિનેશ્વર પાસે અથવા જ્ઞાન પાસે ૭ વિગદના પદાર્થો તથા નવ
નવ સોદક, ફળ વિગેરે ઢોકવાં. જ્ઞાનપૂજા તથા દેવપૂજા કરવી, અષ્ટમંગલિક કરવાં. આ તપ કરવાથી
મન, વચન અને કાયાના યોગની શુદ્ધિ થાય છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

હયાપને અષ્ટ મંગલ કરાવવાનું જૈન પ્રવોધમાં લખ્યું છે. ગરાળું વિગેરે નીચેપ્રમાણે—

સા ૦	સ્વ ૦	લો ૦	નો ૦
૩	૩	૩	૩
૩	૩	૩	૩
૩	૩	૩	૩

મનોયોગતપસે નમઃ (પહેલી ઓઢી)
વચોયોગતપસે નમઃ (બીજી ઓઢી)
કાયયોગતપસે નમઃ (ત્રીજી ઓઢી)

૪ ધર્મચક્ર તપ.

વિધાય પ્રથમં ષષ્ઠં ષષ્ટિમેકાન્તરાંસ્તથા ।

હપવાસાન્ ધર્મચક્રે કુર્યાદ્રહ્યર્ક (૧૨૩) વાસરૈઃ ॥ ૧ ॥

ધર્મનું ચક્ર ઇટલે સમૂહ, અથવા જગવાન અરિહંતનું અતિશય રૂપ ધર્મચક્ર, તેની પ્રાપ્તિનું કારણ હોવાથી ધર્મચક્ર નામે તપ કહેવાય છે. તેમાં પ્રથમ એક બૃહ કરીને પારણું કરવું. પછી ઇકાંતર સાઠ ઉપવાસ કરવા. એ પ્રમાણે આ તપ ૧૨૩ દિવસે પૂર્ણ થાય છે. ઉદ્યાપનમાં રત્નજન્તિ સુવર્ણનું અથવા રૂપાનું ધર્મચક્ર કરાવીને જિનેશ્વર પાસે પૂજા પૂર્વક હોકવું. સાધુને અન્નાદિક દાન દેવું, યથાશક્તિ સંઘપૂજા, સાક્ષીવાત્સલ્ય કરવું. આ તપ કરવાથી અતિચાર રહિત બોધિની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ યતિ તથા શ્રાવકોને કરવાનો આગાહ તપ છે (આચાર દિનકર.)

ત્રીજી રીત.

પ્રથમ એક અઠમ કરીને પારણું કરવું. પછી ઇકાંતર ૩૭ ઉપવાસ કરવા. ત્યાર પછી હેને એક અઠમ કરીને પારણું કરવું. ઇટલે કુદ્ધ ઉપવાસ ૫૩ અને પારણા દિવસ ૩૯ મઝી ૮૨ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. ઉદ્યાપન ઉપર પ્રમાણે. (પ્રત્યંતર નંબર ૬)

ત્રીજી રીત.

અથવા આંબીલ ૨૫ નિરંતર કરવા. ઉદ્યાપન ઉપર પ્રમાણે (વિધિ પ્રપા.)

मरणुं विगेरे नीचे प्रमाणे—

धर्मचक्रणे अरिहंताय नमः

... ..

अथवा—“नमो अरिहंताणं” ए गरणुं गुणवुं.

चोथी रीत.

अथवा प्रथम एक अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. पळी त्रीश एकांतर उपवास करवा. पळी एक अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. पळी त्रीश उपवास एकांतर करवा. तेद्वो एक अठ्ठम करीने पारणुं करवुं. आ रीते करतां उपवास ६ए तथा पारणां १३२ दिवसे तप पूर्ण थाय ठे. (आ तपने महा धर्मचक्रवाळ तप पण कहे ठे.)

५-६ लघु अष्टाहिका तपद्वय.

अष्टमीज्यां समारज्य शुक्लाश्वयुतचैत्रयोः ।

राकां यावत्सप्तवर्षं स्वशक्त्याद्याहिकातपः ॥१॥

सा० ख० लो० नो०
१२ १२ १२ २०

आ आठ आठ दिवसनो तप होवाथी अष्टाहिका तप कहेवाय ठे. आ तप आश्विन अने चैत्र मासनी शुक्ल अष्टमीए आरंभ करी पूर्णिमाए पूर्ण करवो. द्दंमेशां पोतानी शक्ति प्रमाणे एका-सणुं, नीवी, आंबील के उपवास करवो. ए प्रमाणे सात वर्ष सुधी करवुं. तपना दिवसोमां मोटी स्नात्रविधिए जिनपूजा करवी. लद्यापनसां उपन मोदक, फळ, पुष्प विंगेरवेने देवपूजा करवी. साधुने दान देवुं. यथाशक्ति संघपूजा करवी. आ वने तप दुर्गतिनो नाश करनार ठे. आ साधु तथा श्रावकने करवाना आगाड तपठे. (अहिं आश्विन अष्टाहिका तपने चैत्र अष्टाहिका तप एम बे जुदा जुदा तप होवाथी ने विधि सरखी होवाथी तपना नंबर बे चमाव्या ठे ने हकीकत जेळी लाखी ठे.)

गरणुं विंगेर अष्टकर्मसूदन तपनां कद्या प्रमाणे जाणवुं. (जुओ तप नंबर ९)

७ अष्ट कर्मसूदन तप.

प्रत्याख्यानान्यष्टौ, प्रत्येकं कर्मणां विधाताय ।

इति कर्मसूदनतपः, पूर्णं स्याद्युगरसमिताहैः ॥ १ ॥

उपवासमेकज्ञातं, तथैकसिक्थैकसंस्थितो दत्तो ।

निर्विकृतिकमाचास्त्वं, कवलाष्टकं च क्रमात्कुर्यात् ॥ २ ॥

आठ कर्मनो दाय करवा माटे आ प्रमाणे आ तप करवोः—

पहिले दिवसे उपवास करवो, बीजे दिवसे एकासणुं करवुं, त्रीजे दिवसे एकसिक्थ (एक दाणो) स्थानके चौवीहार ध्यांवील करवुं, चौथे दिवसे एकधंगी (एकलवाणुं) एकासणुं ठाम चौवीहारवाळुं करवुं, पांचमे दिवसे ठाम चौविहार एकदत्ती (एकी बखते पात्रमां पनेळुंज खावुं ते) करवुं, बट्टे दिवसे लुखी नीवी करवी, सातमे दिवसे धांबिल करवुं तथा ध्याठमे दिवसे आठ कवळनुं एकासणुं करवुं, ए आठे दिवसे अनुक्रमे गरणुं विंगेरे नीचे प्रमाणे गणवुं. वीश नोकारवाळी गणवी.

- १ ज्ञानावरणीयकर्मक्षये श्रीअनंतज्ञानसंयुताय नमः ।
- २ दशनावरणीयकर्मक्षये श्रीअनन्तदर्शनसंयुताय नमः ।
- ३ वेदनीयकर्मक्षये श्रीअध्यावायगुणसंयुताय नमः ।
- ४ मोहनीयकर्मक्षये श्रीअनन्तचारित्रगुणसंयुताय नमः ।
- ५ आयुःकर्मक्षये श्रीअक्षयस्थितिगुणसंयुताय नमः ।
- ६ नामकर्मक्षये श्रीअरूपिनिर्बनगुणसंयुताय नमः ।
- ७ गोत्रकर्मक्षये श्रीअगुस्त्वपुष्टुणसंयुताय नमः ।
- ८ अन्तरायकर्मक्षये श्रीअनन्तत्रीयगुणसंयुताय नमः ।

અથવા નીચે પ્રમાણે ગણવું— પ્રકૃતિ.

- ૧ શ્રી અનંત જ્ઞાન ગુણધારકાય નમઃ । ૫
- ૩ શ્રી અવ્યાબાધ ગુણધારકાય નમઃ । ૨
- ૫ શ્રી અદ્વય સ્થિતિ ગુણધારકાય નમઃ । ૪
- ૭ શ્રી અગુરુલ્લઘુ ગુણધારકાય નમઃ । ૨

કાર્યોત્સર્ગ, સાર્થીયા, તથા સ્વમાસણા કર્મપ્રકૃતિ પ્રમાણે કરવા.

જે દિવસે જે કર્મનો તપ ચાલતો હોય તે દિવસે તે કર્મની પૂજામાંથી એક એક ઢાલ અનુ-ક્રમે ગણાવવી (સ્નાત્ર સહિત.) (તેની રીત ચોસગપ્રકારી પૂજામાંથી જાણવી.)

ઉજમણામાં આઠ કર્મની ૧૫૮ પ્રકૃતિ સૂચવનારું આઠ શાખા ને ૧૫૮ પત્રોવાળું સ્પાનું વૃક્ષ અને કર્મવૃક્ષના હેવને માટે તેના મૂળમાં મૂકવાનો સોનાનો કુહાનો તથા ચોસગ મોદક જ્ઞાનની પાસે હોકવા અથવા દેવની પાસે હોકવા. જ્ઞાનની પૂજા કરવી તથા દાન દેવું. મોટી સ્નાત્રવિધિજનિપૂજા કરવી. સંઘ વાત્સલ્ય કરવું. એ રીતે પ્રથમ ઓઢી થઈ. એવી આઠ ઓઢી કરવી. એટલે

પ્રકૃતિ.

- ૨ શ્રી અનંત દર્શન ગુણધારકાય નમઃ । ૫
- ૪ શ્રી દ્વાયિક સમ્યક્ત્વ ગુણધારકાય નમઃ । ૨૮
- ૬ શ્રી અમૂર્તિ ગુણધારકાય નમઃ । ૧૦૩
- ૮ શ્રી અનન્ત વીર્ય ગુણધારકાય નમઃ । ૫

ચોસઠ દિવસે કર્મસૂદન તપ પૂર્ણ થાય. આ તપનું ફલ કર્મનો ફાય થાય એ હે, આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવા લાયક આગાહ તપ હે.

અથવા વીજી રીતે આ તપ આ રીતે પણ કરવામાં આવે હે. પ્રથમ એક અષ્ઠમ કરવો, પછી સાઠ એકાંતર ઉપવાસ કરવા, તથા બેઢલે એક અષ્ઠમ કરવો. કુલ ૬૬ ઉપવાસ અને ૬૨ પારણા યવાથી ચાર માસ અને આઠ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય હે. આ વિધિએ તપ કરતાં સિદ્ધપદનું ગરણું ગણવું. જ્ઞાન, ગુરુ અને સંઘની નક્તિ કરવો. ઉદ્યાપન ઉપર પ્રમાણે કરવું. (જૈનધર્મસિંધુ.)

આ પ્રમાણે સાધુ તથા શ્રાવકને કરવા લાયક 'અગીયાર આગાહ તપ શ્રી જિનેશ્વરે કહેલા હે. મુનિઓએ કરેલી તપસ્યાઓના ઉદ્યાપન માટે મૂલ્ય ગ્રંથમાં આ પ્રમાણે કહ્યું હે. —

ઉદ્યાપને ચ ગૃહિણિઃ કાર્યં કર્મં યથોદિતમ્ ।

કારણ્યં યતિણિઃ શ્રાદ્ધૈસ્તદન્નાવે ચ માનસમ્ ॥ ૧ ॥

અર્થ—ગૃહસ્થીઓએ ઉદ્યાપનમાં તપવિધિમાં કહ્યા પ્રમાણે કર્મ કરવું, તથા સાધુઓએ તપસ્યા

૧. ઉપર લખેલા ૩ ઉપરાંત ઉપધાન તપ, યોગોદ્ધન, શ્રાવકનો ૧૧ પ્રતિપા ને મુનિની ૧૨ પ્રતિપા—કુલ ૨૩.

કરી હોય તો તેનું અધ્યાપન શ્રાવકો પાસે કરાવ્યું. અથવા તેમ ન જ્ઞે તો નાનસિક હયાપન કર્યું.
ચદિનાન્તરિતં કાર્યં તદ્દનાગાદ્બુદ્ધયતે ।

एकश्रेण्या विधेयं यत्तदागाढं जगौ जिनः ॥ ३ ॥

અર્થ—જે તપ દિવસને આંતરે કરવામાં આવે તે અનાગાહ કહેવાય છે, અને જે આંતરા વિના શ્રેણીબંધ કરવામાં આવે તે આગાહ તપ કહેવાય છે એમ જિનેશ્વરે કહ્યું છે.

॥ उति जिनोक्तानि तपांसि ॥

॥ अद्य गीतार्थोक्तानि तपांसि. ॥

८ एकसो वीश कल्याणक तप.

यस्मिन् दिने तीर्थकरस्य गर्भावतारजन्मव्रतकैवलानि ।

भोक्तो बभूवात्र दिने तपो यत्कल्याणकं तत्समुदाहरन्ति ॥ ૧ ॥

અર્થ—જે દિવસે તીર્થકરનો ગર્ભાવતાર (વ્યવન), જન્મ, દીક્ષા, કેવલજ્ઞાન અને ભોક્તા થયો હોય, તે દિવસે જે તપ કરવો તે કલ્યાણકતપ કહેવાય છે.

कल्याणक एकस्मिन्नेकाशनमेतयोर्द्वयोर्विरसम् ।

आचाम्बलं त्रितयेऽपि हि चतुष्टयेऽप्यनशनं प्राहुः ॥ ३ ॥

अर्थ—जे दिवसे एक कल्याणक होय ते दिवसे एकासणुं करवुं, जे दिवसे वे कल्याणक होय, ते दिवसे नीवी करवी, त्रण कल्याणक होय ते दिवसे आंबिल करवुं अने चार कल्याणकने दिवसे उपवास करवो एस कह्युं ठे. ३ (पांच कल्याणकने दिवसे एकासणा पूर्वक उपवास करवो. एटलुं आचार उपदेशमां अधिक कह्युं ठे.)

अथवा एक कल्याणके एकासणुं, वे कल्याणके आंबिल, त्रणे आंबिल तथा एकासणुं, चारे उपवास अने पांच कल्याणके उपवास तथा एकासणुं ए प्रमाणे करवुं.

चोवीश तीर्थकरना च्यवन, जन्म, दीक्षा, ज्ञान अने निर्वाण ए पांच कल्याणकना १२० दिवसोने विषे उपवासादिक तप करवो, एकासणाथी जे पंचकल्याणक धाराधे ते मागशर शुदि १० नुं आंबिल करे ने मागशर शु. ११ नो उपवास करी ६ कल्याणक धाराधे अने उपवासाथी पंचकल्याणक

આરાધે તે માગસર શુદ્ધિ ૧૦ ને અગ્યારશનો પ્રથમ બઠ્ઠા કરી શરૂ કરે તો પાંચ વર્ષે કલ્યાણકતપ પુરો થાય. હજમણે કનકસિંહ રાજાની જેમ ચોવિશ જિનેશ્વરોની પ્રતિમા મરાવવી. તિલક ૩૫, પકવાન ૩૫, લાજાં ૩૫ અને કુંયો, કચોદી વિગેરે પૂજાનાં ઉપકરણો ૩૫-૩૫ ઢોકવાં. ચ્યવન કલ્યાણકે “પરમેષ્ઠિને નમઃ” ૫ મંત્રનો જાપ બે હજાર (વીશ નોકારવાળી) કરવો. જન્મ કલ્યાણકે “અર્હતે નમઃ” નો બે હજાર જાપ કરવો. દીક્ષા કલ્યાણકે “નાથાય નમઃ” ૫નો જાપ બે હજાર કરવો. જ્ઞાન કલ્યાણકે “સર્વજ્ઞાય નમઃ” ૫નો બે હજાર જાપ કરવો. નિર્વાણ કલ્યાણકે “પારંગ-તાય નમઃ” ૫નો બે હજાર જાપ કરવો. તથા ચ્યવન કલ્યાણકે સાધર્મીક વાત્સલ્ય, જન્મ કલ્યાણકે ગોઠ ઘોનું દાન, દીક્ષા ૫ ટોપરા ગોઠ વેંચવા, જ્ઞાને સંઘપૂજા અને નિર્વાણે મોટી પૂજા મનાવવી.

જે ઉપવાસથી આ તપ કરે તેણે દરેક કલ્યાણકે ઉપવાસ કરવો. બે અથવા વધારે કલ્યાણક જે દિવસે હોય તેનું આરાધન વીજા વર્ષોમાં કરવું. જ્યાં મગવંતની કલ્યાણક ચૂંમિ હોય ત્યાં મોટા મહોત્સવથી સંઘ સહિત યાત્રા કરવા જવું. વિધિયુક્ત યાત્રા કરવી. તથા સર્વ મગવંતોના પંચકલ્યા-

णकोनो उत्सव करवो. गरणुं विगरे नीचे प्रमाणे—

तिथि.	आसोवद. (गुजराती)	कल्याणक.	तिथि.	आसोवद. (गुजराती)	कल्याणक,
९	श्री संजवनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१५	श्री पद्मप्रनार्हते नमः ।	जन्म
१५	श्री नेमिनाथ परमेष्ठिने नमः ।	च्यवन	१६	श्री पद्मप्रज्ज नाथाय नमः ।	दीक्षा
२०	श्री महावीर पारंगताय नमः ।	मोक्ष			
		कार्तिक शुदी.			
३	श्री सुविधिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१५	श्री अरनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
		कार्तिक वद.			
९	श्री सुविधिनाथाहते नमः ।	जन्म	६	श्री सुविधिनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा
१०	श्री महावीर नाथाय नमः ।	दीक्षा	११	श्री पद्मप्रज्ज पारंगताय नमः ।	मोक्ष
		भागशर शुदी.			
१०	श्री अरनाथाहते नमः ।	जन्म	१०	श्री अरनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
११	श्री अरनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	११	श्री मद्घीनाथाहते नमः ।	जन्म

११	श्री मल्लीनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	११	श्री मल्लीनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
११	श्री नमिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१५	श्री संज्ञवनाथाहुते नमः ।	जन्म
१५	श्री संज्ञवनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा			
		भागवार वद.			
१०	श्री पार्श्वनाथाहुते नमः ।	जन्म	११	श्री पार्श्वनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा
१२	श्री चन्द्रप्रज्ञाहुते नमः ।	जन्म	१३	श्री चन्द्रप्रज्ञ नाथाय नमः ।	दीक्षा
१४	श्री शीतलनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल			
		पोष शुदी.			
६	श्री विमलनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	ए	श्री शान्तिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
११	श्री अजितनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१५	श्री अग्निनन्दन सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
१५	श्री धर्मनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल			
		पोष वद.			
६	श्री पद्मप्रज्ञ परमेश्ठिने नमः ।	व्यवन	१२	श्री शीतलनाथाहुते नमः ।	जन्म
१२	श्री शीतलनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	१३	श्री आदिनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष

०))	श्री श्रेयांसनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	माघ शुदी.		श्री वासुपूज्य सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
२	श्री अचिनंदनाहते नमः ।	जन्म	२		श्री विमलनाथाहते नमः ।	जन्म
३	श्री धर्मनाथाहते नमः ।	जन्म	३		श्री अजितनाथाहते नमः ।	जन्म
४	श्री विमलनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	८		श्री अचिनंदन नाथाय नमः ।	दीक्षा
५	श्री अजितनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	१२			
१३	श्री धर्मनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा				

	माघ वद.					
६	श्री सुपार्श्वनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	७		श्री सुपार्श्वनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
७	श्री चन्द्रमन्त्र सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	८		श्री सुविधिनाथ परमेश्विने नमः ।	व्यवन
११	श्री आदिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१२		श्री श्रेयांसनाथाहते नमः ।	जन्म
१२	श्री मुनिमुव्रत सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	१३		श्री श्रेयांसनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा
१४	श्री वासुपूज्याहते नमः ।	जन्म	०))		श्री वासुपूज्य नाथाय नमः ।	दीक्षा

११	श्री मद्बीनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	११	श्री मद्बीनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
२	श्री अरुनाथ परमेश्वरिणे नमः ।	न्यसन	फागण शुदी.	श्री मद्बीनाथ परमेश्वरिणे नमः ।	न्यसन
७	श्री संजयनाथ परमेश्वरिणे नमः ।	न्यसन	१२	श्री मद्बीनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
१२	श्री मुनिमुद्रत नाथाय नमः ।	दीक्षा	फागण वद.		
४	श्री पार्वनाथ परमेश्वरिणे नमः ।	न्यसन	४	श्री पार्वनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
५	श्री चन्द्रमन्त्र परमेश्वरिणे नमः ।	न्यसन	७	श्री आदिनाथार्हते नमः ।	जन्म
७	श्री आदिनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	चैत्र शुदी.		
३	श्री कुंजुनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल	५	श्री अजितनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
५	श्री संजयनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	५	श्री अनन्तनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
७	श्री सुमतिनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	११	श्री सुमतिनाथ सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
१३	श्री महावीरार्हते नमः ।	जन्म	१५	श्री पद्ममन्त्र सर्वज्ञाय नमः ।	केवल
१	श्री कुंजुनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	चैत्र वद.		
			२	श्री शीतलनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष

५ श्री कुंथुनाथ नाथाय नमः ।
 १० श्री नमिनाथ पारंगताय नमः ।
 १४ श्री अनन्तनाथार्हते नमः ।
 १४ श्री कुंथुनाथार्हते नमः ।

दीक्षा
मोक्ष
जन्म
जन्म

४ श्री अचिन्तन परमेश्विने नमः ।
 ७ श्री अचिन्तन पारंगताय नमः ।
 ७ श्री सुमतिनाथ नाथाय नमः ।
 १२ श्री विषमनाथ परमेश्विने नमः ।

ज्यवन
मोक्ष
दीक्षा
ज्यवन

शेसाक शुद्धी.

६ श्री धेगाराजा परमेश्विने नमः ।
 ७ श्री सुमतिनाथ पारंगताय नमः ।
 ११ श्री शान्तिनाथ नाथाय नमः ।

ज्यवन
मोक्ष
मोक्ष

६ श्री शीतलनाथ परमेश्विने नमः ।
 १३ श्री अनन्तनाथ नाथाय नमः ।
 १४ श्री अनन्तनाथ सर्वज्ञाय नमः ।

ज्यवन
दीक्षा
केवल

७ श्री धर्मनाथ परमेश्विने नमः ।
 ७ श्री सुमतिनाथार्हते नमः ।
 १० श्री महावीर सर्वज्ञाय नमः ।
 १३ श्री अजितनाथ परमेश्विने नमः ।

ज्यवन
जन्म
केवल
ज्यवन

शेसाक गद.

७ श्री मनिसुवतार्हते नमः ।
 ११ श्री शान्तिनाथार्हते नमः ।
 १४ श्री शान्तिनाथ नाथाय नमः ।

जन्म
जन्म
दीक्षा

संख्या १५ लागूस्वना करवा अर्चन नवकारवाळा २७ गणेशा. (पवार हकाका) भा. पु. ५५ ५४ ५०)

५	श्री धर्मनाथ पारंगताय नमः । श्री सुपार्श्वनाथार्हते नमः ।	मोक्ष जन्म	जेट्ट शुदी. ९ १३	श्री वासुपूज्य परमेश्वरिणे नमः । श्री सुपार्श्वनाथ नाथाय नमः ।	च्यवन दीक्षा
४	श्री आदिनाथ परमेश्वरिणे नमः ।	च्यवन	जेट्ट वद. ७	श्री विमलनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
६	श्री नमिनाथ नाथाय नमः ।	दीक्षा	अपाढ शुदी. ८	श्री नेमिनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष
१४	श्री महावीर परमेश्वरिणे नमः । श्री वासुपूज्य पारंगताय नमः ।	च्यवन मोक्ष	अपाढ वद. ७ ९	श्री अनन्तनाथ परमेश्वरिणे नमः । श्री कुंथुनाथ परमेश्वरिणे नमः ।	च्यवन च्यवन
३	श्री श्रेयांसनाथ पारंगताय नमः ।	मोक्ष	आवण शुदी. ५	श्री नेमिनाथार्हते नमः ।	जन्म
८	श्री नमिनाथार्हते नमः ।	जन्म			
२	श्री सुमतिनाथ परमेश्वरिणे नमः ।	च्यवन			

६ श्री नेमिनाथ नाथाय नमः । दीक्षा ८ श्री पार्श्वनाथ पारंगताय नमः । मोक्ष
१५ श्री मुनिमुव्रत परमेष्ठिने नमः । च्यवन

श्रावण वद. ७ श्री चंद्रभञ्ज पारंगताय नमः । मोक्ष
७ श्री शातिनाथ परमेष्ठिने नमः । च्यवन
८ श्री सुपार्श्वनाथ परमेष्ठिने नमः । च्यवन

जादरवा शुदी.

९ श्री सुविधिनाथ पारंगताय नमः । मोक्ष

जादरवा वद. १३ ने दिवसे श्री महावीरनो गर्जोपहार
०॥ श्री नेमिनाथ सर्वज्ञाय नमः । केवल थयो, ते कव्याणरु गणवुं नहो.

आसो शुदी.

१५ श्री नमिनाथ परमेष्ठिने नमः । च्यवन

वाकीनी विधि उपर कहेली रीत प्रमाणे जाणवी. देखे कव्याणके साथीया १५ करवा, खमासमण १२ देवा, काउ-
सग १२ लोगस्सनो करवो अने नवकारवाळी २० गणवी. (वधारे हकीकत माटे जुओ जैनधर्म प्रकाश पु. २५ पृष्ठ ६.)

९-१०-११ ज्ञान, दर्शन, वासिष्ठ तप.
 मन्त्रान्तरेपयोगेऽत्र त्रिभिर्वापि निरुद्धैः ।
 कार्यं ज्ञानतपश्चोद्यापने ज्ञानस्य पूजनम् ॥ १ ॥

पुनरांतरा त्रय उपवास करवा अथवा त्यागउ उपवास ध्या (आहुत) करवा. एव भाषाणे

तप करवो. उद्यापनमां साधुने पुस्तक तथा ज्ञानना उगकरणनुं दान देवुं. ज्ञान पूजा करी, ज्ञान-
 नी पासे वण विगइना पदार्थो होकवा. आ तप कराथो निर्मळ ज्ञाननी प्राप्ति भाग्य हे. तेमां पाण
 यथाशक्ति सिद्धांतादि पुस्तक बाखावीने मुकवुं. ॥ प्रवचनसारोळ्वारे ॥

दर्शन तप पाण गज रीते उपर प्रमाणे करवो. उद्यापनमां मोटी स्नात्रविधिपुनः पुजा भाषा-
 ववी. जिनप्रतिमाना पासे वण विगइना पदार्थो होकवा. साधुओने वस्त्र, पात्र विगरेसुं दान देवुं.
 समकितनी व जावनानुं श्रवण करवुं. देरासरनी प्रमार्जना पुंजना विगरे करवुं. आ तपनुं फळ नि-
 र्मळ बोधिनी लाभ थाय ते हे.

चारित्र तप पण एज प्रमाणे करवो ! लयापनसां मुनिओने ढए विगहना पदार्थोनुं दान देवुं. तथा वस्त्र, पात्र विगेरेनुं दान देवुं. आ तप करवाथी निर्मळ चारित्रनी प्राप्ति थाय ठे. आ ज्ञाणे तप साधु तथा श्रावकने करवाना आगाढ तप ठे.

ज्ञान तपनुं गरणुं—उँ ह्रीं नमो नाणस्स
दर्शन तपनुं गरणुं—उँ ह्रीं नमो दंसणस्स
चारित्र तपनुं गरणुं—उँ ह्रीं नमो चारित्तस्स

अथवा साधीया विगेरे ज्ञानतपसां पांच, दर्शनतपसां चार अने चारित्रतपसां सत्तर करवा.

सा०	ख०	ढो०	नो०
ए१	ए१	ए१	२०
६७	६७	६७	२०
७०	७०	७०	२०

१२ चांद्रायण तप.

चांद्रायणं च द्विविधं प्रथमं यवमध्यकम् । द्वितीयं वज्रमध्यं तु तयोश्चर्या विधीयते ॥ १ ॥
यवमध्ये प्रतिपदं शुक्लामारुह्य वृद्धितः । एकैकयोर्भासिदत्त्यो राकां यावत्समानयेत् ॥ २ ॥

१ ऋतुनना दित्तमोमो योमथ अथवा देवावकाशक कटा जोइए.

તતઃ કૃષ્ણપ્રતિપદમારમ્ભ્યૈકૈકઘાનિતઃ । અમાવાસ્યાં તદેકત્વે યવમધ્યં ચ પૂર્યતે ॥ ૩ ॥
 વજ્રમધ્યે કૃષ્ણપક્ષમારમ્ભ્ય પ્રતિપત્તિથિ । કાર્યા પંચદશગ્રાસદત્તિત્ર્યાંહાનિરેકતઃ ॥ ૪ ॥
 અમાવાસ્યાશ્ચ પરતો ગ્રાસદત્તિં વિવર્ધયેત્ । યાવત્પથ્થદશૈવ સ્યુઃ પૂર્ણમાસ્યાં ચ માસતઃ ॥ ૫ ॥
 એવં માસછયેન સ્યાત્પૂર્ણં ચ યવવજ્રકમ્ । ચાન્દ્રાયાણં ચર્તેદત્તેઃ સંખ્યા ગ્રાસસ્ય ગેહિનામ્ ॥ ૬ ॥

ચંદ્રનું અયન એટલે જલું તે. અર્થાત્ હાનિ અને વૃદ્ધિ, તેણે કરીને જે થયેલું તે ચાંદ્રાયાણ તપ કહેવાય છે. તે બે પ્રકારે છે. પહેલું યવમધ્ય અને વીજું વજ્રમધ્ય. તેમનું સ્વરૂપ આ પ્રમાણે છે-જવની જેમ જેનો મધ્યભાગ સ્થૂલ હોય અને આદિ-અંત ભાગ હીણ (પાતલો) હોય તે યવમધ્ય કહેવાય છે. તથા વજ્રની જેમ જે વચ્ચે સૂદૃઢ (પાતલો) હોય અને આદિ અંતમાં સ્થૂલ હોય તે વજ્રમધ્ય કહેવાય છે. અહીં સ્થૂલતા અને હીનતા (સૂદૃઢતા) એ કરીને દત્તિ તથા ગ્રાસની વહુલતા અને અલ્પતા જાણવી. પહેલું યવમધ્ય ચાંદ્રાયાણ આ પ્રમાણે કરવું-શુક્રવપક્ષની પ્રતિપદને દિવસે એક, બીજને દિવસે બે, એમ એક એક દત્તિ તથા કવલની વૃદ્ધિ કરી પૂર્ણિમાને દિવસે પંદર

દત્તિ તથા કવ્વલ લેવા. પછી કૃષ્ણપદ્મના પદ્મપાંદર, બીજને દિવસે ચૌદ, એમ એક એક દત્તિ તથા કવ્વલ ઓળો કરી અમાવાસ્યાએ એક દત્તિ તથા કવ્વલ લેવો. એ પ્રમાણે યવમધ્ય ચાંદ્રાયણ યતિ તથા શ્રાવકને બન્નેને માટે જાણવું. વજ્રમધ્ય ચાંદ્રાયણ પણ સાધુ અને શ્રાવક બન્નેને આ પ્રમાણે જાણવું. કૃષ્ણપદ્મની પ્રતિપદ્મી આરંભીને પંદર ગ્રાસ તથા દત્તિમાંથી એક એક ઓળો કરવાથી અમાવાસ્યાને દિવસે એક એક ગ્રાસ અને દત્તિ રહે છે, પછી શુકલપદ્મના પદ્મવાથી આરંભીને એક એક ગ્રાસ અને દત્તિની વૃદ્ધિ કરી પૂર્ણિમાએ પંદર ગ્રાસ તથા દત્તિ થાય છે. આ પ્રમાણે વજ્રમધ્ય ચાંદ્રાયણ પણ એક માસે પૂર્ણ થાય છે. એ રીતે યવમધ્ય અને વજ્રમધ્ય ચાંદ્રાયણ બે માસે પૂર્ણ થાય છે. અહીં દત્તિની જે સંખ્યા આપી છે, તે સાધુ આશ્રી જાણવી, તથા ગ્રાસ (કવ્વલ)ની સંખ્યા આપી છે તે ગૃહસ્થી આશ્રી જાણવી. (પંચાશક) જ્યાપને જિનપ્રતિમાને મોટી સ્નાત્ર વિધિએ સ્નાત્ર કરાવીને બાપ વિગણના નૈવેદ્ય સહિત ૪૮૦ મોદક, ફળ વિગેરે ઢોકલાં. તથા ચંદ્રની રૂપાની મૂર્તિ તથા સુવર્ણના જવ (૩૨) અને વજ્ર કરાવી દેવ પાસે ઢોકલા. સાધુઓને વસ્ત્ર, પાત્ર, અન્ન

विगैरेनुं दान देहुं, संघनी पूजा नक्ति करवी. आ तप करवाथी सर्व पापनो क्षय तथा पुण्यनी वृद्धि
थाय ठे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप ठे. एकहुं यवमध्य चांजायण करे तो ६५०
मोदक ढोकवा, तथा वज्र ढोकवो नहीं, तेज प्रमाणे केवल वज्रमध्य करे तो तेसां प्रण २५० मोदक
ढोकवा, अने जव ढोकवा नहीं.

बीजी रीत.

शुक्लपक्षनी प्रतिपदथी आरंभीने एक उपवास अने एक आंविद एम पंदर दिवस सुधी करवुं.
उद्यार्पणमां मोदक १९ तथा रुपानो चंज करावी प्रभु पासे ढोकवो. गरणुं विगैरे नीचे प्रमाणे.

नमो सिद्धाणं

सा०

ख०

लो०

नो०

८

८

८

२०

पहेली रीत प्रमाणे करे तो कमळनी संख्या प्रमाणे साथीया विगैरे करवा.

१३ तीर्थंकर वर्धमान तप (श्रीश्रमणसंघ तप)

ऋषभदेजिनसंख्याबृद्ध्या तावन्ति चैकजव्रतानि । वीरादेरप्येवं बलमानं वर्धमानतपः ॥ १ ॥

अथ चैकैकमर्दन्तं प्रत्येकाशनकानि च । पञ्चविंशति संख्यानि षट्शताहेन पूर्यते ॥ २ ॥

जे वृद्धि पामे ते वर्धमान कहेवाय. ते तप आ रीते करवा. प्रथम ऋषभदेवजीने आश्री एक एकासणुं करवुं, अजितनाथजीने आश्री बे एकासणां करवां. ए रीते वधतां महावीर स्वामीने आश्री चोवीश एकासणां करवां, त्यार पछी पश्चानुपूर्वीं वरे महावीर स्वामी आश्री एक एकासणुं, पार्श्वनाथ आश्री बे एकासणां, ए रीते करतां ऋषभदेवजी आश्री २४ एकासणां करवां. अर्थात् तू दरेक जिनने आश्रीने पचीश पचीश एकासणां कुत्र थाय छे.

अथवा एकी साथे दरेक जिनने आश्रीने पचीश पचीश एकासणां करवां.

आ बन्ने रीते करतां कुत्र बसो दिवसे एटले छसो एकासणे आ तप पूर्ण थाय छे, उद्यापन-मां चोवीश जिनेश्वरोनी मोटी स्नात्र पूजा करी चोवीश चोवीश पुष्प, फळ, पक्वान्न, मोदेक विंगे-

રેથી પૂજા કરવી. તથા જે દિવસે જે તીર્થંકર આશ્રી તપ ચાલતો હોય તે દિવસે તે દેવની વિશેષ પૂજા શક્તિ કરવી. સંઘની પૂજા વાતસલ્ય કરવું. આ તપનું ફળ તીર્થંકર નામ કર્મનો બંધ છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. ઉપર જે એકાસણાં કરવાનાં કહ્યાં છે તે વદલ નીવી અથવા આંવીલ કરવાનું જૈનપ્રવોધ તથા જૈનસિંધુમાં કહ્યું છે.

જે જે તીર્થંકરનો તપ ચાલતો હોય તે તે તીર્થંકરના નામનું ગરણું વીશ નોકારવાળીનું ગણવું. સાથીયા, સમાસણા અને લોગસસ, ૯ વાર વાર કરવા.

૧૪ પરમ મૂષણ તપ.

શુન્નૈર્દ્વાત્રિંશદાચામ્દૈરેકજત્તં તદન્તરે ।

વાસરાણાં ચતુઃષ્ઠયા તપઃ પરમમૂષણમ્ ॥ ૧ ॥

જે તપ કરવાથી જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રાદિક અથવા ચક્રવર્તીને યોગ્ય એવા મુકુટ-કુંભ-લાદિક ભત્કુટ મૂષણ પામીએ તેનું નામ પરમ મૂષણ તપ કહેવાય છે. આ તપમાં એકાંતર એકા-

સાણાંવાળા વત્રીશ આંવીલ કરવા, ઇટલે આ તપ ૬૪ દિવસે પૂર્ણ થાય છે. (અથવા લાગટ વત્રીશ આંબિલ કરવા. “ જૈન પ્રવોધ ”) ઉઘાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરી જિનેશ્વરને રત્નજામિત સુવર્ણમય મુકુટ, કુંમલ, હાર, તિલક વિગેરે આનૂષ્ણ ચમ્પાવવાં, તથા વત્રીશ વત્રીશ પકૂવાલ, ફલ વિગેરે ઢોકવાં. આ તપ કરવાથી પરમ સંપત્તિ તથા ગુણની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ યતિ અંને શ્રાવકને કરવાનો અનાગાહ તપ છે ગરણું વિગેરે નીચે પ્રમાણે—

સા ૦ ૧૦ ૨૦ ૩૦
૧૨ ૧૨ ૧૨ ૨૦

હે નમો અરિહતાણે—

૧૫ જિન દીક્ષાતપ.

દીક્ષાતપસિ ચાર્હદ્ધિનૈવ તપસા વ્રતમ્।

જગૃહે તત્તથા કાર્યમેકાન્તરિતયુક્તિઃ ॥ ૧ ॥

અરિહંતની દીક્ષાને અનુકરણ કરનારો તપ, તે દીક્ષાતપ કહેવાય છે, તેમાં જે તીર્થકરે જે તપસ્યા કરીને દીક્ષા મહાણ કરી હોય તે તપ એકાંતરિતની યુક્તિવડે કરવો. ઇટલે કે સુમતિનાથ

स्वामीण् एकासणुं करीने दीक्षा लीधी तेथी तेने आश्रीने एकासणुं करणुं. वासुपूज्य स्वामीण् उपवास करीने दीक्षा लीधी तेथी तेने आश्रीने उपवास करवो. पार्श्वनाथजीण् अने मल्हानीनाथजीण् अष्टम करीने दीक्षा लीधी तेथी तेमने आश्रीने एक एक अष्टम करवो. वार्कनीना वीश तीर्थकरोण् बघ करीने दीक्षा लीधी तेथी तेमने आश्रीने एक एक बघ करवो. सर्व मळीने ४७ उपवास तथा एक एकासणुं थाय. दरेक प्रभुआश्री तपना अंतरमां एकासणुं करवुं. एटव्हे ७० दिवसे तप पूर्ण थाय. केमके अंतरना २३ दिवसमां एक एकासणुं पांचमा प्रभुआश्री करवानुं होवाथो २२ दिवस अंतराना थाय. उद्यापनमां एकासणुं करी मोटो स्नात्र विधिण् जिनेश्वरनुं स्नात्र करी अष्ट प्रकारी पूजा भाणाववी, बण् विगडना पदार्थो तथा मोदक ४८, फळ ४८, विंगेरे प्रभु पासे ढोकवां. आ तप करवाथी निर्मळ व्रतनी प्राप्ति थाय ठे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो अनागाढ तप ठे. जे तीर्थकरना नामनो तप चालतो होय ते प्रभुना नामनी साथे “ नाथाय नमः ” एटवुं पद जोकीं गरणुं वीश नवकारवाळीनुं गणवुं. तथा साथीया विंगेरे बार बार करवा.

उपर प्रमाणै छठ अष्टम करवानी पण शक्ति न होय तो एकांतर एकासणावडे ४७ उपवास
ने एक एकासणुं करी ए४ दिवसे तप पूर्ण करवो.

॥३२॥

१६ तीर्थंकर ज्ञान तप.

येन तीर्थकृता येन तपसा ज्ञानमाप्यत ।

तत्तत्तथा विधेयं स्यादेकान्तरितवृत्तितः ॥ १ ॥

तीर्थंकरना ज्ञानने अनुकरण करनारो तप, ते ज्ञान तप कहेवाय ठे. तेमां जे तीर्थंकरे जे त-
पवने ज्ञानने प्राप्त क्युं, ते तीर्थंकरने आश्रीने ते तप एकांतर वृत्तिवने करवो एटले के आदिनाथ,
मल्लिनाथ, नेमिनाथ अने पार्श्वनाथे अष्टमवने केवलज्ञान प्राप्त क्युं तेथी तेमने आश्रीने चार अष्टम
करवा, वासुपूज्य स्वामीने एक उपवास वने केवल ज्ञान थयुं तेथी तेने आश्रीने एक उपवास कर-
वो. बाकीना ओगणीश तीर्थंकरने बृहवने केवलज्ञान थयुं, तेथी तेमने आश्रीने १ ए४ बृह करवा. सर्व
मळी उपवास एकावन थया. ते आंतरे एकासणावाळा करवा. जेथी ७४ दिवसे ए तप पूर्ण थाय.

॥३३॥

તેમાં ૨૩ અંતરના ૨૩ ઇકાસણા સમજવા. હયાપનમાં દીઝા તપ પ્રમાણે કરવું. પણ મોદક વિગેરે ૫૧ હોકવા.

આ તપનું ફળ વિશુદ્ધ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ અને શ્રાવકને કરવાનો અનાગા-
હ તપ છે. જે તીર્થંકરને આશ્રીને તપ ચાલતો હોય તે પ્રયુના નામની સાથે “ સર્વજ્ઞાય નમઃ ”
એ પદ જોમ્નું. નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાચીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

જુપર પ્રમાણે બઠ અઠમ કરવાની પણ શક્તિ ન હોય તો એકાંતર ઇકાસણાવને ૫૧ જપવાસ
કરવા જેથી ૧૦૧ દિવસે તપ પૂર્ણ થાય.

૧૭ તીર્થંકર નિર્વાણ તપ.

એન તીર્થકૃતા એન તપસા મુક્તિરાપ્યતા

તત્તથૈવ વિધેયં સ્યાદેકાન્તરિત્વૃત્તિઃ ॥ ૧ ॥

તીર્થંકરના નિર્વાણે કરીને ઓઠલાતો જે તપ, તે નિર્વાણ તપ કહેવાય છે, તેમાં જે તીર્થંકર જે

તપસ્યા કરીને મુક્તિ પામ્યા હોય, તે તપ તેજ પ્રકારે એકાંતરની યુક્તિ વને કરવો. તેમાં શ્રીઆદિ-નાથજી ૮ ઉપવાસે કરીને મુક્તિ પામ્યા હે, મહાવીર સ્વામી ૭૮ તપ વને નિર્વાણ પામ્યા હે, વા-કીના વાવીશ તીર્થકરો એક માસ ઉપવાસવને મોક્ષપદ પામ્યા હે. તે સર્વ તપના ઉપવાસો એકાંતર-એકાસણાવને કરવા. કારણ કે એ પ્રમાણે અવિચ્છિન્ન તપ કરવાની હાલમાં શકિત નથી. ઉદ્યાપન-માં મોટા સ્નાત્ર પૂર્વક ચોવીશ ચોવીશ મોદક, ફળ વિગેરે ઢોકવા. સાધુ જ્ઞાતિ, સંઘ જ્ઞાતિ કર-વી. આ તપનું ફળ આઠ જવની અંદર મોક્ષની પ્રાપ્તિ થાય તે હે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવા-નો અનાગાઢ તપ હે. જે તીર્થકરને આશ્રીને તપ ચાહતો હોય તેના નામ સાથે “ પારંગતાય નમઃ ” એ પદ જોમી વીશ નવકારવાળી ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

દીક્ષા, જ્ઞાન અને નિર્વાણ તપનો કલ્યાણક તપમાં સમાવેશ થાય હે, પણ તેમાં એટલો વિશેષ હે કે—કલ્યાણકનો તપ આગાઢ હોવાથી કલ્યાણકના દિવસોને સ્પર્શ કરીને જ તે કરવામાં આવે હે. અને આ ત્રણ તપો તો અનાગાઢ હોવાથી તે તે તપની સંખ્યાએ કરીને કરવામાં આવે હે. એટલે

કે એક દિવસે વ્યવન અને જન્મ કલ્યાણક હોય તો ઉપવાસથી કલ્યાણક તપ કરનાર એક કલ્યાણકની આરાધના કરીને બીજા કલ્યાણકનું આરાધન બીજે વર્ષે તે દિવસે કરે છે. અને પુનઃસણા કે આંબીલવેન કલ્યાણક તપ કરનાર એક તીર્થકરના કે વે તીર્થકરના કલ્યાણકની આરાધના કરીને વાકી રહેલ આરાધના બીજે વર્ષે તે દિવસે કરે છે. એટલે તે તપ કલ્યાણકની તિથિનિવૃદ્ધ છે. અને ડીકા, જ્ઞાન અને નિર્વાણ એ ત્રણ કલ્યાણકના ઉપર વતવેલા તપ તો તીર્થકર જગવંતે કરેલા તપના ઉપવાસ પ્રમાણે કરવાના છે. તેને માટે અમુક દિવસે કરવાનો નિયમ નથી. તેમાં પણ નિર્વાણ કલ્યાણક સંબંધી તપ તો ૩૩ માસને ૮ દિવસ પ્રમાણનો હોવાથી એકાંતર ઉપવાસવ્રતને કરતાં ૪૪ માસને ૧૬ દિવસે થઈ શકે છે.

૧૮ ઉનોદરિકા તપ (પાંચ પ્રકારે).

અપ્પાહાર ૧ અવહા ૨ દુન્નાગ ૩ પત્તા ૪ તહે વ દેસૂણ ૫ ।

અઠ ૮ દુવાલસ ૧૨ સોલસ ૧૬ ચઝર્વાસ ૨૪ તહિક્કતીસા ૩૧ ય ॥ ૧ ॥

અલ્પાદ્વારા, અપાર્થી, દ્વિજાગા, પ્રાસા અને દેશોના (કિંચિદૂના) એ પાંચ પ્રકારે ઝનોદરિકા તપ કહેવાય છે, તેમાં એકથી આઠ કવલ સુધી અલ્પાદ્વારા, નવથી બાર કવલ સુધી અપાર્થી, તેરથી સોલ કવલ સુધી દ્વિજાગા, સતરથી ચોવીશ કવલ સુધી પ્રાપ્તા અને પચીશથી એકત્રીશ કવલ સુધી કિંચિદૂના. આ પાંચે પ્રકારની ઝનોદરિકા ત્રણ ત્રણ પ્રકારની છે. તે આ પ્રમાણે—એકાદિક કવલ વને જઘન્ય, બે આદિક કવલ વને મધ્યમ અને આઠ આદિક કવલ વને ઉત્કૃષ્ટ. આ પ્રમાણે પાંચે પ્રકારની ઝનોદરિકા સમજવી. તેમાં અલ્પાદ્વારા ઝનોદરિકા એક પ્રાસે કરીને જઘન્ય, બે, ત્રણ, ચાર અને પાંચ પ્રાસે કરીને મધ્યમ, અને છ, સાત તથા આઠ કવલવને ઉત્કૃષ્ટ જાણવી. અપાર્થી ઝનોદરિકા નવ પ્રાસવને જઘન્ય, દશ તથા અગીયાર પ્રાસવને મધ્યમ, અને બાર પ્રાસવને ઉત્કૃષ્ટ જાણવી ૨. દ્વિજાગા ઝનોદરિકા તેર પ્રાસવને જઘન્ય, ચૌદ તથા પંદર પ્રાસવને મધ્યમ, અને સોલ પ્રાસવને ઉત્કૃષ્ટ જાણવી ૩. પ્રાપ્તા ઝનોદરિકા સતર તથા અઠાર પ્રાસવને જઘન્ય, ઓગણીશ, વીશ, એકવીશ તથા વાવીશ કવલે કરીને મધ્યમ, અને ત્રેવીશ તથા ચોવીશ પ્રાસવને

उत्કૃષ્ટ જાણવી ૪. કિંચિદ્નૂના ઉત્તોદરિકા પર્વીશ તથા ભવીશ માસવર્તે જઘન્ય, સતાવીશ, અઠાવીશ તથા ઓગણત્રીશ માસવર્તે મધ્યમ, અને ત્રીશ તથા એકત્રીશ માસવર્તે ઉત્કૃષ્ટ જાણવી ૫. પુરુષનો સંપૂર્ણ આહાર વગીશ કવલનો છે, તેથી એકત્રીશ કવલ સુધી કિંચિદ્નૂન ઉત્તોદરિકા થાય છે. આ પ્રમાણે પાંચે પ્રકારની ઉત્તોદરિકા પંદર દિવસે પૂર્ણ થાય છે.

સ્ત્રીઓનો સંપૂર્ણ આહાર અઠાવીશ કવલનો છે, તેથી તેને આશ્રીને પાંચે પ્રકારની ઉત્તોદરિકા આ પ્રમાણે જાણવી.—એકથી સાત કવલ સુધી અલ્પાદારા ૧, આવથી અગીયાર કવલ સુધી અપાર્થો ૨, વારથી ચૌદ કવલ સુધી દ્વિત્રાગા ૩, પંદરથી એકવીશ કવલ સુધી પ્રાપ્તા ૪, તથા ઘાવીશથી સતાવીશ કવલ સુધી કિંચિદ્નૂના ઉત્તોદરિકા ૫. આ પાંચે પ્રકાર પણ જઘન્ય, મધ્યમ અને ઉત્કૃષ્ટ ભેદે કરીને ત્રણ પ્રકારે આ પ્રમાણે છે.—અલ્પાદારા ઉત્તોદરિકા એક તથા બે માસવર્તે જઘન્ય. ત્રણ, ચાર તથા પાંચ માસવર્તે મધ્યમ અને છ તથા સાત માસવર્તે ઉત્કૃષ્ટ ૧. અપાર્થો ઉત્તોદરિકા આઠ માસવર્તે જઘન્ય, નવ માસે કરીને મધ્યમ અને દશ તથા અગીયાર મા-

સ વને ઉત્કૃષ્ટ જાણવી ૨. દ્વિત્તાગા ઉનોદરિકા વાર આસે કરીને જઘન્ય, તેર આસ વને મધ્યમ અને ચૌદ આસ વને ઉત્કૃષ્ટ જાણવી ૩. પ્રાપ્તા ઉનોદરિકા પંદર તથા સોઠ આસે કરીને જઘન્ય. સતર, અઢાર તથા ઓગણીશ આસ વને મધ્યમ અને વીશ તથા એકવીશ આસ વને ઉત્કૃષ્ટ જાણવી ૪. તથા કિંચિદૂના ઉનોદરિકા વાવોશ તથા ત્રેવીશ કવલ વને જઘન્ય, ચોવીશ તથા પચીશ આસ વને મધ્યમ, અને ઠવીશ તથા સતાવીશ આસ વને ઉત્કૃષ્ટ જાણવી ૫. આ પ્રમાણે પંદર દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. આ જ્ઞવ્ય ઉનોદરિકા જાણવી.

જાવ ઉનોદરિકા આગમમાં આ પ્રમાણે કહી છે.—

કોદ્દાદ અણુદિણં ચાનં જિણવયણ જાવણાનં અ ।

જાવોણોદરિયા વિ હુ પત્તતા વોયરાણ્હિ ॥ ૧ ॥

નિરંતર કોધાદિકનો ત્યાગ કરવો, તથા જિનેશ્વરના વચનનો જાવના જાવવી. એ જાવ ઉનોદરિકા વોતરાને મ્હેમી છે. ૧

लोक प्रवाह उनोदरिका आ प्रमाणे ठे-प्रथम दिवसे आठ कवळ, बीजे दिवसे वार, बीजे दिवसे सोळ, चोथे दिवसे चोवीश तथा पांचमे दिवसे एऊवीश कवळ लेवा. स्त्रीओए पहेले दिवसे सात, बीजे दिवसे अगीयार, बीजे दिवसे चौद, चोथे दिवसे एकवीश तथा पांचमे दिवसे सता-वीश कवळ लेवा. ए प्रमाणे आ तप पांच दिवसे पूर्ण आय ठे. गरणुं नीचे प्रमाणे.

उनोदस्तिपसे नमः

...

सा० ख० दो० नमकाखाडी.
१२ १२ १२ २०

१९ संलेखना तप.

चत्तारि विचिताइं विगडं निजूहिआइं चत्तारि ।

संवच्छेरे अ डुन्निउ एगंतरिअं च आयामं ॥ १ ॥

नाइनिविगजं अ तवे बम्मासे परम्मिअं च आयामं ।

अवरे वि अ बम्मासे होइ विगठं तवो कम्मं ॥ २ ॥

વાસં કોમ્લસદ્ધિઞ્ચં આયામં કદ્દુ આણુપુઠ્વીણ ।
એસો વારસ વરિસાઢ હોઢ સંઞેદ્દણાઢ તવો

॥ ૩ ॥

પ્રથમ ચાર વરસ વિચિત્ર તપ કરવા પઢી વીઝા ચાર વરસ નોવિના આંતરાવાળા ઉપવાસ
એજ પ્રમાણે કરવા. ત્યાર પઢી લે વરસ સુધી નોવિના આંતરાવાળા આંબિઢ કરવા. ત્યાર પઢી ઢ
માસ સુધી ઉપવાસ તથા ઢઢ પરિમિત ઝોઝનવાળા આંઝીઢને આંતરે કરવા. ત્યાર પઢી ઢ માસ
સુધી આંબીઢના આંતરાવાળા ચાર ચાર ઉપવાસ કરવા. ત્યાર પઢી એક વર્ષ સુધી નિરંતર આંબિઢ
કરવા. એ પ્રમાણે વાર વરસે આ તપ પૂર્ણ થાય લે. “ નમો તવસ્સ ” એ પદનાં ગરણાની વીશ નવ-
કારવાળી ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

યંત્રમાં આ પ્રમાણે લખ્યું લે.

વર્ષ ૫ યાવત્ ૭ ૨ એ । ૭ ૫ એ । ૭ ૫ એ । ૭ ૬ એ । ૭ ૧૫ એ । ૭ ૩૦ એ ।
વર્ષ ૫ યાવત્ ૭ ૨ નિ । ૭ ૩ નિ । ૭ ૫ નિ । ૭ ૬ નિ । ૭ ૧૫ નિ । ૭ ૩૦ નિ ।

वर्ष २ यावत् आं । नि । आ । नि । इत्यादि पूरणीया ।
 मास ६ यावत् उ १ आं । उ २ आं । उ ३ आं । पूरणीया ।
 मास ६ यावत् उ ४ आं । उ ५ आं । उ ६ आं । पूरणीया ।
 वर्ष १ यावत् आचाम्बानि कृतव्यानि ।

२० सर्व संख्या श्री महावीर तप.

वारस चैव य वासा मासा छ चैव अरुमासो अ ।

वीरवरस्स जगवउ एसो उउमत्थ परियाओ ॥ १ ॥

वार वरस, उ मास तथा अर्द्धमास, आटओ काळ श्री महावीर स्वामी उच्चस्थपणे रह्या. ते वखते तेसणे जे तपस्या करो ते आ प्रमाणे-एक उमासी तप एक बीजुं उमासी तप पांच दिवस न्यून, नव चातुर्मासी तप, बे त्रिमासिक तप, बे अढी मासिक तप, उ द्विमासिक तप, बे दोढ मासिक तप, वार मासखमण, बोंतेर पद्दखमण, बे दिवसनी भज प्रतिभा, चार दिवसनी महाभज प्रतिमा,

दश दिवसनी सर्वतोन्नत प्रतिमा, वसें ओगणत्रीश उठ, बार अष्टम, त्रणसो ओगणपचास पारणाना दिवस तथा एक दीक्षानो दिवस, सर्व मळो बार वरस साना ठ मास थया. आ तप यथाशक्ति एकांतर उपवासे करवा. शक्ति न होय तेणे आ सर्व तपसांथी कोइपण तप शक्ति तथा काळने अनुसरीने करवो. उद्यापनमां श्री महावीरजी सोटी स्नात्र विधि ए स्नात्र करवा पूर्वक अष्ट प्रकारी पूजा करवी. ठ विगइना पञ्चान्न, विविध फळो विंगेरे ढोक्यां. (गोधूम मण १, घीइ मण ०॥) संघ वातसद्व्य, संघ पूजा करवी. आ तपनुं फळ तोर्थेकर नामकर्त्तनो बंध थाय ते ठे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप ठे “ श्री महावीर नाथाय नमः ” ए मंत्रनां गरणांनी वीश नवकारवाळो गणवी. साथीया विंगेरे बार बार करवा.

२१ कनकावाल्लि तप.

तपसः कनकावल्याः काह्लादाग्निमे अपि ।

लता च पदकं चान्त्यलता दान्तिमकाह्ले ॥ १ ॥

એકછિત્ર્યુપવાસતઃ પ્રગુણિતે સંપૂરિતે કાહલ્લે
 તત્રાષ્ટાષ્ટમિતૈશ્ચ ષષ્ટકરણૈઃ સંપાદયેદ્દાન્નિમે ।
 એકાદ્યૈઃ સ્વલુ ષોઋશાન્તગણિતૈઃ શ્રેણી બન્ને યુક્તિતઃ
 ષષ્ટસ્તૈઃ કનકાવલૌ કિલ ચતુર્લિંગશન્મિતો નાયકઃ ॥ ૩ ॥

તપસ્વીઓના હૃદયને શોનાવનાર હોવાથી આ કનકાવલિ નામનો તપ કહેવાય છે. તેમાં
 પ્રથમ એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું, પછી બઠ કરી પારણું કરવું, પછી અષ્ઠમ કરી પારણું કરવું.
 એ રીતે એક કાહલિકા પૂર્ણ થાય છે, ત્યાર પછી આઠ બઠ કરવા, તેથી એક દાન્નિમ પૂર્ણ થાય છે.
 ત્યાર પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું, બે ઉપવાસ કરી પારણું, ત્રણ ઉપવાસ કરી પારણું, એ રીતે અલુ-
 ક્રમે વધતાં વધતાં સોઠ ઉપવાસ કરી પારણું કરવું. એમ કરવાથી દ્વારનો એક લતા (સેર) પૂર્ણ
 થાય છે. ત્યાર પછી ચોત્રીશ બઠ કરવાથી તે લતાની નીચે પદક સંપૂર્ણ થાય છે, ત્યાર પછી સોઠ
 ઉપવાસ કરીને પારણું, પંદર ઉપવાસ કરીને પારણું, ચૌદ ઉપવાસ કરીને પારણું, એ રીતે પ્રતિલોમે

अनुक्रमे उतरतां उतरतां एक उपवास करीने पारणું કરવું. એમ કરવાથી હારની વીજી લતા
 ઉત્પન્ન થાય છે. ત્યાર પછી આઠ ઘટ કરવાથી તેની ઉપરનું વીજું દાનમ ઉત્પન્ન થાય છે, ત્યાર
 પછી અષ્ટમ કરીને પારણું, પછી ઘટ કરીને પારણું અને પછી એક ઉપવાસ કરીને પારણું કરવું. તેથી
 જો અષ્ટમ કરીને પારણું, પછી ઘટ કરીને પારણું, પછી વચમાં આંતરું પાડવું નહીં. આ તપમાં કુલ
 ઉપરની વીજી કાહલિકા ઉત્પન્ન થાય છે, અહીં જે ઉપવાસ, ઘટ અને અષ્ટમ લાલ્યા છે તેનું પારણું
 કરીને તરત વીજે દિવસેજ ઉપવાસાદિક કરવા, પણ વચમાં આંતરું પાડવું નહીં. આ તપ એક અને અષ્ટ-
 મ પારણાના દિવસો ૮૮ થાય છે, તથા ઉપવાસ ૩૮૪ થાય છે, ઘટલો આ તપ એક વર્ષ વે માસ અને પારણામાં
 અને વાવીશ દિવસે પૂર્ણ થાય છે. (એ પ્રમાણે ચાર વાર કરવાથી પાંચ વર્ષ વે માસ અને પારણામાં
 વીશ દિવસ થાય છે, એમ ચાર ગણો તપ કરવાનું પ્રવચન સારોચારમાં કહેલું છે.) અહીં પારણામાં
 પહેલી શ્રેણીએ વિગ્રહ સહિત ઇચ્છિત યોજન કરે, ત્રણ વિગેરે લાવા, તથા ચોથી શ્રેણીએ
 ઘટલો જે ચીજ લાતાં હસ્ત વિગેરેને લેપ ન થાય એવા ચણા, ત્રણ વિગેરે લાવા, તથા ચોથી શ્રેણીએ
 આંબિલ કરવા. (સર્વે પારણાના દિવસો એકાસણાનાજ છે.)

નુચાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક અષ્ટ પ્રકારી પૂજા નાળાવથી. હપવાસની સંખ્યા પ્રમાણે સુવર્ણે ટંકની માઠા બનાવી પ્રતુના કંઠમાં નાંખવી. તથા હાળ વિગદના પકાન્નો, વિવિધ ફળો વિગેરે હોકયાં. સાધુઓને અન્નદાન હેલું. સંઘ વાતસલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. આ તપ કરવાથી સર્વ જોગ તથા સોફની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. વિશેષ અ-ટલો છે કે અંતકૃત્વદશાદિ સૂત્રોમાં કનકાવલિના પદકોમાં તથા દાન્તિમાં બગલા (બટ) છે તેને સ્થાને તગલા (અટમ) કહ્યા છે અને રત્નાવલિમાં અટમ છે તેને સ્થાને બટ મુકવા એવું શ્રી પ્રવચન સારોહારની ટીકામાં કહેલું છે. ગરણું “ હે નમો અરિદંતાણે ” એ પદનું વીશ નોકરવાળી વરુ ગણવું. સાથીઆ વિગેરે ચાર વાર કરવા.

૨૨ મુક્તાવલી તપ,

મુક્તાવલ્યાં ચતુર્થાદિ ષોઢશાધ્યાવલીઘ્યમ્ ।

પૂર્વાનુપૂર્વ્યા પશ્ચાનુ-પૂર્વ્યા ક્રેયં યથાક્રમમ્ ॥ ૧ ॥

एकद्वेकगुणैकवेदवसुधात्राणैकषड्भूमिभिः
 ससैकाष्टमहानैवेकदशभिर्भूषणभूजानुभिः ।
 भूविश्वैः शशिमन्वितातिथिधराविद्यासुरीभिर्नितै-
 रेतद्भुत्क्रमणोपवासगणितैर्मुक्तावली जायते ॥ २ ॥

तपश्चित्राग्ने कंठना आचरण रूप निर्मल मुक्तावली सदृश होवार्थी आ तप मुक्तावली ना-
 मनो कहेवाय ठे. ते मुक्तावलीमां उपवासादिक सोल सुधी वे आचली आनुपूर्वीं वेने तथा पश्चा-
 नुपूर्वीं वेने अनुक्रमे जाणवी. तेमां अथम एक उपवास उपर पारणुं, पत्नी ठठ उपर पारणुं, पत्नी
 उपवास उपर पारणुं, पत्नी अष्टम उपर पारणुं, पत्नी उपवास उपर पारणुं, पत्नी चार उपवास उपर
 पारणुं, पत्नी उपवास उपर पारणुं, पत्नी पांच उपवास उपर पारणुं, पत्नी उपवास उपर पारणुं, पत्नी
 ठ उपवास उपर पारणुं, पत्नी उपवास उपर पारणुं, पत्नी सात उपवास उपर पारणुं, पत्नी उपवास
 उपर पारणुं. ए रीते सोल उपवास उपर पारणुं, पत्नी उपवास उपर पारणुं करवुं. त्थार पत्नी

अन्या वता दान्मिकं काहलिकेति च क्रमात् ॥ १ ॥

एकद्वित्र्युपवासैः स्तः काहले दान्मि पुनः ।

तरलश्चाष्टममथो रत्नावट्यां वतेव तत्

॥ २ ॥

अष्टाष्टाष्टमसंपदा विरचयेद्युक्त्या पुनर्दान्मि ।

एकाद्वैः खलु योनशान्तगणितैः श्रेणीद्वयं च क्रमात्

पूर्णं स्यात्तरद्वोऽष्टमैरपि चतुर्द्विंशन्मिर्निर्मलैः ॥ ३ ॥

युण रूप रत्नोनी आवळी होवार्थी आ तप रत्नावळी नासनो कहेवाय ठे. तेमां अनुक्रमे

काहलिका, दान्मि, वता, तरल (पदक), वीजी वता, दान्मि अने काहलिका, ए प्रमाणे रत्ना-

वळी आय ठे. तेमां प्रथम काहलिकाने विषे एक उपवास, त्थार पळी पारणुं करवुं. त्थार पळी वे

उपवास उपर पारणुं, पळी त्रण उपवास उपर पारणुं करवुं. त्थार पळी दान्मिने विषे आव अष्टम

કરવા, ત્યાર પછી એક ઉપવાસ ઉપર પારણું, પછી બે ઉપર પારણું, પછી ત્રણ ઉપવાસ ઉપર પારણું, એ પ્રમાણે અનુક્રમે સોઠા ઉપવાસ સુધી કરવાથી એક લતા (સેર) થાય છે. પછી ચોત્રીશ અઠસ કરવાથી પદ્મક થાય છે ત્યાર પછી પશ્ચાન્નુપૂર્વી વને છટલે સોઠા ઉપવાસ ઉપર પારણું, પછી પંદર ઉપવાસ ઉપર પારણું, પછી ચૌદ ઉપવાસ ઉપર પારણું, એ પ્રમાણે બતરતાં બતરતાં એક ઉપવાસ સુધી આવશે એમ કરવાથી બીજી લતા પૂર્ણ થાય છે. ત્યાર પછી બીજા દાનિમના આઠ અઠસ કરવા. પછી અઠસ કરીને પારણું, પછી ઠંઠ કરીને પારણું અને પછી બગવાસ કરીને પારણું કરવાથી બીજી કાહલિકા પૂર્ણ થાય છે. એ પ્રમાણે ઉપવાસના દિવસ કુલ ૪૩૪ તથા પારણાના દિવસ ૮૮ થાય છે. સર્વ મઠી ૧૩૩ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. (કોઈના મતે આ તપ પણ ચાર પરિપાટીએ કરતાં પાંચ વર્ષ નવ માસ અને અઢાર દિવસ થાય છે.)

ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક ઘણા મૂલ્યવાળો નિર્મલ રત્નની માળા પ્રચુના કંઠમાં પહેરાવવી. ગુરુ પૂજા, સંઘ પૂજા, સંઘ વાત્સલ્ય કરવું. આ તપ કરવાથી વિવિધ પ્રકારની લક્ષ્મી મળે

छे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. गरुणं पूर्वनी जेम " नमो अरिहंताणं " नुं
वीश नोकरवाळी प्रमाण गणहुं. साथीआ विगेरे बार बार करवा.

२४ लघु सिंहनिःक्रीडित तप.

गच्छन् सिंहो यथा नित्यं पश्चान्नागं विद्वोक्तयेत् ।

सिंहनिःक्रीन्तिताख्यं च तथा तप उदाहृतम् ॥ १ ॥

एकस्त्र्येकत्रियुग्मैर्युगगुणविशिखैर्वेदषट्पञ्चताक्ष्यैः

षट्कुंजाश्चैर्निधानाष्टनिधिर्यगजैः षट्द्वयैः पञ्चषड्भिः ।

वेदैर्वाणैर्युगद्वित्रिशशिशुजकुच्चिश्रोपवासैश्च मध्ये

कुर्वाणानां समन्तादशनमिति तपः सिंहनिःक्रीन्तं स्यात् ॥ २ ॥

जेम सिंह चावतां पावळतां नाग जुए ठे, तेज प्रमाणे सिंहनिःक्रीन्त तप कहेहुं
ठे. तेमां प्रथम एक उपवास उपर पारणुं, पढी वे उपवास उपर पारणुं, पढी एक उपवास उपर

पारणुं, पढी त्रण उपवास उपर पारणुं, पढी वे उपवास, पढी चार उपवास, पढी त्रण, पढी पांच,
 पढी चार, पढी ष, पढी पांच, पढी सात, पढी ष, पढी आठ, पढी सात, पढी नव, पढी आठ ए
 प्रमाणे उपवास करी पारणुं करवुं. पढी पश्चानुपूर्वीए लेवुं एटले के प्रथम नव उपवास, पढी सात,
 पढी आठ, पढी ष, पढी सात, पढी पांच, पढी ष, पढी चार, पढी पांच, पढी त्रण, पढी चार, पढी
 वे, पढी त्रण, पढी एक, पढी वे अने पढी एक उपवास करी पारणुं करवुं. आ तपमां उपवासना
 दिवस १५४ तथा पारणाना दिवस ३३ मळी कुल १८७ दिवस थाय हे. (आ तप पण चार
 परिपाटीए करतां वे वरस अने अठावीश दिवसे पूरो थाय हे, एम मतांतर हे.)

उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक प्रचुनी पूजा त्रणावी उपवासनी संख्या प्रमाणे मोदक,
 फळ, पक्वान्न विंगेरे ढोकवां. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप हे. गरणुं विंगेरे पूर्ववत्
 “ नमो अरिहंताणं ” नुं गणवुं.

२५ बृहत् सिंहनिःक्रीडित तप.

एकश्चेकपाटयो नियमत्वैवेदं त्रिवाणाब्धिनिः षट्पञ्चाश्वरसाष्टसप्तनवजिर्नागैश्च दिग्गुणन्दकैः ।
 रुद्राशारविभ्रज. विबुधैर्मोर्तिरुमन्वन्वितैर्विश्वेदेवतिथिप्रमाणमनुजिश्चाष्टिप्रतिथ्यन्वितैः ॥ १ ॥
 कक्षासनुतिथित्रयोदशचतुर्दशाकार्कान्वितैस्त्रयोदशशिवांशुर्निर्दशगिरीशनन्दैरपि ।
 दशाष्टनवसप्तजिर्गजरसाश्ववाणै रसैश्चतुर्विंशिखवङ्गिजिथुगञ्जत्रिभूछोन्डुजिः ॥ २ ॥
 उपवासैः क्रमात्कार्या पारणा अन्तरान्तरा । सिंहनिःक्रीडितं नाम बृहत्संजायते तपः ॥ ३ ॥

आ तप य ए पूर्वनी जेवोज ठे. परंतु अर्हौ तपस्याना दिवसो अधिक ठे. ते आ प्रमाणे—
 प्रथम एक उपवास उपर पारणुं, पढी बे उपवास उपर पारणुं, पढी एक उपवास, पढी त्रण, पढी
 बे, पढी चार, पढी त्रण, पढी पांच, पढी चार, पढी ठ, पढी पांच, पढी सात, पढी ठ, पढी आठ
 पढी सात, पढी नव, पढी आठ, पढी दश, पढी नव, पढी अगीयार, पढी दश, पढी बार, पढी
 अगीयार, पढी तेर, पढी बार, पढी चौद, पढी पंदर, पढी तेर, पढी चौद, पढी सोळ, अने पढी

णिष् प्रथम चार, पळी पांच, पळी एक, पळी वे, अने पळी त्राण उपवास करी पारणुं करवुं. सर्वने छेने एक ज पारणानो दिवस आवे. आ रीते करतां कुद उपवास दिन ७५ तथा पारणा दिन १९ मळी त्राण मास अने दश दिवसे आ तप पूर्ण आय छे.

उद्यापनमां जिनेश्वरनुं स्नात्र करावुं. फळ, नैवेद्य, मोदक, विगेरे शक्ति प्रमाणे ढोकवां. आ तपनुं फळ कल्याणनी प्राप्ति थाय ए छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.
 “श्री महावीर स्वामिनाथाय नमः” ए पदनी नवकारवाळो वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

२७ महाभद्र तप.

एकछि त्रिचतुःपञ्चषट्सप्तत्रिंशोषणैः । निरन्तैः पारणकमाद्यश्रेणौ प्रजायत ॥१॥
 द्वितीयपाट्यां वेदेषुषट्सप्तैकछिवह्निभिः तृतीयपाट्यां सप्तैकछि त्रिवेदशरै रसैः ॥२॥
 चतुर्थपाट्यां त्रिचतुःपञ्चषट्सप्तत्र्यूजैः । पञ्चम्यां रससप्तैकछि त्रिवेदशिबीमुखैः ॥३॥

ષઠ્યાં દ્વિત્રિચતુઃપञ્ચવટ્સપ્તકૈરુપણૈઃ । સપ્તમ્યાં પञ્ચવટ્સપ્તત્રયુગ્મત્રિચતુષ્ટયૈઃ ॥૪॥

एवं संपूर्यते सप्तश्रेणिर्निर्मध्यपारणैः । महाभङ्गं तपः सप्तप्रस्तारपरिवारितम् ॥५॥

આ મહાજઞ્ઞ તપ પણ પૂર્વનીજ જેમ થાય છે, તેમાં તપના દિવસો અધિક છે તે આ પ્રમાણે પ્રથમ શ્રેણીમાં એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ, છ અને સાત ઉપવાસ અનુક્રમે આંતરા રહિત પારવાળા કરવા. વીજી શ્રેણીમાં ચાર, પાંચ, છ, સાત, એક, બે અને ત્રણ ઉપવાસ આંતરા રહિત પારવાળા કરવા. ત્રીજી શ્રેણીમાં સાત, એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ, અને છ ઉપવાસ એજ રીતે કરવા. ચોથી શ્રેણીમાં ત્રણ, ચાર, પાંચ, છ, સાત, એક, અને બે, એ પ્રમાણે પૂર્વની જેમ ઉપવાસ કરવા. પાંચમી શ્રેણીમાં છ, સાત, એક, બે, ત્રણ, ચાર, અને પાંચ એ પ્રમાણે કરવા. છઠી શ્રેણીમાં બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ, છ, સાત અને એક, એ પ્રમાણે ઉપવાસ કરવા. સાતમી શ્રેણીમાં પાંચ, છ, સાત, એક, બે, ત્રણ અને ચાર એ પ્રમાણે આંતરા રહિત પારવાળા ઉપવાસ અનુક્રમે કરવા. આ રીતે આ તપમાં ઉપવાસના દિવસ ૧૯૬ તથા પારણાના દિવસ ૪૫૯ થાય સર્વ મઠીને ૪૫૯ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે.

ઉચાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક પૂજા ત્રણાવવી. યથાશક્તિ ફળ, નૈવેદ્ય, મોદક વિગેરે ઢોકવા. ગુરુ પૂજા, સંઘ પૂજા વિગેરે કરવું. આ તપનું ફળ સર્વ વિઘ્નનો નાશ તથા પુણ્યની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. ગરુણું વિગેરે ઋદ્ર તપ પ્રમાણે (જુઓ તપ નંબર ૩૬)

૨૮ મહોત્તર તપ.

આદ્યશ્રેણી પશ્ચષ્ઠજ્ઞિઃ સત્તાષ્ટનવનિસ્તથા । દ્વિતીયાયાં ચ સત્તાષ્ટનવવાણરસૈરપિ ॥ ૧ ॥
તૃતીયાયાં નન્દવાણષ્ટસત્તાષ્ટનિરુત્તમૈઃ । ચતુર્થી રસસત્તાષ્ટનવવાણમિતૈઃ ક્રમાત્ ॥ ૨ ॥
પશ્ચમ્યામષ્ટનન્દેષુષ્ટસત્તાષ્ટનિરુપોષણૈઃ । નિરન્તરં પારણાભિર્મહોત્તરતપો ઋવેત્ ॥ ૩ ॥
ઋજ્ઞ ઇટલ્લે કલ્યાણે કરીને ઉત્તર ઇટલ્લે ઉત્તમ હોવાથી આ ઋજ્ઞોત્તર નામે તપ કહેવાય છે. તેમાં પ્રથમ શ્રેણિ અનુક્રમે પાંચ, છ, સાત, આઠ અને નવ ઉપવાસ આંતરા રહિત પારણાવાળા કરવા. વીંજી શ્રેણિમાં સાત, આઠ, નવ, પાંચ અને છ ઉપવાસ કરવા. ત્રીંજી શ્રેણિમાં નવ, પાંચ,

છ, સાત, અને આઠ ઉપવાસ કરવા. ચોથી શ્રેણિમાં છ, સાત, આઠ, નવ અને પાંચ ઉપવાસ કરવા. તથા પાંચમી શ્રેણિમાં આઠ, નવ, પાંચ, છ અને સાત ઉપવાસ નિરંતર પારણવાળા કરવા. તેથી જહોત્તર તપ થાય છે. આ તપમાં ઉપવાસ દિન ૧૭૧ તથા પારણા દિન ૩૧ મઠી વસો દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. હયાપન જહ તપની પેઠે જાણવું. આ તપ કરવાથી સર્વ વાંછિતની સિદ્ધિ થાય છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે, ગરણું વિગેરે તપ નંબર ૩૬ પ્રમાણે સમજવું.

૨૯ સર્વતોભદ્ર તપ.

આઘ્યા પઞ્ચપરુશ્વનાગનવજિર્દિક્ષંતુભિઃ શ્રેણિકા નર્ગૈર્નન્દકકુપ્શિવૈઃ શરસૈરશ્વૈર્દિતીયા ચ સા ।
 રુદ્રૈર્વાણરસાશ્વનાગનવજિર્દિગ્નિસ્તૃતીયા જ્વેત્તુર્યા સસર્ગજૈશ્ચ નન્દદશન્નિઃ શ્રીકંઠવાણૈ રસૈઃ ॥ ૧ ॥
 કાષ્ઠારુદ્રશરૈ રસૈર્હયર્ગર્જેર્નન્દાન્વિતૈઃ પઞ્ચમી પઠી પદ્તુરોગેનનન્દદશન્નિઃ શ્રીકંઠવાણૈઃ પરા ।
 નન્દાશાશિવવાણપદ્મહયર્ગર્જૈઃ પૂર્ણાંવલ્લિઃ સસર્મીતૈઃ પારણકાન્તરા નિગદિતા નિત્યોપવાસા બુધૈઃ ॥ ૨ ॥

चो तरफ्थी कल्याण करनार होवाथी आ तप सर्वतोन्नद्ध कहेवाय छे. अहीं प्रथम श्रेणि अनुक्रमे निरंतर पारणावाळा पांच, छ, सात, आठ, नव, दश अने अगीयार उपवास वने थाय छे. बीजी श्रेणि आठ, नव, दश, अगीयार, पांच, छ अने सात उपवास वने थाय छे. त्रीजी श्रेणी अगीयार, पांच, छ, सात, आठ, नव अने दश उपवास वने थाय छे. चौथी श्रेणी सात, आठ, नव, दश, अगीयार, पांच अने छ उपवास वने थाय छे. पांचमी श्रेणी दश, अगीयार, पांच, छ, सात, आठ अने नव उपवास करीने थाय छे. छठी श्रेणी छ, सात, आठ, नव, दश, अगीयार अने पांच उपवास वने थाय छे. तथा सातमी श्रेणी नव, दश, अगीयार, पांच, छ, सात अने आठ उपवास वने थाय छे. आ तपना दिन ३६५ तथा पारणाना दिन ४८५ थाय छे. कुल आ तप (४४१) दिवसे पूर्ण थाय छे. उद्यापन ऋतु तपनी घेते जाणवुं.

केटलाएक आचार्यो आ चारे ऋजादिक तपना उद्यापनमां उपवासनी संख्या प्रमाणे पुष्प, फल, पक्वान्न विगरे लोकवानुं कहे छे. आ तपनुं फल सर्व प्रकारनी शान्ति तथा सर्व कर्मना क्षयनी

પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. ગરુણું વિગેરે તપ નંબર ૨૬ પ્રમાણે જાણું.

૩૦ ગુણરત્ન સંવત્સર તપ

ગુણરત્નં ષોઠશઞ્ચિર્માસૈઃ સંપૂર્યતે પુનસ્તત્ર ।

માસે ચૈકાદિષોઠશઞ્ચાન્તાઃ સ્થુરુપવાસાઃ પઞ્ચદશ ॥૧॥

ગુણરૂપી રત્નોની પ્રાપ્તિનું કારણ હોવાથી આ ગુણરત્ન તપ કહેવાય છે. (આ તપ શ્રી મહા-વીર સ્વામીના શિષ્ય સ્કંદજીએ આચર્યો હતો.) તેમાં પહેલા માસમાં એક ઉપવાસ અને એક પારણું, એ રીતે પંદર ઉપવાસ અને પંદર પારણા મળીને ત્રીશ દિવસે પૂર્ણ થાય છે. વીજે માસે બે ઉપવાસને આંતરે પારણા કરવાથી વીશ ઉપવાસ તથા દશ પારણા મળી ત્રીશ દિવસે પૂર્ણ થાય છે. ત્રીજે માસે ત્રણ ઉપવાસે પારણું કરવાથી ચોવીશ ઉપવાસ તથા આઠ પારણા મળી વીસ દિવસ થાય છે. ચોથે માસે ચાર ચાર ઉપવાસ ઉપર પારણું કરવાથી ચોવીશ ઉપવાસ અને છ પારણાં

મઠીને ત્રીજા દિવસ થાય છે. પાંચમે માસે પાંચ પાંચ ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી પચીસ ઉપવાસ અને પાંચ પારણાં મઠીને ત્રીજા દિવસ થાય છે. છઠે માસે છ છ ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી ચોવીસ ઉપવાસ અને ચાર પારણાં મઠીને અઠાવીસ દિવસ લાગે છે. સાતમે માસે સાત સાત ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી એકવીસ ઉપવાસ અને ત્રણ પારણાં મઠી ચોવીસ દિવસે પૂર્ણ થાય છે. આઠમે માસે આઠ આઠ ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી ચોવીસ ઉપવાસ તથા ત્રણ પારણાં મઠીને સત્તારવીસ દિવસ થાય છે. નવમે માસે નવ નવ ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી ચોવીસ ઉપવાસ અને ત્રણ પારણાં મઠી ત્રીસ દિવસ થાય છે. દશમે માસે દશ દશ ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી ત્રીસ ઉપવાસ અને ત્રણ પારણાં મઠી તેત્રીસ દિવસ થાય છે. અગીયારમે માસે અગીયાર ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી તેત્રીસ ઉપવાસ અને ત્રણ પારણાં મઠી છત્રીસ દિવસ થાય છે. બારમે માસે બાર બાર ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી ચોવીસ ઉપવાસ અને બે પારણાં મઠી છત્રીસ દિવસ થાય છે. તેરમે માસે તેર તેર ઉપવાસ ઉપર પારણાં કરવાથી

ઠવીશ ઉપવાસ અને વે પારણા મઠી અઠાવીશ દિવસ થાય છે. ચૌદમે માસે ચૌદ હોદ પવાસ ઉપર પારણા કરવાથી અઠાવીશ ઉપવાસ અને વે પારણા મઠી ત્રીશ દિવસ થાય છે. પંદરમે માસે પંદર ઉપવાસ ઉપર પારણા કરવાથી ત્રીશ ઉપવાસ અને વે પારણા મઠી વત્રીશ દિવસ થાય છે, સોઠમે માસે સોઠ સોઠ ઉપવાસ ઉપર પારણા કરવાથી વત્રીશ ઉપવાસ અને વે પારણા મઠી ચોત્રીશ દિવસ થાય છે. આ રીતે આ તપ ન્યૂનાધિક તથા સરલા દિવસોં કરીને વરાવર સોઠ માસેજ પૂર્ણ થાય છે. (એકંદર ગણતાં ૪૮૦ દિવસોં થાય છે.)

હથાપનમાં મોટા સ્નાત્ર પૂર્વક જિન પૂજા, સાધુ પૂજા, સંઘ પૂજા, વિગેરે યથાશક્તિ કરવું. આ તપનું ફલ હચ્ચ ગુણસ્થાનપર આરોહણ થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

“ ગુણરત્નસંઘત્સરતપસેનમઃ ” આ પદની નોકરવાઠી વીશ ગણવી. સાથીઆ વિગેરે વાર વાર કરવા.

३१ अग्यार अंग तप,

एकादश्यां समारभ्य शुक्लायां रुद्रसंख्यया ।
मासैस्तपो यथाशक्ति पूर्यतेऽङ्गतपः स्फुटम् ॥ १ ॥

शुक्ल एकादशीथी आरंभने अग्यार मासनी एकादशीए यथाशक्ति तप करवाथी अंग

तप पूर्ण थाय छे.

आचारांग विगेरे अगीयार अंगनो आ तप होवाथी अंग तप कहेवाय छे, तेमां शुक्ल एकादशीने दिवसे यथाशक्ति एकासणुं, नीवी, आंविल के उपवास करवो. ए प्रमाणे दरेक शुक्ल एकादशीए अथवा वन्ने पङ्कनी एकादशीए करबुं. ते अगीयार मासे पूर्ण थाय छे. (वन्ने पङ्कनी एकादशी लेवाथी अगीयार पखवानीये तप पूरो थाय छे. एम पण कोइ आचार्यनो मत छे.) उद्यापन लघु पंचमीनी पेछे करबुं. विशेष एटलो के आ तपमां अग्यार अंग लखाववा तथा अगीयार अगी-

यार वस्तु ढोकवी. आ तप करवाथी आगमना बोधनी प्राप्ति थाय ठे. आ यति तथा श्रावकने कर-
वानो आगाढ तप ठे.

१ श्री आचारांग सूत्राय नमः	२ श्री सुयगर्नांग सूत्राय नमः
३ श्री ठाणंग " "	४ श्री समयांग " "
५ श्री जगवती " "	६ श्री ज्ञाता धर्मरूपांग " "
७ श्री जपासक्त दशांग " "	८ श्री अंतर्कृत दशांग " "
९ श्री अनुचरोववाइ " "	१० श्री प्रश्न व्याकरण " "
११ श्री विपाक " "	

३२ संवत्सर तप.

सांवत्सरं तपः सांवत्सरिके पाद्विकेऽपि च ।

चातुर्मासे कृते लोचे क्रियते तदुदीर्यते ॥ १ ॥

एक वर्षमां निश्चे जे तप कराय ते सांवत्सर तप कहेवाय छे, तेमां पाद्विक आलोचना एटले

પંદર દિવસની આલોચના માટે દરેક ચૌદશે ઉપવાસ કરવો. તે અર્થાત્ વાર માસની ચોવીશ ચ-
તુર્દશીના ઉપવાસ કરવા. તથા ચાતુર્માસની આલોચના માટે ત્રણે ચોમાસીએ દુદ્ધે કાર્તિક ચો-
માસી, ફાગણ ચોમાસી તથા અષાઢ ચોમાસીએ વેવે ઉપવાસ કરવાથી ૭ ઉપવાસ થાય. તથા સં-
વત્સરી આલોચના માટે ત્રણ ઉપવાસ સંવત્સરીના કરવા. એ સર્વ મઠીને તેવીશ ઉપવાસ કરવા.
આ તપ કરવાથી વર્ષમાં કરેલાં પાપનો ક્ષય થાય છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ
તપ છે. (વીજો વર્ષી તપ જુદી જાતનો છે. જુઓ તપ નંબર ૧૩૭.)

“ સંવત્સરતપસે નમઃ ” ગરુડે નોકારવાળી વીશ. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૩૩ નંદીશ્વર તપ.

નન્દીશ્વરતપો દીપોત્સવદર્શાહુદીરિતઃ ।

સપ્ત વર્ષાણિ વર્ષં વા ક્રિયતે ચ તદર્ચનૈઃ ॥ ૧ ॥

નંદીશ્વરનો તપ દોવાળીનો ઇમાવાસ્યાથી શરૂ કરવાનો કહેઓ છે. તે સાત વર્ષે અથવા એક

વર્ષે તે (નંદીશ્વર) ની પૂજા વર્ષે પૂર્ણ કરાય છે.

॥૬૫॥

નંદીશ્વરદ્વીપમાં રહેલા ચૈત્યોની આરાધના માટે આ તપ કહેલો છે. તેમાં દીવાળીની અમાવાસ્યાને રોજ પદ્મ ઉપર નંદીશ્વરનું ચિત્ર કાઢી તેની પૂજા કરવી. તે દિવસે શક્તિ પ્રમાણે ઉપવાસ, આંબિલ, એકાસણું કે નિવી કરવો. પછી દરેક અમાવાસ્યાએ તેજ તપ કરવો. એ પ્રમાણે સાત વર્ષ કરવો. અથવા એક વર્ષ સુધી કરવો. હયાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિએ જિનપૂજા કરીને સુવર્ણના કરાવેલા નંદીશ્વરની પાસે બાવન બાવન જાતિના મોદક, ફલ, પુષ્પ, પકવાન વિગેરે ઢોકલાં. સાધુ-પૂજા, સંઘપૂજા, સંઘવાત્સલ્ય વિગેરે કરવું. આ તપ કરવાથી આવ ઋત્રે મોક્ષ પ્રાપ્ત થાય છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

બીજીરોત.

ઉપર જે સાત વર્ષ સુધી તપ કરવાનું લખ્યું છે. તેમાં મતાંતર આ પ્રમાણે છે—દીવાળીની અમાવાસ્યાએ શરુ કરીને તેર અમાવાસ્યા સુધી તપ કરવો. પછી ફરીથી દીવાળીની અમાવાસ્યાએ શરુ કરી તેર અમાવાસ્યાએ પૂરો કરવો. એ પ્રમાણે ચાર વાર કરવો. આ પ્રમાણે કરવાથી પણ સાત

॥૬૫॥

॥૬૫॥

વર્ષે પૂરો થાય છે. ઉપવાસ ૫૨ થાય છે.

એક વર્ષના સંબંધમાં પળ મતાંતર આ પ્રમાણે છે—દીવાળીની અમાવાસ્યાએ છઠ્ઠ કરવો. પછી દરેક પુનમ તથા અમાવાસ્યાએ છઠ કરવો. એ રીતે તેર મહિને આ તપ પૂર્ણ થાય છે. ઇટલે ૨૬ છઠના ૫૨ ઉપવાસ થાય છે.

“ નંદીશ્વરદ્વીપતપસે નમઃ ” નોકારવાળી વીણ. સાર્થાંઆ વિગેરે વાર વાર કરવા.

૩૪ પુંડરીક તપ. (ચૈત્રી પુનમ તપ)

સત વર્ષોંણિ વર્ષ વા પૂર્ણિમાયાં યથાવલ્લમ્ ।

તપઃ પ્રકુર્વતાં પુંરુરીકાલ્યં તપ ભચ્યતે ॥ ૧ ॥

પુંરુરીક ઇટલે શ્રી ઋષ્યજ્ઞદેવના પહેલા ગણધરની આરાધના માટે આ તપ છે, તેથી પુંરુરીક તપ કહેવાય છે, તે ગણધર ચૈત્રી પૂર્ણિમાને રોજ સિદ્ધાચલ પર સિદ્ધિ પદ પામ્યા છે તેથી તે દિવસે શ્રી પુંરુરીક સ્વામીની પ્રતિમાની પૂજા કરવી, તથા શક્તિ પ્રમાણે ઉપવાસ એકાસણાદિક તપ ક-

રવો, કસુંબી રંગવાળા વસ્ત્રથી પૂજા કરવી. કસુંબી રંગની પીઠ કરવી, નેત્રાંજન કરવું, હરિદ્રા રાગે કરીને પાણ પૂજા કરવી. ત્યાર પછી દરેક પૂર્ણિમાએ તે પ્રમાણે તપ તથા પૂજા કરવી. ૫ પ્રમાણે સાત વર્ષ અથવા એક વર્ષ સુધી કરવું. અથવા ચાર વર્ષની બાર ચૈત્રી પૂર્ણિમાજ કરવી. (પંદર વરસ કરવાનું પણ બાર માસિક પર્વ કથામાં કહ્યું છે.)

ઉદ્યાપનમાં સ્ત્રીએ નાણંદની દીકરીને તથા પુરુષે વેનની દીકરીને ઘણાં માંનાનું ઝોજન કરાવી હરિદ્રા રાગ, કસુંબી વસ્ત્રનો જોડો, તાંબૂલ, કંકણ, નૂપુર, વિગેરે આપવું. સાધુ સાધ્વીઓને રજોહરણ, મુખવસ્ત્રિકા, વસ્ત્ર, પાત્ર વિગેરેનું દાન દેવું. તથા ઘણાં માંના વહોરાવવા. તેમજ શ્રાવકના સાત ઘરે ઘણા માંના દેવા. આ તપ કરવાથી મોક્ષની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

“ શ્રી પુંડરીક ગણધરાય નમઃ ” નોકરવાળી વીંશ, સાર્થીયા વિગેરે ૧૫૦ દોઢસો કરવા.

चैत्री पुनम तपनो विधि.

पोताने स्थाने रहुनि जेने तप करवो होय तेने माटे विधि कहे ठे मुख्यताथी तो श्री पुंनरीक
भगवाननाज प्रतिमाजी होवां जोइए. तेना अन्नावे श्री गौतम स्वामिना, तेना अन्नावे श्री ऋषभ-
देवजीना प्रतिमाजी, तेना अन्नावे जे प्रभुजीनुं विंव होय तेनी पासे विधि करवो. छेवट स्याप-
नाचार्य पासे पण करावो. १९० प्रदक्षिणा देवी. १९० खमासमण देवा. १९० साथीआ करवा.
१५० फुल्लनी साळाओ चनाववी ने १९० लोगस्सनो काजसग करवो. जो एक साथे न थइ शके
तो १०।३०।३०। ४०। अने ९०। लोगस्सनो जुदो जुदो करीने १९० नो पूरो करवो.

३५ माणिक्य प्रस्तारिका तप. (माणिक्य पावडी)

माणिक्यप्रस्तारी चाश्विनशुक्लस्य पक्षसंयोगे ।

आरभ्यैकादशिकां राकां यावद्विद्व्याच्च ॥ १ ॥

माणिक्यनी प्रस्तारिकानी जेम आतपनो विस्तार होवारी माणिक्य प्रस्तारिका कहेवाय ठे, ते

आश्विन शुक्ल एकादशीए आरंभी पूर्णिमा सुधी करवानो ठे. एटले के एकादशीए उपवास, द्वादशीए एकासणुं, त्रयोदशीए नीवी, चतुर्दशीए आंबिल अने पूर्णिमाए बेसणुं करबुं. अथवा एकादशीए उपवास, द्वादशीए आंबिल, त्रयोदशीए नीवी, चतुर्दशीए एकासणुं, तथा पूर्णिमाए बेसणुं ए प्रमाणे करबुं. तथा ते पांचे दिवसोमां प्रभाते सूर्योदय पहेलां स्नान पूर्वक सारा नाग्यवाळी सुवासिनी छीनुं मुखमंजन तथा उद्धर्तन करबुं. पछी पोते पाण पवित्र सुंदर वस्त्रो अथवा कसुंवी वस्त्रनुं युगल पहरेनि तथा संपत्ति प्रमाणे अलंकारो पहरेनि अखन अकतनी अंजळी करीने ते अंजळी जिनै उपर एक जानिफळ (जायफळ) मूकी मंगलोच्चार पूर्वक चैत्यने प्रदक्षिणा करीने ते अंजळी जिनै श्वर पासे मूकवी. पछी बीजी प्रदक्षिणामां श्रीफळ मूकबुं. त्रींजी प्रदक्षिणामां मीट तथा पर्ण संहित बीजोहं अकतनी अंजळी उपर मूकबुं. तथा चौथी प्रदक्षिणामां अकतनी अंजळी उपर सोपारी मूकी प्रदक्षिणा करीने अंजळी देव पासे मूकवी. पछी सात धान्य, द्रवण, एकसो आठ द्वाय वस्त्र, एकसो आठ राती चणोडी, तथा कसुंवी वस्त्र देव पासे मूकबुं. आ प्रमाणे चार वर्ष सुधी

करवुं. उद्यापनने विषे एकसो आठ पूर्ण कुंज दीवा सहित देव पासे ढोकवा. तथा एक रुपानो दीवो सुवर्णनी वाट सहित ढोकवो. संघपूजा संघवात्सल्य करवुं. आ तप करवाथी निर्मळ गुणनी प्राप्ति थायडे. आ यति तथा श्रावकने करवा लायक आगाढ तप डे.

“ माणिक्य प्रस्तारिका तपसे नमः ” नोकरवाळी वीश. सार्थीआ विंगेरे बार बार करवा.
३६ पद्मोत्तर तप. (कमळनी ओळी)

प्रत्येकं नवपद्मेष्वष्टाष्ट प्रत्येकसंख्यया ।

उपवासा मीक्षिताः स्युर्घासस्तितिरनुत्तराः ॥ १ ॥

पद्म एटले कमळनी जेम लक्ष्मी वरे उत्कृष्ट होवाथी आ तप पद्मोत्तर नामे कहेवाय डे. ते-
मां नव पद्मोने विषे दरेक पद्ममां आठ आठ पांखनी होवाथी ते दरेकनो एकांतर एकासणाना पारणावाळो एक एक उपवास करवो. एवी रीते नववार करवुं तेथी आ तप वोंतेर उपवास अने वोंतेर एकासणाए करीने पूर्ण थाय डे. आ तप शुक्ल पद्मनी नवमीने रोज शरु करवो. उद्यापनमां

मोटी स्नात्र विधिए जिनपूजा करवी. आठ पांखनीवाळा सुवर्णेना नव कमळ करावी प्रभु पासे ढोकवा. साधुने अन्नादिकनुं दान देवुं. संघपूजा, संघवात्सल्य करवुं. आ तप करवाथी मोटी लक्ष्मी प्राप्त थाय ले. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप ले.

“ पद्मोत्तरतपसे नमः ” अथवा “ नमो अरिहंताणं ” ए पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. तथा सार्थाया विगेरे बार बार करवा.

३७ समवसरण तप.

श्रावणमद्य श्रावणपदं कृष्णप्रतिपदमिहादितो नत्वा ।

षोडश दिनानि कार्यं वर्षचतुष्कं स्वशक्त्या तपः ॥ १ ॥

समवसरणनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां गुजराती श्रावणवद एकमने दिवसे आरंजीने पोतानी शक्ति प्रमाणे बेसणुं अथवा एकासणुं विगेरे करवुं. ए रीते सोळ दिवस करवुं. हमेशां समवसरणनी पूजा करवी. आ प्रमाणे चार वर्ष करवुं. उद्यापने (दर वरसे) समवसरणनी मोटी

स्नात्र विधि पूजा करी छ विगइनी वस्तुओना थाळ (पकवान फळ विंगेरे) ढोकवा. संघवात्स-
ल्य, संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ साक्षात् तीर्थकरनुं दर्शन थाय ते छे. आ साधु तथा श्रावक-
ने करवानो आगाढ तप छे.

प्रवचनसारोद्धार विंगेरेमां एबुं कह्युं ठे के—पहेले वरसे सोळ एकासणां, बीजे वरसे
सोळ नीवी, त्रीजे वरसे सोळ उपवास करवा.^१

जो लागट उपवास न करी शके तो चार चार उपवासने आंतरे पारणुं करबुं एम जैन प्रबो-
धमां कह्युं ठे. पण चारे वरस आ रीतेज उपवास करवानुं लखे ठे, आ तपने मोडुं
समवसरण पण कहे ठे.

जो लागट उपवास न करी शके तेने माटे बीजी रीत ए ठे के—पहेले दिवसे एकासणुं, बीजे
दिवसे नीवी, त्रीजे दिवसे आंविन्न, चोथे दिवसे उपवास. ए एक ओळी थइ. एवी चार ओळी
करवाथी सोळ दिवस थाय. ए रीते पण चार वरस करबुं. (प्रत नं. अ)

१ प्रत नं. अ मां पण आ रीत ठे.

समवसरण तप. (बीजुं)

आ तपने नानुं समवसरण पण कहे ठे. आ तप श्रावण वद चोथथी आरंभ करी जादरवा शुद्धी चोथने दिवसे एटले सोळ दिवसे पूर्ण करुं. तेमां (एकासणादिक) यथाशक्ति तप करवो. उद्यापन विगेरे उपर प्रमाणे. (आचार दिनकर.)

चार श्रेणीना चार प्रकारे गराणां विगेरे नोचे प्रमाणे.

	सा०	ख०	लो०	नो०
श्री नावजिनाय नमः	१०	१०	१०	२०
श्री मनःपर्यव अर्हते नमः	१२	१२	१२	२०
	सा०	ख०	लो०	नो०
	१०	१०	१०	२०
	१२	१२	१२	२०

३७ समवसरण तप.

एकासणाश्चिं नद्वय चउक्कगन्मि सोलसहिं ।

द्वोइ समोसरणतवो, तप्पूआ पुव्वविहिण्हिं ॥ १ ॥

(प्रवचन सारोद्धार गाथा ५६५)

આ તપ એકાસણાદિકે કરીને એટલે ચાર એકાસણાં, ચાર નીચી, ચાર આંબિલ તથા ચાર ઉપવાસ કરવાથી થાય છે. અર્થાત્ પહેલે દિવસે એકાસણું, બીજે દિવસે નીચી, ત્રીજે દિવસે આંબિલ અને ચોથે દિવસે ઉપવાસ, એ પ્રથમ શ્રેણી થઈ. એવી ચાર શ્રેણીએ એટલે સોઠ દિવસે આ તપ પૂરો થાય છે. આ તપ શ્રાવણ કૃષ્ણ ચતુર્થીથી આરંભી જાણપદ શુક્લ ચતુર્થીએ એટલે સંવત્સરીને દિવસે પૂર્ણ કરવો. એ રીતે ચાર વર્ષ સુધી કરું. અથવા શ્રાવણ કૃષ્ણ ચતુર્થીથી જાણપદ શુક્લ ચતુર્થી સોઠે ઉપવાસ કરવા, અથવા શ્રાવણ કૃષ્ણ પ્રતિપદથી આરંભ કરવો તેમાં પ્રથમ ચાર ઉપવાસ કરી પારણે એકાસણું અથવા વેસણું કરું. એવી રીતે ચાર શ્રેણીએ કરી સંવત્સરીને દિવસે પૂર્ણ કરે. એ રીતે ચાર વર્ષ કરું. હંમેશાં સમવસરણની પૂજા કરવી.

ઉદ્યાપને જિન પૂજા પૂર્વક યાઠ ધ નૈવેદ્ય જરીને મૂકવા.

(સમવસરણનો તપ પૂરો થયા પછી પાંચમે વરસે સિંહાસન તપ અવશ્ય કરવો જોઈએ એવી પ્રવૃત્તિ છે. તે તપ માટે નંબર ૧૪૬ વાળો તપ જુઓ. સમવસરણ તપની સાથે સાથે પણ સિંહાસન

તપ થઈ શકે છે. આ તપ એક વર્ષમાં કરવો હોય તો વર્ષે વર્ષે ઓછી નહીં કરતાં એક વર્ષમાં જ વધી ઓછી કરવાથી પણ થાય છે.)

૩૮ શ્રીવીર ગણધર તપ.

ચરમજિનસ્યૈકાદશશિષ્યગણધારિણસ્તદર્થં ચ ।

ગણધરની આરાધના માટે જે તપ તે ગણધર તપ કહેવાય છે. તેમાં શ્રી વર્ધમાન સ્વામીના અગીયાર ગણધરો છે, તેમની આરાધના માટે દરેક ગણધરને આશ્રીને એકાંતર અગીયાર અગીયાર ગણધરો છે, તેમની આરાધના માટે દરેક ગણધર તપ કહેવાય છે. તેમાં શ્રી વર્ધમાન સ્વામીના એક ઉપવાસ અથવા આંબિલ કરવાનું પાળ કહ્યું છે.) ઉદ્યાપનમાં અગીયાર અગીયાર ચારિત્રના ઉપકરણ સાધુને આપવા. ગણધરની મૂર્તિની પૂજા કરવી. સંઘ વાત્સલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. આ તપનું ફળ કેવલજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. ગરુણું વિગેરે

નીચે પ્રમાણે (જે ગણધરનો તપ ચાલતો હોય તે નામનું ગરણું ગણવું.)

જીવનનો આ તપ વૈશાખ શુદ્ધિ ૧૧ થી શરુ કરવામાં આવે છે. તે દિવસે શ્રી ગણધરના દેવ

વાંદે. આ તપ ૧૧ બઠા કરીને પાળ કરાય છે.

સાં સ્વં હોં નોં

- ૧ શ્રી દ્વન્દ્વચૂતિ ગણધરાય નમઃ
- ૨ શ્રી અગ્નિચૂતિ ગણધરાય નમઃ
- ૩ શ્રી વાયુચૂતિ ગણધરાય નમઃ
- ૪ શ્રી વ્યક્તચૂતિ ગણધરાય નમઃ
- ૫ શ્રી સુધર્મસ્વામિ ગણધરાય નમઃ
- ૬ શ્રી મંદિત ગણધરાય નમઃ

૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧

- ૭ શ્રી મૌર્યપુત્ર ગણધરાય નમઃ
- ૮ શ્રી અકંપિત ગણધરાય નમઃ
- ૯ શ્રી અચલદ્વાતુ ગણધરાય નમઃ
- ૧૦ શ્રી મેતાર્ય ગણધરાય નમઃ
- ૧૧ શ્રી પ્રજાસ ગણધરાય નમઃ

સાં સ્વં હોં નોં
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧
૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧

૩૯ અશોકવૃક્ષ તપ,

આશ્વિનશુક્લપ્રતિપદમારબ્દ્ય તિથીશ્ચ પંચ નિજશક્ત્યા ।
કુર્યાન્નપસા સહિતાઃ પંચ સમા દ્વદશશોકતપઃ ॥ ૧ ॥

अशोक वृद्धनी जेम आ तप मंगलकारी होवाथी अशोक तप कहेवाय ठे. तेमां आश्विन शुक्ल पक्षनी एकमने दिवसे आरंजीने शुद्ध पांचम सुधी एटवे पांच दिवस सुधी शक्ति प्रमाणे एकासणादिक तप करवो. हमेशां अशोक वृद्ध सहित श्री जिनेश्वरनी पूजा करवी. आ प्रमाणे पांच वर्ष करवुं. (जैन प्रबोधमां तथा जैन धर्मसिंधुमां एवुं दख्युं ठे के—आसो मासमां पंदर उपवास अने पंदर एकासणां एकांतरे करवा. आ रीते करीए तो एकज वर्षे आ तप पूर्ण थाय छे.) उद्यापनमां अशोक वृद्ध सहित नवीन जिनविंब करावी विधि प्रमाणे प्रतिष्ठा कराववी. छ ऋतुनां पुष्प फळ, सोपारी विंगेरेथी पूजा करवी. यथाशक्ति फळ, मोदक, नैवेद्य ढोकवा. आ तपनुं फळ सर्व सुखनी प्राप्ति छे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

“ अशोकवृद्धतपसे नमः ” नोकारवाळी वीश. साथीया विंगेरे बार बार करवा.

४० एकसोसीत्तर जिन तप (विजय ओळी तप)

सप्ततिशतजिनानामुद्दिश्यैकैकजपं च । कुर्वाणानामुद्यापनात्तपः पूर्यते सम्यक् ॥ १ ॥

एकसो सीत्तेर जिनेश्वरोनी आराधना माटे आ तप ठे. तेमां एकसो सीत्तेर तीर्थकरोने आ-
 श्रीने आंतरा रहित एक एक एकासणुं करवुं एटवे एकसो सीत्तेर लगोद्वग एकासणां करवां. अ-
 थवा तो वीश एकासणां लगोद्वग करीने पळी एक पारणुं करवुं. ए प्रमाणे आठ वार करवार्थी
 एकसो साठ एकासणां थाय ते पळी १० एकासणा करवा एटवे १७० एकासणाने नव पारणां
 थाय ठे. अथवा एकांतरा एकसो ने सीत्तेर उपवास करवानुं पण केटझाकना मतमां ठे. उद्यापन-
 मां मोटी खात्र विधिए जिनपूजा करीने एकसो सीत्तेर पक्वान्न, फळ, पुष्प विंगेर ढोकवां. संघ
 पूजा, संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ आर्यक्षेत्रमां जन्म थाय ते ठे. जे दिवसे जे तीर्थकरनो
 तप चालतो होय, ते दिवसे ते तीर्थकरना नामनुं गरणुं गणवुं. सार्थीया, खमासणा अने काळ-
 स्सग वार वार समजवा. नोकरवाळी वीश वीश गणवी. गरणुं नीचे प्रमाणे गणवुं.

श्री जंबूघोषना प्रथम महाविदेहे जिननाम.

१ श्री जयदेव सर्वज्ञाय नमः । २ श्री कर्णज्ज सर्वज्ञाय नमः । ३ श्री लक्ष्मीपति सर्वप । ४ श्री अनन्तहर्ष सर्वप ।

६ श्री गंगाधर स० ।
 ७ श्री विशालचंद्र स० ।
 ८ श्री प्रियंकर स०
 ९ श्री अमरादित्य स० ।
 १० श्री कृष्णनाथ सर्व० ।
 ११ श्री गुणगुप्त स० ।
 १२ श्री पद्मनाभ स० ।

१३ श्री जज्ञधर स० । १६ श्री हरिहर स० ।
 १४ श्री युगादित्य स० । १७ श्री रामेंद्र स० ।
 १५ श्री वरदत्त स० । १८ श्री शान्तिदेव स० ।
 १६ श्री चंद्रकेतु स० । १९ श्री अनन्तकृतम० ।
 १७ श्री महाकाय स० । २० श्री गजेन्द्र स० ।
 १८ श्री अमरकेतु सर्व० । २१ श्री सागरचंद्र स० ।
 १९ श्री अरण्यवास स० । २२ श्री लक्ष्मीचंद्र स० ।

२३ श्री महेश्वर स० ।
 २४ श्री ऋषभदेव स० ।
 २५ श्री सौम्यशान्ति स० ।
 २६ श्री नैमिषज्ञ स० ।
 २७ श्री अजितनक्ष स० ।
 २८ श्री महीधर स० ।
 २९ श्री राजेश्वर स० ।

(धातकी खंमना प्रथम महाविदेहे जिन नाम-)

१ श्री वीरचंद्र सर्वज्ञाय नमः ६ श्री द्वैभंकर स० ।
 २ श्री वत्ससेन स० । ७ श्री मृगांकनाथ स० ।
 ३ श्री नीलकान्ति स० । ८ श्री मुनिमूर्ति स० ।
 ४ श्री मुंजकेशि स० । ९ श्री विमलनाथ स० ।
 ५ श्री रुक्मिक स० । १० श्री आगमिक रार्भ० ।

१६ श्री अमृतवाहन स० ।
 १७ श्री पूर्णचंद्र स० ।
 १८ श्री रेवांकि स० ।
 १९ श्री कण्डपशाय स० ।
 २० श्री नक्षिनीदत्त स० ।

- २? श्री त्रिपति स० । २४ श्री प्रवेजन स० । २७ श्री मुनिचंद्र स० । (महाजीमस०) ३० श्री जूतानंद स० ।
 २२ श्री सुधार्वनाथ स० । २५ श्री विशिष्टनाथ स० । २८ श्री कृष्णस० । ३१ श्री महावीर स० ।
 २३ श्री ज्ञानुनाथ स० । २६ श्री जलप्रज स० । २९ श्री कुमंगदत्त स० । ३२ श्री तीर्थेश्वर स० ।

(धातकी खंरुना छितीय महाविदेहे जिन नाम.)

- १ श्री 'र्यदत्त सर्वज्ञाय नमः । ए चन्द्रप्रज स० । १७ मुनिचंद्र स० । २५ कपिलनाथ स० ।
 २ श्रीमपति स० । १० श्रीमपल्ल स० । १८ महेंद्रनाथ स० । २६ प्रजापति स० ।
 ३ मेरुदत्त स० । ११ श्रीमतिपण स० । १९ शर्गांक स० । २७ जिनदीक्षित स० ।
 ४ श्रीमित्र स० । १२ अतिथ्यु (शु) त स० २० श्री जगदीश्वर स० । २८ सरुवनाथ स० ।
 ५ श्रीपिणनाथ स० । (अच्युत स०) सर्वज्ञाय नमः । २९ शीलारनाथ स० ।
 ६ प्रजानन्द स० । १३ तीर्थजृति स० । २१ देवेन्द्रनाथ सर्वज्ञ । ३० यज्ञधर स० ।
 ७ पद्माकर स० । १४ बल्लितांग स० । २२ गुणनाथ स० । ३१ सहचार (ज) स० ।
 ८ महाधोप स० । १५ अपरचंद्र स० । २३ ज्योतिनाथ स० । ३२ अशोकालय स० ।
 १६ समाधिनाथ स० । २४ नारायण स० । ३३ अशोकालय स० ।

(श्री पुष्करार्धे प्रथम महाविदेहे जिन नाम.)

१ श्री मेघवाहन सर्वज्ञाय नमः ।	ए महामहेंद्र स० ।	१७ सिद्धार्थनाथ स० ।	२५ दृढरथ स० ।
२ जीवरक्षक स० ।	१० अमरश्रुति स० ।	१८ सफ़लनाथ स० ।	२६ महायश स० ।
३ महापुरुष स० ।	११ कुमारचंद्र स० ।	१९ विजयदेव स० ।	२७ उष्मांक स० ।
४ पापहर स० ।	१२ वारिण स० ।	२० नरसिंह स० ।	२८ प्रभुम्ननाथ स० ।
५ मृगांकनाथ स० ।	१३ रमणनाथ स० ।	२१ शतानंद ।	२९ महातेज स० ।
६ सूरसिंह स० ।	१४ स्वयंभू स० ।	२२ वृंदाकर स० ।	३० पुण्यकेतु स० ।
७ जगत्पूज्य स० ।	१५ अचक्षनाथ स० ।	२३ चंडातप स० ।	३१ कामदेव स० ।
८ सुमतिनाथ स० ।	१६ मकरकेतु स० ।	२४ चित्र (चंद्र) गुप्त स० ।	३२ समरकेतु स० ।

(पुष्करार्धे द्वितीय महाविदेहे जिन नाम.)

१ प्रसन्नचंद्र सर्वज्ञाय नमः ।	४ मुवर्णवाहु स० ।	७ विप्लवचंद्र स० ।	१० वज्रसेन स० ।
२ महासेन स० ।	५ कुरुचंद्र (कुरुविंद) स० ।	८ यक्षोद्यर स० ।	११ विमलयोग स० ।
३ वज्रनाथ स० ।	६ वज्ररीर्य स० ।	९ महाबल स० ।	१२ जीमनाथ स० ।

१३ मेरुमन्त्र स० । १८ प्रतिमाधर स० ।

१४ नञ्गुप्त स० । १९ अतिश्रेय स० । (अनितनाथ म०) ।

१५ मृदुवासिंह स० । २० कनककेतु म० ।

१६ सुव्रत स० । २१ अजितवीर्य स० ।

१७ हरिचञ्च स० । २२ फल्गुमित्र स० ।

१ जंबूद्वीपे भरतक्षेत्रे-श्री अनितनाथ सर्वज्ञाय नमः ।

२ धातकीखंडे प्रथम भरतक्षेत्रे-श्री सिद्धांतनाथ सर्वज्ञ ।

३ धातकीखंडे द्वितीय भरतक्षेत्रे-श्री करणनाथ स० ।

४ पुष्करार्धे प्रथम भरतक्षेत्रे-श्री प्रज्ञासनाथ स० ।

५ पुष्करार्धे द्वितीय भरतक्षेत्रे-श्री प्रज्ञाप्ररुनाथ स० ।

आ तप जैन प्रबोध विंगरेमां पाण डे.

४१ नवकार तप.

नमस्कारतपश्चाष्टपष्टिसंख्यैकचक्रतर्कैः । विधीयते च तत्पादसंख्यायास्तु प्रमाणतः ॥ १ ॥

२३ ब्रह्मचूत (नि) स० । २८ महीधर म० ।

२४ द्वित (दिन) हर स० । २९ कुतवाय स० (हनमर्ष म०)

२५ रत्नादत्त स० । ३० महेंद्र स० ।

२६ यशः कीर्ति म० । ३१ रमान म० ।

२७ नागेंद्र स० । ३२ सुंदरदत्त म० ।

६ जंबूद्वीपे भरतक्षेत्रे-श्री चंद्रनाथ स० ।

७ धातकीखंडे प्रथम भरतक्षेत्रे-श्री जयनाथ स० ।

८ धातकीखंडे द्वितीय भरतक्षेत्रे-श्री पुण्ड्रन्त स० ।

९ पुष्करार्धे प्रथम भरतक्षेत्रे-श्री प्रगाहित सर्वज्ञ ।

१० पुष्करार्धे द्वितीय भरतक्षेत्रे-बलि (ब) चंद्र सर्वज्ञायनमः ॥

નવકાર મંત્રની આરાધના માટે જે તપ, તે નવકાર તપ કહેવાય છે. તેમાં પહેલા પદમાં સાત વર્ણ છે. તેથી તેના સાત ઉપવાસ અથવા સાત એકાસણાં કરવા, બીજા પદમાં પાંચ અક્ષર હોવાથી પાંચ ઉપવાસ અથવા પાંચ એકાસણાં કરવાં. ત્રીજા પદના સાત, ચોથા પદના સાત, પાંચમાના નવ, તથા બઢા, સાતમા, આઠમાના આઠ અને નવમાના નવ ઉપવાસ અથવા એકાસણાં કરવાં. આ પ્રમાણે કરવાથી અનુસઠ ઉપવાસ અથવા એકાસણાં થાય છે. આ ઉપવાસ અથવા એકાસણાં લગોલગ કરવા, અથવા શક્તિ ન હોય તો સંપદાએ સંપદાએ પારણું કરીને કરવા. (સંપદા ઉપર પ્રમાણે જાણવી. પણ આઠમા અને નવમા પદની સંપદા એકજ ગણવી.) ઉપવાસ કરે તો એકાંતરા પણ કરે.^૧ તેમાં પારણે વેસણું તેવિહારું કરવું.

જુથાપનમાં રૂપાના પતરા ઉપર સુવર્ણની લેખણવતી પંચપરમેષ્ઠિનો મંત્ર^૨ લખીને જ્ઞાનપૂજા ક-

૧ આઠમા અને નવમા પદે સાત બઢ તથા એક અહમ કરવો પૂવો સંપદાય છે,

૨ બીજી પ્રતિઓમાં કસ્તૂરીથી લલવાનું કહેલું છે.

ચૌદ પૂર્વની આરાધના માટે જે તપ, તે ચૌદ પૂર્વ તપ કહેવાય છે. તેમાં શુદ્ધ મુદ્દતે શુદ્ધ
 ચૌદશને રોજ શરૂ કરી ચૌદ માસની શુદ્ધ ચૌદશે ચૌદશે શક્તિ પ્રમાણે ઉપવાસ અથવા એકાસ-
 નાદિક તપ કરવો. અથવા વદ્ને ચૌદશ લક્ષને સાન માસે તપ પૂરો કરવો. (આ ચતુર્દશી તપ
 પણ કહેવાય છે.) અથવા શુદ્ધ ચૌદશને દિવસે આરંભીને જગોલ્લગ ચૌદ દિવસ સુધી એકાસણો
 કરી પૂરો કરવો. પ્રથમ આગમની સ્થાપના કરવી. વાસશ્લેષથી તેની પૂજા કરવી. જ્ઞાન પાસે નીચે
 વતાબ્ધા પ્રમાણે નિત્ય સાચીયા કરવા. નિત્ય ચૈત્યવંદન કરવું. જ્ઞાનની યથાશક્તિ રૂપાનાણે પૂજા
 કરવી. જ્ઞાનની પૂજા જાણાવવી. સ્તવનને સ્થાને જ્ઞાનની પૂજા કહેવી. (હેલ્લે દિવસે વરધોજો
 વન્નાવવો.)

ઉદ્યાપન જ્ઞાનપંચમીની પેઠે કરવું. (જુઓ નંબર ૪૭ અથવા ૪૬) વિશેષ દિવસો કે ૧૪ પુ-
 સ્તકો લાલાવીને મૂકવાં. તથા ચૌદ ચૌદ પદાર્થો-ઉપકરણો લેવાં. ગુરુપૂજા, સંઘપૂજા, સંઘવા-
 ત્સલ્ય વિગેરે કરવું. આ તપનું ફળ સમ્યક્ શ્રુતજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવક-

ने करवानो आगाढ तप ठे. गुणुं विगेरे नीचे प्रमाणे. जे पूर्वनो तप चालतो होय ते पूर्वनुं
गणवुं.

चौद पूर्वना नाम.

	सा०	ख०	द्वो०	नो०		सा०	ख०	द्वो०	नो०
१ श्री उत्पादपूर्वाय नमः	१४	१४	१४	२०	८ कर्मप्रवाद पूर्वाय नमः	३०	३०	३०	२०
२ श्री आश्रायणी पूर्वाय नमः	२६	२६	२६	२०	९ प्रत्याख्यानप्रवाद पूर्वाय नमः	२०	२०	२०	२०
३ वीर्यप्रवाद पूर्वाय नमः	१६	१६	१६	२०	१० विद्याप्रवाद पूर्वाय नमः	१९	१९	१६	२०
४ अस्तिप्रवाद पूर्वाय नमः	२७	२७	२७	२०	११ कव्याणप्रवाद पूर्वाय नमः	१२	१२	१२	२०
५ ज्ञानप्रवाद पूर्वाय नमः	१२	१२	१२	२०	१२ प्राणावाय पूर्वाय नमः	१३	१३	१३	२०
६ सत्यप्रवाद पूर्वाय नमः	२	२	२	२०	१३ क्रियाविज्ञान पूर्वाय नमः	३०	३०	३०	२०
७ आत्मप्रवाद पूर्वाय नमः	१६	१६	१६	२०	१४ लोकविदुसार पूर्वाय नमः	२९	२९	२९	२०

४२ चतुर्दशी तप.

शुक्ल पक्षनी चउदशने दिवसे जे तप करवानो होय ते तपने चतुर्दशी तप कहीए. ते

તપમાં ચૌદ શુક્લ પક્ષની ચતુર્દશીઓએ એકાસણાદિ યથાશક્તિએ કરવામાં આવે છે. ઉદ્યાપનમાં ચૌદ જાતિના ધાન્યો તથા ચૌદ ફલાદિ જ્ઞાન પાસે વા પ્રત્નુ પાસે ધરાયે છે.

શુક્લ અગ્યારશ ૧૧ માસ સુધી કરવી અને શુક્લ ચૌદશ ૧૪ માસ ઉપવાસથી કરવી. તે વેને તપમાં મૌનપણાથી રહેવું. તે તપને શ્રુતદેવી તપ પણ કહે છે. એમ એક પ્રાચીન પ્રતિમાં લેખેલું છે.

૪૩ એકાવલી તપ.

एकद्विद्व्युपवासैः काहलिके द्वे तथा च दान्तिके ।

वसुसंरव्यैश्चतुर्थैः श्रेणी कनकावलीवच्च ॥ ૧ ॥

चतुर्विंशच्चतुर्थैश्च पूर्यते तरलः पुनः ।

समाप्तिमेति साधूनामेवमेकावली तपः ॥ ૨ ॥

એક આઠાલીની જેમ ઉપવાસ કરવાથી એકાવલી તપ થાય છે, તેમાં પ્રથમ એક ઉપવાસ પહી

પારણું, પઢી વેં ઉપવાસ હપર પારણું, પઢી ત્રણ ઉપવાસ હપર પારણું, એમ કરવાથી પ્રથમ કાહલિકા થાય છે. પઢી એકાંતર પારણાવાળા આઠ ઉપવાસ કરવા, તેણે કરીને કાહલિકાની નીચે દાનિમ પુષ્પ હત્પન્ન થાય છે. ત્યારપઢી એક ઉપવાસ હપર એક પારણું, પઢી વેં ઉપવાસ હપર એક પારણું, પઢી ત્રણ ઉપવાસ હપર એક પારણું, એ રીતે ચત્તતાં સોઠ ઉપવાસ હપર એક પારણું કરવાથી દ્વારની એક સેર પૂરી થાય છે. ત્યારપઢી ચોત્રીશ ઉપવાસ એકાંતર પારણાં વઢે કરવાથી તે દ્વારનું પદક થાય છે. ત્યારપઢી વિઢ્ઢોમના ક્રમથી એટલે સોઠ ઉપવાસ હપર એક પારણું, પંદર ઉપવાસ હપર એક પારણું, ચૌદ ઉપવાસ હપર એક પારણું, એમ હત્પરતા હત્પરતા હેવટ એક ઉપવાસ હપર એક પારણું કરવાથી વીજી સેર પૂરી થાય છે. પઢી પારણાના આંતરાવાળા આઠ ઉપવાસ કરવાથી વીજા દાનિમના પુષ્પ હત્પન્ન થાય છે. ત્યારપઢી ત્રણ ઉપવાસ હપર એક પારણું, પઢી વેં ઉપવાસ હપર એક પારણું અને હેવટ એક ઉપવાસ હપર પારણું એ રીતે કરવાથી વીજી કાહલિકા થઈ થાય છે. આમ કરવાથી કુલ ૩૩૫ ઉપવાસ અને ૮૮ પારણાં થાય છે.

હાથાપનમાં વૃહત્સ્નાત્ર પૂર્વક વિધિથી પૂજા કરીને પ્રતિમાને મોટો મુક્તાફળનો એક સેરનો દાર પહેરાવવો.* સંઘવાત્સલ્ય, સંઘપૂજા, ગુરુપૂજા વિગેરે કરવું. આ તપ કરવાથી નિર્મલ ગુણની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

વીજી રીતે એકાસણું ?, નોવી ?, આંવિલ ?, તથા ઉપવાસ ?, એ રીતે એક ઓઢી થઈ. એવી પાંચ ઓઢી કરવાથી પણ એકાવઢી તપ થાય છે (આ સત્તાંતર વિધિપ્રપામાં છે.)

“નમો અરિહંતાણં” એ પદની નોકારવાઢી વીંશ ગણવી, સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૪૪ દશવિધ યતિધર્મ તપ.

સંયમાદૌ દશવિધે ધર્મે એકાન્તરા અપિ । ક્રિયન્ત ઉપવાસા યત્તત્તપઃ પૂર્યંતે હિ તેઃ ॥ ૧ ॥

દશ પ્રકારના યતિ ધર્મની આરાધના માટે આ તપ છે તેમાં દશ ઉપવાસ એકાંતરે કરવા.

* તથા મુવર્ણે અદ્દશમય પુસ્તક લક્ષાવી સુવિદિત મુનિને આપવું. તેઓ જોગ ન હોય તો શ્રી સંઘના ચંદ્રાસમા મૂકવું, પણ પોતાની નિશાણ ન રાખવું.

તેણે કરીને આ તપ પૂર્ણ થાય છે (આ તપ શુદ્ધ પદ્ધતિમાં શરૂ થાય છે. જૈન પ્રવૃત્તિ) હથાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિએ દેવપૂજા કરી દશ દશ ફળ, પવવાત્ર વિગેરે વસ્તુઓ ઢોકવી. તથા મુનિને વસ્ત્ર પાત્રાદિકનું દાન દેવું. સંઘપૂજા, સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપનું ફળ શુદ્ધ ધર્મની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

તપને દિવસે અનુક્રમે ગુણે વિગેરે નીચે પ્રમાણે:—

- ૧ ક્ષાંતિગુણધરાય નમઃ
- ૨ માર્દવગુણધરાય નમઃ
- ૩ આર્જવગુણધરાય નમઃ
- ૪ મુક્તિગુણધરાય નમઃ
- ૫ તપોગુણધરાય નમઃ

- ૬ સંયમગુણધરાય નમઃ
- ૭ સત્યગુણધરાય નમઃ
- ૮ શૌચગુણધરાય નમઃ
- ૯ અર્કિચનગુણધરાય નમઃ
- ૧૦ વ્રત્તચર્યગુણધરાય નમઃ

સાથીયા ૧૦ સ્વામાસમણ ૧૦ કાજસમ્મ ૧૦ લોગસસનો અને નવકારવાળી ૨૦ ગણવી.

૪૫ પંચપરમેષ્ઠિ તપ

અપવાસૈકસ્થાને આચાર્મ્લૈકાશને ચ નિર્વિકૃતિઃ ॥

પ્રતિપરમેષ્ઠિ ચ ષટ્કં પ્રત્યારવ્યાનસ્ય જવતીદમ્ ॥ ૧ ॥

પાંચ પરમેષ્ઠિની આરાધના મોટે આ તપ છે. તેમાં પહેલે દિવસે અપવાસ, બીજે દિવસે અક્લ-
ગાણું, (માત્ર અકજ હાથ હાલે પણ બીજું કોઈ અંગ હાલવું ન જોઈએ. તથા સ્થાનકેજ ચૌવીદાર
કરવો જોઈએ) ત્રીજે દિવસે આંબિલ, ચોથે દિવસે અકાસણું, પાંચમે દિવસે નીલી, બેઠે દિવસે
પુરિમહુ અને સાતમે દિવસે આઠ કવલ (અથવા બીજો પ્રતોને આધારે બેસણું પણ છે.) એ
પ્રમાણે સાત દિવસની અક ઓલી થઈ. એવી પાંચ ઓલી કરવાથી ૩૫ દિવસે તપ પૂર્ણ થાય છે.

અધ્યાપને પંચતીર્થવિંચ જરાવડું, અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, અપાધ્યાય અને સાધુની જાતિ
કરવી. મોદક ૩૫ તથા બીજી વસ્તુ પાંચ પાંચ પ્રચુ પાસે ઢોકવી. સંઘપૂજા, સંઘવાત્સલ્ય કરવું.
આ તપનું ફલ સર્વ વિઘ્નની શાંતિ થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

ॐ नमो आयरियाणं
ॐ नमो उवज्जायाणं

१२ १२ १२
८ ८ ८
२७ २७ २७

ॐ नमो अरिहंताणं
ॐ नमो सिद्धाणं
ॐ नमो बोए सब्बसाहूणं

१२ १२ १२
८ ८ ८
२७ २७ २७

४६ लघुपंचमी तप

४६ लघुपंचमी तपः कृत्वा ।

४६ लघुपंचमी तपः कृत्वा ॥ १ ॥

द्व्युपंचम्यां ब्रह्मनादि पञ्चमासोत्तरं तपः कृत्वा ।
तत्पञ्चविधं समाप्तौ समाप्यते मासपंचविंशत्या ॥ १ ॥

पंचमीने दिवसे करवानो तप ते पंचमी तप कहेवाय हे. ते तप श्रावण, भाद्रपद, आश्विन, कार्तिक, पौष अने चैत्र, एतला मास वर्जने बीजा मासमां शुद्ध पांचमे शरु करवो. पुरुषे अथवा स्त्रीए जिनचैत्यने विषे जात्यादिक पुष्पोवने देवपूजा करवी. पढी ज्ञानचुं स्थापन करी तेनी पण पुष्पादिवने पूजा करवी. पछी तेनी आगळ शुभ्र (अद्वैत) तंडुलवने सुंदर स्वस्तिक करवो. तेनी तेना पर धृतपूर्ण दीपक पांच वाटवाळो देदीप्यमान मुकवो. पासे फळ, मोदक आदि नेवेद्य

મૂકું. પોતે મસ્તકપર ગંધ, અદ્ધત અને ચંદનને ધારણ કરી ગુરુ પાસે જઈ શુક્લ પંચમીતપનો આરંભ કરવો. પાંચ માસની શુક્લ પાંચમને દિવસે બેસણું કરું, પછી પાંચ માસની પાંચ શુક્લ પંચમીએ નીવી કરવી, પછી પાંચ માસની શુક્લ પંચમીએ આંબિલ કરવા, પછી પાંચ માસની શુક્લ પંચમીએ ઉપવાસ કરવા. એ પ્રમાણે પચીસ માસે તે તપ પૂર્ણ થાય છે. કોઈ ગઢમાં પચીસે માસની દરેક પંચમીએ જેવી રીતે આરંભ કર્યો હોય એટલે કે બેસણું કે નીવી વિગેરે જે તપવ્રતે આરંભ કર્યો હોય તેજ તપ કરવાની પદ્ધતિ છે.

અથવા આ તપ ઉપર પ્રમાણે શુક્લ પંચમીએ આરંભ કરી શુક્લ તથા કૃષ્ણ એમ બન્ને પંચમી લઈ પચીસ પંચમીએ એટલે એક વર્ષે પૂર્ણ કરવામાં આવે છે. (નં. અ.)

અથવા ઉપર પ્રમાણે શુક્લ પંચમીએ આરંભી શુક્લ તથા કૃષ્ણ એમ બન્ને પંચમી લઈ પાંચ પંચમીએ આ તપ પૂરો કરવામાં આવે છે. તેમાં ઉચાપને પક્વાન્ન ફળ વિગેરે તથા જ્ઞાનના

જપકરણ પાંચ પાંચ ઢોકવા. (નં. ગ.)

અથવા શુક્લ પંચમીએ શરૂ કરી દરેક પંચમીએ જપવાસ કરવો. એ રીતે પચીસ પંચમીએ
 ઇટલે એક વર્ષે તપ પૂર્ણ કરવો. (પં. બુ.)

જઘાપનમાં જિનપ્રતિમાની મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક પૂજા કરવી. પાંચ પાંચ વિવિધ પ્રકારના
 પક્ષ્વાદ્ર, ફલ, રૂપાનાણું વિગેરે ઢોકવાં. તથા અંગ, જપાંગ અથવા નાની પોથી પાંચ પાંચ લેખાવી સાધુને
 વઢોરાવવી. તેના અન્નાવે સંઘના જાનરમાં મૂકવી. પુસ્તક (જ્ઞાન) ની આગળ સાપના, પાટી, ફલાલ,
 દોરી, પીંબી, નોકારવાળી, વાસદેવનો વાવટો અથવા દાવનો, લેખણ, લખીઓ, મુલવલ્લિકા,
 દાંમો, રજોદરણ, ઠવણી, ઓઘાનો પાટો, છાવની, અંગલૂહણું, મુલડ, વાસદેવ વિગેરે જ્ઞાન, દર્શન
 તથા ચારિત્રના જપગરણો સર્વે પાંચ પાંચ ઢોકવા. પાંચ પ્રકારના ધાન્ય ઢોકવા. સંઘપૂજા, સંઘવા-
 ત્સલ્ય, ગુરુજ્ઞાતિ વિગેરે કરવું. આ તપનું ફલ જ્ઞાનનો લાઝ થવારૂપ છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને
 કરવાનો આગાહ તપ છે. આ તપ મુખ્યતાએ કરી જ્ઞાનને જઢેશીને છે, તેમાં જ્ઞાન લેખાવું તથા

તેનાં ઉપગરણો કરાવ્યાં एनी આવશ્યકતા છે. જ્ઞાન હાવાવાનો મહિમા આચારોપદેશમાં આ પ્રમાણે વર્ણવ્યો છે—

હિવાપ્યાગમશાસ્ત્રાણિ યો ગુણિજ્યઃ પ્રયચ્છતિ ।

તન્માત્રાદ્ગરસંઘ્યાનિ વર્ષાણિ ત્રિવિદગો જ્ઞેવત્ ॥ ૧ ॥

અર્થ—જે માણસ આગમ શાસ્ત્રો હાવાવાને ગુણી મુનિઓને આપે છે, તે પુરતત્ત્વા અદ્વાર જેટલા વર્ષ દેવલોકમાં વસે છે. (હલ્યાદિ.)

“હે નમો નાણસ્સ” પદની નોંધારવાલી વીંછ, સાચીયા વિંગેરે ૯૧ કરવા અથવા પાંચ પાંચ કરવા.

૪૭ વૃહત્ પંચમી તપ (જ્ઞાન પંચમી)

एवમેव તપો વર્ષપથકં કુર્વતાં નૃણામ્ ।

વૃહત્પથમિકાયાસ્તુ તપઃ સંપૂર્થેતે કિંત્વ ॥ ૧ ॥

एज પ્રમાણે પાંચ વર્ષ સુધી તપ કરતા મનુષ્યોને વૃહત્પંચમીનું ઝત પણ પૂર્ણ થાય છે. હ્યા

તપનો આરંભ લઘુ પંચમીની જેમ કરવો. વિધિ પણ તેજ પ્રમાણે જાણવો. એક વર્ષના શુક્લ પાચમ વેસણું કરવું, બીજે વરસે એકાસણું, ત્રીજે વર્ષે નીવી, ચોથે વર્ષે આંબિલ અને પાંચમે વર્ષે ઉપવાસ કરવા. એ પ્રમાણે પાંચ વર્ષે પૂર્ણ થાય છે. ઉદ્યાપન લઘુ પંચમીની જેમ કરવું. (જુઓ તપ નં. ૪૬) તેમાં સર્વે વસ્તુ પચીશ પચીશ હોકચી. આ તપનું ફળ મહાજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

અથવા આ તપ પાંચ વર્ષ અને પાંચ જ્ઞાસની દરેક અજવાળી પાંચમે ઉપવાસ અથવા એકાસણું કરવાથી પણ થાય છે. ગરણું વિગેરે લઘુ પંચમીવત્ જાણવું.

એક પ્રાચીન પ્રતિમાં લખેલ છે જે રોગાદિ કારણે પઠવાનેથી પણ તપ પૂર્ણ કરાય છે અને ઉદ્યાપને આદ્યમાં મધ્યમાં કે અન્યે જ્યારે અવસર મળે ત્યારે યથાશક્તિ કરવાનું છે. તેમાં પાંચ પુસ્તક ઝરાવવા વિગેરે કરવાનું છે.

આ તપ ઉત્કૃષ્ટથી આવી રીતે પણ કરવામાં આવે છે—દરેક શુક્લ પંચમીનો ઉપવાસ જાવ-

જીવિ કરવો. પાંચ વરસ પછી હયાપન વિગેરે કરવું. ગરળું નં ૪૬ ના તપ પ્રમાણે જાણવું.

॥૯૭॥

૪૮ ચતુર્વિધ સંઘ તપ.

હપવાસછયં કૃત્વા તતઃ લ રસ સંઘ્યયા ।

ઁકાન્તરોપવાસૈશ્વ પૂર્ણ સંઘતપો ઝેવતુ ॥ ૧ ॥

ચતુર્વિધ સંઘની આરાધના માટે આ તપ છે. તેમાં પ્રથમ ઁક વ્રઠ કરી પારણું કરવું. પછી ઁકાંતર સાઠ હપવાસ કરવા. ઁ રીતે કરવાથી આ તપ પૂર્ણ થાય છે. હયાપનમાં સંઘવાસલ્લય અને સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફલ તોર્થકર નાસ કર્મ હપાર્જન થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

“ હેં નમો તોત્થસસ ” નોકરવાઠી વીશ સાથીયા વિગેરે વાસઠ વ્રાસઠ અથવા પનીશ વીશ કરવા.

॥૯૭॥

૪૯ ઘન તપ.

एकद्वयेकछिद्वेक्युग्मशशिसंख्ययोपवासैश्च ।

पारणकान्तरितैरपि निरन्तरैः पूर्यतेऽत्र घनम् ॥ १ ॥

આ તપ આંકનાના ઘનની યુક્તિ આય છે. તેમાં પ્રથમ એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું. પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી ફરીથી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । અને પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું. । આ રીતે ઉપવાસ ચાર તથા પારણાં આઠ મઠી વીશ દિવશે આ તપ પૂરો થાય છે. હઘાપનમાં મોટી સ્નાન્નવિધિ પૂજા કરી ઉપવાસની સંખ્યા પ્રમાણે પુષ્પ, ફળ, મોદક વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવા. સંઘ વાત્સલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. મુનિને દાન દેવું. આ તપનું ફળ મહાલક્ષ્મી (મોદલલક્ષ્મી)ની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આયતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ

॥एण॥

તપ છે. “ નમો અરિહંતાણં ” નોંકરવાળી વોશ; સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

॥૧૦૦॥

૧	૨
૨	૩

૩	૪
૪	૫

યંત્ર.

૬૦ મહા ઘન તપ,

મહાઘનતપઃ શ્રેષ્ઠં એકહિત્રિચિરેવ હિ ।

ઉપત્રાસૈર્નવકૃત્વઃ પૃથક્કેઙ્ગણિમુપાગૈતઃ ॥ ૧ ॥ .

ઘનના ઝાંકનાના બાહુલ્યપણથી આ મહાઘન કહેવાય છે. આ તપમાં પ્રથમ શ્રેણિ અનુક્રમે એક, બે અને ત્રણ લપવાસ એકાંતર પારણાવાળા નિરંતર કરવા. ત્રીજી શ્રેણીમાં અનુક્રમે બે, ત્રણ અને એક લપવાસ એકાંતર પારણાવાળા કરવા. ત્રીજી શ્રેણીમાં ત્રણ, એક અને બે લપવાસ, ચોથી શ્રેણીમાં બે, ત્રણ અને એક લપવાસ, પાંચમી શ્રેણીમાં ત્રણ, એક અને બે લપવાસ, છઠી શ્રેણીમાં એક, બે અને ત્રણ લપવાસ, સાતમી શ્રેણીમાં ત્રણ, એક અને બે લપવાસ, આઠમી શ્રેણીમાં

॥૧૦

એક, બે અને ત્રણ ઉપવાસ તથા નવમી શ્રેણીએ બે, ત્રણ અને એક ઉપવાસ એકાંતર પારણાવાળા નિરંતર કરવા. આ રીતે કરવાથી ઉપવાસ ૫૪ તથા પારણા ૨૭ મઠી સર્વે દિન ૮૧ ૬ આ તપ પૂર્ણ થાય છે. હથાપને મોટો સ્નાત્ર પૂર્વક એકાશી એકાશી પુષ્પ, ફળ, મોદક વિગેરે હોકવા. ગુરુ પૂજા, સંઘ પૂજા, સંઘ વાત્સલ્ય વિગેરે કરવું. આ તપનું ફળ ચક્રવર્તીની ઋદ્ધિ પ્રાપ્ત થાય તે છે. આ મુનિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે, “નમો અરિહંતાણં” પદની નોકરવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૧	૨	૩
૨	૩	૧
૩	૧	૨

૨	૩	૧
૩	૧	૨
૧	૨	૩

૩	૧	૨
૧	૨	૩
૨	૩	૧

યંત્ર સ્થાપના.

વીજી રીત (જૈન પ્રબોધ) (ચાર પર્યંત ઘન)

પ્રથમનો રીત કરતાં અધિક તપ કરવો હોય તો આ રીતે કરવો. પ્રથમ શ્રેણીએ એક, બે, ત્રણ અને ચાર નિરંતર ઉપવાસ એકાંતર પારણાવાળા કરવા. વીજી શ્રેણીએ બે, લણ, ચાર અને એક. ત્રીજી શ્રેણીમાં ત્રણ, ચાર. એક અને બે. ચોથી શ્રેણીમાં ચાર, એક, બે અને ત્રણ. પાંચમીમાં બે, ત્રણ, ચાર અને એક. ઠઠીમાં ત્રણ, ચાર, એક અને બે. સાતમીમાં ચાર, એક, બે અને ત્રણ. આઠમીમાં એક, બે, લણ અને ચાર, નવમીમાં ત્રણ, ચાર. એક અને બે. દશમીમાં ચાર, એક, બે અને ત્રણ. અગીયારમીમાં એક, બે, ત્રણ અને ચાર. વારમીમાં બે, ત્રણ, ચાર અને એક. તેરમીમાં ચાર, એક, બે અને ત્રણ. ચૌદમીમાં એક, બે, લણ અને ચાર. પંદરમીમાં બે, ત્રણ, ચાર, અને એક તથા સોઠમીમાં ત્રણ, ચાર, એક અને બે. એ પ્રમાણે અનુક્રમે નિરંતર ઉપવાસ એકાંતર પારણાવાળા કરવા. એ રીતે ઉપવાસ ૧૬૦ તથા પારણા ૬૪ મઠી ૩૨૪ દિવસે પૂર્ણ થાય છે.

यंत्र स्थापना

॥१०॥

१	२	३	४
२	३	४	१
३	४	१	२
४	१	२	३

२	३	४	१
३	४	१	२
४	१	२	३
१	२	३	४

२	३	४	१
३	४	१	२
४	१	२	३
१	२	३	४

२	३	४	१
३	४	१	२
४	१	२	३
१	२	३	४

त्रींजी रीत (पांच पर्यंत घन)

प्रथम श्रेणीए अनुक्रमे एक, बे, त्रण चार अने पांच निरंतर उपवास एकांतर पारणा-
वाळा करवा. बीजी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच अने एक. बीजी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक
अने बे. चौथी श्रेणीए चार, पांच, एक, बे, अने त्रण. पांचमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण अने
चार. छठी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच अने एक. सातमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक, अने
बे. आठमी श्रेणीए चार, पांच, एक, बे ने त्रण. नवमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण ने चार. द-
शमी श्रेणीए एक, बे, त्रण, चार, ने पांच. अगीयारमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने बे. बारमी
श्रेणीए चार, पांच, एक, बे ने त्रण. तेरमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण ने चार. चौदमी श्रेणीए

एक, वे, त्रण, चार ने पांच. पंदरमी श्रेणीए वे, त्रण, चार, पांच ने एक. सोळमी श्रेणीए चार, पांच, एक, वे ने त्रण. सत्तरमी श्रेणीए पांच, एक, वे, त्रण ने चार. अठारमी श्रेणीए एक, वे, त्रण, चार ने पांच. ओगणीशमी श्रेणीए वे, त्रण, चार, पांच ने एक. वीशमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने वे. एकवीशमी श्रेणीए पांच, एक, वे, त्रण ने चार. बावीशमी श्रेणीए एक, वे, त्रण, चार ने पांच. त्रैवीशमी श्रेणीए वे, त्रण, चार, पांच ने एक. चौवीशमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने वे तथा पचीशमी श्रेणीए चार, पांच, एक, वे ने त्रण. आ रीते करवाथी उपवास दिन ३७५ तथा पारणा दिन १२५ मळीं कुल दिन ५०० एटले सोळ मास ने दिन वीश वने आ तप पूर्ण आय ठे. नमो अखिलंताणं पदनी नवकारवाळी २० साथीया विंगेरे १२ वार करवा.

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

आ रीते करवाथी उपवास ७५६, तथा पारणा २१६ सर्व दिन ए७२ एटले बे वर्ष आठ मास ने बार दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे.

“ नमो अरिहंताणं ” पदनी नवकार वाळी, २०. साधिया विंगेरे १२ बार करवा.

५१ वर्ग तप.

एकअयेककयुग्मयुग्मवसुधातुग्मेन्दुचूयामलम्बातुग्मचयचूमियुग्मधरणीयुग्मेन्दुयुग्मैकैः ।

एकअयेककनुजद्विचूमियुगलज्याज्याद्विचूमिचयैरेकअयेकनुजद्विचन्धयमलेरेकयुग्मेन्दुजिः । ॥ १ ॥

द्विअयेकद्विमहीद्विचूमियुगलज्याज्याद्विभूमिद्वयैल्लयैकअयेकमहीद्विचन्धयगलैः श्रेण्यष्टकत्वं गतैः ।

वर्गाख्य तप उच्यते ह्यनशनैर्मध्योद्वसत्पारणैः सर्वत्रापि निरन्तरपि दिनान्यस्मिन् स्वपद्चतुस्रयः ॥ २ ॥

वर्गना आंकवने जे तप ते वर्ग तप कहेवाय ठे. तमां निचे प्रमाणे एकांतर पारणावाळा निरंतर उपवासवने आठ श्रेणीए तप करवो.

पहेली श्रेणी	१ २ १ २ २ १ २ १	चोषी श्रेणी	२ १ २ १ १ २ १ २	सातमी श्रेणी	२ १ २ १ १ २ १ २
बीजी	१ २ १ २ २ १ २ १	पांचमी	१ २ १ २ २ १ २ १	आठमी	२ १ २ १ १ २ १ २
त्रीजी	२ १ २ १ १ २ १ २	उठो	१ २ १ २ २ १ २ १		

एटले के प्रथम एक उपवास करी पारणुं करबुं, पनी बे उपवास करी पारणुं, पनी एक उपवास करी पारणुं, पनी बे उपवास करी पारणुं, पनी बे उपवास करी पारणुं, पनी एक उपवास करी पारणुं, पनी बे उपवास करी पारणुं, अने पनी एक उपवास करी पारणुं करबुं. ए रीते पहेली श्रेणी थइ. ते प्रकारे बीजा साते श्रेणीओ करवी. ते प्रमाणे करतां उपवास एइ तथा पारणा ६४ मळी कुल दिन १६० थाय. उद्यापने मोटी स्नात्र पूर्वक १६० मोदक, फळ, पुष्प विंगेरे ढोकवां. संघ-वात्सल्य, संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ महा ऋद्धि प्राप्त थाय ते ठे. आ साधु तथा श्रावकन करवानो आगाढ तप ठे. गुणणामां “ नमो अरिंहिताणं ” पदनी नोकखाळी धीन गणवी. साथी-या विंगेरे बार बार करवा.

५२ श्रेणीतप

श्रेणी षट्श्रेणयः प्रोक्ता एको द्वी प्रथमे द्वे ।
द्वितीयादिषु चैकाकक्रमदृष्ट्या निजायते ॥ १ ॥

શ્રેણીના અંક વેને જે તપ તે શ્રેણીતપ કહેવાય છે આ શ્રેણીતપમાં ૭ શ્રેણીઓ કહી છે તેમાં પ્રથમ શ્રેણીએ પ્રથમ એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું, પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું કરવું બીજી શ્રેણીમાં પ્રથમ એક ઉપવાસ કરી પારણું, પછી બે ઉપવાસ ઉપર પારણું, પછી ત્રણ ઉપવાસ ઉપર પારણું ત્રીજી શ્રેણીમાં એક, બે ત્રણ, ચાર, ઉપવાસ એક પ્રમાણે પારણાવાળા કરવા ચોથી શ્રેણીમાં એક, બે, ત્રણ, ચાર અને પાંચ, પાંચમીમાં એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ અને ૬, તથા ૭ઠીમાં એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ, ૬ અને સાત નિરંતર ઉપવાસ અનુક્રમે પારણાના આંતરાવાળા કરવા. એ રીતે કરવાથી ઉપવાસ ૮૩ અને પારણા ૨૭ મઠી કુલ ૧૧૦ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે હયાપને મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક ૧૧૦ પક્વાન્ન, ફલ, પુષ્પ વગેરે હોકવા સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી આ તપનું ફલ ક્ષપકશ્રેણીની પ્રાપ્તિ થાય તે છે આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે “નમો અરિહંતાણં” પદની નોકારવાળી વીશ ગણવી સાર્થીયા વિગેરે વાર વાર કરવા

ॐ विष्णुर्नामि मेरु जिनाय नमः ए ए ए ५०

४ मंदर मेरु जिनाय नमः ए ए ए ए ए

बीजी रीति (टीप्पण)

अथवा मात्र पांच उपवास एकांतर बेसणावाळा करवा एटढे आ तप दश दिवसे पाण करी शकाय छे. बीजो विधि उपर प्रमाणे समजवो.

५४ बन्नीश कल्याणक तप-

नपवासत्रयं कृत्वा द्वात्रिंशदुपवासिकाः ।

एकचक्रांतरास्तस्मादुपवासत्रयं वदेत् ॥ १ ॥

વત્રીશ ઉપવાસ વર્ને જાણાતાં કલ્યાણકોને વત્રીશ કલ્યાણક કહે છે. તેમાં પ્રથમ અષ્ઠમ વત્રીશ ઉપવાસ કરવા. તથા તેને પછી એકાંતરા વૃક્ષાણાના પારણવાળા વત્રીશ ઉપવાસ અને ચોલીશ પારણાં વર્ને દ્વિતીય પારણું કરવું. એમ કરવાથી આ તપ આત્મવૃક્ષા ઉપવાસ પારણું કરવું.

ટત્રે બોતેર દિવસે પૂર્ણ થાય હે ઉદ્યાયનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક વત્રીશ વત્રીશ પક્વાન્ન, ફલ વિગેરે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફલ તોર્થકર નામ કર્મની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગઢ તપ છે (આ તપ વસુદેવહિંદોમાં હે.)

ગરણું તપ નંબર ૪૦ માં કહેલા “ જંબુછીપના પ્રથમ મહાવિદેહે જિન નામ ” એ મથાળે લાંચેલા વત્રીશ નામનું ગણબું. સાથીયા, સ્વાસણા વિગેરે પણ તેજ પ્રમાણે કરવા. આ તપ જંબુ-છીપમાં રહેલા મહાવિદેહમાં જલ્કુષ્ટ કાલે થયેલા ૩૨ પ્રતુના કેવલ જ્ઞાન પ્રાપ્તિ રૂપ કલ્યાણકના આરાધન સંબંધી જાણવો.

૫૫ ચ્યવન તપ તથા જન્મ તપ.

ચતુર્વિંશતિતીર્થેશાનુદિશ્ય ચ્યવનાત્મકમ્ ।

વિના કલ્યાણકદિનૈઃ કાર્યાનશનપષ્કતિઃ ॥

ચ્યવનને માટે જે તપ તે ચ્યવન તપ કહેવાય હે. તેમાં ચોવીશ તીર્થકરોને જહેશીને તેમના

કલ્યાણકના દિવસ વિના એકાંતર ચોવીશ ઉપવાસ કરવા. ઉઘાપને મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિ-
નેશ્વર પાસે ચોવીશ ચોવીશ પવવાન્ન, ફળ વિગેરે લોકવા. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ
તપનું ફળ સદ્ગતિની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાથુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.
જન્મ તપ પણ એજ પ્રમાણે કરવો.

જે દિવસે જે તીર્થકરનો તપ ચાલતો હોય તે દિવસે તેમના નામનું ગણું ગણું. નવકારવાળી
વીશ ગણવી. (સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.) વ્યવનના તપમાં ઋષજસ્વામિ પરમેષ્ઠિને નમઃ
એ રીતે પરમેષ્ઠિ પદ ૩૪ પ્રચુના નામ સાથે જોતીને ગણું, તથા જન્મના તપમાં ઋષજસ્વામિ અર્હતે નમઃ
એ રીતે અર્હતે પદ ૩૪ પ્રચુના નામ સાથે જોતીને ગણું. ફલ્યાદિ (જુઓ નંબર ૮ વાળો તપ.)

૫૬ સૂર્યાયણ તપ.

સૂર્યની જેમ અયન એટલે ગતિ અર્થાત્ હાનિ અને વૃદ્ધિ કરીને જે તપ થાય તે સૂર્યાયણ
તપ કહેવાય છે. આ તપ વજ્રમધ્ય તથા યવમધ્ય ચાંદ્રાયણની જેમજ કરવો. પરંતુ આ તપ કૃષ્ણ-

पङ्कनीप्र तिपदाए आरंभवो. उद्यापनमां चंद्रने ठेकाणे सूर्य करवो. वाकी सर्व चांझायण तप प्रमाणे जाणवुं. आ तपनुं फळ मोटा राज्यनी प्राप्ति थाय ते ठे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप ठे. (नंबर १२ वाळो तप जुओ.)

५७ लोकनालि तप.

सप्त पृथ्व्यो मध्यलोकः कल्पा भ्रैवयका अपि । अनुत्तरा मोक्षशिला लोकनालिरितीर्यते ॥१॥
एकजक्तान्युपवास एकभक्तानि नीरसाः । आचाम्द्वान्युपवासश्च क्रमात्तेषु तपः स्मृतम् । २॥

लोकनादना क्रमे करीने जे तप करवो ते लोकनाद्वि तप कहेवाय ठे. तेमां सात नारक पृथ्वी एक मध्य लोक, बार कल्प, नव भ्रैवयक, पांच अनुत्तर विमान तथा मोक्ष (सिद्ध) शिला ए लोकनाळ कहेवाय ठे. तेमां सात नारक पृथ्वीने उद्देशीने सात एकासणां करवां. पळी मध्य लोकने उद्देशीने एक उपवास करवो. पळी बार कल्प (देवलोक) ने उद्देशीने बार एकासणां करवां. पळी नव भ्रैवयकने आश्रीने नव नीवी करवी. पळी पांच अनुत्तर विमानने आश्रीने पांच

આંવીલ કરવા. પહી સિદ્ધશિલાને આશ્રીને એક ઉપવાસ કરવો. એ પ્રમાણે પાંત્રીશ દિવસવને આ તપ પૂર્ણ થાય છે. તેમાં એકાસણાં ૧૯, નીચી ૯, આંબિલ ૯, અને ઉપવાસ ૨, થાય છે. ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરવી. રૂપાની સાત પૃથ્વીઓ, સુવર્ણમય મધ્ય લોક, વિવિધ મણિમય વાર કલ્પો, નવ ગ્રંથેયક અને પાંચ અનુત્તર વિમાન તથા સ્ફટિકમય સિદ્ધશિલા (રૂપાના ચંદ્ર સહિત) કરવી અને તેનાપર સુવર્ણ તથા રત્નો સ્થાપવાં, અને તે સર્વ દેવ પાસે પુરુષ પ્રમાણ અક્કતનો ઢગલો કરી તેનાપર મૂકવાં. નાના પ્રકારનાં પક્ષ્વાન, ફળ ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ ઉત્તમ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાથુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. “ નમો અરિહંતાણં ” પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૫૮ કલ્યાણક અષ્ટાઢ્ઢિકા તપ

એકમક્તાષ્ટકં કાર્યમર્દત્કલ્યાણપજ્ઞકે । પ્રત્યેકં પૂર્યતે તચ્ચ બૃહદ્દષ્ટાહ્નિકાતપઃ ॥ ૧ ॥

૧ રૂપાનો ચંદ્ર કરવાનું વ વિગેરે નવરવાળી પ્રતિઓ કહે છે.

ચ્યવન, જન્મ, દીક્ષા, કેવલજ્ઞાન અને નિર્વાણ એ પાંચ કલ્યાણકોવને સંયુક્ત થયેલા આઠ દિવસો હોવાથી કલ્યાણક અષ્ટોદિકા નામે તપ કહેવાય છે. તેમાં ઋષભાદિક એક એક તીર્થકરના એક કલ્યાણકને આશ્રીને આઠ આઠ એકાસણાં કરવાથી ચાલીશ એકાસણાંવને એક તીર્થકરના કલ્યાણકોનો તપ પૂર્ણ થાય છે. એ રીતે વીજાત્રેવીશ તીર્થકરોના કલ્યાણકોને આશ્રીને ચાલીશ એકાસણાં કરવાથી સર્વ સ્ત્રીને ૯૬૦ એકાસણાં કરવાં. કદાચ એક તીર્થકરથી વીજા તીર્થકરના કલ્યાણકતપની વચ્ચે આંતરો પડે તો તેમાં અનુચળ નથી. પણ ચાલીશ એકાસણાંની અંદર તો આંતરો પડવો ન જોઈએ. હયાપનમાં એકસો ને વીશ વીશ (અથવા માત્ર ચોવીશ ચોવીશ?) પક્વાદ્વ, ફળ વિગેરે મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક ઢોકવાં. સાધુને વસ્ત્ર, અન્ન, પાત્ર વિગેરેનું દાન દેવું. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ તીર્થકર નામ કર્મનો બંધ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. જે તીર્થકરના જે કલ્યાણકનો તપ ચાલ-

? આવો પાઠ અ, બ વિગેરે પ્રતિઓમા હે.

તો હોય તે તે તોર્થકરના નામનું ગરણું ગણવું. (નંબર ૯ વાળો તપ જુઓ).

॥૧૧૬॥

૫૯ ઑંબિલ વર્દમાન તપ.

ઉપવાસાન્તરિતાનિ ચ શત પર્યન્તં તૈથેકમારજ્ય ।

વૃદ્ધ્યા નિરન્તરતયા જ્ઞવતિ તદાચામ્લવર્ધમાનં ચ ॥

ઑંબિલવને વૃદ્ધિ પામતો જે તપ તે ઑંબિલ વર્ધમાન તપ કહેવાય છે. તેમાં ઉપવાસના ઑં-
તરાવાળા ઑંબોલ એકઢી આરંજીને સો સુધી ચઢતાં ચઢતાં કરવાં. એટલે કે પ્રથમ એક ઑંબોલ
કરી ઉપવાસ કરવો પછી બે ઑંબોલ ઉપર ઉપવાસ કરવો પછી ત્રણ ઑંબોલ ઉપર ઉપવાસ કરવો
એ પ્રમાણે ચઢતાં ચઢતાં સો ઑંબોલ ઉપર ઉપવાસ કરવો. આ રીતે કરતાં ચૌદ વર્ષ ત્રણ માસ
અને વીશ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. હયાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક ચોવીશ જિનની પૂજા
કરવી. મુનિને દાન દેવું. સંઘપૂજા સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપનું ફળ તોર્થકર નામ કર્મનો વંધ
થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. “ નમો અરિહંતાણ ” પદની નવ-

॥

કારવાળી વીંશ ગણવી. સાથોયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

આ મહાન તપ હે અને પુણ્યશાળી જીવજ તેને સાધ્યંત પૂર્ણ કરી શકે હે. આ તપ શ્રીચંદ્ર કેવળીએ પૂર્વે ભવે કર્યો હતો.

૬૦ માઘમાળા તપ.

આરજ્ય પોષદશર્મી પર્યન્તે માઘશુક્લપૂર્ણયાઃ ।

સ્નાત્વાહનંતં સંપૂજ્ય ચૈકન્નકતં વિદધ્યાચ્ચ ॥ ૧ ॥

માઘ માસમાં માળાફે કરવાનો જે તપ તે માઘમાળા તપ કહેવાય હે. તે તપ પોષ વદ દશમ ને દિવસે આરંભી માઘ શુદી પૂર્ણિમાએ પૂરો કરવો. તેમાં હંમેશા સ્નાન કરીને અરિહંતની પૂજા કરી નિરંતર એકાસણાં કરવાં. આ તપ એકવીંશ દિવસે પૂર્ણ થાય હે. એ પ્રમાણે ચાર વર્ષ સુધી કરવું. જ્યાપને મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનેશ્વરની પૂજા કરી સુવર્ણ તથા મણિથી ગંજિત એવો ઘૃતનો મેરુ વનાવી દેવ પાસે ઢોકવો. પવનાત્ર, ફળ વિગેરે યથાશક્તિ ઢોકવાં. મુનિને દાન દેવું. સંઘપૂજા

સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપનું ફળ ઉત્તમ સુખની પ્રાપ્તિ થાય તે હે. આ કેવલ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ હે. “ નમો અરિંદતાણં ” પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાર્થીયા વિગેરે બાર બાર કરવા.

૬૦ શ્રી મહાવીર તપ.

મહાવીર તપો જ્ઞેયં વર્ષાણિ દ્વાદશૈવ ચ ।

ત્રયોદશૈવ પદ્માંશ્ચ પથ્થકલ્યાણપારણે ॥ ૧ ॥

શ્રી મહાવીર સ્વામીએ બદ્ધમસ્થ અવસ્થામાં જે તપ કર્યો તે મહાવીર તપ કહેવાય હે. તેમાં બાર વર્ષ અને તેર પદ્મ એટલે સાત્તાઠ માસ સુધી દશ દશ ઉપવાસે પારણું કરીને તપ પૂર્ણ કરવો.

ઉપાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક શ્રી મહાવીર સ્વામીની પ્રતિમા આગલ સુવર્ણમય વટ વૃક્ષ હોકવો. તથા સંઘવાત્સલ્ય વિગેરે કરવું. આ તપનું ફળ કર્મનો ફળ થાય એ હે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ હે. ગરણામાં “ શ્રી મહાવીર સ્વામિને નમઃ ” એ પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાર્થીયા વિગેરે બાર બાર કરવા.

૬૧ લક્ષપ્રતિપદ તપ. (લાઘવી પડવો)

શુક્લપ્રતિપદઃ સૂર્યસંખ્યા એકાશનાદિત્તિઃ ।

સમર્થનીયાસ્તપસિ લક્ષપ્રતિપદાચ્ચક્રે ॥ ૧ ॥

શુક્લપદ્મની એકમને દિવસે એકાશનાદિક (અથવા ઉપવાસાદિક) તપ કરવો. એ રીતે ચાર એકમેષ્ટલે એક વર્ષે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. આ તપ શ્રાવક અને શ્રાવિકાએ કરવાનો છે, ઉદ્યાપન- માં દેવ પૂજા પૂર્વક દેવની પાસે લક્ષ (એક લાખ) ધાન્ય ઢોકડું. લક્ષ ધાન્યનું પ્રમાણ આ પ્રમાણે- ચોખા માણા ૫, મગ પાલી ૨, મઠ પાલી ૧, અરુદ પાલી ૧, ચણ માણા ૨, ચોલા માણા ૨, તુવેર પાલી ૫, વાલ માણા ૨, તલ પાલી ૭, જુવાર માણા ૫, ગોધૂમ માણા ૭, જવ માણા ૨, કાંગ માણા ૩, કોઝવા માણા ૩. આ તપનું ફળ અગણ્ય લક્ષ્મીની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

॥ इति गीतार्थोक्तानि तपांसि ॥

हवे आचार्योक्ति फळ तपस्याओ कहे छे—

६२ सर्वांग सुंदर तप.

शुक्लपक्षेऽष्टोपवासा आचाम्बान्तरिताः क्रमात् ।

विधीयन्ते तेन तपो ब्रवेत्सर्वांगसुन्दरम् ॥ १ ॥

जे तप करवायी सर्व अंगो सुंदर थाय ते सर्वांग सुंदर तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम शुक्लप-
क्षनी एकमने दिवसे उपवास करीने पारणे आंबिल करवुं. फरी उपवास करी आंबिल करवुं. ए
प्रमाणे आठ उपवास अने सात^१ आंबिल करी पंदर दिवसे (पूर्णिमाए) आ तप पूर्ण करवो. श-
क्ति प्रमाणे संयमादिक दश प्रकारना धर्मनुं पालन करवुं. कषायनो त्याग करवो. पूर्णिमानें दिवसे
उद्यापन करवुं. तेमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक देवनी पासे रत्नजडित सुवर्णमय पुरुष करावी ढोकवो.

१ श्री प्रवचनसरोज्जारना बाबावबोध विंगेरेंमां परणे आठ आंबिल पण कथां छे.

યથાશક્તિ ફળ, પદ્મચાત્ર હોકાઓ. મુનિદાન, સંઘવાત્સલ્ય, સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ સર્વ અંગની સુંદરતાનો પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવા લાયક આગાહ તપ છે.

ગુણણમાં “નમો અરિહંતાણે” પદની નવકારવાળી વીજ ગણવી. સાથીયા વિગેરે બાર વાર કરતા.

૬૩ નીરુજશિખ તપ (નીરુકું સિંહ).

તપો નીરુજશિખાશ્ચ વિધેયં તદ્દેવ હિ ।

નવરં કુળ્લપદ્મે તુ કરણં તસ્ય શસ્યતે ॥ ૧ ॥

નીરુજ એટલે રોગરહિત જેની શિખા એટલે ચૂના છે, તે નીરુજશિખ નામનો તપ કહેવાય છે. આ તપ સર્વાંગ સુંદરની જેમજ કરવો એટલે એકાંતરા આઠ ઉપવાસ તથા સાત આંવિદ્ન મઠી પંદર દિવસે પૂર્ણ કરવો. વિશેષ એટલો કે આ તપ કુળ્લ પદ્મની એકમને દિવસે આરંભ કરી અમાવાસ્યાએ પૂર્ણ કરાય છે. લઘ્યાપન વિગેરે સર્વાંગ સુંદરની જેમ જાણવું. (જુઓ નંબર ૬૨ વાળો તપ) આ તપ કરવાથી આરોગ્યતા પ્રાપ્ત થાય છે. આ શ્રાવકને કરવા લાયક આગાહ તપ છે. આ

તપમાં ગ્લાન સાધુ સાધ્વીની ઔષધ્યાદિ વ્રતે સુશ્રૂષા કરવાનો મુખ્યતા હે. (નિજિબીષ્ઠમાં અને આમાં તપમાં ગ્લાન હે. જુઓ તપ નંબર ૧૩૫) ગરણું વિગેરે પૂર્વની જેમ જાણું.

૬૪ સૌભાગ્ય કલ્પવૃક્ષ તપ.

સૌભાગ્યકલ્પવૃક્ષસ્તુ ચૈત્રેજનશનસંચયૈઃ ।

एकान्तैः परकार्यैस्तिथिचन्द्रादिके शुभे ॥ ૧ ॥

સૌભાગ્ય આપવામાં કલ્પવૃક્ષના જેવો આ તપ દોવાથી સૌભાગ્ય કલ્પવૃક્ષ નામનો આ તપ છે. તે ચૈત્ર માસની શુદ્ધ એકમથી તિથિ અને ચંદ્રાદિકના શુભ યોગે એકાંતર પારણવાળા ૧૫ જપવાસ કરવાથી ત્રીશ દિવશે પૂર્ણ થાય છે. જ્યાપને મોટો સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક સુવર્ણનો કે રૂપાનો કલ્પવૃક્ષ કરાવી દેવ પાસે ઢોકવો. (સુવર્ણનો વૃક્ષ કરે તો વિદુમ તથા મોતીના ફલવાળો અને શાલાવાળો કરવો. અથવા તંમૂલનો કરવો.) સંઘવાત્સલ્ય—સંઘપૂજા કરવો. આ તપનું ફલ સૌભાગ્યની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. “હું નમો અરિહંતાણું” પદની

નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાર્થીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૬૫ દમયંતી તપ.

દમયન્ત્યા પ્રતિજિનમાચામ્ધ્યાન્યેકવિંશતિઃ ।

કૃતાનિ સંતતાન્યેવ દમયંતીતપો દિ તત્ ॥ ૧ ॥

દમયંતીએ નઠ રાજાની વિયોગાવસ્થામાં આ તપ કરેલો હોવાથી તે દમયંતી તપ કહેવાય છે. તેમાં દરેક જિનને ઉદ્દેશીને વીશ વીશ તથા શાસનદેવતાને ઉદ્દેશીને એક એક એમ એકવીશ એકવીશ આંતરા રહિત આંબિલ કરવાં. તેથી પાંચસો ને ચાર દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. શક્તિ એકવીશ આંતરા એકવીશ આંબિલ કરીને પછી પારણું કરું. એ રીતે કરવાથી ચોવીશ ન હોય તો એક તીર્થકરનાં એકવીશ ચોવીશ તીલક કરાવીને પ્રચુને ચમાવવાં તથા પાંચસો ને ચાર દિવસ પારણાના વધે છે. હયાપનમાં ચોવીશ તીલક કરાવીને પ્રચુને ચમાવવાં તથા પાંચસો ને ચાર સંખ્યા પ્રમાણ રૂપાનાણું, પક્વાન્ન, ફળ વિગેરે ઢોકવાં. મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરવી. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપ કરવાથી આપત્તિનો નાશ થાય છે. આ શ્રાવકને કરવાનો

આગાહ તપ છે. જે તીર્થકરનો તપ ચાલતો હોય, તે તીર્થકરના નામ સાથે સર્વજ્ઞાય નમઃ એ પદ જોની ગરુણું નવકારવાળી ૨૦ નું ગણવું. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા. શાસનદેવતાના તપને દિવસે તે તે શાસનદેવીના નામનું ગરુણું ગણવું.

૬૬ આયાતિજનક તપ.

કાર્ય છાત્રિશદાચામ્દૈઃ સ્વસત્ત્વેન નિરંતરૈઃ ।

एवं स्यादायतिशुभं तप उद्यापनान्वितम् ॥ १ ॥

આયતિ એટલે ઉત્તરકાળ, તેને શુભપણે જે ઉત્પન્ન કરે તે આયતિ (શુભ) જનક તપ કહેવાય છે. આ તપ નિરંતર વત્રીશ આંવિશ કરવાથી પૂર્ણ થાય છે. શક્તિ ન હોય તો ઇકાંતરિત પારણાંવાળાં આંવિત કરનાં. ઉદ્યાપને મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક વત્રીશ વત્રીશ પક્વાન્ન, ફળ વિગેરે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપ કરવાથી ઉત્તર કાળમાં શુભ થાય છે. આ શ્રાવકને કરવાનો અગાહ તપ છે. ગરુણું “નમો અરિહંતાણં” પદનું ગણવું. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

६७ १ अक्षय निधि तप.

घटं संस्थाप्य देवाग्रे गन्धपुष्पादिपूजितम् ।

तपो विधीयते पङ्कं तदक्षयनिधि स्फुटम् ॥ १ ॥

आ तप अक्षय निधि (अखूट भण्डार) नी जेवो होवाथी तेनुं नाम अक्षयनिधि तप बे. ते श्रावण वद चोथने दिवसे शरु करवो. ते दिवसे जिनेश्वरनी प्रतिमा आगळ गायना बाणथी न्रूमि लीपनी ते पर घडंढी करी तेना पर कुंज स्थापन करवो. (ते कुंज सुवर्णनो रुपानो के अन्य उत्तम धातुनो अथवा बेवट माटीनो लेवो.) ते कुंज विचित्र प्रकारना गंध पूष्पोथी पूजवो तथा तेमां सुवर्ण, मणि, मुक्ताफळ, सोपारी विगेरे नाखीने तेनुं स्थापन करवुं. पळो पंदर दिवस सुधी तेनुं नित्य पूजन करवुं. जिनेश्वरने त्राण प्रदक्षिणा करीने घटमां अक्षतनी अंजळो दररोज नांखवी. (ते अंजळीमां सोनानाणुं, रुपानाणुं, सोपारी विगेरे लेवुं) कुंज पासो नैवेद्य ढोकवुं. दररोज शक्ति प्रमाणे एकासणुं अथवा बेसणुं करवुं. हमेशां कुंज पासो नृत्य, गीतादिक उत्सव करवो. ए रीते प-

शुषणा पर्यंत आ तप करवो. (संवत्सरीने दिवसे एटले छेले दिवसे उपवास करवो.) आ रीते चार वर्ष पर्यंत आ तप करवो. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक नाना प्रकारना पकवान्न, फळ विंगेरे ढोकवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तप करवाथी सर्व प्रकारनी संपत्ति प्राप्त आय हे. बीजी रीते अद्भुतनो मुंडी हमेशां कुंजमां नांखवी. जेटला दिवसे ते घट पूर्ण आय तेटला दिवस प्रतिदिन एकासणादिक तप करवो. बीजो सर्व विधि तथा उद्यापन उपर प्रमाणे जाणवो. आ श्रावकले करवानो आगाढ तप हे. गरणुं “नमो नाणस्स” ए पदनुं नवकारवाळी बीज प्रमाण गणवुं. साधीया विंगेरे ९१ एकावन करवा.

^{६७}/_२ अक्षय निधि (बीजो.)

आ तप श्रावण वद ४ ने दिवसें शरु करी सोळ दिवसे पूरो करवो. तेमां सुवर्णनो रत्न जन्तित कुंज कराववो. अथवा शक्ति प्रमाणे बीजो कोइ रुपा विंगेरे धातुनो कराववो अथवा जेवट शक्ति न होयतो माटीनो कराववो. पढी ते कुंज घरमां, देरासरमां अथवा उपाश्रये पवित्र स्था-

ने जिनार्धिवनी समीपे घण्टी करी ते पर स्थापवो. तेनी समीपे स्वस्तिक करी ते पर कट्पसूत्र पथ-
 रावहुं. तेनी पासे हमेशां वस्त्रे काळनुं प्रतिक्रमण करुं. हमेशां देव पूजा करवी. पुस्तक उपर चं-
 दरवो बांधवो, ज्ञानने धूप दीप करी हमेशां रुपानाणे पूजुं. अथवा शक्ति न होय तो पहेले तथा
 छेहे दिवसे रुपानाणे पूजुं, अने वचवा दिवसोमां यथाशक्ति अव्यवने पूजुं. पळी अक्षतनी वे
 हाथे अंजळी भरने उपर सोपारी तथा रुपानाणुं मुकी उभा थइ ज्ञाननी “वोधागाधं” ए शुद्ध
 ज्ञानी स्तुति करवी अथवा आ दुहों बोदवो—“ज्ञान समो को धन नहि, समता समो न सुख
 । जीवित सम आशा नहि, लोभ समो नहि दुःख ॥ १ ॥” पळी ते अक्षतनी अंजळी सोपारी
 सहित कुंजमां नांखवी. उपर एक श्रीफळ मूक्युं. एम सोळ दिवस सुधी अक्षतनी अंजळी, सो-
 पारी तथा रुपानाणुं कुंजमां नांखुं. ठेढेले दिवसे कुंज चौखायी पूर्ण करवो. पळी खमासमाण दइ
 “इच्छाकारेण संदिसह भगवन् श्री श्रुतदेवताआराधनार्थं काउस्सग कळं ? इच्छं, श्री श्रुतदेवता-
 आराधनार्थं करेमि काउस्सगं” अन्नत्थण कही एक नवकारनो काउस्सग करी एक जण पारी

“ नमोऽर्हत्प० ” कही “सुअदेवया जगवइ, नाणावरणीअकम्मसंघायं । तेसिं खवेज सययं, जेसिं सुअसाधरे जत्ती ॥ १ ॥ ” ए थोइ कहे. “नमो नाणस्स” ए पदनी नवकारवाळी २० दररोज गणवी. आ प्रमाणे दररोज करवुं. बेल्हे दिवसे राखीजागरण, पूजा प्रभावना करवी. पारणाने दिवसे हाथी, घोडा विगेरेधी वरघोमो शणगारी वाजते गाजते कुंजने देरासर लइ जवो. ते वखते कुंज उपर श्रीफळ राखी ते उपर लीळुं, पीळुं रेशमी वस्त्र वींटी उपर फुलनी माळा पहिरावी सौभाग्यवती छानिे माथे मूकवो. तथा नैवेद्यमां सर्व जातनां पक्वान्न सुखमी विगेरे यथाशक्ति करावी तेना थाद पण सौभाग्यवती स्त्रीओने माथे मूकवा. ए रीते वरघोमो सहित देरासर आववुं. कुंजवाळी स्त्रीओए त्रण प्रदक्षिणा करी प्रभु पासे कुंज मूकवो. पछी नैवेद्य पण प्रभु पासे मूकवुं. ज्ञानना पुस्तकने गुरुने स्थानके पथरावी गुरु पूजा तथा पुस्तक पूजा रुपानाणार्थी करवी. जादर वा शुदि ४ ने दिवसे तपनी समाप्ति करवी. ते तपना दिवसोमां निरंतर एकासणुं अथवा बेसणुं करवुं. बेल्हे संवत्सरीने दिवसे उपवास करवो. शुदि ५ ने रोज पारणुं करवुं. स्वामीवात्सल्य, प्र-

ज्ञावना विगरे करवुं. ए रीते चार वर्ष सुधी आ तप करवानो नियम छे. जेटला जण तप करता होय, ते दरेके जूदा जूदा कुंभ सुकवा. आ आवकने करवानो आगाढ तप छे.

अक्षय निधि तपनी विधि.

प्रथम ईयाविही प्रतिक्रमवा, पढो इच्छाकारेण० अक्षय निधि तप आराधन निमित्ते चैत्य-
वंदन करुं ? इच्छं कही नीचे प्रमाणे चैत्यवंदन करवुं.

शासन नायरु सुख करण, वर्धमान जितनाण । अहनिब एइनी शिर बहूं, आणा गुणमणिखाण ॥ १ ॥

ते जिनवरथी पामीया, वीपदी ओ गणधार । आगम रचना बहु विष, अर्थ विचार अपार ॥ २ ॥

ते श्री भुतमां जापियाए, तप बहु विध मुसक्तां । ओ जिन आगम पामीने, सावे मुनि शिव सार ॥ ३ ॥

सिद्धांतनाणी सुणबा रसिक, श्रावक समस्ति वार । इष्ट सिद्धि अर्थे कोरे, अक्षय निधि तप सार ॥ ४ ॥

तप तो सूत्रमां अति घणां, सावे मुनिबर जेह । अक्षय निधाने कारणे, भावकने गुण गेह ॥ ५ ॥

ते मोटि जवि तप कोरे, सर्व ऋद्धि मले सार । विविशुं पढ़ आराधता, पामीने जयपार ॥ ६ ॥

श्रीजिनवर पूजा करो, श्रिक शुक्ले त्रिकाल । तेप बली भुत डाननी, चकि थइ ठबपाळ ॥ ७ ॥

પત્નિક્ષમણાં વે ટંકના, બ્રહ્મચર્યને ધરીએ । ડાનીની સેવા કરી, સેજે ભવજલ્લ તરીએ ॥ ૮ ॥
 ચૈત્યવંદન શુભ જાવથીએ, સ્તવન થોડ નવકાર । શ્રુતદેવી ઉપાસના, ધીરવિજય હિતકાર ॥ ૯ ॥

પછી જંકિંચિ કહીને નમુથ્યુણું કહેવું. પછી બે જાવંતિ કહી નમોઽર્હત્ કહી, નીચે પ્રમાણે સ્તવન કહેવું.
 (લાવો લાવોને રાજ મોંઘા મૂઘાં મોતી) એ દેસી.

તપવર કીજે રે, અદ્વય નિધિ અજિધાને; સુલજ્જર લોજેરે, દિન દિન ચમતે વાને (એ આંકળી)
 પર્વ પજૂસણ પર્વ શિરોમણિ, જે શ્રી પર્વ કહાય । માસ પાસ ઠઠ દસમ ટુવાલસ, તપ પણ એ દિન થાય ॥ ૧ ॥ તપવર ૦
 પણ અદ્વય નિધિ પર્વ પજૂસણ, કેરો કહે જિન જાણ । શ્રાવણ વદ ચોથે પ્રારંભો, સંવચ્છરી પરિમાણ ॥ ૨ ॥ તપવર ૦
 એ તપ કરતાં સર્વ રિચ્છિ વરે, પગ પગ મગટે નિધાન । અનુક્રમે પામે તેહ પરમપદ, સાન્વયી નામ પ્રધાન ॥ ૩ ॥ તપવર ૦
 પરમત્સરથી કર્મ બંધાણું, તેણે પામી ટુઃસ્વ જાલ । એ તપ કરતાં તે પૂર્વવું, કર્મ થયું વિસરાલ ॥ ૪ ॥ તપવર ૦
 જ્ઞાન પૂજા શ્રુત દેવી કાલસગ, સ્વસ્તિક અતિ સોહાવે । સોવન જન્મિત કુંજ નિજજાતિ, સંપૂર્ણ ક્રમે થાવે ॥ ૫ ॥ તપવર ૦
 જયન્ય મધ્યમ ભત્કૃષ્ણથી કરીએ, ફગ દોય તિન વરીસ । વરસ ચોથે શ્રુત દેવી નિમિત્તે, એ તપ વીશવાવીશ ॥ ૬ ॥ તપવર ૦
 એણે અનુસારે જ્ઞાનતણું વર, ગરણું ગણીએ ભદાર । આવશ્યકાદિ કરાણી સંયુત, કરતાં લહે જવપાર ॥ ૭ ॥ તપવર ૦

इह भव पर नव दोष आशंसा, रहित करो नवि प्राणी । ने पर पुद्गळ ग्रहण न करुं, ते तप कहे वरनाणी ॥७॥ तपवर०
 रातिजगा पूजा परर्चावना, हय गय शणगरीजे । पारणा दिन पंच शब्दे वाजे, वाजंते पधरावीजे ॥ ८ ॥ तपवर०
 चैत्य विशाळ होय तिहां आचो, प्रदक्षिणा वळी दीजे । कुंच विविध नैवद्य संघाते, प्रभु आगळ होइजे ॥ ९ ॥ तपवर०
 राधनपुरे ए तप सुणी बहु जण, थया उजमाळ तप काजे । एम मुख्य मंत्राण ओठवयां, मसालीया देवराजे ॥१०॥ तपवर०
 संवत अठार तेंताली वरसे, ए तप बहु नवी कीधो । श्रीजिन उत्तम पाद पसाये, पद्मविजय फळ लोधी ॥ ११ ॥ तपवर०

त्यार पढी जयवीरराय० कही सुयदेवयाणं करेमि काउस्सगं ” अन्नश्च० कही एक नवकारनो
 काउस्सग करी, नमोऽर्हत् कही “ सुयदेवया नगवद्, नाणावरणीय कम्मसंधायं । तेसिं स्खेउ
 सययं, जेसिं सुयसायरे जत्ति ॥ १ ॥ ” ए थोई कहेवी. पढी पच्चख्खाण करुं. पढी पूजानी ढाळ
 कहेवी ते नीचे प्रमाणे—

उहा.

सप्तम पद श्री ज्ञाननो सिद्धचक्र पद मांही । आराधीजे शुभ मने, दिन दिन अधिक उगाहि ॥ १ ॥

ઠંદ ગાયા.

અન્નાણ સંમોહ તમોહરસ્સ, નમો નમો નાણ દિગ્ગયસ્સ । પંચગ્યાસુ ભગ્નાગસ્સ, સત્તાણ તવત્થ પથાસગસ્સ ॥ ૧ ॥
હેવે જેહધી સર્વે અજ્ઞાન રોધો, જિનાધીશ્વર પ્રોક્ત અર્થોવોધો । મતિ આદિ પંચ પ્રમાર પ્રસિદ્ધો, જગદનાસને સર્વે દૈવા વિરુદ્ધો ॥ ૨ ॥
યદોય પ્રજાવે સુજદં અનદં, સુપેયં અપેયં સુકલ્યં અકલ્યં । જેણે જાણીય લોકાધ્યે સુનાણે, સદા મે વિશુદ્ધં તેદં પ્રમાણં ॥ ૩ ॥

॥ ઢાલ ॥

નવ્ય નમો ગુણજ્ઞાનને, સ્વપર પ્રકાશક જોવે જી । પરજાય ધર્મે અનંતતા, જેદાજેદ સ્વનાવેજી ॥ ૧ ॥ (ચાલ)
જે મુલ્ય પરિણતિ સકલ જ્ઞાયક, ગોચ ભાવ વિલચ્છના । મતિ આદિ પંચ પ્રકાર નિર્મલ, સિદ્ધ સાધન લચ્છના ॥
સ્યાદ્દાદસંગી તત્ત્વરંગી, પ્રથમ જેદાજેદતા । સર્વિકલ્પ ને અવિકલ્પ વસ્તુ, સકલ સંશય હેદતા ॥ ૨ ॥

ઢાલ બીજી.

નજાનક ન જે વિણ લહિયે, પેય અપેય વિચાર । કુલ્પ અકુલ ન જે વિણ લહિયે, જ્ઞાન તે સકલ આધાર ॥ ૫૦ સિં ॥ ૧ ॥
પ્રથમ જ્ઞાન ને પટે અહિંસા, શ્રી સિદ્ધાંતે જાણું । જ્ઞાનને વંદો જ્ઞાન મ નિંદો, જ્ઞાનીય શિવ સુલ ચાણું રે ॥ ૫૦ ॥ ૨ ॥
સકલ ક્રિયાનું મુલ જે શ્રદ્ધા, તેહનું મૂલ જે નહિયે, તેહ જ્ઞાન નિત્ય નિત્ય વંદીજે, તે વિણ કહો કેમ રહિયે ॥ ૫૦ ॥ ૩ ॥

॥ ૧૨૨ ॥

पंच ज्ञान माहि जेह सदागम, स्वर पर प्रकाशक जेह । दीपक पर त्रिभुवन लपगारी, वळी जेम रवि शशी मेहरे ॥ ज० ॥ ४ ॥
 लोक ऊर्ध्व अधो तिर्यग् ज्योतिष, वैमानिक ने सिद्ध । दोसादोक्त प्रगट सवि जेहवी, तेह ज्ञाने मुन शुद्धरे ॥ ज० ॥ ५ ॥

हाळ वीजी.

ज्ञानावरणी जे कर्म ठे, क्षय लपशम तस घाय रे । तो हुर एहिज आत्मा, ज्ञान अत्रोत्रता जाय रे ॥ वी० ॥ १ ॥

पळी “ ऊँ ह्री परमात्मने नमः ज्ञानपदेभ्यः कलशं यजामहे स्वाहा ” ए मंत्र बोळीने ज्ञाननी वासहोप वने पूजा करवी,
 अने पळी डव्य पूजा करवी एटळे सेनामहोर तथा रुपामहोरथी ज्ञाननी यथाशक्ति पूजा करवी.

पळी नीचे प्रमाणे छहा बोळी श्रुत ज्ञानना २० जेदना २० खमासमाण देवा.

पीठीकाना दुहा.

सुखकर संखेसर नमी, युगद्युं श्री श्रुत नाण । चउ मुंगा श्रुत एक ठे, स्वर पर प्रकाशक नाण ॥ १ ॥

अजिलाप्य अनंतगे, जागे रचियो जेह । गणवर देवे प्रणमीओ, आगम रयण ओठेह ॥ २ ॥

इम बहुली वक्तव्यता, ठ ठाण दनीया नाच । क्षमाश्रमण^१ नाख्ये^२ कथा, गोपय सर्षि जमाच ॥ ३ ॥

हेश थकी श्रुत वरणहुं, जेद जळा तम वीश । अक्षय निधि तपने दिने, क्षमाश्रमण ते वीश ॥ ४ ॥

सूत्र अनंत अर्थ मई, अक्षर अंश लहाय । श्रुत केवळी केवळी पोर, जाखे श्रुत परजाय ॥ ५ ॥ (प्रथम खेद) १

१ किन्तुदगमनाम तमी.

२ विधेयानंद = गायत्री.

भी श्रुत ज्ञानने नित नमो, जाव मंगलने काज । पूजन अर्चन द्रव्यथी, पासे अर्चन राज ॥ ६ ॥ (खमासमण देवुं)

इग सय अरुवीस स्वरतणा, तिहां अकार अदार । श्रुत पर्याय समासमें, अंश असंख्य विचार ॥ ७ ॥ श्री श्रु० ॥ २ ॥

वरीश वर्ण समाय ठे, एक सिद्धो^३ मजार । ते मांहे एक अक्षर ग्रहे, ते अक्षर श्रुत सार ॥ ८ ॥ श्री श्रु० ॥ ३ ॥

क्षयोपशम जावे करी, बहु अक्षरनो जेह । जाणे ठाणांग आगळे, ते श्रुत निधि गुण गेह ॥ ९ ॥

कोनि एकावन अरुलखा, अरुसय एकाशी हजार । चालीश अक्षर पद तणा, कहे अनुयोग दुवार ॥ १० ॥ श्री श्रु० ॥ ४ ॥

अर्थति इहां पद कहूं, जिहां अधिकार उराय । ते पद श्रुतने प्रणमता, ज्ञानावरणी हठाय ॥ ११ ॥ श्री श्रु० ॥ ५ ॥

पिंम प्रकृतिमां एक पदे, जाणे बहु अवदात । क्षयोपशमनो विचित्रता, तेहज श्रुत संघात ॥ १२ ॥ श्री श्रु० ॥ ६ ॥

पंचोत्तर जेदे करी, स्थिति बंधादि निलास । कम पयनी पयनी ग्रहे, श्रुत संघात समास ॥ १३ ॥ श्री श्रु० ॥ ७ ॥

गत्यादिक जे मार्गणा, जाणे तेहमा एक । विवरण गुणवाणादिकें, तस प्रतिपत्ति विवेक ॥ १४ ॥ श्री श्रु० ॥ ८ ॥

जे वासठि मार्गण पदे, देख्या आदे निवास । संग्रह तरतम योग्यथी, ते प्रतिपत्ति समास ॥ १५ ॥ श्री श्रु० ॥ ९ ॥

संतपदादिक छारमा, जे जाणे शिव लोग । एक दोय छारे करी, अक्षा श्रुत अनुयोग ॥ १६ ॥ श्री श्रु० ॥ १० ॥

वक्षी संतादिक नव पदे, तिहां मार्गणा ज्ञास । सिद्धतणी स्तवना करे, श्रुतअनुयोग समास ॥ १८ ॥ श्री श्रु० ॥ १२ ॥
 प्राचृत प्राभृत श्रुत नमुं, पूर्वना अधिकार । बुद्धि प्रवक्ष प्रजावथी, जाणे एक अधिकार ॥ १९ ॥ श्री श्रु० ॥ १३ ॥
 प्राभृत प्राभृत श्रुत समा, साजिव द्वन्वि विशेष । बहु अधिकार इस्या ग्रहे, क्षीराश्रव उपदेश ॥ २० ॥ श्री० श्रु० ॥ १४ ॥
 पूर्व गत वस्तु जिके, प्राभृत श्रुत ते नाम । एक प्राभृत जाणे मुनि, तास करं परिणाम ॥ २१ ॥ श्री श्रु० ॥ १५ ॥
 पूर्व द्वन्वि प्रजावथी, प्राभृत श्रुत समास । अधिकार बहुला ग्रहे, पद अनुसार विज्ञास ॥ २२ ॥ श्री श्रु० ॥ १६ ॥
 आचारादिक नामथी, वस्तु नाम श्रुत सार । अर्थ अनेक विधे ग्रहे, ते पण एक अधिकार ॥ २३ ॥ श्री श्रु० ॥ १७ ॥
 दुग सय पण वीस वस्तु ठे, चौद पूरवनों सार । जाणे तेहने वंदना, एकथोस सो चार ॥ २४ ॥ श्री श्रु० ॥ १८ ॥
 उत्थादादि पूर्व जे, मूल अर्थ एक सार । विद्या मंत्र तणो कळो, पूर्व श्रुत जंडार ॥ २५ ॥ श्री श्रु० ॥ १९ ॥
 विंदुसार द्वगे जणे, तेहिज पूर्व समास । श्री शुच वीरने शासने, होत्रो ज्ञान प्रकाश ॥ २६ ॥ श्री श्रु० ॥ २० ॥
 (प्रथमना ४ पीठोकांना दुहा. ६ हो दरेक जेदे कहेवानो दुहो अने ए मो दुहो तेद्व्या खमासमणमां न गणवा) .

॥ इति अक्षय निधि तप खमासमणना दुहा समास ॥

पक्षी पसव्ही (खोवो) चरी बोधागाधं सुपदपदवी० ए स्तुति बोद्धीने ते पस कुंभमां नांखवो. कुंभ पासे कटपसूत्रनी स्थापना करवी. माथे चंद्रवा, पुंठीयां बांधवां. मांगरनी ढगळी उपर कुंज स्थापवो. पंदरेमे दिवसे ते कुंभ पूरो जरवो. पक्षी

तेना पर श्रीफळ मूकी तेने लीला अथवा पीळा रेशमी वस्त्राची वांधवो. श्रावण वद चौथ्या। आरंजी जादरवा शुदी चौथने दिवसे तप पुरो करवो. दररोज एकासणां करवा. ब्रह्मचर्य पाळवुं, कुंज पासे अखंरु दीवो फानस विंगेरमा जतना^१ पूर्वक राखवो. “उं ह्रीं श्री कव्ही नमो नाणस्स” ए गरणु नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं^२. दश लोगस्सनो काजसग करवो. ठेव्हे तथा पहेले दिवसे रात्री जागरण करवुं, तथा वरघोडो काढवो.

६८ मुकुट सप्तमी तप.

अषाढादि च पोषान्तं सप्त मासान् शितीष्वपि ।

सप्तमीष्वपवासाश्च विधेयाः सप्तसंख्यकाः ॥ १ ॥

मुकुटना उद्यापनवने जणाती जे सप्तमी ते स्वंधी तप ते मुकुट सप्तमी तप कहेवाय ठे. आ तपमां अषाढ, श्रावण, भाद्रपद, आश्विन, कार्तिक, मार्गशीर्ष अने पोष ए सात मासनी कृष्ण पक्षनी सातमने दिवसे उपवास करवो. तेमां अनुक्रमे विमलनाथ १, अनंतनाथ २, चंद्रप्रज्ञ अ-

^१ कोइ रीते दीवामा जीवजंतु न पडे तेनी सवढ राखवी

एक प्रतिमा होवाथी कर्हो मंत्रमसुरो पण दस्था छे.

^२ धाना कठण मसुरो गणव। भारे पढे तेणे “ नमो नाणस्स ” आटकोष जाप करवो

થવા શાંતિનાથ ૩, નેમિનાથ ૪, ઋષભદેવ ૫, મહાવીર ૬, અને પાર્શ્વનાથ ૭, એ સાત તીર્થકરોને આશ્રીને એક એક સપ્તમીએ તપ કરવો. તથા તે દિવસે તે તે તીર્થકરની મોટી સ્નાત્ર વિધિએ પૂજા કરવી. હયાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરવી. રૂપાની લોકનાલિકા કરાવી તેના ઉપર સુવર્ણમય રત્નજન્નિત મુકુટ કરાવી દેવ પાસે ઢોકવો. સાત સાત પક્વાન્ન, ફળ વિગેરે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ વાંઝિતની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. જે જે તીર્થકરનો તપ ચાલતો હોય તે તે તીર્થકરના નામનું ગરણું (જેમકે પહેલું “ વિમલનાથાય નમઃ ”) નવકારવાળી વીંશનું ગણવું. સાર્થીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૬૯ અંવા તપ,

શુક્લાસુ પશ્ચમીષ્વેવ પઞ્ચમાસેષુ વૈ તપઃ ।

एकवक्त्रादिना कार्यमंवापूजनपूर्वकम् ॥ ૧ ॥

અંવા દેવીની આરાધના માટે આ તપ છે. તેમાં પાંચ માસની શુક્લ પાંચમને દિવસે એકાસ-

एणादिक तप करवो. अने ते दिवसे नेमिनाथ तथा अंबा देवीनुं पूजन करवुं. उद्यापने उत्तम धा-
तुनी अंबा देवीनी मूर्ति करावी तेनी स्थापना करवी. शास्त्रोक्त विधिए तेनी हंमेशां पूजा करवी.
संघवात्सल्य, संघपूजा करवी. आ तप करवाथी अंबा देवी पासेथी वरदाननी प्राप्ति धाय हे.
आ श्रावकने करवानो आगाढ तप हे. (जैन प्रबोधमां कृष्ण पद्मनी पंचमीए करवानो कह्यो छे.
तथा लजमणे साधुने नचां वस्त्र, अन्न विगरे आपी प्रतिष्ठाभवा अने अंबानी मूर्ति चे पुत्र सहित
तथा आम्रनी लुम्ब सहित कराववी. पढी तेनुं पूजन करवुं एम कह्युं हे.) गरणुं “श्री अंबिकादे-
व्यै नमः” ए पदनुं नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं.

७० श्रुतेद्वेता तप.

एकादशसु शुक्लेषु पक्षेष्वेकादशीषु च ।

यथाशक्ति तपः कार्यं वाग्देव्यर्चनपूर्वकम् ॥ १ ॥

श्रुत देवीनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां अगीयार शुक्ल एकादशीने दिवसे श्रुतेदेवीनी

पूजापूर्वक यथाशक्ति एकासणादिक तप करवो. उद्यापने श्रुतदेवोनी मूर्ति उत्तम धातुनी वनावी तेनी प्रतिष्ठा करवी, तथा विधिप्रमाणे पूजा करवी. आ तपनुं फळ श्रुतज्ञाननी प्राप्तिथाय ते ठे. उपर प्रमाणे अगीथार शुक्ल एकादशीए उपवास करीने मौन धारण करवुं. एम पंचाशकमां तथा प्रत्यंतरमां कह्युं ठे. “श्री श्रुतदेवतायै नमः” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी.

७१ रोहिणी तप.

रोहिण्यां च तपः कार्यं वासुपूज्यार्चनायुतम् ।

सप्तवर्षीं सप्तमासीं उपवासादिभिः परम् ॥ १ ॥

आ तप रोहिणी नक्षत्रमां थाय ठे, तेथी ते रोहिणी तप कहेवायछे, ते तप अक्षय तृतीयाने दिवसे अथवा तेनी आगळ पाउळ ज्यारे रोहिणी नक्षत्र होय त्यारे शरु थाय ठे. ते तप श्री वासुपूज्य स्वामिनी पूजा पूर्वक सात वर्ष अने सात मास सुधी करवो. एटळे मासे मासे ज्यारे रोहिणी नक्षत्र होय ते ते दिवसे उपवासादिक (उपवास, आंबिल, नीवि विगेरे) तप करवो. जो

कदाच एक पाण रोहिणी नक्षत्र मूली जवाय तो फरीथी प्रथमथी आरंभ करवो. वासुपूज्य स्वामीनी प्रतिमानो मोटी स्नात्रविधिए पूजा करीने सुवर्णमय अशोक वृक्ष ढोकवो. (प्रत्यंतरना मते सुवर्णमय सोम राजा तथा अशोक युक्त रोहिणी राणी तथा वासुपूज्य स्वामिनी प्रतिमा करावी देव पासे ढोकवी. एकसो ने एक संख्या प्रमाण मोदक, फळ, दीप विंगेरे ढोकवां.) संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ अविधवापणुं तथा सौभाग्य सुखनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. (आ तप पौषध पूर्वक उपवास करीने करवानो प्रचार छे. अथवा पौषध न थइ शकें तो आरंभादिक कार्य न करे.) “श्री वासुपूज्यसर्वज्ञाय नमः” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विंगेरे बार बार करवा.

७२ तीर्थकर मातृ तप.

भाद्रपदशुक्लपक्षे प्रारभ्य सप्तमीं तिथिम् ।
त्रयोदश्यन्तमाधेयं तपो माजरिसंज्ञकम् ॥ १ ॥

તીર્થંકરોની માતાની આરાધના માટે આ તપ છે. તેનો જાણપદ શુદી સાતમને દિવસે આરંભ કરી શુદી તેરસ સુધી દૂધ, દહીં, ઘી, કરંબો (દહીં જાત), ફીર, લાપસી અને ઘેવર વને શ્રી જિનમાતાની પૂજા કરી (આગલ ધરી) હંમેશાં દુધાસણાદિક તપ કરવો. તે તપ સાત વર્ષ સુધી કરવો. પરંતુ બે વર્ષે અથવા દર વર્ષે આ પ્રમાણે ઉદ્યાપન કરવું-ભાદરવા શુદી ચૌદશને દિવસે ચોવીશ ચોવીશ પુરુષ, પુરી, પક્વાન્ન, ફલ વિગેરે જિનમાતા પાસે ઢોકવાં. તથા પુત્રવાળી ચોવીશ શ્રાવિકાને વસ્ત્ર, અંગરાગ, તાંબૂલ વિગેરે આપવું. પછી સાતમા વર્ષના ઉદ્યાપનમાં શ્રી જિનમાતાની આગલ સાતમને દિવસે તેલ ઢોકવું, આઠમે ઘી, નવમીએ પક્વાન્ન, દશમીએ ગાયનું દૂધ, અગીયારસે દહીં, બારસે ગોલ, અને તેરસે ચીચમી, વમી, ફણિક (લોટ), હરેડે, ધાણા, મેથી, ગુંદર, આંજણ, શલાકા, સાત સાત પાન, સોપારી વિગેરે ઢોકવાં. પુત્રવાળી શ્રાવિકાને શ્રી-ફલ આપવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવો. આ તપનું ફલ પુત્રપ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. “ શ્રી જિનમાત્રે નમઃ ” એ પદનો નવકારવાળી વીંશ ગણવી.

७३ सर्व सुख संपत्ति तप.

एकादिवृद्ध्या तिथिषु तप एकाशनादिकम् ।

विधेयं सर्वसंपत्तिसुखे तपसि निश्चितम् ॥ १ ॥

सर्व सुख संपत्तिनुं कारण होवाथी आ तप सर्व सुख संपत्ति नामनो कहेवाय हे. तेमां शुद्ध के कृष्ण पक्षनी एकमने दिवसे एक एकासणादिक तप करवो. बीजे पखवानीये बीजथी वे एकास-
णादिक करवां. बीजे पखवाडीये बीजथी त्राण एकासणादिक करवां. चोथे पखवानीये चोथथी चा-
र एकासणादिक करवां. ए रीते वधतां वधतां पंदरमे पखवानीये पूर्णिमाथी अथवा अमावास्याथी
पंदर एकासणादिक करवां (प्रवचन सारोच्चारमां एकासणाने वदले उपवास करवानुं कह्युं हे.)
परंतु जो कदाच कोइ तिथि झूली जवाय तो तपनो आरंभ फरीथी करवो. आ रीते करतां आ
तप एकसोने बीश तपना दिवसोवने पूर्ण थाय हे. उद्यापने स्नात्र पूजा पूर्वक एकसो ने बीश मो-
दक होकवा. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ सुखनी प्राप्ति थाय ते हे. आ श्रावकने

કરવાનો આગાહ તપ છે. આનું ગરણું તપ નંબર ૭૬ થી જાણવું. સાર્થીયા વિગેરે બાર બાર કરવા. વીંજી રીતે એક પલ્લવાનીયાની એક એકમનો ઉપવાસ કરવો. વે પલ્લવાનીયાની વે વીંજના ઉપવાસ, લાણ પલ્લવાનીયાની ત્રણ ત્રીજના ઉપવાસ, એ પ્રમાણે ચક્રતા પંદર પલ્લવાનીયાની પુનઃ નમ તથા અમાસના ઉપવાસ કરવાથી પણ આ તપ થાય છે. આ તપ મોટો પલ્લવાસો કહેવાય છે. આ તપમાં, કોઈ તિથિ જૂલો જવાય તો આવતી વીંજી તિથિ લઈ શકાય છે પણ કરેલો તપ નિષ્ફળ થતો નથી.

૭૪ અષ્ટાપદ પાવડી તપ. (અષ્ટાપદ ઓઠી.)

આશ્વિનેઽષ્ટાહ્નિકાસ્વેવ યથાશક્તિ તપઃક્રમેઃ ।

વિધેયમષ્ટ વર્ષાણિ તપ આષ્ટાપદં પરમ ॥ ૧ ॥

અષ્ટાપદ પર્વત જપર ચક્રવાનો જે તપ, તે અષ્ટાપદ પાવડી તપ કહેવાય છે. તેમાં આશ્વિન શુદ્ધી આવમયી પૂર્ણિમા સુધીના આઠ દિવસ તે એક અષ્ટાહ્નિકા (ઓઠી) કહેવાય છે. તે દિવ-

सोमां यथाशक्ति (उपवासादिक) तप करवो. पहेली ओळीए तीर्थकरनी पासे सुवर्णमय एक सोपान (पगथीयुं) करावीने मूकबुं. तथा तेनी अष्टप्रकारी पूजा करवी. ए प्रमाणे आठ वर्ष सुधी आठ सोपान स्थापी तप करवो. उद्यापने मोटी स्नात्रविधिपूर्वक चोवीश चोवीश पक्वान्न, फळ विंगेरे ढोकवां. आ तपनुं फळ दुर्लभ वस्तुनी प्राप्ति थाय ते ठे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप ठे. “अष्टापद तीर्थाय नमः” ए पदनुं गरणुं वीश नवकारवाळी प्रमाण गणबुं. साधिया विंगेरे आठ आठ करवा.

बीजी रीते आसो वद अमावास्याथी आरंजी एकांतरे आठ उपवास करवा. पारणे एकासणुं करबुं. ए प्रमाणे आठ वर्ष करबुं. उद्यापने अष्टापद पूजा, घृतमयगिरिनी रचना, सुवर्णमय नीसरणीओ आठ आठ पगथीयावाळी आठ कराववी. पक्वान्न तथा सर्व जातिनां फळो चोवीश चोवीश ढोकवां. बीजी सर्व वस्तु आठ आठ ढोकवी. (जैन प्रबोधमां आ तपने अष्टापद ओळी पण कहे छे.)

૭૫ મોક્ષદંડ તપ. (મોક્ષકરંડક તપ.)

યાવન્સુષ્ટિપ્રમાણઃ સ્યાદ્ગુરુદંરુશ્ચ તાવતઃ ।

વિદધીર્તેકાન્તરાંશ્રોપવાસાન્સુસમાહિતઃ ॥ ૧ ॥

મોક્ષદંરુ સંવંધી જે તપ તે મોક્ષદંરુ તપ કહેવાય છે. તેમાં ગુરુનો દંરુ (દાંતો) જેટલી મુર્ગીના પ્રમાણનો હોય તેટલા ઉપવાસો એકાંતરા પારણાવાળા કરવા. હેટલે ઉપવાસે ગુરુના દંરુની ચંદનથી પૂજા કરવી. તથા ગુરુને વસ્ત્રદાન આપવું. શ્રીફલ તથા અક્કતદાંત પાસે હોકવા. ઉપવાસની સંખ્યા જેટલા ફલ, મુદ્રા (રૂપાનાણું), પક્વાન્ન વિગેરે દાંડા પાસે મૂકવાં. સંઘપૂજા સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપનું ફલ વિપત્તિનો નાશ થાય તે હે. આ શ્રાવકને કરવા લાયક ધ્યાગાહ તપ છે. “નમો લોષ સ્વસાદ્ગુણં” એ પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે સતાવીશ કરવા. વીંજી રીત એવી હે કે—ગુરુના દાંતને અંગુઠના પર્વવને માપવો. જેટલી સંખ્યા થાય તેટલા એકાસણાં કરવાં. તથા હયાપને તેટલી સંખ્યાવાળા મોદક વિગેરે દાંત પાસે હોકવા. વાકી સર્વ

उपर प्रमाणे (नं. व.) करवुं.

त्रीजी रीत एवी ठे के—उपवास एक, आंविल एक, नीवी एक, एकासाणुं एक, पुरिमहु एक—आ एक ओळी थइ. एवी पांच ओळी करवाथी पचीश दिवसे आ तप पुरो थाय ठे. लया-पन उपर प्रमाणे (विधिप्रपा विंगेरे प्रतो) करवुं. गरणुं विंगेरे तप नंवर १ प्रमाणे करवुं.
(आ तपने मोक्षकरंरुक तथा पांच पच्चख्खाणनी ओळी पण कहे छे.)

७६ अदुःखदर्शी तप,

शुक्लपक्षेषु कर्तव्याः क्रमात्पञ्चदशस्वपि ।

उपवासास्तथिष्वेवं पूर्यते विधिर्नैव तत् ॥

दुःख जीवानो जेनो स्वप्नाव नथी ते अदुःखदर्शी (अदुःखदेखी) नामनो तप कहेवाय ठे. तेमां प्रथम शुक्ल पक्षनी एकमेने दिवसे उपवास करवो, पढी बीजे मासे शुद्ध बीजनो उपवास करवो. पढी त्रीजे मासे शुद्धी त्रीजनो उपवास करवो. ए प्रमाणे चक्रता पंदरमे मासे पूर्णि-

માનો ઉપવાસ કરવો. એ રીતે કરતાં પંદર માસે કુલ પંદર ઉપવાસ વને આ તપ પૂર્ણ થાય છે. આ તપ કરતાં જો કોઈ તિથિ ચૂલી જવાય તો તપનો આરંભ ફરીથી કરવો. તથાપને શ્રીઋષ્યન્નદેવની પૂજા કરવી. રૂપાનું વૃક્ક કરાવવું, તેની શાલા સાથે સુવર્ણનું રેશમી પાટીવાલું પારણું [ઘો-મીથું] ડાંગવું. તેમાં રેશમી તલ્લાઈ પ્રાથરવી. તે ઉપર સુવર્ણની પુતળી સુવાન્ની. પંદર, પંદર પક્-વાન્ને, ફલ્લ, રૂપાનાણું વિંગેરે હોકવાં. તથા પંદરે માસની તપની તિથિએ નવા નવા નેવેથ, પક્વાન્ન ફલ્લ વિંગેરે હોકવાં. સંઘપૂજા સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપનું ફલ્લ સર્વ હુ.લ્લનો નાશ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

વીર્જી રીતે દરેક પલ્લવાર્નીયાની તિથિએ ઉપર પ્રમાણે ચડતા ચક્રતા ઉપવાસ કરવા. તેમ કરવાથી પંદર પલ્લવાર્નીયે આ તપ પૂરો થાય છે.?

? આ તપનું નામ નાનો પલ્લવાસો પણ કહેવાય છે. (આ તપમાં તિથિ ચૂલી જવાય તો વીજી આવતી તિથિ બહુ કાંઈ હ પણ ફરી શરૂ કરવો પડતો નથી.)

મૂકવું. તથા કાષ્ઠમય પાત્રું સ્ત્રીર અને જોલી સહિત ગુરુને વહોરાવવું. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપ કરવાથી વિવિધ લઙ્ઘિની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

બીજી રીતે કાર્તિક શુદ્ધી એકમને દિવસે ઉપવાસાદિક તપ કરીને ગૌતમ સ્વામીનો પૂજા વિગેરે ઉપર પ્રમાણે સર્વ કરવું. આ પ્રમાણે એક વર્ષ સુધી દરેક એકમને દિવસે કરવું. ઉદ્યાપન વિગેરે ઉપર પ્રમાણે કરવું.

“શ્રી ગૌતમ સ્વામીને નમઃ.” એ પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાધોયા વિગેરે સતાવીશ કરવા.

૭૯ નિર્વાણ દીપક તપ (દીવાળીનો છટ્ટ.)

વર્ષત્રયં દીપમાલા પૂર્વે મુખ્યે દિનઘ્ન્યે ।

ઉપવાસઘ્ન્યં કાર્યં દીપપ્રસ્તારપૂર્વકમ્ ॥ ૧ ॥

નિર્વાણ (મોક્ષ) ના માર્ગને વિષે દીવા સમાન આ તપ હોવાથી નિર્વાણ દીપક નામે કહેવાય છે. તેમાં દીવાળીની ચૌદશ તથા અમાવાસ્યા એ બન્ને દિવસનો છટ્ટ કરવો. તે બન્ને દિવસ અને

रात्रीए श्री महावीर स्वामीनी प्रतिमानी पासै अखंन चौखा तथा अखंन घीना दीवा मूकवा. ल-
 थापनझं श्री महावीर स्वामीनी प्रतिमानी मोटी स्नात्र विधिए पूजा करी एक हजार घीना दी-
 वा मूकवा. १ संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ प्रमाणे त्रण वर्ष करवाथी! आ तप पूर्ण थाय छे. आ
 तपनुं फळ मोक्ष मार्गनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो अगाढ तप छे. साथीया विगेरे
 वार वार करवा. गरुणु आ प्रमाणे—

श्री महावीर स्वामी सर्वज्ञाय नमः नवकारवाळी १०. चतुर्दशीए.

श्री महावीर स्वामि पारंगताय नमः नवकारवाळी १०. अमावास्या प्रथम रात्रे.

श्री गौतम स्वामि सर्वज्ञाय नमः नवकारवाळी १०. अमावास्या पाबली रात्रे.

८० अमृताष्टमी तप.

शुक्लाष्टमीषु चाष्टासु आचाम्ब्लादितपांसि च । विदधीत स्वशक्त्या च ततस्तत्पूरणं भवेत् ॥ १ ॥

? खीर जरीने पाहुं गुरुने बहोरावहुं एवो पण प्रचार छे.

અમૃતના અન્નિષેક વને જાણતી જે અષ્ટમી તે અમૃતાષ્ટમી કહેવાય છે. આ તપ શુક્લ પદ્મની આઠ ધાઠભને દિવસે આંબિલ (અથવા ઉપવાસ) વિગેરે પોતાની શક્તિ, પ્રમાણે કરવાથી પૂર્ણ થાય છે. ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક ઘી તથા દૂધના ભરેલા કલ્લશ ષે (ઉપર નતું ઘસ્ર ઢાંકીને) તથા એક મળ મોદક દેવ પાસે ઢોકવા. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. આ તપનું ફલ આરોગ્યતાની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. (કલ્લશ ઉપર નતું લીંદું વસ્ર ઢાંકી તે ઉપર સાકર, લવિંગ તથા મોટો દાઝુ મૂકવાનું પળ નં. બ. વિગેરે પ્રત્યંતરમાં કહ્યું છે.) વીજી રીતે એકાસણાં તેર, નીવી ચોવીશ, આંબિલ પંદર, એ પ્રમાણે લગોલગ કરવાથી પણ આ તપ પૂર્ણ થાય છે, વીજો સર્વ વિધિ ઉપર પ્રમાણે સમજવો.

“ હું નમો સિદ્ધાણં ” પદ્મની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે ધાઠ ધાઠ કરવા.

૮૧ અર્ચંડ દશમી તપ.

શુક્લાસુ દશસંખ્યાસુ નિજશક્ત્યા તપોવિધિમ્ । વિદધીત તતઃ પૂર્તિં તસ્ય સંપદ્યોતે ક્રમાત્ ॥ ૩ ॥

અર્ચનિત દશમીને દિવસે જે તપ કરવામાં આવે તેનું નામ અર્ચન દશમી તપ કહેવાય છે. તેમાં દશ શુક્લ દશમીને દિવસે પોતાની શક્તિ પ્રમાણે એકાસણાદિક તપ કરવો. તેથી તે તપ પૂર્ણ થાય છે. (તપને દિવસે અર્ચન અન્નનું યોજન કરવું. પટલે કે મુશલ વડે નહીં જાંભિલા એવા ચોખાનું યોજન કરવું.) બધાપને દશ દશ પક્વાન્ન, ફલ, ફાનાણું વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવું. અર્ચન અન્નતનું નૈવેદ્ય મૂકવું. અર્ચન (નં) વજ્ર ગુરુને વહોરાવવું. ચૈત્યની ફરતી ધીની ત્રણ ધારા અર્ચન કરવી. (પ્રચુની પ્રતિમા એક મોટા તાસમાં વિરાજમાન કરી, સવાર્યાંચશેર ધી લઈ તેની અર્ચન ધારાવાની જરા માત્ર પણ ધાર ઝુટે નહીં તે રીતે પ્રતિમાજી ફરતિ કરવી.) સંઘવાત્સલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. ધ્યા તપનું ફલ અર્ચન સુખની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ અર્ચન કરવાનો આગાહ તપ છે.

“ નમો અરિહંતાણં ” પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે ધાર વાર કરવા.

૧ નં. ૪ વિગેરે પ્રતિષ્ઠામાં અર્ચન અન્ન સ્વાધનું બ્રહ્મું છે.

૮૨ પરત્ર પાલી તપ.

પઞ્ચ વર્ષાણિ વીરસ્ય કલ્યાણકસમાસિતઃ ।

उपवासत्रयं कृत्वा द्वात्रिंशदरसांश्चरेत् ॥ १ ॥

પરલોકને વિષે પાલના જેવું જ તપ તે પરત્ર પાલી તપ કહેવાય છે. તેમાં શ્રી મહાવીર સ્વામીના કલ્યાણકોની સમાસિથી છટલે દીવાળીના દિવસથી ચારંત્રીને પ્રથમ ત્રણ ઉપવાસ (અઠસ) કરવો. પત્રી આંતરા રહિત વત્રીશ નીવી કરવી. કોઈના મતમાં દશ ઉપવાસ પૂર્વાંતરા કરવાનું પણ કહેલું છે. (જૈન ધર્મ સિંધુ તથા જૈન પ્રવોધમાં બેઘો પણ અઠસ કરવો એમ કહ્યું છે.) આ પ્રમાણે પાંચ વર્ષ સુધી તપ કરવો. ઉદ્યાપને દરેક વર્ષે ચાઠમાં એક શેર લાપડીની પાઠ કરી વચ્ચે ઘીથી પૂર્ણ કરો દેવ પાસે ઢોકવી. પાંચ વર્ષને અંતે બેઘા ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરી ઉપર પ્રમાણે નૈવેદ્ય તથા વિવિધ પ્રકારના પકવાણ, ફળ, રૂપાનાણું વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. આ તપનું ફળ પરલોકમાં સદ્ગતિની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવ-

કને કરવાનો આગાહ તપ હે.

“ શ્રી મહાવીર સ્વામિ પારંગતાય નમઃ.” એ પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે ચાર ચાર કરવા.

૮૩ સોપાન (પાવડી) તપ.

સસાધનવદશભિસ્તદ્ગુણેસ્તિથિસંક્રમેઃ ।

દત્તિન્નિઃ પૂર્યંતે ચૈવ સોપાનતપ ઉત્તમમ્ ॥ ૧ ॥

મોક્ષ પર આરોહણ કરવા માટે સોપાન (પગથીયા) જેવું હોવાથી આ સોપાન ઇટલે પાવડી તપ કહેવાય છે. આ તપમાં ચાર પ્રતિમાઓ કરવાની કહેલી છે. સાત સસન્નિકા, આઠ અઢમ્નિકા, નવ નવમ્નિકા અને દશ દશમ્નિકા. આ ચાર પ્રતિમા આ પ્રકારે કરવી.—અહીં સાત સસન્નિકા, આઠ અઢમ્નિકા સાત દિવસની એક ઓઢી, એવી સાત ઓઢી કરવી. અર્થાત્ આ સાત ઓઢીના દિવસ ધણ થાય. તેમાં પહેલી સાત દિવસની ઓઢીમાં હંમેશાં એક દલિ કરવી. વીજા સાત

दिवसनी बीजी ओळीमां हमेशां वेंवें दत्ति करवी. बीजी ओळीना साते दिवसमां हमेशां त्राण दत्ति करवी, ए प्रमाणे वधता वधता सातमां ओळीना साते दिवस हमेशां सात सात दत्ति करवी. (कुल दत्ति १ ए६.)

बीजी आठ अठमिका—अहीं आठ दिवसनी एक ओळी गणवी. एवी आठ ओळी करवाथी ६४ दिवसे आ बीजी प्रतिमा पूर्ण थाय ते. अहीं पण उपरली जेम पेहली ओळीना आठ दिवस हमेशां एक एक दत्ति करवी. बीजी ओळीना आठ दिवस वेंवें करवी. ए रीते वधतां आठमां ओळीना आठ दिवस हमेशां आठ आठ दत्ति करवी. (कुल दत्ति १८८)

बीजी सव लवमिका—अहीं नव दिवसनी एक ओळी एवी नव ओळीं करतां ८१ दिवसे आ प्रतिमा पूर्ण थाय छे. तेमां पण उपर प्रमाणे पेहलीं नव दिवसनी ओळीमां हमेशां एक एक दत्ति करवी, बीजी नव दिवसनी ओळीमां हमेशां वेंवें दत्ति, ए प्रमाणे चरुता चढता ठेवटे नवमी ओळीए हमेशां नव नव दत्ति करवी ए रीते करतां कुल दत्ति ४८९ थाय छे.

ચોથી દશ દશમિકા-અહીં પણ દશ દિવસની એક ઓઠી એવી દશ ઓઠી કરતાં સો દિવસે આ પ્રતિમા પૂર્ણ થાય છે. અહીં પણ પહેલી દશ દિવસની ઓઠીમાં હંમેશાં એક એક દત્તિ કરવી. વીજી ઓઠીમાં હંમેશાં વેવે દત્તિ કરવી. ૫ રીતે વધતાં વધતાં એવટ દશમી ઓઠીમાં હંમેશાં દશ દશ દત્તિ કરવી. ૫ રીતે કરતાં કુલ ૫૫૦ દત્તિઓ થાય છે.

આ ચોરે પ્રતિમા નવ માસ અને ચતુર્વીશ દિવસે પૂર્ણ થાય છે. તથા દત્તિની સંખ્યા ૧૪૩૯ થાય છે. આ વિષે પ્રવચનસારોદ્ધારમાં આ પ્રમાણે કહ્યું છે—

ચતુર્વીસ દિવસ અહિયા નવ માસા સઙ્ગ હતથ દિવસાણિ ।

ચતુદ સયા ગુણયાલા દત્તીણં દવદ્વ દય સંસ્થા ॥ ૧ ॥

“ આ તપમાં ચોર્વીશ દિવસે કરીને અધિક એવા નવ માસ સર્વ તપના દિવસો છે. તથા ચોદસો અને ઓગણચાઠીશ દત્તિઓની સંખ્યા થાય છે.”

હથાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનેશ્વરની પૂજા ઝણાવવી. વિવિધ પ્રકારનાં પક્વાન્ન,

ફળ, રૂપનાણું વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ મોકલ મા-
ર્ગની પ્રાપ્તિ થાય તે હે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ હે.

“ ઝું નમો અરિહંતાણું ” પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાથીઆ વિગેરે બાર બાર કરવા.

૮૪ કર્મ ચતુર્થ તપ.

ઉપવાસત્રયં કુર્યાદાદાવન્તે નિરન્તરમ્ ।

મધ્યે ષષ્ટિમિતાઃ કુર્યાદુપવાસાંશ્ચ સાન્તરાન્ ॥ ૧ ॥

કર્મના ચંક્રને માટે જે ચતુર્થ તપ ઉપવાસ કરવો તે કર્મચતુર્થ તપ કહેવાય હે. તેમાં
પ્રથમ ત્રણ ઉપવાસ (અષ્ટમ) કરીને પારણું કરવું. પછી એકાંતરા સાત ઉપવાસ કરવા. પછી બેડે
ત્રણ ઉપવાસ (અષ્ટમ) આંતરા રહિત કરવો. એ પ્રમાણે ઉપવાસ ૬૬ તથા પારણા દિન ૬૨
કુલ ૧૨૮ દિવસે આ તપ પૂરો થાય છે. ઉચાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક રૂપાનું વૃક્ષ તથા સુ-
વર્ણનો કુહાનો કરાવી દેવ ઘાસે ઢોકવો. નાના પ્રકારના પકાન્ન ફળ વિગેરે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય

સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ કર્મનો નાશ થાય તે છે.

“ હૈં નમો અરિહંતાણં ” પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે બાર બાર કરવા.

૮૫ નવકાર તપ (નાનો).

કૃત્વા નૈવૈકઞ્ચકાનિ તદુદ્યાપનમેવ ચ ।

શક્તિહીનૈર્વિધેયં ચ પૂર્વવત્તત્સમાપનમ્ ॥ ૩ ॥

નવકારના ફળને આપનાર હોવાથી આ નવકાર તપ કહેવાય છે. તેમાં શક્તિહીન માણસે નંબર ૪૧ વાળા તપમાં કહ્યા પ્રમાણે અરુસઠ એકાસણાં અથવા ૬૮ ઉપવાસ કરી ન શકે તેણે નવકારના પદ જેટલા એટલે નવ એકાસણાં લગોલગ કરવાં. હદ્યાપન વિગેરે સર્વ વિધિ નંબર ૪૧ વાળા નવકાર તપમાં કહ્યા પ્રમાણે કરવો. તેનું ફળ પળ તેના જેવુંજ છે. આ મુનિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. ગરણું વિગેરે તપ નંબર ૪૧ પ્રમાણે સમજવું.

८६ अविधवा दशमी तप.

त्रात्रपदशुक्लदशमीदिन एकाशनमथो निशायां च ।

अंवापूजनजागरणकर्माणि सुविधिना कुर्यात् ॥ १ ॥

वैधव्य रहित थवा मोटे स्त्री जातिष् करवानो आ तप छे. तेमां भादरवा शुदी दशमने दि-
वसे ब्रह्मचर्य पाळवुं अने एकासणुं (अथवा मतांतरे उपवासादिक यथाशक्ति) करवुं. रात्रीष्
अंबीका देवी पासे संगितादि पूर्वक जागरण करवुं तथा अंवा देवीनुं पूजन करवुं. श्रीफळ दश,
पक्षाष्ट दश विगेरे सर्व फळादिक वस्तु दश दश दश ठोकवी. आ प्रमाणे दश वर्ष सुधी आ तप करवुं.

दरेक भादरवा शुदि ११ ने दिवसे सार्धर्मिकने जमानो साधुने दान आपी पढी पारणुं करे.
अंवादेवीने कंकुनी पीळ करवी, धंजन करवुं, तेम पोताने पण धंजन करवुं, अने रेशमी चरणियो
कांचळी चंजवो तथा चव्हु देवीने चगाववां. पढी दीपक दश करवा आ प्रमाणे जै. प्र. मांढे.

उद्यापने इंजाणीनी पूजा करवी. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ अविधवापणुं प्राप्त

થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. (દરેક વર્ષે ઉદ્યાપનમાં વમણું વમણું નૈવેદ્ય મૂકવું. એટલે કે પહેલે વર્ષે શ્રીફળાદિક દશ દશ ઢોકલાં, બીજે વર્ષે વીશ વીશ ઢોકલાં. એ પ્રમાણે સમજવું. (નં. બ.).

વિધિ પ્રપામાં બોજી રીત એ વતાવી છે કે-ઉપવાસ એક, એકાસણું એક, બઠ એક, એકાસણું એક, અઠમ એક, એકાસણું એક. પારણે खीर ઝોજનવને સાધુને પ્રતિલાઝવા. જ્ઞાનની પૂજા જાણાવવી.

“ ઝંવાદેવ્યૈ નમઃ ” એ પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી.

૮૭ બૃહન્નંદ્યાવર્ત તપ.

બૃહન્નંદ્યાવર્તવિધિસંખ્યયૈકાશનાદિજ્ઞિઃ ।

પૂરણીયં તપશ્ચોદ્યાપને તત્પૂજનં મહત્ ॥ ૧ ॥

નંદ્યાવર્તની આરાધના માટે આ તપ છે. તેમાં પ્રથમ નંદ્યાવર્તની આરાધના માટે એક ઉપવાસ

करवो. पढी सुधर्मेज, ईशानेज^१ अने श्रुत देवतानी आराधना माटे त्रण आंबीज करवां. त्यार-
 पढी अरिहंतादिक आवनी^२ आराधना माटे आव आंबिज करवां. त्यारपढी चोवीश जिनमातानी
 आराधना माटे चोवीश एकासणां करवां. पढी सोळ विद्यादेवी आश्री सोळ एकासणां करवां.
 पढी चोवीश लोकांतिकादि देवो आश्री चोवीश एकासणां करवां. पढी चोसठ इंद्रोने आश्री चोसठ
 एकासणां करवां. पढी चोसठ इंद्राणी आश्री चोसठ एकासणां करवां. पढी चोवीश शासनय-
 द्दोने आश्री चोवीश एकासणां करवां. पढी चोवीश शासनयद्विणीने आश्री चोवीश एकासणां
 करवां. पढी दश दिक्पालने आश्री दश एकासणां करवां. पढी नव ग्रह तथा एक क्षेत्रपालने
 आश्री दश एकासणां करवां. पढी चार निकायना देवताने आश्री चार एकासणां करवां. त्यारपढी
 सर्वनी आराधना माटे एक उपवास करवो. आ रीते उपवास बे, आंबिज अगीयार, एकासणां
 वशे ने चोसठ ए सर्व मळी २७७ दिवसे आ तप पूर्ण थाय ठे. उद्यापने देरासरमां मोटी स्नात्र

१ आ वे ईज चामरधार तरीके ठे. २ पांच परमेष्ठी तथा रत्नत्रय.

વિધિએ પૂજા જાણાવવી. ધર્મગાર (ઉપાશ્રય) ને વિષે નંદ્યાવર્તની પૂજા પ્રતિષ્ઠાની વિધિ પ્રમાણે કરવી. સંઘપૂજા સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપ કરવાથી પરમવને વિષે તીર્થંકર નામકર્મ ભૂપાર્જન થાય છે. અને આ જોવે સર્વ ઋદ્ધિ તથા સર્વ દેવનું સાંનિધ્ય પ્રાપ્ત થાય છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

૮૮ લઘુનંદ્યાવર્ત તપ.

લઘોશ્ર નંદ્યાવર્તસ્ય તપઃ કાર્યે વિશેષતઃ ।

તદારાધનસંખ્યાન્નિરુદ્ધાપનમિદાદિવત્ ॥ ૧ ॥

નંદ્યાવર્તની આરાધના માટે જે તપ તે નંદ્યાવર્ત તપ કહેવાય છે. તેમાં પ્રથમ નંદ્યાવર્તની આરાધના માટે એક ઉપાસ કરવો. પછી ધરણેન્દ્ર, અંબિકા, શ્રુતદેવી અને ગૌતમસ્વામીને આશ્રી ચાર અંબિકા કરવાં. પછી પાંચ પરમેષ્ઠી તથા રત્નત્રયની આરાધના માટે આઠ અંબિકા કરવાં. પછી સોઠ વિદ્યાદેવીને આશ્રીને સોઠ એકાસણાં, પછી ચોવીશ શાસનયદ્ગિણીને આશ્રીને ચોવીશ એકાસણાં, પછી દશ દિક્ષપાળને આશ્રીને દશ એકાસણાં, પછી નવ મહ તથા એક દ્વૈવપાળને

आश्रीने दश एकासणां, पढी चार निकायना देवेने आश्रीने चार एकासणां, तयारपढी सर्वनी
 आराधना झोटे एक उपवास करवो. ए रीते करवाथी बे उपवास, बार आंबिल, तथा चोसठ
 एकासणां मळी कुज ९८ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापेन चेत्यमां मोटी स्नात्र विधीयी
 पूजा करवी. धर्मांगार (उपाश्रय) ने विषे दधुनंदावर्तनी पूजा विंगेरे पूर्वनी जेम करवुं. संघवा-
 त्सत्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ तीर्थकर नामगोत्रनो बंध तथा सर्व देवतुं सांनिध्य प्राप्त
 थाय ते ठे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाड तप ठे.

॥ इति फल्लतर्पासि सप्ताविक्षतिः ॥

॥ इति आचारदिनकरगततर्पासि पूर्णोनि ॥

इति प्रथमो विभागः

શ્રી તપોરત્નમહોદધિ.

વિજાગ ૨ જો.

૮૯ વીશસ્થાનક તપ.

આ વીશ સ્થાનકનો તપ ઘણો પ્રસિદ્ધ છે. તથા તે કરવાનો પ્રચાર પણ સર્વત્ર સાધારણ જોવામાં આવે છે. આ તપ ઘણો વિસ્તારથી કરવામાં આવે છે. તો પણ તે સંવંધી સામાન્ય વિગિજ માત્ર અહીં આપીએ છીએ. વિશેષ વિધિવિસ્તાર માટે “ વીશ સ્થાનક પદ પૂજા સંમ્પ્રદ ” કે જે સુરતના ઝંઘેરી રૂપચંદ દ્વલ્લુજાઈએ અપાવી પ્રસિદ્ધ કરેલ છે. તે તથા વિધિ-પ્રમા વિગેરે ગ્રંથો જોવા. આ તપ કરવાનો ઉત્તમ માર્ગ તો એ છે જે સુવિદિત ગુરુની સમજ તેમની આજ્ઞાનુસાર કરવો. અર્તાં દરેક સ્થલે ગુરુનો યોગ હોતો નથી. તો પણ તપ આરંભ્યા પહેલાં નમીકના ગામોમાં જ્યાં ગુરુનો યોગ હોય ત્યાં જઈ સર્વ વિધિ સુજાણ થઈ પડી તેનો આરંભ કરવો યોગ્ય છે, અથવા જો આ તપ કર્યો હોય અને તેની વિધિ વિગત વિગેરે સારી રીતે જાણતા હોય તેવા સુશ્રાવકથી માહિતગાર થવું.

प्रथम शुच निर्दोष मुहूर्ते नंदी स्थापन पूर्वक सुविहित गुरुनी समीपे विंशति स्थानक तप विधि पूर्वक उच्चरवो. एक ओळी वे मासथी ठ मास सुधीमां पूर्ण करवी. कदाच ठ मासनी अंदर एक ओळी पूर्ण न थाय तो करेळी (चावती ओळी)नो फरीथी आरंभ करवो पने. एक ओळीनां वीश पद ठे. तेमां वीशे दिवसमां वीश पद जूदां गणवां. अथवा एक ओळीना वीश तपना दिवसोपां एकज पद गणवुं, वीजा वीश दिनमा वीजुं पद गणवुं. ए रीते वीश ओळीए (४०० दिवसे) वीश पद पूर्ण करां. दरेक पदनी आराधना करवाने सारी शक्तिवाळाए अष्टम करीने प्रत्येक पदनी आराधना करवी. ए रीते करवाथी वीश अष्टमे एक ओळी पूर्ण थाय. अने वीशे ओळी चारसो अष्टमे पूर्ण थाय. तेथी हीनशक्तिवाळाए ठठ करा. तेथी हीन शक्तिवाळाए चौवीहार उपवास, ते न वने तो तेवीहार उपवास, ते न वने तो आंविद्ध, ते न वने तो नोवी अने तेदळी पण शक्ति न होय तो त्वीहार एकासणाए करी आराधवां. एकासणाथी ओढो तप करी शकाय न्हो. वळी शक्तिवान माणसे वीशे पदनी आराधनाने दिवसे आठ पहोरनो पोसह करवो. तेथी हिनशक्तिवाळाए मात्र दिवसनो चार पहोरनो पोसह करवो. ए रीते वीशे पद पौष करवाने आराधवां. जो पौष करवानी शक्ति सर्व पदमा न होय तो आचार्य पदे ?, उपाध्याय पदे २, स्थविर पदे ३, साधु पदे ४, चारित्र पदे ५, गौतम पदे ६, अने तीर्थ पदे ७, ए सात पदे तो अवश्य पौष करवो

जोड़ए.^१ तेम ठतां शक्ति न होय तो ते दिवसे देशपकाशीक करे अने सावध व्यापारनो त्याग करे. तेद्वी शक्ति पण न होय तो यथाशक्ति तप करी आराधे. तथा पोतानी द्रष्टुता जावे. मरण तथा जन्मना सूतक्रमां उपवासादिक तप करे, पण ते गण-तरीमां न गणे. स्त्री पण ऋतु समयमां उपवासादिक करे ते पण गणतरीमां न गणे. तपने दिवसे जो पौषध करे तो घणुंज श्रे-यस्कर ठे. पण पौषध न करे तो ते दिवसे बे वयत प्रतिक्रमण तथा चार वार देववंदन अने पंक्तिद्वेष्टण अयश्य करवुं. तथा ब्रह्मचर्य पाळवुं, दूषिमिश्रयन करवुं, अति सावध व्यापारनो आरंज न करवो, असत्य न बोझवुं, आखो दिवस तपना पदनुं गुणमर्णन करवु, तपने दिवसे पौषध करे तो पारणने दिवसे जिनजक्ति करीने पारणुं करवुं. जो तपने दिवसे पौषध न कर्यो होय तो ते दिवसे जिनजक्ति पूजा करे, करावे, जावना जावे, तपने दिवसे आराध्य पदना जेद्वी गुण होय तेद्वी लो-गससनो कायोत्सर्ग करे, ते गुणोनुं स्मरण करवा पूर्वक खमासमण दंड वंदना करे. ते पदनो महिमा अने गुणनुं स्मरण करीने आखो दिवस द्वपित रहे. आ विधिए वीशे ओळी करवी. तथा दरेक ओळीए ते ते पदनो उत्सव, महोत्सव, प्रज्ञावना, उ-द्यापन पूर्वक करे. जिन शासननी उन्नति करे. शक्ति न होय तो ठेवट एकज ओळी उत्सवादिक सहित करे. अर्थात् प्रांते आ महान् तपनुं यथाशक्ति उजमणुं करे.

१ सात पदे पण पौषध न बने तो सतरमी ओळीमां अवश्य पौषध करवो एतो प्रचार छे १ देववन्दन पढिद्वेष्टण भेसां न करी शक्ये तो तेसमी ओळीए अवश्य करव

वीश पदनुं गरणुं नीचे प्रमाणे—

४॥

सा० ख० द्वो० नो०

१ छै नमो अरिहंताणं.

१२-१२-१२-२०

२ छै नमो सिद्धाणं.

३१-३१-३१-२०

३ छै नमो पवयणस्स.

२७-२७-२७-२०

४ छै नमो आयरिआणं.

३६-३६-३६-२०

५ छै नमो घेराणं.

१०-१०-१०-२०

६ छै नमो उवज्जायाणं.

२५-२५-२५-२०

७ छै नमो द्वोए सन्नसाहूणं.

२७-२७-२७-२०

८ छै नमो नाणस्स.

५१-५१-५१-२०

९ छै नमो दंसाणस्स.

६७-६७-६७-२०

१० छै नमो विणयसंपन्नस्स.

५२-५२-५२-२०

नीचेना छुहा बोद्धी खमासमण देवा. (देसक ओळीए एक एक छुहो बोद्धवो.)

सा० ख० द्वो० नो०

११ छै नमो चारीत्तस्स.

७०-७०-७०-२०

१२ छै नमो वंजव्वयथारिणं.

१८-१८-१८-२०

१३ छै नमो किरियाणं.

२५-२५-२५-२०

१४ छै नमो तवस्स.

१२-१२-१२-२०

१५ छै नमो गोयमस्स.

११-११-११-२०

१६ छै नमो जिणाणं.

२०-२०-२०-२०

१७ छै नमो संयमस्स.

१७-१७-१७-२०

१८ छै नमो अज्जिनव नाणस्स.

५१-५१-५१-२०

१९ छै नमो सुयस्स.

२०-२०-२०-२०

२० छै नमो तित्थस्स.

३८-३८-३८-२०

परम पंच परमेश्वर जगज्ज्ञान । चार निर्दोषे ध्याइए, नमो नमो जिण जाण ॥ १ ॥
 गुण अनंत निर्मल यथा, सहज स्वरूप लजास । अष्ट कर्म मळ क्षय करी, जेये सिद्ध नमो तास ॥ २ ॥
 ज्ञानाभय औपध समी, प्रवचन अमृत दृष्टि । त्रिभुवन जीवने सुखकरी, जय जय प्रवचन दृष्टि ॥ ३ ॥
 ठत्रीश ठात्रीशी गुणे, युग प्रधान मुर्षीद । जिनमत परमत जाणता, नमो नमो ते सुर्षीद ॥ ४ ॥
 तजी परपरिणति रमणता, लहे निजजाव स्वरूप । स्थिर करता जवि लोकने, जय जय धिविर अनूप ॥ ५ ॥
 बोध सूक्ष्म विणु जीवने, न होय तरय प्रतीत । जणे जणावे सुत्रने, जय जय पाठक गीत ॥ ६ ॥
 स्यादाद गुण परिणम्यो, रमता सपता संग । साधे शुद्धानंदता, नमो साधु शुभरंग ॥ ७ ॥
 अध्यातम ज्ञाने करी, विग्रहे जवज्जम जीति । सत्य धर्म ते ज्ञान ठे, नमो नमो ज्ञाननी रीति ॥ ८ ॥
 दोकादोका ज्ञाने जे, केवलि जापित जेह । सत्य करी अवधारतो, नमो नमो दर्शन तेह ॥ ९ ॥
 शौच मूळधी महा गुणी, सर्व धर्मनो सार । गुण अनंतनो कंद ए, नमो विनय आचार ॥ १० ॥
 रत्नत्रयो विणु साधना, निष्फळ कही सदीव । जावरयणनुं निधान ठे, जय जय संयम जीव ॥ ११ ॥
 जिनप्रतिमा जिनमंदिरां, कंचनना करे जेह । ब्रह्मव्रतधी बहु फळ लहे, नमो नमो ज्ञेयज्ञ सुदेह ॥ १२ ॥
 आत्मबोध विण जे क्रिया, ते तो वाळक चाब । तत्पारथयी धारीए, नमो क्रिया सुविज्ञान ॥ १३ ॥

कर्म खपावे चीकणां, जाव मंगळ तप जाण । पचास ढव्धि उपजे, जय जय तप गुण खाण ॥१४॥
 ठठ ठठ तप करे पारणुं, चउनाणी गुणधाम । ए सम शुन्न पात्र को न्हों, नमो नमो गोयम स्वाम ॥१५॥
 दोष अढारे क्षय गया, उपन्या गुण जस अंग । वैयावच्च करीए मुदा, नमो नमो जिन पद संग ॥१६॥
 शुष्तातम गुणमें रमे, तजी इंद्रिय आशंस । धिर समाधि संतोषमें, जय जय संयम वंश ॥१७॥
 ज्ञानदृढ़ सेवो जविक, चारित्र समकित मूळ । अजर अमर पद फड्डा ढहो, जिनवर पदवी फूड्ड ॥१८॥
 वक्ता श्रोता योगधी, श्रुत अनुभव रस पीन । ध्याता ध्येयनी एकता, जय जय श्रुत सुख लीन ॥ १९ ॥
 तीर्थयात्रा प्रभाव ठे, शासन उन्नति काज । परमानंद विद्यासता, जय जय तीर्थ जह्वाज ॥२०॥

ए० अंगविशुद्धि तप

प्रथम आंविद्ध ऋण, पढी नीवी ऋण, पढी एकासणा ऋण, ठेने एक उपवास करवो. उद्यापने तेर मोदक ज्ञान पोसे ढोकवा. ते नमो नाणस्स ए पदनी नवकारवाळी वीस गणवी. साथीया विगेरे वार वार करवा.

ए१ अठावीश ढव्धितप. (अं. पू. विगेरे)

एक एक ढव्धितुं एक एक एकासणुं (अथवा एकांतर उपवास) एम निरंतर अठावीश एकासणा (अथवा उपवास) करवा. दूहो—“ ढव्धि अठावीश धरी, गुरु गोयम गणेश । ध्यावो जावि शुचकरु, त्यागी राग ने रीस ॥ १ ॥ श्री आमो-

सहीद्वन्धये नमः” एम वोढी दररोज पचास लोमससन्नो कायोत्सर्ग, पचास साथीया तथा बीश नवकार-
वाळी ते ते दिवसनां द्वन्धना नामनी गणवी. ते द्वन्धनां नाम .”चे प्रमाणे (आ तपनुं फळ निर्मळ बुद्धिनी प्राप्तिं याग ते ते.)

१ श्री आमशौषधिल्वन्धये नमः ।	१० श्री चारणल्वन्धये नमः ।	१९ श्री अमृताश्रवल्वन्धये नमः ।
२ श्री विप्रमौषधिल्वन्धये नमः ।	११ श्री आशिविल्वन्धये नमः ।	२० श्री कोप्रकृष्टल्वन्धये नमः ।
३ श्री खेळौषधिल्वन्धये नमः ।	१२ श्री केवलल्वन्धये नमः ।	२१ श्री पदानुसारिल्वन्धये नमः ।
४ श्री जलौषधिल्वन्धये नमः ।	१३ श्री गणधरल्वन्धये नमः ।	२२ श्री बीजबुद्धिल्वन्धये नमः ।
५ श्री सर्षपधिल्वन्धये नमः ।	१४ श्री पूर्वधरल्वन्धये नमः ।	२३ श्री तंजोद्वेदयाल्वन्धये नमः ।
६ श्री भञ्जिनश्रोतोल्वन्धये नमः ।	१५ श्री अरिहंतल्वन्धये नमः ।	२४ श्री आहारकल्वन्धये नमः ।
७ श्री अवधिल्वन्धये नमः ।	१६ श्री चक्रवर्तिल्वन्धये नमः ।	२५ श्री शीतद्वेदयाल्वन्धये नमः ।
८ श्री मनःपर्यवल्वन्धये नमः ।	१७ श्री वल्लदेवल्वन्धये नमः ।	२६ श्री वैक्रियल्वन्धये नमः ।
९ श्री विपुलमतिल्वन्धये नमः ।	१८ श्री वासुदेवल्वन्धये नमः ।	२७ श्री अक्षीणमहानसल्वन्धये नमः ।
		२८ श्री पुलाकल्वन्धये नमः ।

१ लब्धितु ना १ दररोज बदलु दुबो तेज कहेसो.

ए३ अशुभनिवारण.

मथम उपवास एक, पढी नीवी वे, पढी आविद्व त्रण, पढी एकासणां ठ, पढी देखो चोपड्यो एक, एक सिक्क पांच, एकद्वगणा चार, एकद्वगरो एक, अन्नधानो एक (ढोकळा विंगरे अद्वेप पदार्थ), एक कवळ एक—आ प्रमाणे ३५ दिवसे तप पूर्ण करवो.

“ उं नमो अरिहंताणं ” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी, साथीया विंगरे चार चार करवा.
 १ दूखा चोपड्यानी एवी रीत ठे के—एक वाटको घोनो तथा एक वाटको पाणोनो ढाकी राखवो, पढी कोइ अजाण्या पोसे एक वाटको उघरुवावो. तेभां जो वीनो उघरे तो एकासणुं करुं अने पाणीनो उघरे तो ओंविद्व करुं.

२ एकद्वगरानी एवी रीत ठे के—पाणोनो दोटो इइने कोइ संविने घेर जवुं. ते वखते जो ते घरमांथो ‘आवो पधरो’ एम कहे तो त्यां एकासणुं करुं. अथवा कांश्क वीजुं कहे तो अर्यात् केम आव्या ? इत्यादि कहे तो त्यांज पाणी पीने चोविहारुं पचखवाण करीने आववुं.

ए३ अष्टकर्मांतर प्रकृति तप.

आठ कर्म मध्ये ज्ञानावरणनी उत्तर प्रकृति पांच, दर्शनावरणनी नव, वेदनीयनी वे, मोहनीनी अष्टावीश, आयुः कर्मनी चार, नाम कर्मनी एक सो ने त्रण, गेव कर्मनी वे, अंतराय कर्मनी पांच, सर्व मळो १५८ प्रकृति होवथी १५८

उपवास एकांतर एकासणे करवा. एटव्हे के एक उपवास पळी एक एकासणुं एम १५८ उतवास अने १५८ एकासणा वने एक ओळी थांय, तेवी आठ ओळी करवी. उद्यापनमां १५८-१५८ वस्तु तथा मोदक दोकना, झाननी पूजा करवी, गुरुने दान देवुं, संवचात्सव्य कावुं. इत्यादि. गरणुं नीचे प्रमाणे वीश नोकरवाळीतुं गणवुं. जे दिवसे जे प्रकृतिनो तप चाबतो होय ते दिवसे तेना नामनुं गणवुं.

ज्ञानावरणीय कर्मप्रकृति ए

- १ मतिज्ञानावरणीयरहिताय श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिध्दाय नमः । १ अवधिज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।
- २ श्रुतज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० । ४ मनःपर्यवज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।
- ५ केवलज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।

अथवा “ श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिध्दाय नमः ” एटवुंज गणवुं. साथीया विगेरे पांच पांच करवा.

दर्शनावरणीय कर्मनी प्रकृति ए

- १ चक्षुदर्शनावरणीयरहिताय श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सिध्दाय नमः ।
- २ अचक्षुदर्शनावरणीयरहिताय श्री अन०

१ अवधिदर्शनावरणीयर०

१ दालना प्रवृत्तिमा भाग १५८ उपवास छुटक करवानो प्रचार छे

४ केवलदर्शनावरणीयरहिताय श्रीअ०
 ५ निज्जारहिताय श्रीअ०
 अथवा “ श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सिद्धाय नमः ” ए पद गणवुं. साधीया विगेरे नव नव करवा.
 ८ निजानिज्जारहिताय श्री०
 ९ प्रचक्षारहिताय श्री०
 ८ प्रचक्षामप्रचक्षारहिताय श्री०
 ९ स्यानार्द्धिरहिताय श्री०

वेदनीयकर्मनी प्रकृति २

१ सातावेदनीयरहिताय श्री अव्यावायुणसंयुताय सिद्धाय नमः । २ असातावेदनीयरहिताय श्री अव्या०
 अथवा “ श्री अव्यावायुणसंयुताय सिद्धाय नमः ” ए पद गणवुं. साधीया विगेरे वे वे करवा.

मोहनीयकर्मनी प्रकृति ३८

१ सम्यक्त्वमोहनीयरहिताय श्री अनन्तचारित्रगुणसंयुताय सिद्धाय नमः
 २ मिश्रमोहनीयरहिताय श्री अनन्त०
 ३ मिथ्यात्वमोहनीयरहिताय०
 ४ अनन्तानुबन्धिक्रोधरहिताय०
 ५ अनन्तानुबन्धिमानरहि०
 ६ अनन्तानुबन्दिमायारहि०
 ७ अनन्तानुबन्धितोचरहि०
 ८ अप्रत्याख्यानिक्रोधरहि०
 ९ अप्रत्याख्यानिमानरहि०
 १० अप्रत्याख्यानिमायारहि०
 ११ अप्रत्याख्यानिदोचरहि०
 १२ प्रत्याख्यानिक्रोधरहि०
 १३ प्रत्याख्यानिमानरहि०
 १४ प्रत्याख्यानिमायारहि०
 १५ प्रत्याख्यानिदोचरहि०
 १६ सज्जलनक्रोधरहि०

१७ संज्वलनमानरहि०

१८ संज्वलनमायारहि०

१९ संज्वलनद्वोजरहि०

२० द्वास्यमोहनीयरहिताय०

२१ रतिमोहनीयरहिता०

२२ अरतिमोहनीयरहि०

२३ जयमोहनीयरहि०

२४ ओक्कमोहनीयरहि०

२५ दुर्गेच्छामोहनीयरहि०

२६ स्त्रीवेदरहिताय०

२७ पुरुषवेदरहि०

२८ नपुंसकवेदरहि०

अथवा “अनन्तचारित्रगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः” ए पदत्रयमात्रं गणवुं. साथीया विंगेरे २८ २९ करता.

आयुष्यकर्मनी प्रकृति ४

१ देवायूरहिताय श्री अक्षयस्थितिगुणसंयुताय निष्ठा नमः ।

२ नरायूरहिताय श्री०

३ तिर्यचायूरहि०

४ नरकायूरहि०

अथवा मान “श्री अक्षयस्थितिगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः” एट्टुंज गणवुं. साथीया विंगेरे चार चार करता.

नाम कर्मनी प्रकृति १०३

१ देवगतिरहिताय श्री अरूपिनिरञ्जनगुणसंयुताय सिद्धाय नमः ।

२ नरकगतिरहिता०

४ नरगतिरहिता०

६ धर्मिजगतिरहिता०

३ तिर्यचगतिरहिता०

५ एर्मेजिजगतिरहिता०

७ त्रीजिजगतिरहिता०

- ८ चतुर्विधियजातिरहि०
 ९ पंचविधियजातिरहि०
 १० औदारिकशरीररहि०
 ११ वैक्रियशरीररहि०
 १२ आहारकशरीररहि०
 १३ तैजसशरीररहि०
 १४ कर्मणशरीररहि०
 १५ औदारिकगोपागरहि०
 १६ वैक्रियगोपागरहि०
 १७ आहारकागोपागरहि०
 १८ औदारिकौदारिकबंधनरहि०
 १९ औदारिकतैजसबंधनरहि०
 २० औदारिककर्मणबंधनरहि०

- २१ वैक्रियवैक्रियबंधनरहि०
 २२ वैक्रियतैजसबंधनरहि०
 २३ वैक्रियकर्मणबंधनरहि०
 २४ आहारकाहारकबंधनरहि०
 २५ आहारकतैजसबंधनरहि०
 २६ आहारककर्मणबंधनरहि०
 २७ औदारिकतैजसकर्मणबंधनरहि०
 २८ वैक्रियतैजसकर्मणबंधनरहि०
 २९ आहारकतैजसकर्मणबंधनरहि०
 ३० तैजसतैजसबंधनरहि०
 ३१ कर्मणकर्मणबंधनरहि०
 ३२ तैजसकर्मणबंधनरहि०
 ३३ औदारिकसंघातनरहि०

- ३४ वैक्रियसंघातनरहि०
 ३५ आहारकसंघातनरहि०
 ३६ तैजससंघातनरहि०
 ३७ कर्मणसंघातनरहि०
 ३८ वज्रपन्ननाराचसंहननरहि०
 ३९ ऋषपन्ननाराचसंहननरहि०
 ४० नाराचसंहननरहि०
 ४१ अर्धनाराचसंहननरहि०
 ४२ कीदृशिकासंहननरहि०
 ४३ सेवार्तसंहननरहि०
 ४४ समचतुरस्रसंस्थानरहि०
 ४५ न्यग्रोधसंस्थानरहि०
 ४६ सादिसंस्थानरहि०

४७ वामनसंस्थानरहि०
 ४८ कुञ्जसंस्थानरहि०
 ४९ द्वेकसंस्थानरहि०
 ५० कृष्णवर्णरहि०
 ५१ नीलवर्णरहि०
 ५२ लोहितवर्णरहि०
 ५३ पीतवर्णरहि०
 ५४ श्वेतवर्णरहि०
 ५५ सुरजिगंघरहि०
 ५६ डुरजिगंघरहि०
 ५७ तिमिरसरहि०
 ५८ कटुकरसरहि०
 ५९ आम्बरसरहि०
 ६० कपायरसरहि०

६१ मधुरसरहि०
 ६२ शीतस्पर्शरहि०
 ६३ उष्णस्पर्शरहि०
 ६४ गुरुस्पर्शरहि०
 ६५ लघुस्पर्शरहि०
 ६६ त्वरस्पर्शरहि०
 ६७ स्निग्धस्पर्शरहि०
 ६८ रुक्षस्पर्शरहि०
 ६९ स्निग्धस्पर्शरहि०
 ७० नरकानुपूर्वीरहि०
 ७१ तिर्यचानुपूर्वीरहि०
 ७२ नरानुपूर्वीरहि०
 ७३ देवानुपूर्वीरहि०
 ७४ शुभविहायोगतिरहि०

७५ अशुभविहायोगतिरहि०
 ७६ पायातनामकर्मरहि०
 ७७ उच्छ्वासनामकर्मरहि०
 ७८ आतपनामकर्मरहि०
 ७९ उग्रोतनामकर्मरहि०
 ८० अगुरुलघुनामकर्मरहि०
 ८१ तीर्थकरनामकर्मरहि०
 ८२ निर्माणनामकर्मरहि०
 ८३ उपयातनामकर्मरहि०
 ८४ असनामकर्मरहि०
 ८५ वादननामकर्मरहि०
 ८६ पर्याप्तनामकर्मरहि०
 ८७ मत्प्रेक्षनामकर्मरहि०
 ८८ स्थिरनामकर्मरहि०

एए शुचनामकर्मरहि०
 एए सौजायनामकर्मरहि०
 ए१ सुस्वरनामकर्मरहि०
 ए२ आदेयनामकर्मरहि०
 ए३ यशोनामकर्मरहि०

अथवा “ श्री

अरूपिनिर्जनगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ” एदुंज गणवुं. साधीया विगेरे १०३-१०३ करवा.

गोत्रकर्मनी प्रकृति २.

१ भवैगोत्ररहिताय श्री अगुरुद्वगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ।

अथवा मात्र “ श्री अगुरुद्वगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ” एदुं गणवुं. साधीया विगेरे वे वे करवा.

अंतरायकर्मनी प्रकृति ५.

१ दानान्तरायकर्मरहिताय श्री अनन्तवीर्यगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ।

३ जोगान्तरायकर्मरहि०
 अथवा मात्र “ श्री अनन्तवीर्यगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ” ए पदनुं गरणुं गणवुं. साधीया विगेरे पांच करवा.

२ द्वाजान्तरायकर्मरहि०

५ वीर्यांतरायकर्मरहि०

एए अशुचनामकर्मरहि०

१०० दौजोग्यनामकर्मरहि०

१०१ दुःस्वरनामकर्मरहि०

१०२ अनादेयनामकर्मरहि०

१०३ अयशोनामकर्मरहि०

વીજી રીત (પ્રતિ નં. વ.)

અથવા અષ્ટ કર્મોત્તર પ્રકૃતિ તપ કરવાનું આ પ્રમાણે પણ લક્ષ્યું છે:- જ્ઞાનાવરણીય કર્મને આશ્રી દશમ (લગોલ્લગ ચાર ઉપવાસ) ઉપર પારણું કરવું. એવા પાંચ દશમ કરવા. દર્શનાવરણીપને આશ્રી નવ દશમ કરવા. વેદનીય કર્મને આશ્રી વેદ-શમ કરવા. મોહનીય કર્મને આશ્રીને અઠ્ઠાવીશ અઠ્ઠમ કરવા. આયુર્કર્મને આશ્રી ચાર દશમ કરવા. નામકર્મના ઉપવાસ એકસો ને ત્રણ કરવા. ગોત્રકર્મના વેદશમ કરવા તથા અંતરાય કર્મના પાંચ દુવાલસ (લગોલ્લગ પાંચ ઉપવાસ) કરવા.

અથવા જ્ઞાનાવરણના દુવાલસ પાંચ, દર્શનાવરણના દશમ નવ, વેદનીયના અઠ્ઠમ વે, મોહનીયના અઠ્ઠાવીશ, આયુના દશમ ચાર, નામના બઠ્ઠ અથવા ઉપવાસ એક સો ત્રણ, ગોત્રના દશમ વે, તથા અંતરાયના દશમ પાંચ. આ પ્રમાણે અનુક્રમે વિધિ પૂર્વક કરવા. અથવા ભુટક ભુટક વિગેરે ઉપર પ્રમાણે જાણવું.

અષ્ટ અષ્ટ પ્રવચન માતૃતપ. (પ્ર. નં. ક.)

પહેલે દિવસે એક કપલ, વીજે દિવસે એક કવલ, ત્રીજે દિવસે એક કવલ એ પ્રમાણે ૧-૧-૧ દ્યૌસમિતિની આરાધના દિન ત્રણ કરવી. પછી પહેલે દિવસે વે કવલ, વીજે દિવસે એક, ત્રીજે દિવસે વે એ પ્રમાણે ૨-૧-૧-૨ જાપા સમિતિની આરાધના દિન ત્રણ કરવી. પણ સમિતિની આરાધના માટે અનુક્રમે કવલ ૩-૧-૨ એ પ્રમાણે ત્રણ દિવ-

स करवा. आदान जंरु निक्षेपणा समितिना अनुक्रमे कवळ ४-१-४ ए प्रमाणे त्रण दिवस करवा. उच्चार पासवण खेळ पा-
 रिष्ठापनिका समितिना अनुक्रमे कवळ ५-१-५ करवा. मनोगुप्तिना ६-१-६ करवा. वचनगुप्तिना ७-१-७ कवळ करवा.
 तथा कायगुप्तिना ८-१-८ ए प्रमाणे करवा. सर्व कवळ संख्या ८० थाय ठे तप दिन २५ तथा पारणा दिन ८ थाय ठे.
 (पट्टे के एक मावुनो त्रण दिवसनो तप पूरो थाय त्यारे ठेने एक पारणुं करवायी पारणाना दिवस आठ थाय ठे.) गरणुं
 विंगेरे नीचे प्रमाणे जे मावुनो तप चालतो होय तेना नामनुं गणवुं.

सा०ख०द्वो०नो०

१ इर्यासमितिधराय नमः

३-३-३-२०

२ नापासमितिधराय नमः

५-५-५-२०

३ एयणासमितिधराय नमः

७-७-७-२०

४ आदानजंरुनिक्षेपणासमितिधराय नमः

९-९-९-२०

सा०ख०द्वो०नो०

५ उच्चारप्रसवणखेळपा रिष्ठापनिकासमितिधराय नमः

११-११-११-२०

६ मनोगुप्तिधराय नमः

१३-१३-१३-२०

७ वचनगुप्तिधराय नमः

१५-१५-१५-२०

८ कायगुप्तिधराय नमः

१७-१७-१७-२०

ए५ अष्टमासी तप, (जै. प्र. जै. सिं. विंगेरे.)

आ तमा एकांतर एकासणे २५० उपवास करवा. पट्टे के एक उपवास अने एक एकासणुं ए प्रमाणे २५० उप-

વાસ અને ૨૪૦ એકાસણાં કરવાં. હજમણે ૨૪૦ મોદક ઢોકવા. આ તપ મધ્યમ ચાવીશ તીર્થકરને આશ્રીને કરવાનો છે, તેથી જે જે તીર્થકરનો તપ ચાલતો હોય તે તે તીર્થકરના નામની સાથે નાયાય નમઃ એ પદ જોનો વીશ નવકારમાલી ગણવી. આ પ્રમાણે દરેક તીર્થકરને આશ્રી ૨૪૦ હપવાસ તથા ૨૪૦ એકાસણાં કરવા. સાધીયા વિગેરે ચાર ચાર કરવા.

૯૬ કર્મ ચક્રવાલ તપ. (જૈ. પ્ર. નં. ૩. વિગેરે.)

પ્રથમ એક અઠમ કરી પાણું કરવું. પછી ચોસડ હપવાસ એકાંતર પારણવાલા કરવા. (કોઈ વ્રતમાં સાડ તથા કોઈમાં એકસડ હપવાસ લખ્યા છે.) ઢેવડ એક અઠમ કરવો. તેમાં કુલ ૭૦ હપવાસ અને ઢાસડ પારણા યાય છે. હજમણે ૧૨૫ મોદક જ્ઞાન પાસે ઢોકવા. સુવર્ણ ચક્ર દેવ પાસે ઢોકવું. “નમો અરિહંતાણે” પદની નવકારમાલી વીશ ગણવી. સાધીયા વિગેરે ચાર ચાર કરવા.

૯૭ આગમોક્ત કેવલિ તપ. (જૈ. પ્ર. વિગેરે.)

આંવિલ નિરંતર દશ કરવા, હપર એક હપવાસ કરવો. હજમણે મોદક અગીયાર, નાલોયેર અગોયાર તથા રુમાલ એક પુસ્તક આગલ ઢોકવા. શ્રી જિનની અઠ પ્રકારી પૂજા કરવી. ગુરુનત્તિ કરવો. ગણું “નમો નાણસ્સ” પદનું ગણવું સાધીયા વિગેરે ૫૧ કરવા.

ए० चत्तारि अष्ट दस दोष तप. (जै. प्र. विगेरे.)

आ तप अष्टापदे रहेला चौबीश तीर्थकरनी आराधना माटे ठे. तेमां प्रथम चार उपवास, पढी आठ उपवास, पढी दश उपवास आने पढी वे उपवास एम चौबीश उपवास करा. (दश कर्मो पढी तरतज वे उपवास करा. तेमा पारणाना दिवसनुं ज आतंरुं आववुं जोडए एवी प्रवृत्ति ठे) “अष्टापदतीर्थार्य नमः” ए पदनी नवकारवाळी बीश गणवी. साथिया विगेरे चौबीश करवा.

ए० कलंक निवारण तप अथवा सीता तप.

आ तपमां उपवास एक, वेसणु एक, आविल एक, वेसणु एक, आविल एक, उपवास एक, आ प्रमाणे^१ सीता तप करवाथी कलंक न आवे. उद्यापने ज्ञानपूजा करवी. प्रभु पासे मोदक नव ठोकवा. गुरुना नव अंगनी पूजा करवी. “नमो अरिहंताणं” पदनी बीश नवकारवाळी गणवी. साथीया वगेरे वार वार करवा.

१०० ऋषजनाथजी कांतुला (द्वार) तप (प्र. नं. रु.)

श्री ऋषजनाथजीना द्वार जेवो तप होवाथी ऋषजकांतुला तप कहेवाय ठे. ते तपमा प्रथम वे उपवास पढी एकासणु पढी सात उपवास एकासणाने आंतरे करा. पढी एक अष्टम (३ द्वागठ उपवास) पढी एकासणु पढी एकांतरे सात उप-

१ आ तपमां कोइ ९ दिन पण कहे छे पलु प श्री गभरिविजयजीवाळी भाषांनी प्रतिमां छे हला कराच ओळीओ पडि होय तो बानी जाने

वास एकासणावाळा करावा. पढी एक ठफ (वे उपवास) करवो. पढी एकासणुं करवुं. आची रीते कुळ दिन ३० थाय. आ तपना उद्यापनमां श्री ऋषजदेवजीने मोतीनो हार चढाववो. गरणुं “श्री ऋषजदेवनाथाय नमः” नवकारवाळी ३०. साथी-या स्वमासमण विगेरे १२ चार जाणवा;

१०१ मौन एकादशी तप (जै. प्र.)

आ तप मागशर शुदी अगीयारशे शरू करवो. ते दिवसे उपवास करवो. ए रीते अगीयार वरसनी मागशर शुदी अगीयारश करवी. अथवा अगीयार मासनी अगीयार शुक्ल एकादशी करवी. अथवा अगीयार वरस सुधी दरेक मासनी शुद्ध अगीयारश करवी. अथवा दर वरसनी मौन अगीयारश जावज्जीव करवी. (कुळ चार प्रकार ठे) “श्रीमह्वीनाथसर्वज्ञाय नमः” ऐ पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. तथा मौन एकादशीने दिवसे दोढसो कड्याणकनी एक एक नवकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे अगीयार अगीयार करवा.

१०२ कंठाञ्जरण तप. (सिध्दिवधू कंठाञ्जरण) (जै. प्र.)

आ तपमां प्रथम एक ठह करवो पढी पारणुं. पढी एक उपवास करी पारणुं. पढी अहम करी पारणुं. पढी उपवास करीने पारणुं. पढी ठह करवो. ए रीते तपना नव दिवस थाय तथा पारणाना दिवस पांच थाय वन्ने मळी १४ दिवसे आ तप पूर्ण थाय ठे. “नमो सिध्दाणं” ए पदनुं गरणु वीश नवकारवाळी गणवुं. साथीया विगेरे आठ आठ करवा. ल-

અષ્ટપ્રકારી પૂજા યજ્ઞાચરવી. તેંદૂલ (ચોચા) શેર સવા પ્રશ્ન પાસે ઢોકવા. “ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં” એ પદનું ગરણું નવમાસવાલી વીશનું ગણવું. દશ લોગસ્સનો કાનુસ્સગ કરવો. પ્રદક્ષિણા દશ સ્વાસણાં દશ દેવા. જયવીરયાય પર્યંત ચૈત્યવંદન કરવું. સ્વાસમણ આ પ્રમાણે દેવા.

શ્રી શાંતિનાથ જિન તણા, ચક્રાયુધ ગણધાર । કોટિશિદ્ધાણ શિવ લક્ષ્યા, પ્રણમું પ્રાત ભદાર ॥ ૧ ॥
 ચોવીશ જુગના સદ્ગુ મલી, સાધુ સંહ્યાતીકોમ । પરિ તીરથે મુક્તે ગયા, વંદૂ વૈ કર જોમ ॥ ૨ ॥
 મહા તીરથ સિદ્ધાંતમાં, જાણે શ્રી જગન્નાથ । તન મન વચને સેવતાં, લક્ષીણ શિવપુર ઝામ ॥ ૩ ॥
 દશાણે દેશે કેફ કહે, કેફક સિંધુ મજાર । કોટિશિદ્ધા તીરથ તિહા, પ્રણમું ચારેવાર ॥ ૪ ॥
 એક જીવ જિહાં શિવ લહે, તીરથ કહીણ તેહ । અસહ્ય મુનિ જિહાં શિવ લહે, કિમ નવિકહીણ મહ ॥ ૫ ॥
 પુષ્પ દીપ નૈવેદ્યથી, જે પૂજે જિનરાજ । અદ્વત ફલ આગલ ધરે, સીકે વંદિત કાજ ॥ ૬ ॥

૧૦૫ પાંચ પચ્ચરહ્યાણ તપ. (ઓઢી) (ટી.)

આ તપમાં પહેલે દિવસે ભપવાસ, બીજે દિવસે વેસણું, ત્રીજે દિવસે પ્કાસણું, ચોથે દિવસે નીવી, પાંચમે દિવસે આબિલ એ પ્રમાણે પાંચ દિવસે એક ઓઢી થફ. પ્વી પાંચ ઓઢી કરવી. ગરણું “ નમો સિદ્ધાણં ” એ પદનું વીશ નવકાર-વાલીનું ગણવું. સાથીયા બિરે આઠ આઠ કરવા.

१०६ गौतम कमल तप. (नं. क.)

आ तपमा एकातर उपवास नव करावा. उद्यापने गौतमस्वामीनी पूजा पूर्वक सुवर्णतुं कमळ करावीने होकतुं, बीजी सर्व वस्तु पकान्न, फळ विगेरे शक्ति प्रमाणे होकवा. “ श्री गौतमस्वामिसर्वज्ञाय नमः ” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे सतावीश करावा.

१०७ घन्नीयां वे घडीयां तप. (द्वा)

आ तपमा प्रथम चार दिवस सुधी पा घन्नीयां करावुं, एटले के पा घन्नीयां (७ मिनिटमां) नोजन करी लेवुं. पढी आठ दिवस सुधी अर्धा घन्नीयां करावां एटले अर्धी घन्नीयां (१२ मिनिटमां) जमी होवुं, पढी सोळ दिवस सुधी एक घन्नीयां करावुं, एटले एक घन्नीयां (२४ मिनिटमां) जमी होवुं. पढी बत्तीश दिवस सुधी वे घन्नीयां करावां, एटले ४८ मिनिटमां जमी होवुं. आ प्रमाणे वे मासे आ तप पूर्ण घाय हे. हमेशां एकासणांतुं पच्चस्खाण करावुं. दाम चौवीद्वार करावो, “ नमो अरिद्वंताणं ” पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे दार बार करावा.

१०८ पीस्तालीश आगम तप. (पन्यास क. जीनी तपावली)

आ तपमा ४५ लगोलग एकासणां करावां. दररोज जुळं जुळं गुणणुं गणवुं. साथीया करावा. रत्नासमण देवा. हमेशां ते

ते आगमनी ढाळ स्नात्र जणावीने बोलवी, तप पूर्ण थये लयापेने वरघोको तथा पूजा प्रज्ञावनादिक करुं. नंदी सूत्र तथा जगवती सूत्रनी सोनामहारे पूजा करवी. पहेळे तथा ठेळे दिवसे रुपानाणे तथा चोगा आगमोनो पैसाथी तथा वासद्धेपथी पूजा करवी, तप पूर्ण खये पीस्ताळीश पीस्ताळीश वस्तुओ ज्ञान पासे ढोकवी, गुरु पूजन करुं. पीस्ताळीश आगमनी मोटी पूजा जणाववी, शेप विधि गुरु पासेथी जाणवो. गरणुं विगेर नीचे प्रमाणे—

सा० ख० दो० नो०

- १ श्री नंदीसूत्राय नमः
- २ श्री अनुयोगद्वारसूत्राय नमः
- ३ श्री दर्शवैकालिकसूत्राय नमः
- ४ श्री उत्तराध्ययनसूत्राय नमः
- ५ श्री लघुनिर्युक्तिसूत्राय नमः
- ६ श्री आवश्यकसूत्राय नमः
- ७ श्री निशीथच्छेदसूत्राय नमः
- ८ श्री व्यमहारकल्पसूत्राय नमः

५१-५१-५१-५०
६२-६२-६२-५०
१४-१४-१४-५०
३६-३६-३६-५०
१०-१०-१०-५०
३२-३२-३२-५०
१६-१६-१६-५०
२०-२०-२०-५०

सा० ख० दो० नो०

- ९ श्री दशाश्रुतस्कन्धसूत्राय नमः १९-१९-१९-२०
- १० श्री पंचकल्पच्छेदसूत्राय नमः १९-१९-१९-२०
- ११ श्री जीतकल्पच्छेदसूत्राय नमः ३५-३५-३५-२०
- १२ श्री महानिशीथच्छेदसूत्राय नमः ४२-४२-४२-२०
- १३ श्री चतुःशरणप्रकीर्णकसूत्राय नमः १०-१०-१०-२०
- १४ श्री आतुरप्रत्याख्यानसूत्राय नमः १०-१०-१०-२०
- १५ श्री जक्तपरिज्ञासूत्राय नमः १०-१०-१०-२०
- १६ श्री संस्तारकमकीर्णकसूत्राय नमः १०-१०-१०-२०

१७ श्री तंदूत्रवैतालिकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३० श्री अंतकृद्दशागमसूत्राय नमः	१९-१९-१९-२०
१८ श्री चन्द्रमेषकप्रकीर्णरुसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३१ श्री अनुत्तरोपपातिकसूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०
१९ श्री देवैकस्तवप्रकीर्णकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३२ श्री प्रश्नव्याकरणसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२० श्री मरणममायिसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३३ श्री निपातांगसूत्राय नमः	२०-२०-२०-२०
२१ श्री महाप्रत्याख्यानसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३४ श्री उपपातिकसूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०
२२ श्री गणितविद्याप्रकीर्णरुसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३५ श्री राजप्रश्नीयसूत्राय नमः	४२-४२-४२-२०
२३ श्री आचारानुसूत्राय नमः	२५-२५-२५-२०	३६ श्री जीवाचिगमसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२४ श्री सूत्रकृतां सूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०	३७ श्री प्रज्ञापनोपांगसूत्राय नमः	३६-३६-३६-२०
२५ श्री स्थानागमसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३८ श्री सूर्यप्रज्ञासिद्धय नमः	५७-५७-५७-२०
२६ श्री समवायागमसूत्राय नमः	१०४-१०४-१०४-२०	३९ श्री जंबूद्वीपप्रज्ञासिद्धय नमः	५०-५०-५०-२०
२७ श्री जगवतीसूत्राय नमः	४२-४२-४२-२०	४० श्री चंद्रप्रज्ञासिद्धय नमः	५०-५०-५०-२०
२८ श्री ज्ञातांगसूत्राय नमः	१९-१९-१९-२०	४१ श्री रुद्रपातंतकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२९ श्री उपासकरुद्दशागसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	४२ श्री निरयानद्विसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०

૪૩ શ્રી પુષ્પચૂલિકાસૂત્રાય નમઃ

૧૦-૧૦-૧૦-૨૦

૪૫ શ્રી પુષ્પિકોપાંગસૂત્રાય નમઃ

૧૦-૧૦-૧૦-૨૦

૪૪ શ્રી વહ્નિદશોપાંગસૂત્રાય નમઃ

૧૦-૧૦-૧૦-૨૦

૧૦૯ ચતુર્ગતિ નિવારણ તપ (ન, ક.)

આ તપમાં ચાર ઓઢી કરવાની છે. તેમાં પહેલી ઓઢીમાં પહેલે દિવસે એકાસણું, બીજે દિવસે એક કવલ, ત્રીજે દિવસે એકાસણું, ચોથે દિવસે બે કવલ, પાંચમે દિવસે એકાસણું, ષઠે દિવસે ત્રણ કવલ, એ રીતે વધતા વધતા પંદરમે દિવસે એકાસણું અને સોઢમે દિવસે આઠ કવલ એ પ્રમાણે ૮ એકાસણા અને આઠ પારણાના દિવસ મઢીને ૧૬ દિવસ અને કવલ ૩૬ કુલ થાય છે. આ પહેલી ઓઢી યજ્ઞ. બીજી ઓઢીમાં પહેલે દિવસે નીત્રી, બીજે દિવસે (પારણાને દિવસે) નવ કવલ, ત્રીજે દિવસે નીત્રી, ચોથે દિવસે દશ કવલ, એ પ્રમાણે ચમતા પંદરમે દિવસે નીત્રી તથા સોઢમે દિવસે સોઢ કવલ-આ રીતે બીજી ઓઢી યજ્ઞ. ત્રીજી ઓઢીમાં પહેલે દિવસે આંધિલ, બીજે દિવસે સતર કવલ, ત્રીજે દિવસે આંધિલ, ચોથે દિવસે આઠાર કવલ, એ રીતે ચમતા ચમતા પંદરમે દિવસે આંધિલ અને સોઢમે દિવસે ચોવીશ કવલ આ ત્રીજો ઓઢી યજ્ઞ. એજ રીતે ચોથી ઓઢીમાં પહેલે દિવસે ઉપવાસ, બીજે દિવસે પચીશ કવલ, ત્રીજે દિવસે ઉપવાસ, ચોથે દિવસે ષવીશ કવલ, એ રીતે ચમતા ચમતા પંદરમે દિવસે ઉપવાસ અને સોઢમે દિવસે વત્રીશ કવલ આવે. આ રીતે ૬૪ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. તેમાં

३२ तपना दिवस अने ३२ कवलना दिवस. कुढ कवल ए२८ थाय हे “ नमो अरिहताणं ” पदनी नवकारवाळी वीज ग-
एवी. साथीया वगेरे वार वार करा.

११० चउसट्टी तप (नं. क. विगेरे)

आ तपमां एकांतर आविल ३२ करा, पारणे एकासाणा करां, एकासणे त्रिविध आहारनुं पचस्काण करवुं. “ नमो
अरिहताणं ” पदनी नवकारवाळी वीज गएवी. साथीया विगेरे वार वार करा.

१११ चंदनवाळा तप. (द्वा.)

आ तप कार्तिक वद १० थी वैशाक शुदी १० सुधीमां अथवा पयुपणमां अथवा कोइ पण दिवसे करांमां आवे हे.
तेमां मात्र एक अहम करी चोथे दिवसे पारणे मुनिने अरुदना वाकळनुं दान दइ पेते पण तेतुंज पारणुं करवुं. पंचस्काण
आंविळनुं करवुं तथा ठाम चउवीहार करावो. “ महावीरस्वामिनाथाय नमः ” ए पदनुं गरणुं वीज नवकारवाळीनुं गणवुं.
साथीया विगेरे वार वार करा.

विशेष विधि—श्री चंदनवाळाना तपने पारणे रूपानी सुपमिने खूणे अरुदना वाकळा चरीने वीरावे, ते साथे रुपाना-
णाथी गुरुपूजन करे, पगमां तथा हाथमां सूतरनी अथवा रेशमनी फादकीनी आंटी नांखी मुनिने दान दीये.

११२ ठन्नु जिननी ओळी तप.

आ तपमा अतीत, अनागत अने वर्तमान जिन आश्री त्रण चौवीशी तथा सीमंधरादिक वीश जिन विचरता अने श्री ऋषिज्ञानन, चंजानन, वारिपेण अने वर्धमान ए चार शाश्वता जिन-कुल ठन्नु जिन आश्री एक एक उपवास करवो. वसतनी अनुकूलताए बूटा बूटा करतां ठन्नु उपवासे आ तप पूर्ण थाय ठे. गरणुं नीचे प्रमाणे जे तीर्थकरनो तप चाद्वतो होय तेना नामनुं गणवुं. नवकारयळी वीश गणवी. सायीया खमासमण विंगेरे वार वार करवा. उद्यापने चौवीश जिनने तीक्ष्णक वंगेरे चमवावां.

अतीत चौवीशी जिन नाम.

- १ श्री केवलज्ञानिने नमः ।
- २ श्री निर्वाणिने नमः ।
- ३ श्री सागराय नमः ।
- ४ श्री महायशेवे नमः ।
- ५ श्री विमलाय नमः ।
- ६ श्री सर्वानुभूतये नमः ।

- ७ श्री श्रीधरनाथाय नमः ।
- ८ श्री दत्तनाथाय नमः ।
- ९ श्री दामोदरनाथाय नमः ।
- १० श्री सुवेगेनाथाय नमः ।
- ११ श्री स्वामिनाथाय नमः ।
- १२ श्री मुनिमुत्रनाथाय नमः ।

- १३ श्री सुमतिनाथाय नमः ।
- १४ श्री शिवगतिनाथाय नमः ।
- १५ श्री अस्तागनाथाय नमः ।
- १६ श्री नमोश्चराय नमः ।
- १७ श्री अनित्यनाथाय नमः ।
- १८ श्री यशोव्रतानाथाय नमः ।

१९ श्री कृतार्थनाथाय नमः ।
२० श्री स्वामिनाथाय नमः ।

१ श्री ऋषभदेवाय नमः ।
२ श्री अजितनाथाय नमः ।
३ श्री रंजननाथाय नमः ।
४ श्री अजिनन्दननाथाय नमः ।
५ श्री मुमतिनाथाय नमः ।
६ श्री पद्मप्रज्ञेय नमः ।
७ श्री सुपार्श्वनाथाय नमः ।
८ श्री चक्षप्रज्ञेय नमः ।

१ श्री पद्मनाभाय नमः ।
२ श्री सुदेवाय नमः ।

२१ श्री शुक्लपतिनाथाय नमः ।
२२ श्री गिवंहरनाथाय नमः ।

वर्तमान चोवीशी जिन नाम.

९ श्री मुनिध्विनाथाय नमः ।
१० श्री गीतद्वनाथाय नमः ।
११ श्री श्रेयामनाथाय नमः ।
१२ श्री वामुपुष्यनाथाय नमः ।
१३ श्री विमद्वनाथाय नमः ।
१४ श्री अनतनाथाय नमः ।
१५ श्री धर्मनाथाय नमः ।
१६ श्री शतिनाथाय नमः ।

अनागत चोवीशी जिन नाम.

१ श्री मुपार्श्वनाथाय नमः ।
४ श्री स्वयंप्रज्ञेय नमः ।

२३ श्री स्यन्दननाथाय नमः ।
२४ श्री सप्ततिनाथाय नमः ।

१७ श्री कुंयुनाथाय नमः ।
१८ श्री अरनाथाय नमः ।
१९ श्री महिद्वनाथाय नमः ।
२० श्री मुनिसुत्रतनाथाय नमः ।
२१ श्री नमिनाथाय नमः ।
२२ श्री नेमिनाथाय नमः ।
२३ श्री पार्श्वनाथाय नमः ।
२४ श्री महावीरस्वामिने नमः ।

५ श्री सर्वानुद्यतेय नमः ।
६ श्री देवद्युतनाथाय नमः ।

७ श्री उदयनाथाय नमः ।
 ८ श्री पेढाल्लनाथाय नमः ।
 ९ श्री पोट्टिल्लनाथाय नमः ।
 १० श्री शतकीर्तये नमः ।
 ११ श्री सुव्रतनाथाय नमः ।
 १२ श्री अममनाथाय नमः ।

१ श्री सीमंधरस्वामिने नमः ।
 २ श्री युगमन्यरस्वामिने नमः ।
 ३ श्री बाहुजिनाय नमः ।
 ४ श्री सुबाहुजिनाय नमः ।
 ५ श्री सुजातजिनाय नमः ।
 ६ श्री स्वयंप्रज्ञे नमः ।
 ७ श्री ऋपञ्जाननाय नमः ।

१३ श्री निष्कपायनाथाय नमः ।
 १४ श्री निष्पुट्टाकनाथाय नमः ।
 १५ श्री निर्ममनाथाय नमः ।
 १६ श्री चित्रगुप्ताय नमः ।
 १७ श्री समाधिनाथाय नमः ।
 १८ श्री संवरनाथाय नमः ।

विहरमान वीक्ष जिन नाम.

८ श्री इतन्तवीर्याय नमः ।
 ९ श्री सुरप्रज्ञाय नमः ।
 १० श्री विशालनाथाय नमः ।
 ११ श्री वज्रधराय नमः ।
 १२ श्री चञ्जानजिनाय नमः ।
 १३ श्री चन्द्रबाह्वे नमः ।
 १४ श्री भुजंगनाथाय नमः ।

१९ श्री यशोधरनाथाय नमः ।
 २० श्री विजयनाथाय नमः ।
 २१ श्री मल्लनाथाय नमः ।
 २२ श्री देवनाथाय नमः ।
 २३ श्री अनन्तवीर्यनाथाय नमः ।
 २४ श्री नञ्जकुट्टनाथाय नमः ।

१५ श्री ईश्वरनाथाय नमः ।
 १६ श्री नेमिप्रज्ञे नमः ।
 १७ श्री वीरसेननाथाय नमः ।
 १८ श्री महाजज्ञाय नमः ।
 १९ श्री देवजसाजिनाय नमः ।
 २० श्री अजितवीर्याय नमः ।

श्री शाश्वत चार जिन नाम.

१ श्री ऋषभाननजिनाय नमः । २ श्री चन्द्राननजिनाय नमः । ३ श्री वर्धमानजिनाय नमः । ४ श्री वारिषेणजिनाय नमः ।

११३ जिनगुणसंपत्ति तप. (नं. ब.)

आ तपमां नेवुं उपवास लुटक लुटक करवाना ठे. ते आ प्रमाणे—तीर्थकर नाम कर्मना वीश, तीर्थकरना सहज अ-
तशय चार, कर्मक्षयशी धयेद्वता अतिशय अगीयार, देवकृत अतिशय ओगणीश, च्यवनादिक कट्याणुक पांच, तथा सिद्धना
गुण एकत्रीश. आटडा गुण आश्री एक एक उपवास करतां नेवुं उपवासे आ तप पूर्ण थाय ठे. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी
नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे वार वार करवा.

११४ जिन जनक तप. (जै. प्र.)

आ तपमां निरंतर वत्रीश आंधिद करवां. उजगणे जिनपूजा, गुरुभक्ति, संघभक्ति विगेरे करवुं. “ नमो अरिहंताणं ”
पदनी नवकारवाळी दीश गणवी. साथीया विगेरे वार वार करवा.

११५ तेर काळीयानो तप (पं.)

प्रथम एक अहम करी पारणे लापसीनु एकासणुं कावुं. ठाम चौवीहार करवो. वीजा अहमने पारणे घळंना रोटडावुं

एकासणु, त्रीजा अष्टमने पारणें दूध चोखानी खीरनुं एकासणुं, चोथे मान मूकी परघरें जइ एकासणुं करवुं. पांचमे पारके घेर जइ ते कहे के पारणुं करो तो पारणुं करवुं. ठेठे वे वाटका एकपा घी तथा एकमां पाणी जरी ढांक्वा. पडी अजाण्या माणस पोसे उघमावया. घीनो उघने तो एकासणुं अने पाणीनो उघने तो आविन्न करवु. सातमा अष्टमने पारणे ठ घर वीजाना अने एरु घर पोतानुं एम सात घरमांधी कोइ पण ठेकाणे पारणुं कावु. आठमे पारणे चंदनाळांनो जेम अडदना वाकळानुं मुनिने दान करी पोते पारणुं तेनुंज कावुं. नवमे पारणे रोटडो अथवा पूगीनुं जुंगळुंमळी खावुं. दशमे सुखनी मळे ते खावी. (पण उनी रसोइ खात्री न्हों). अग्यारमे द्राक्ष, खरेक विगेरे मेरो खावो? (अन्नद्वय मेरो खावो न्हों.) बारमे धोयेडो खान विगेरेनुं पाणी पीवुं. तेरमे पारणे दहों खान खावुं. (वधा पारणां एकासणांनान जाणवा.) आ तपनु नाम ' बूटा अष्टम' पण कहेवाय ठे. कुत्र ? ३ अष्टम ने ? ३ पारणा मळी एइ दिवसे आ तप पूर्णे थाय ठे. साथीया निगेरे आव आठ करवा. गरणुं नीचे प्रमाणे वीश नवकारवाळीनुं गणवुं.

१ आलसकाठीयो निवारकाय	३ अवज्ञाकाठीयो निवारकाय	६ प्रमादकाठीयो निवा०
सिध्दाय नमः ।	सिध्दाय नमः	७ कृपणकाठीयो निवा०
२ मोहकाठीओ निवारकाय सिध्दाय	४ मानकाठीयो निवा०	८ नयकाठीयो निवा०
नमः ।	५ क्रोधकाठीयो निवा०	९ शोककाठीयो निवा०

१ परघर पटले पोताना सक्धीनुज जाणवु पण जेने तेने त्या न समजु, २ फाल्गुन मान पळो द्राक्षदि मेरो अमृत्य ठे माटे तेरा चला मा अष्टमने पारंगे आविल करे तो पण चाले,

१० अज्ञानकाठीयो निवा०

११ व्याक्षेपकाठीयो निवा०

१२ कुतूहलकाठीयो निवा०

१३ विषयकाठीयो निवा०

अथवा नीचे प्रमाणे गणवुं.

१ उं ह्रीं धम्मोज्जमियाण नमः

२ उं ह्रीं विजयरागाणं नमः

३ " विनयगारीणं नमः

४ " मदवगुणसंपन्नाणं नमः

५ " खीतिगुणसंपन्नाणं नमः

६ " अप्पमत्तचारिणं नमः

७ " दानञ्जळीसंपन्नाणं नमः

आ प्रमाणे गणी न शके तो " नमः सिद्धाणं " ए पदनी नवकारवाली वीझ गणवो. चीजो रीते तेरकाठोयाना तेर अहम आंविज्जना पारणावाला पण कराये ठे.

११६ देवद्व इंफा तप. (विधि प्रपा.)

आ तपमा बेसणा पाच, एकासणा सात, नीहो नव, आविज्ज पांच, उयवास एक ए प्रमाणे सतावीस दिवसे तप पूर्ण थाय ठे. " नमो अरिहंताणं " पदनी २० नवकारवाली गणवो. साधिया जिंतेरे वार वार करा.

११७ द्वादशांगी तप. (जै. प्र. नं. व.)

आ तपमां शुमद्वपदनी बारस वार यास सुयो करवो. एकासणादिक तप करवो. उयापन ज्ञानपंचमीनी जेम कावुं.

“ दुवाढसंगीणं नमः ” ए पदनुं गरणुं वीञ्च नवकारवालीनु गणुं, साधीया विगेरे चार चार करवा.

११८ नव निधान तप. (ला. वि. प्र.)

आ तप शुक्लपद्मनी नव नवमीने दिवसे उपवास करवाथी पूर्ण आय ठे. गरणुं नीचे प्रमाणे.

श्री नैसर्गनिधानाय नमः	श्री सर्वरक्तनिधानाय नमः	श्री महाकालनिधानाय नमः
श्री पांशुकनिधानाय नमः	श्री महापद्मनिधानाय नमः	श्री माणवनिधानाय नमः
श्री पिंगलनिधानाय नमः	श्री कालनिधानाय नमः	श्री शंखकनिधानाय नमः

आ तपथी निधाननी प्राप्ति आय ठे. साधीया विगेरे नव नव करवा. उद्यापने प्रभुने नव अंगे तिलक चमाववा.

११९ मोटा दश पञ्चख्खाण. (पं. त. विगेरे)

पद्मेले दिवसे तीवीहारो उपवास करवो. बीजे दिवसे एकासणुं. बीजे दिवसे एक चोखानुं आविल एटले एक चोखानो दाणो गळवो अने ठाम चोवीहार. चोथे दिवसे नोवी. पांचमे दिवसे एक कळ, ठाम चोवीहार. षष्ठे दिवसे एक अंगीं एकासणु एटले एक हाथ अने मोढा सिवाय बीजुं अंग हळानुं नही. ठाम चोवीहार करवो. सातमे दिवसे दत्तिनुं आंविळ, ठाम चोवीहार. आठमे दिवसे आविल तीवीहार. नवमे दिवसे परधरीशुं एकासणुं, ठाम चोवीहार. तथा दशमे दिवसे

खाखरीयु आंचिल एदळे मान खाखराज खावा, ठाण चौबीहार करवो. गरणुं साथीया विंगेरे नीचे प्रमाणे.—

	साण खण दोण नोण		साण खण दोण नोण
१ श्री समकितपारंगताय नमः	६७-६७-६७-२०	६ श्री स्वर्गनिधिनाथाय नमः	४९-४९-४९-२०
२ श्री अक्षयसमकिताय नमः	१७-१७-१७-२०	७ श्री गौतमद्विधनाथाय नमः	२८-२८-२८-२०
३ श्री समकितनिधिनाथाय नमः	८-८-८-२०	८ श्री अक्षयनिधिनाथाय नमः	९-९-९-२०
४ श्री केवलज्ञानिनाथाय नमः	२१-२१-२१-२०	९ श्री परव्रताय नमः	१३-१३-१३-२०
५ श्री एकत्वगताय नमः	३१-३१-३१-२०	१० श्री मुनिसुव्रताय नमः	१२-१२-१२-२०

उद्यापने मोदक १० प्रचु पोसे होकवा. ज्ञानपूना करवो. अने अष्टप्रकारी पूजा जणाउवी.

१२० नाना दश पञ्चखाण (पं. त. विंगेरे.)

आ तपमा प्रथम एक उपवास, बीजे दिवसे एकासणुं, बीजे दिवसे आंचिल, चौथे दिवसे एकासणु, पाचमे दिवसे नीवी, अठे दिवसे एक कवळ, सातमे दिवसे खीरनुं एकासणुं, आठमे दिवसे देठवा अथवा टोपरातु एकासणुं, नवमे दिवसे चरेनाणे एकासणु, तथा दशमे दिवसे उपवास, ए प्रमाणे दश दिवस कावुं. गरणु उद्यापन विंगेरे मोटा दश पञ्चखाण प्रमाणे कारवु. (जुओ नंवर १९)

૧૨૧ નવપદની ઓઠો (સિદ્ધચક્રારાધન તપ) (જૈ. પ્ર. વગેરે.)

આ તપ પ્રથમ આશો શુદી સાતમના દિવસથી આરંભને આશો શુદી પૂર્ણિમા પર્યંત નવ દિવસ સુગી તથા ચૈત્ર શુદી સાતમથી આરંભી ચૈત્ર શુદી પૂર્ણિમા સુગી નવ દિવસ આંવિદ્ય કરવાથી થાય છે. તેમા પ્રથમ દિવસે એકદ્વા ચોલાનીજ વસ્તુ, બીજે દિવસે કેવલ ઘડંની, ત્રીજે કેવલ ચણની, ચોથે મગની, પાંચમે અરુદની, અને ઠંઠે, સાતમે, આઠમે, તથા નવમે દિવસે કેવલ ચોલાની વસ્તુઓ લાઈને આંગેલ કરવા જોડે. એમ નવની શરૂં તેો સામાન્ય રીતે આંગેલ કરવાં. એ રીતે સાતના ચાર વર્ગ પર્યંત કરવાથી એકાશી આંવિદ્ય થાય છે. અને આ તપ પૂર્ણ થાય છે. તથા નવે દિવસોએ વ્રત્તચર્ય પાલ્લવું. હમેશા સાંજ સવાર પ્રતિક્રમણ કરવું, ત્રણ ટંક દેવ વાંદવા, પન્નિદેહણ કરવો, એક એક દિવસે એક એક પદનો ક્રિયા કરવી. જે પદના જેટલા ગુણ હોય તેટલા સાધીયા કરવા, સ્વાસમણ દેવાં, કાનસગ કરવો, તે તે પદના ગુણની જાવના જાવવી, કોર્તન કરવું. હંમેશાં સ્નાન પૂર્વક અષ્ટમકારી પૂજા કરની. ગરુણું વિગેરે નીચે પ્રમાણે.

સાં સ્વપ્ન દ્વોપ નોપ

સાં સ્વપ્ન દ્વોપ નોપ

૧ હૈં હ્રીં નમો અરિહંતાણં

૪ હૈં હ્રીં નમો ભવજ્ઞાયાણં

૨૫-૨૫-૨૬-૨૦

૨ ” નમો સિદ્ધાણ

૫-૫-૮-૨૦

૫ ” નમો લોપ સંઘસાહુણં

૨૭-૨૭-૨૭-૨૦

૩ ” નમો આયરિયાણં

૩૬-૩૬-૩૬-૨૦

૬ ” નમો નાણસ

૫-૫-૫-૫-૨૦

७ " नमो दंसणस्स
८ " नमो चारित्तस्स

६७-६७-६७-२०
१७-१७-१७-२०

ए " नमो तपस्स

१२-१२-१२-२०

नन पदना खमायमाण नीचे पमाणे आपवां.

१ इच्छामि समाराणो वदिजं जायणिज्जाए निसीहिआए मत्थएण वदामि । उं ह्रीं नमो अरिहंगणं । आ प्रमाणे प्रथम पदे वार गुणं शोभित, मयजागे विराजमान, उज्जल वर्ण संहित एता श्री अरिहत ज्ञापनने मारी तिराळ वंदना होजो.

२ इच्छामि खमाण । उं ह्रीं नमो सिद्धाणं । ए नोजे पदे आउ गुणे शोभित, पूर्वे दिशाए विराजमान, रक्तवर्ण सहित एता श्री सिद्ध जगवंतने मारी तिराळ वंदना होजो.

३ इच्छामि । उं ह्रीं नमो आयसियाणं । ए श्रीजे पदे उग्रीग गुणे शोभित, दक्षिण दिशाए विराजमान, पीत वर्ण सहित एता श्री आचार्य जगदानने मारी तिराळ वंदना होजो.

४ इच्छामि । उं ह्रीं नमो उवज्झयाणं । ए चोये पदे पचीर गुणे शोभित, पश्चिम दिशाए विराजमान, नीलवर्ण सहित एता श्री उपाध्यायजीने मारी तिराळ वंदना होजो.

५ इच्छामि । उं ह्रीं नमो लोए सज्जसाहुणं । ए पाचमे पदे सत्तामीन गुणे शोभित, उत्तर दिशाए विराजमान, कुणवर्ण सहित एता सर्व साधुने मारी तिराळ वंदना होजो.

६ इच्छामि० । ॐ ह्रीं नमो नाणस्स । ए ठहे पदे एकावन जेदे शोजित, अग्नि खुणे विराजमान, भेतवर्ण सहित एवा श्रीज्ञानपदने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

७ इच्छामि० । ॐ ह्रीं नमो दंसणस्स । ए रातेमे पदे समसठ बोद्धे शोजित, नैर्ऋत खुणे विराजमान, भेतवर्ण सहित एवा श्री दर्शनपदने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

८ इच्छामि० । ॐ ह्रीं नमो चरित्तस्स । ए आठमे पदे सतरजेदे शोजित, वायु खुणे विराजमान, भेतवर्ण सहित एवा श्री चारित्रपदने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

९ इच्छामि० । ॐ ह्रीं नमो तवस्स । ए नवमे पदे वार जेदे शोजित, ईशान खुणे विराजमान, भेतवर्ण सहित एवा श्री तप पदने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

आ रीते नव दिवस पर्यंत विधि करवो. आ संक्षेपशी विधि कह्यो ठे, सविस्तर विधि सुविहितगुरुद्वारा जाणवो तथा नव पदनी ओळीनी युक्त्यो जाणवो.

(खमामसण देता बोलवाना दुहा.)

परम पंच परमेष्ठि मां, परमेश्वर जगवान । चार निक्षेपे ध्याइए, नमो नमो जिन ज्ञाण ॥ १ ॥

अष्ट कर्म मल दूय करी, जेये सिद्ध नमो तास । ज्ञावामय औपध समी, अमृत दृष्टि जास ॥ २ ॥

ठत्रीश ठलीशी गुणें, युग प्रधान मुनींद्र । जिनमत परमत जाणता, नमो नमो ते सुरीन्द्र ॥ ३ ॥
 बोध सद्धम विणु जीवने, न होय तत्त्व प्रतीत । नणे चाणावे सूत्रने, जय जय पाठक गीत ॥ ४ ॥
 स्याद्वाद गुण परिणम्यो, रमता समता संग । साधे शुद्धानंदता, नमो साधु शुच रंग ॥ ५ ॥
 लोकाढोका नाव जे, केवढी जापित जेह । सत्य करी अवधारतो, नमो नमो दर्शन तेह ॥ ६ ॥
 अध्यातम ज्ञाने करी, विघटे भव भ्रम चीति । सत्य धर्म ते ज्ञान ठे, नमो नमो ज्ञाननी रीति ॥ ७ ॥
 रत्नत्रयी विणु साधना, निष्कळ कढी सदीव । नावरयणतुं निधान ठे, जय जय संयम जीव ॥ ८ ॥
 कर्म खपावे चीकणां, जाव मगल तप जा । पचास द्विब्ध उपजे, जय जय तप गुण साण ॥ ९ ॥

१२२ नव ब्रह्मचर्य गुप्ति तप. (न. क.)

आ तपसां एक एक गुप्तिने आश्रीने एक एक एकासणुं नव नव कवळनुं करवुं. एट्टे नव दिवसे आ तप पुरो याय
 अने तेमां कवळ संख्या एकाशी याय. सार्थीया विगेरे नव नव करवा. मरणुं—“ नमो नववंचनेरगुप्तिधराणं ” ए पदनुं बीश
 नवकारवाळी प्रमाण गणवुं.

ठयापने साधु साध्वीने तथा ब्रह्मचारी भावक आश्रिताने वस्त्रदान देवुं.

૧૨૩ નિગોદઆયુક્ત્ય તપ. (જૈ. સિં.)

પ્રથમ એક ઉપવાસ ઉપર એકાસણું, પઢી વે ઉપવાસ ઉપર એકાસણું, પઢી ત્રણ ઉપવાસ ઉપર એકાસણું, પઢી વે ઉપવાસ ઉપર એકાસણું, પઢી એક ઉપવાસ ઉપર એકાસણું-એય ચૌદ દિવસે તપ પૂર્ણ કરવો. ઉઘાપને ચૌદ મોદક હોકવા, આ તપનુ ફલ નિગોદના આયુષ્યનો ક્રય થાય તે હે. “ નમો અરિહંતાણં ” એ પદની વીંશ નોકારવાળી ગણવી. સાથીયા વિગેરે ચાર વાર કરવા.

બીજો વિધિ. (રં. વિ.)

પ્રથમ એક ઉપવાસ પઢી એકાસણું, પઢી વે ઉપવાસ એક એકાસણું, પઢી ૩ ઉપવાસ એક એકાસણું, પઢી ૪ ઉપવાસ એક એકાસણું, પઢી ૫ ઉપવાસ ને એક એકાસણું, પઢી ૪ ઉપવાસ ને એકાસણું, પઢી ૩ ઉપવાસ ને એકાસણું, પઢી ૨ ઉપવાસ ને એકાસણું, પઢી ૧ ઉપવાસ ને એકાસણું-એ પ્રમાણે કુલ ૩૪ દિવસ (૨૫ ઉપવાસને ૯ એકાસણા) કરવાથી પણ એ તપ થાય હે. વાકીનો વિધિ ઉપર પ્રમાણે જાણવો. ઉઘાપને ૩૪ મોદક વિગેરે પ્રજુ પાસે હોકવા.

૧૨૪ નિજિગોષ્ઠ તપ.

(નં. આ વિગેરે. ત્રિ. પ્ર.)

આ તપમાં એક ઉપવાસ ઉપર એક આંવિદ્ન-એ પ્રમાણે આઠ ઉપવાસ અને આઠ આંવિદ્ન વ્રમે એટલે સોઠ દિવસે આ

તપ પૂર્ણ થાય છે. હથાપનમાં સોઠ મોદક, ફઠ વિગેરે દેવ પાસે ઢોકયા. (નીરુજ શિલ્લ અથવા નીરુજ સિંહ તપ કૃષ્ણ પક્ષેજ થાય છે. તેમાં મુલ્યત્વે ગ્ધાન સાબુ સાધ્વીની ત્રૈયાવચ્ચ કામ્યાની છે. તેમજ તે તપ પંદર દિવસે પૂર્ણ થાય છે. જુઓ તપ નંબર ૬૩) “ નમો અરિહંતાણં ” પદની નવકારવાળો વીણ ગણવો. સાધોયા વિગેરે ચાર ચાર કરવા.

૧૨૫ પદકની તપ (જૈ. પ્ર. જૈ. સિં.)

પ્રથમ એક હપવાસ કરીને પારણું, પછી વે હપવાસ કરીને પારણું, પછી એક હપવાસ કરીને પારણું, એ પ્રથમ ઓઢી થઈ. પછી એક હપવાસ હપર પારણું, વે હપવાસ હપર પારણું, એક હપવાસ હપર પારણું, પછી એક હપવાસ હપર પારણું, વે હપવાસ હપર પારણું, ત્રણ હપવાસ હપર પારણું, વે હપવાસ હપર પારણું, એક હપવાસ હપર પારણું એ ત્રીજી ઓઢી થઈ. પછી એક હપવાસ ને પારણું, વે હપવાસ ને પારણું, ત્રણ હપવાસ ને પારણું, ચાર હપવાસ ને પારણું, ત્રણ હપવાસ ને પારણું, વે હપવાસ ને પારણું, એ ચોથી ઓઢી થઈ. કુલ ૩૩ હપવાસ ને ૧૭ પારણા મઢી ૫૧ દિવસ થાય. હથાપનમાં તપની સંખ્યા જેટલા (૩૩) મોતી તથા પ્રવાલ દેવને ચઢાવવા. પૂજા વિગેરે યથાશક્તિ કરવું. “ નમો સિધ્ધાણં ” એ પદની નોકારવાળી વીણ ગણવો. સાધોયા વિગેરે આઠ આઠ કરવા.

૧૨૬ દારિદ્ર્યહરણ તપ. (વિ. પ્ર.)

આ તપ પૂર્ણિમાથી શરૂ કરવાનો છે. પ્રથમ દિને હપવાસ, ત્રીજે દિવસે એકાસણું, ત્રીજે દિવસે નોત્રો, ચોથે દિવસે

આંવિલ્લ, પાંચમે દિવસે ચંસણું, ૬ પ્રમાણે એક ઓઢી થડ. વીજી ઓઢી પણ એજ પ્રમાણે કરવી. કુલ દશ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. પારણે સાધુને દાન આપવું. હઘ્યાપને દાન પૂજા કરવી. “ નમો નાણસ્સ ” પદની નોકારવાઢી વીજ ગણવી. સાથીયા વિગેરે ૫૧ કરવા.

૧૨૭ પંચામૃત તપ. (વિ. પ્ર.)

આ તપમાં પાંચ અષ્ઠમ ઢ માસમાં કરવાના છે. તેમાં પહેલા અષ્ઠમને પારણે સાધુને વહોરાવીને શ્રીલંકા ખાવો. વીજા અષ્ઠમને પારણે સીરો લાવો. ત્રીજા અષ્ઠમને પારણે લાપસી, ચોથા અષ્ઠમને પારણે લાનુ તથા પાંચમા અષ્ઠમને પારણે સ્ત્રી લાવવી. દરેક પારણે સાધુને વહોરાવીને પઢી પારણુ કરવું. “ નમો આરિહંતાણં ” પદની નવકારવાઢી ૨૦ ગણવી. સાધિયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૧૨૮ પાંચ ઢટ્ટ તપ. (પં. ત.)

પ્રથમ ઢટ્ટ કરીને પારણે છૂત, સાકર અને ઘડંબો આદો (ચુરમું અથવા શીરો), વીજા ઢટ્ટને પારણે દૂધ ચોલા ને સાકર, ત્રીજા ઢટ્ટને પારણે જોઢી પાત્રા સાધુ સાધ્વીને વહોરાવીને ઝર્યે જાણે ફકાસણ. ચોથા ઢટ્ટને પારણે મૂર્ઢો રહિત સ્વાદ કર્યો વિના ફકાસણું. પાંચમા ઢટ્ટને પારણે પાણીનો ઢોદો જરીને વીજા વે ત્રણ ઘેર જવું. જો કોઈ જમવાનું ન કહે તો તે દિવસે ડપવાસ કરવો. આ તપ પાંચ ઢટ્ટ તથા પાંચ પારણાગ્રહે એઢે પંદર દિવસે પૂરો થાય છે. હઘ્યાપને સ્વામી જાફઢાને

जमानीने श्रीफल आपर्वा. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नोकारवाळी वीश गणवी, साथीया विगेरे थार बार करावा.

१२ए पंचमहाव्रत तप (रा, वि.)

आ तपमां प्रत्येक महान्तने आश्रीने एक एक उपवास तथा एक एक वेसाणुं करवुं. एम पाच उपवास एकांतर वेसाणा पाखावाळा करवाथी दश दिवसे तप पूर्ण थाय ठे. “ नमो दोण सन्वसाहूणं ” पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. सा-

थीया विगेरे सतावीश करावा.

१३० पार्श्वजिन गणधर तप. (प्रचलित).

आ तपमां दगोदाग दश ठछ करावा. ठछने पारणे वेसाणुं करवुं. साथीया विगेरे दश दश करावा. गरणुं नीचे प्रमाणे—

आ तपमां दगोदाग दश ठछ करावा. ४ श्री ब्रह्मचारि गणधराय नमः । ७ श्री वीरनङ्गगणधराय नमः ।

१ श्री शुभगणधराय नमः ।

२ श्री अर्यघोषगणधराय नमः । ५ श्री सोमगणधराय नमः । ८ श्री अमर्यापि (जय) गणधराय नमः ।

३ श्री त्रिशिष्टगणधराय नमः । ६ श्री धरगणधराय नमः । १० श्री महागुणि (विजय) गणधराय नमः ।

उद्यापनमां श्रीगणधर देवनी पूजा करवी ने तेने अंगीयां विगेरे १० चमाववा. गणधरनी प्रतिमाने अजाने कोइ पण म्छनी प्रतिमाने चढाववा.

૧૩૧ પોષ દશમો તપ. (પં. ત. વિગેરે).

આ તપ પોષ દશમી પૃથક્કે ગુજરાતો માગશર ૨૬ દશમના દિવસને અનુસરીને થાય છે. તેમાં પ્રથમ નવમીને દિવસે સાકરના પાણીનું એકાસણું કરવું ને ઠાપ ચોવીહાર કરવો, દશમીને દિવસે એકાસણું કરી ઠાપ ચોવીહાર કરવો, તથા અગ્રીયારશને દિવસે તેવિહારું કરવું. એકાસણું કરીને ત્રિવિધ આહારનું પચ્છલાણ કરવું. ત્રણે દિવસ બ્રહ્મચર્ય પાલનું. વશે વચત પ્રતિક્રમણ કરવું. ચિનમંદિરમાં જહ્ અષ્ટ પ્રકારી અથવા સત્તર પ્રકારી પૂજા ત્રણાવવી. સ્નાત્ર મહેત્તસવ કરવો. નર અંગે આનંદર પૂર્વક જગવતની પૂજા કરવો. ગુરુ પાસે આવો સિદ્ધાંતનું શ્રદ્ધા કરવું. આ પ્રમાણે દશ વર્ષ સુધી કરવું. વઢી તપને દિવસે (માગશર વદિ ૧૦ મે) પૌષ્ય કરવો. આ પ્રમાણે જે તપ કરે છે તેનો મનકામના સિદ્ધ થાય છે. આ ભોક્ષમાં ધનધાન્યાદિક પામે, પરલોકમાં હંદ્રાદિક પદ પામે, અંગે ઠેવટ મોક્ષમદ પામે. “ શ્રી પાર્વતાથર્હિતે નમઃ ” એ પદનું ગરણું વીશ નોકારવાઢી પ્રમાણ ગણવું. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

હથાપને દશ પુંઠા, દશ રૂમાલ (પુસ્તક વાંચના), દશ નવકારવાઢી, દશ નીઅમણિ, દશ ચંડવા, સોનું રુપું કાંઈ, પીતલ એ ચાર ધાતુઓની દશ દશ પ્રતિમા અને જ્ઞાન દર્શન ને ચાત્રિના ઉપકરણો દશ દશ કરાવવા. વાકી વિધિ ગુરુગમથી જાણવો.

१३२ बीजनो तप (पं. त.)

आ तप कार्तिक शुदी बीजथी शरु करवानो ठे. नेमां दरेक मासनी शुदी बीजे चोविहार उभास करवो. ए रीते बाबीश मास सुधी अथवा उत्कृष्ट बाबीश वरस सुधी आ तप करवो. सवार सांज वने वखत प्रतिक्रमण, प्रतिहेखना, त्रिकाल देववंदन विंगेरे करवुं उद्यापन शक्ति प्रमाणे करवुं. बाबीश बाबीश वस्तुओ कान पासो दोकवी. गरणुं विंगेरे नीचे प्रमाणे समजवुं.

सा०	ख०	हो०	नो०	अथवा	सा०	ख०	हो०	नो०
१ नंदिसूत्राय नमः ।	५१	५१	५०	१ ओषनिर्द्युक्तिस्त्राय नमः ।	१४	१४	१४	५०
२ अनुयोगद्वारसूत्राय नमः ।	६२	६२	५०	२ अनुयोगद्वारसूत्राय नमः ।	६२	६२	६२	५०

तपने दिवसे उपर प्रमाणे वने गरणां बीज बीज नोकरवाळीनः गरणां साधीया विंगेरे पण वने सूत्रना करवा.

१३३ मोटो रत्नोत्तर तप. (रा. वि.)

प्रथम एक अष्टम करीने पारवुं, पढी बीजो अष्टम करीने पारवुं, पढी बीजो अष्टम करीने पारवुं करवुं. पारणे नैसणुं करवुं. ए रीते अण अष्टम अने अण पारणावने आ तप थाय ठे. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नोकरवाडो बीज गणनी. साधीया विंगेरे बार बार करना.

१३४ रत्नरोहण तप. (जै. प्र. विंगेरे)

आ तप आशो शुदि पांचमने दिवसे शरु करवो. तेमां चार चार दिवसनी पांच ओळी ठे. तेमां प्रथम दिवसे एकासणुं, बीजे दिवसे नीवी, त्रीजे दिवसे आंविद, चोथे दिवसे उपवास. ए पहेली ओळी यइ. बीजी ओळीए नीवी, आंविद, उपवास, एकासणुं अनुक्रमे करवा. त्रीजी ओळीए अनुक्रमे आंविद, उपवास, एकासणुं, नीवी करवा. चोथी ओळीए उपवास, एकासणुं, नीवी, आंविद करवा. पांचवी ओळीए उपवास, एकासणुं, नीवी, आंविद करवा. आ रीते आ तप बीश दिवसे पुरो थाय. उद्यापने नवकारवाळी ए, स्थापनाचार्य ए, रत्नमय विंव ए कराववा. मोदक ३० ज्ञान पासो होऊवा. तपना दिवसेमां ब्रह्मचर्य सहित ज्ञान, दर्शन अने चारित्र्यनी आराधना करनी. पारणोने दिवसे गुरुनी अंग पूजा यथाशक्ति द्रव्य वने करवी. देवनी अष्ट प्रकारी पूजा करवी. आ तप त्रण वर्ष पर्यंत करवो. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नोकारवाळी बीश गणवी. साधीया विंगेरे वार वार करवा.

१३५ बृहत्संसार तारण तप. (जै. प्र. विंगेरे)

आ तपमा मथम एक अष्टम करी पारणे आंविद करवुं. पढो बीजो अष्टम करी आंविद करवुं. पढो त्रीजो अष्टम करी आंविद करवुं. ए रीते नव उपवास अने त्रण आंविद एम वार दिवसे आ तप पूर्ण थाय ठे. उद्यापने दूध चर्या तर-चाणा उपर रुपानी बेनी (बहाण) तगववी. बहाणमां रुपानाणुं, मोती, बिडुम जरवा. यथाशक्ति पूजा जणाववी. ज्ञान

पूजा करवी. देव वादवा. प्रतिक्रमण गिरे सर्व कायुं. गणुं विगरे वीज्ञ नोकारवाळीनुं गणुं.

१	केशिगणधराय नमः ।	११ ११ ११ २०	७ देवशुत आराधनाय नमः ।	८ ८ ८ २०
२	सूरिसिंहगणधराय नमः ।	११ ११ ११ २०	८ द्वायिक समक्रिताय नमः ।	ए ८ ८ २०
३	दर्शन आराधनाय नमः ।	६७ ६७ ६७ २०	ए सागरसेनाय नमः ।	८ ८ ८ २०
४	ज्ञान आराधनाय नमः ।	५१ ५१ ५१ २०	१० निम्नबोनाय नमः ।	८ ८ ८ २०
५	वासि आराधनाय नमः ।	१७ १७ १७ २०	११ महायज्ञाय नमः ।	८ ८ ८ २०
६	तप आराधनाय नमः ।	१२ १२ १२ २०	१२ सर्वानुचूताय नमः ।	८ ८ ८ २०

१३६ द्वाद्यु संसार तारण तप. (जै. प्र. विंगरे)

આ તપમાં પ્રથમ ત્રણ આંવિદ્ય ડગર ફક્ત ઉપવાસ, ફરી ત્રણ આંવિદ્ય ડગર ફક્ત ઉપવાસ, પછી ત્રીજી વાર ત્રણ આંવિદ્ય ડગર ફક્ત ઉપવાસ. એ રીતે નવ આંવિદ્ય અને ત્રણ ઉપવાસ એમ વાર દિવસ વહેને આ તપ પૂર્ણ થાય છે ત્રીજું સર્વ પૂર્વવત્ જુઓ નંબર ૧૩૫).

१३७ ऋषभदेव संवत्सर तप. (वर्षी तप) (प्रत नं व.)

आ तप काण (गुजराती) वद ए ने रोज शरु करी यथाशक्ति एकांतर उपवास करवा. तेमां कुछ उपवास ४००

કરવા. તે ત્રીજે વર્ષે અદ્વય તૃતીયાને દિવસે પૂર્ણ થાય. (તપ કરતાં વચમાં જે અદ્વય તૃતીયા આવે તે દિવસે સ્વાધ્યાય આવતો હોય તો ઉપવાસ કરવો.) તેજે દિવસે દેવગુરુની પૂજા પૂર્વક સંઘાતસદ્ધ કરી પારણું કરવું. “શ્રી ઋષભદેવનાથાય નમઃ” પદની નવકારવાલી વીંશ ગણવી. સાધીયા વિગેરે બાર બાર કરવા.

બીજી રોત—શ્રી કૃષ્ણદેવ સ્વામીના આસનમાં બેસી તપ ૩૬૦ ઉપવાસનો હે. તેથી તેને આશ્રીને ૩૬૦ ઉપવાસ એકાંતર પારણાવાળા કરવા. વીંડું સર્વે ઉપર પ્રમાણે.

હાલમાં આ તપ કરવાનો પ્રચાર આ પ્રમાણે છે.—ફાગણ વદ ૮ ને દિવસે ઉપવાસથી શરૂ કરી એકાંતરે પારણે વેસણું કરી તેર મહિના ને ૧૧ દિવસે પૃથ્વી અભાત્રીજેને દિવસે પારણું કરે છે. પારણે ૧૦૮ ઘન્ટા શેરમ્બીના રસના અથવા સાકરના પાણીના પીણે છે. (ઘડો રૂપાનો અતિશય નાનો વગર છે.)

આ નપ્પા બે દિવસ જોગા સ્વાધ્યાય ન આવવા જોઈએ, તથા વહનશનો સ્વાધ્યાય ન આવવો જોઈએ, તેમ જળા ચોમાસીના (૧૪-૧૫ ના) વહન કરવા જોઈએ, અને તેવડે વહનથી ઓઢે તપે પારણું ન કરવું જોઈએ. પારણે શેરમ્બી રસ પીવાનો છે. તે પણ તાજો જ હોય તો પીવાય, કારણ કે તે પહેલે પડી શેરમ્બીનો રસ બહુ પ્રવચન સારોબ્ધારમાં પ્રવહન કર્યો છે. તેવા રસના અન્નાને સાકરના પાણીથી પણ ચાંચે છે.

१३८ उमासी तप. (जै. प्र. विगेरे.)

श्री महावीर स्वामीना शासनपां उत्कृष्ट ठ मासी (उपवास १८० नो) तप ठे. तेथो तेने आश्रीने एकमो एंओ उ-
पवास एकांतर पारणावाळा करवा उद्यापने १८० वाहु, फळ विगेरे प्रभु पासे होकवां. “श्री महावीर स्वामितायाय नमः”
ए पदचुं गरणुं नवकारवाळी चीशनुं गणवुं. साथोया विगेरे वार वार करावा.

एकांतरा उपवास ठ मास सुथी करावा. तेमां चउदशे खवाय नहों. चोपासिनो ठठ कावो. शरु करतां ठठ तेमज पारणुं
पण ठठे थाय ठे. (आ उमासी तपमां उपवास ९० थाय ठे.)

१३९ शत्रुंजय मोदक तप. (जै. प्र. विगेरे)

आ तपमां पहेजे दिवसे पुरीमठ, वोजे दिवस एकासणुं, वोजे दिवसे नोमी, वोजे दिवसे आविज्ञ, पांचमे दिवसे
उपवास करवो. उद्यापने पाच माणाना मोदक तथा पाच रूमीया देव आगळ होकवा. ज्ञाननो पूजा रूपानाणायो करावो. “श्री
शत्रुंजयतीर्थाय नमः” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणमी. साथोया विगेरे एकवीश करावा.

१४० शत्रुंजय ठठ अठम तप. (पं. त. विगेरे)

आ तपमां पहेळो तथा ठेळो अठम करवो. अने वचे सात ठठ करावा. ए रीते वीश उपवास तथा नव पारणा मळी

१ वा १८० उपवास पारणावाळा शक्तिने अभाव कजा छे, नही तो आशरे ३०० कर्ष अंजु दिक्षीपतिना दिमानता फदवा (चाता) ए जागठ १८० उपवास
पादशाह समझ करेल छे एवो रेस छे

२ए दिवसे तप पूर्ण थाय ठे. साथीया विगेरे ५? - ५? करवा नवकारवाळी वोश नीचे प्रमाणे गणवी.

अहमे १ श्री पुंमरीकगणधराय नमः ।
 ठेठे २ श्री कृष्णदेव सर्वज्ञाय नमः ।
 " ३ श्री विमलगणधराय नमः ।
 " ४ श्री सिद्धदेवाय नमः ।

ठेठे ५ श्री हरिगणधराय नमः ।
 " ६ श्री बाहुवलिनाथाय नमः ।
 " ७ श्री सहस्रादिगणधराय नमः ।
 " ८ श्री सहस्रकमलाय नमः ।
 अहमे ९ श्री कोमलगणधराय नमः ।

अथवा नीचे प्रमाणे.

बने अहमे १ श्री सिद्धादि शत्रुंजय सिद्धगिरिवाय नमः । ठेठे
 ठेठे २ श्री आदीश्वर परमेश्वरे नमः ।
 " ३ श्री आदीश्वर अर्हते नमः ।
 " ४ श्री आदीश्वर नाथाय नमः ।

५ श्री आदीश्वर सर्वज्ञाय नमः ।
 ६ श्री आदीश्वर पारंगताय नमः ।
 ७ श्री शत्रुंजय सिद्धक्षेत्र पुंमरीकाय नमः ।
 ८ श्री सिद्धक्षेत्र पुंमरीक विमलगिरये नमः ।

अथवा " श्री शत्रुंजयपर्वताय नमः " ए गरुणं ह्रमेशां गणवुं.

एकवींश स्वमासमण नीचे प्रमाणे आपवा—

१ श्री शार्ङ्गजय पर्वताय नमः ।	८ श्री पर्वताय नमः ।	१५ श्री महापद्माय नमः ।
२ श्री पुंढरीक पर्वताय नमः ।	९ श्री पर्वतज्ञाय नमः ।	१६ श्री पृथ्वीपीठाय नमः ।
३ श्री सिद्धद्वेज पर्वताय नमः ।	१० श्री महातीर्थाय नमः ।	१७ श्री सुचन्द्रगिरि पर्वताय नमः ।
४ श्री विमलाचलाय नमः ।	११ श्री सारस्वताय नमः ।	१८ श्री कैलाशगिरि पर्वताय नमः ।
५ श्री सुरगिरये नमः ।	१२ श्री दृढशक्ति पर्वताय नमः ।	१९ श्री पातालमूलाय नमः ।
६ श्री महागिरये नमः ।	१३ श्री मुक्तिनिदायाय नमः ।	२० श्री अकर्मकाय नमः ।
७ श्री पुण्यराशये नमः ।	१४ श्री पुष्पदंताय नमः ।	२१ श्री सर्वकामपूण्याय नमः ।

उद्यापनमां नवाणु प्रकारी पूजा चणाववी. यथाशक्ति ज्ञानपूजा तथा प्रभावनादि करवुं.

१४१ मेरु त्रयोदशी तप. [पं. त. विगेरे]

आ तपनो गुजराती मास प्रमाणे पौष वद तेरसने दिवसे आरंज करायढे. ते दिवसे श्री कृष्णदेन स्वामीहुं निर्वाण वड्याणक थयुं ठे. तेथी ए दिवसनुं माहात्म्य धणुं मोडु ठे. ते दिवसे चणविहार उपवास करवो (शक्ति न होय तो तिविहार करवो). रत्नना पांच मेरु करवा. तेमां चार दिशाए चार नाना मेरु करवा. रत्नना न वने तो घीना करवा. तेनी पामे चार

दिशाए चार नंदावर्त करवा, दीप, धूप प्रमुख घणा गकारनी पूजा करी. एरीते तेर महिनानी अथवा तेर वरसनी तयो-
दशी करवी. “ श्री ऋषचेदेव पारंगताय नमः ” ए पदतुं गरणुं नवकारवाळी वीशतुं गणवुं. आरीते महिने महिने करवाथी
सर्व कर्मनो क्षय थाय ठे. आ जव तथा परजवने विषे सुख संपदा पावे ठे. ते तपने दिवसे पौषम करवो. पारणाने दिवसे
गुरुने प्रतिज्ञाची-अतिथिसंविताग करी पारणुं करवुं. साथीया विंगेर वार वार करवा.

१४२ शिवकुमारनो वेन्नो [ठठ] तप [जै. प्र. जै. सि.]

आ तपमां वार ठठ लगोलग आंघिझना पारणावाळा करवा. लागठ न थइ शकें तो छुटक करवा. उद्यापनमा
वार वार मोदक, फळ, रुपानाणुं विंगेर, देव पासे ठोकवा. ज्ञाननी पूजा तथा गुरुनी जक्ति करवी. “ नमो अरिहंताणं ”
पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विंगेर वार वार करवा.

१४३ षट्काय तप [र. वि.]

आ तपमां लागठ ठ उपवास करवा. उद्यापनमां शक्ति प्रमाणे जीवदगमां जव्य वापरवुं. गरणुं “ नमो अरि-
हंताणं ” पदतुं नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं. साथीया विंगेर वार वार करवा.

१४४ सात सौख्य आठमोक्ष तप. [जै. प्र.]

आ तपमां सात एकासणा करी उपर एक उवास करवो. उद्यापनमां सात मोदक तथा आठमो चारगणो मोदो

मोदक देव पासे ढोकवो. सोळ जातिनां पक्रान्न तथा फळ विंगेरे ढोक्या. झान पूजा करवी. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नवकारवाळी बीश गणवी. साथीया विंगेरे बार बार करवा.

१४५ सिद्धि तप. [पं. त. जा.]

आ तपमां प्रथम एक उपवास करी पारणुं, पडी वे उपवास उपर पारणुं, पडी त्रण उपवास उपर पारणुं, पडी चार उपवास उपर पारणुं, एम चक्रता चक्रता आठ उपवास उपर पारणुं करवुं. पारणे वेसणुं करवुं. उद्यापने यथाशक्ति पूजा मजावना करवी. गरणुं नीचे प्रमाणे बीश नवकारवाळीनु गणवुं. साथीया विंगेरे आठ आठ करवा.

१ श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिद्धाय नमः ।

२ श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सि ।

३ श्री अव्याबाध गुणसयु ।

४ श्री अनन्तचारित्र गुणसंयु ।

५ श्री अक्षयस्थिति गुणसं ।

६ श्री अरूपिनिर्जनगुणसं ।

७ श्री अगुरुलघुगुणसं ।

८ श्री अनन्तवीर्यगुणसं ।

१४६ सिंहासन तप [पं. त. डा.]

आ तपमां पांच उपवास उपर पारणुं करवुं. एरीने चारवार पांच पांच उपवास करवा. तेमां बीश उपवास कुल याच ठे. उद्यापन यथाशक्ति करवुं. गरणुं “ नमो सिद्धाणं ” पदनुं बीश नवकारवाळीनुं गणवुं. साथीया विंगेरे पांच पांच करवा. (आ तप समवसरण तप पूरो थये करवानी प्रवृत्ति ठे)

દિશાએ ચાર નંદાવર્તે કરવા, દીપ, ચૂપ મુખ ઘણા પ્રકારનો પૂજા કરી. એ રીતે તેમ મહિતાની અગ્રથા તેમ મગ્ગની નામે

૧૪૭ સૌનાગ્યસુંદર તપ. [જૈ. પ્ર. વિગેરે]

આ તપ એકાત્રા સોઠા ઉપવાસ કરવાથી અને પારણે આંવિલ કરવાથી ત્રીશ દિવસે પૂર્ણ થાય છે “ નમો અરિ-
હંતાણે ” પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા. ઉદ્યાપને જ્ઞાનની પૂજા નીતિ કરવી.

૧૪૮ સ્વર્ગકરંતક [સ્વર્ગદંત] તપ. [જૈ. પ્ર. વિગેરે]

આ તપમાં પ્રથમ વાર દેવલોકને આશ્રીને ચાર એકાસણાં કરવાં, પછી નવ ગ્રંથેયક આશ્રી નવ નીચો, પછી પાંચ
અનુત્તર વિમાન આશ્રી પાંચ આંવિલ, ઠેવટ એક ઉપવાસ-એ રીતે સતાવીશ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. “ નમો અરિહંતાણે ”
પદની વીશ નવકારવાળી ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૧૪૯ સ્વર્ગસ્વતિક તપ. (જૈ. પ્ર. વિગેરે)

પ્રથમ ચાર એકાસણાં ઉપર એક ઉપવાસ કરવો. ઉદ્યાપને પાંચ ધાન્યનો સ્વસ્તિક પુરવો. પાંચ ધાન્ય મળ મળ
જ્ઞાનની પાસે ઢોકવા. “ નમો નાણસ્સ ” પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે એકાચન કરવા.

૧૫૦ વાવન જિનાલય તપ (પં. ત. લા. જા.)

આ તપ નંદીશ્વર છીપના વાવન જિનાલયની આરાધના નિમિત્તનો છે. તેને વાવન અજવાળા તપ કહે છે તે સ્ત્રી
જાતિએ કરેલ અપવંશ છે.

आ तपमां अजवाळी तथा अंधारी आठम आने चौदशेने दिवसे उपवास करवा. ए रीते तेर महिने-५२ उप-
वासे तप पूर्ण करवो.

आ तप करता जो कोइ तिथि चूढी जवाय तो करेढो तप फरीषी शरु कचो पडेढे. उद्यापने ज्ञाननी पूजा नक्ति
तथा दर्शन नक्ति करवी. अथवा नंदीश्वर छीपनी पूजा नणाववी. गरणुं विंगेरे नीचे प्रमाणेः—

अंजवाळी आठमे—श्री चंद्राननस्वामि सर्वज्ञाय नमः अजवाळी चौदशे—श्री ऋष्यनाशन सर्वज्ञाय नमः

अंधारी आठमे—श्री वर्धमान स्वामि सर्वज्ञाय नमः अंधारी चौदशे—श्री वारिपेण स्वामि सर्वज्ञाय नमः

साथीया विंगेरे बार बार करवा.

१५१ अष्टमहासिद्धि तप. (ला.)

आ तपमां आठ लगोलग एकासणा करवा. अथवा एकांतरा आठ उपवास करवा. उद्यापने ज्ञान पूजा विंगेरे
यथाशक्ति करवुं. गरणुं नीचे प्रमाणेः—

१ अणिमा सिद्ध्ये नमः ।

४ गरिमा सिद्ध्ये नमः । अथवा काश्यावसायि

६ प्राक्राम्य सिद्ध्ये नमः ।

२ महिमा सिद्ध्ये नमः ।

सिद्ध्ये नमः ।

७ प्राप्ति सिद्ध्ये नमः ।

३ द्वाधिमा सिद्ध्ये नमः ।

५ वशिता सिद्ध्ये नमः ।

८ ईशिता सिद्ध्ये नमः ।

साथीया विंगेरे आठ आठ करवा.

१५२ रत्नसाळा तप. (ला.)

आ तप वावन दिवस करावो ठे. तेमां अनुक्रमे नीचे प्रमाणे तप करवो-? उपवास, २ एकासणुं, ३ एक धान्यनुं आंबिद, ४ एकद्वगणुं (एकासणुं), ५ परगरीनुं एकासणुं-गम चोवोहार, ६ उपवास, ७ लजळा धान्यनुं एकासणुं, ८ आंबिद, ९ एकद्वगणुं, १० एकासणुं, ११ उपवास, १२ एकासणुं (जे खावानी चीज होय ते सर्वे जिनेश्वर पासे मूकी पळी खावी), १३ उपवास, १४ एकासणुं (ते दिवसे जिनेश्वरनी अष्ट प्रकारी पूजा करी प्रभु पासे खीरनो थाळ धरवो), १५ उपवास, १६ एकासणुं, १७ उपवास, १८ वेपणुं, १९ उपवास, २० एकासणुं, २१ नीवी, २२ आंबिद, २३ एकद्वगणुं, २४ उपवास, २५ एकासणुं, २६ उपवास, २७ एकद्वगणुं, २८ उपवास, २९ एकासणुं, ३० उपवास, ३१ एकासणुं, ३२ एकद्वगणुं, ३३ वेपणुं, ३४ उपवास, ३५ एकासणुं, ३६ एकासणुं, ३७ उपवास, ३८ एकासणुं (अष्ट प्रकारी पूजा, खीरनो थाळ दोकनो), ३९ उपवास, ४० एकासणुं (खावानी वधो चीज प्रभु पासे दोकवी), ४१ उपवास, ४२ एकासणुं, ४३ एकद्वगणुं, ४४ आंबिद, ४५ लजळा धान्यनुं एकासणुं, ४६ उपवास, ४७ परगरीनुं एकासणुं, ४८ एकद्वगणुं, ४९ एक धान्यनुं आंबिद, ५० एकासणुं, ५१ चोविहार उपवास, ५२ एकासणुं (अतिथि संविज्ञाग करवो.) आ प्रमाणे तप वावन दिवस करवो. दररोज देर चौद साथोया तथा दीवो करवो.

उपवासने दिवसे जिनचक्ति विशेषे करवी, तप पूरो थये उद्यापने अष्ट प्रकारी पूजा जणावची. प्रभुना कंडनां सुवर्णनो, रु-
पानो अथवा पुष्पनो द्वार शक्ति प्रमाणे पहिरावचो. संघयात्सव्य कावुं. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नवकारवाळी वीश गणवी.

१९३ चिंतामणि तप (वि. प्र.)

आ तपमां प्रथम एक उपवास, पढी एकासणुं, त्रीजे दिवसे नीवी, चौथे दिवसे उपवास, पांचमे दिवसे एकासणुं,
बठे दिवसे उपवास करवो. उद्यापने ज्ञान पूजा, रात्री जागरण करु. पांच स्त्रीओने तंवोद्व आपुं. “ नमो अरिहंताणं ”
पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे वार वार करवा.

१९४ परदेशी राजाना ठठ (बु. प.)

आ तपमां तेर ठठ करना पारणे वेसणां करवा. कुद्द ३९ दिवसे आ तप पूर्णे थाय ठे. गरणुं नीचे प्रमाणे:—

नमो कारक दंसणधराणं	नमो सुत्तरुइ धराणं	नमो किरियारुइ धराणं
नमो रुचक दंसणधराणं	नमो आणारुइ धराणं	नमो संखेवरुइ धराणं
नमो दीपक दंसणधराणं	नमो वीयरुइ धराणं	नमो धम्मरुइ धराणं
नमो निसगरुइ धराणं	नमो अभिगमरुइ धराणं	
नमो उवणरुइ धराणं	नमो विथ्यारुइ धराणं	

॥ए॥
उद्यापनमां नवपदजीनी पूजा जण्णाववी.

१९७ सुंदरी तप. (द्वा.)

आ तपमां साठ आंविह लागठ करवा. उद्यापने ज्ञाननी पूजा जक्ति करवी. “ नमो सिद्धाणं ” पदनुं गरणुं गणवुं. साथीया खमासमण विगेरे आठ आठ करवा. उद्यापने सिद्धनी पूजा जक्ति करवी.

१९८ मेरु कढ्याणक तप. (जै. प्र. विगेरे)

आ तप श्री आदीश्वर जगवंतनी भक्तियो ठे तेमां प्रथम त्रण अष्टम करवा. पारणे वेसणुं करवुं. पढी एकांतर ठ उपवास करवा. पारणे वेसणुं करवुं. प्रथम त्रण अष्टम न करी शके तो वे अष्टम करवा अने पढी एकांतर ठ उपवास करीने ठेवट एक अष्टम करवो. आ तप एकज दर्पमां वरवो. मेरु त्रयोदशीने दिवसे ठेठ्ठो उपवास आवे ए प्रमाणे तप करवो. उद्यापने यथाशक्ति पूजा जण्णाववी. “ श्री ऋषभदेव पारंगताय नमः ” पदनी नवकारवाळी वीज्ञ गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१९९ तीर्थतप (आ.)

तीर्थे जवाना मुहूर्त्तने दिवसे के तीर्थे प्रथम दर्शन करवाना दिवसे दर वर्षे ते यात्रानी यादीने मोटे उपवास करवो तेने तीर्थे तप कहे ठे. (गुजराती आर्य विधि ४६३ मे पाने ठे.) दर वर्षनुं गरणुं “ श्री तीर्थोधिजाजय नमः ”

॥ए॥

ચૌદ પૂર્વની આરાધના માટે જે તપ, તે ચૌદ પૂર્વ તપ કહેવાય છે. તેમાં શુદ્ધ મુદ્દતે શુદ્ધ
 ચૌદશને રોજ શરૂ કરી ચૌદ માસની શુદ્ધ ચૌદશે ચૌદશે શક્તિ પ્રમાણે ઉપવાસ અથવા એકાસ-
 નાદિક તપ કરવો. અથવા વદ્ને ચૌદશ લક્ષને સાન માસે તપ પૂરો કરવો. (આ ચતુર્દશી તપ
 પણ કહેવાય છે.) અથવા શુદ્ધ ચૌદશને દિવસે આરંભીને જગોલ્લગ ચૌદ દિવસ સુધી એકાસણો
 કરી પૂરો કરવો. પ્રથમ આગમની સ્થાપના કરવી. વાસશ્લેષથી તેની પૂજા કરવી. જ્ઞાન પાસે નીચે
 વતાલગા પ્રમાણે નિત્ય સાચીયા કરવા. નિત્ય ચૈત્યવંદન કરવું. જ્ઞાનની યથાશક્તિ રૂપાનાણે પૂજા
 કરવી. જ્ઞાનની પૂજા જાણાવવી. સ્તવનને સ્થાને જ્ઞાનની પૂજા કહેવી. (હેલ્લે દિવસે વરધોજો
 વન્નાવવો.)

ઉદ્યાપન જ્ઞાનપંચમીની પેઠે કરવું. (જુઓ નંબર ૪૭ અથવા ૪૬) વિશેષ દિવસો કે ૧૪ પુ-
 સ્તકો લાલાવીને મૂકવાં. તથા ચૌદ ચૌદ પદાર્થો-ઉપકરણો લેવાં. ગુરુપૂજા, સંઘપૂજા, સંઘવા-
 ત્સલ્ય વિગેરે કરવું. આ તપનું ફળ સમ્યક્ શ્રુતજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવક-

ને કરવાનો આગાહ તપ હે. ગુણું વિગેરે નીચે પ્રમાણે. જે પૂર્વનો તપ ચાલતો હોય તે પૂર્વનું ગણવું.

ચૌદ પૂર્વના નામ.

	સા	સ્વ	હો	નો		સા	સ્વ	હો	નો
૧ શ્રી હત્યાદપૂર્વોય નમઃ	૧૪	૧૪	૧૪	૨૦	૮ કર્મપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૩૦	૩૦	૩૦	૨૦
૨ શ્રી આગ્રાયણી પૂર્વોય નમઃ	૨૬	૨૬	૨૬	૨૦	૯ પ્રત્યાભ્યાનપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦
૩ વીર્યપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૧૬	૧૬	૧૬	૨૦	૧૦ વિદ્યાપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૧૫	૧૫	૧૫	૨૦
૪ અસ્તિપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૨૭	૨૭	૨૭	૨૦	૧૧ કલ્યાણપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૧૨	૧૨	૧૨	૨૦
૫ જ્ઞાનપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૧૨	૧૨	૧૨	૨૦	૧૨ પ્રાણાવાય પૂર્વોય નમઃ	૧૩	૧૩	૧૩	૨૦
૬ સત્યપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૨	૨	૨	૨૦	૧૩ ક્રિયાવિદ્યા પ્રવૃત્તિ પૂર્વોય નમઃ	૩૦	૩૦	૩૦	૨૦
૭ આત્મપ્રવાદ પૂર્વોય નમઃ	૧૬	૧૬	૧૬	૨૦	૧૪ લોકવિહિતસાર પૂર્વોય નમઃ	૨૫	૨૫	૨૫	૨૦

૪૨ ચતુર્દશી તપ.

શુદ્ધ પક્ષની ચતુર્દશને દિવસે જે તપ કરવાનો હોય તે તપને ચતુર્દશી તપ કહીયે. તે

તપમાં ચૌદ શુક્લ પક્ષની ચતુર્દશીઓએ એકાસણાદિ યથાશક્તિએ કરવામાં આવે છે. ઉદ્યાપનમાં ચૌદ જાતિના ધાન્યો તથા ચૌદ ફલાદિ જ્ઞાન પાસે વા પ્રત્નુ પાસે ધરાયે છે.

શુક્લ અગ્યારશ ૧૧ માસ સુધી કરવી અને શુક્લ ચૌદશ ૧૪ માસ ઉપવાસથી કરવી. તે વેને તપમાં મૌનપણાથી રહેવું. તે તપને શ્રુતદેવી તપ પણ કહે છે. એમ એક પ્રાચીન પ્રતિમાં લેખેલું છે.

૪૩ એકાવલી તપ.

एकद्विद्व्युपवासैः काहलिके द्वे तथा च दान्तिके ।

वसुसंरव्यैश्चतुर्थैः श्रेणी कनकावलीवच्च ॥ १ ॥

चतुर्विंशच्चतुर्थैश्च पूर्यते तरलः पुनः ।

समाप्तिमेति साधूनामेवमेकावली तपः ॥ ૨ ॥

એક ઓગણીની જેમ ઉપવાસ કરવાથી એકાવલી તપ થાય છે, તેમાં પ્રથમ એક ઉપવાસ પછી

પારણું, પઢી વેં ઉપવાસ હપર પારણું, પઢી ત્રણ ઉપવાસ હપર પારણું, એમ કરવાથી પ્રથમ કાહલિકા થાય છે. પઢી એકાંતર પારણાવાળા આઠ ઉપવાસ કરવા, તેણે કરીને કાહલિકાની નીચે દાનિમ પુષ્પ હત્પન્ન થાય છે. ત્યારપઢી એક ઉપવાસ હપર એક પારણું, પઢી વેં ઉપવાસ હપર એક પારણું, પઢી ત્રણ ઉપવાસ હપર એક પારણું, એ રીતે ચત્તતાં સોઠ ઉપવાસ હપર એક પારણું કરવાથી દ્વારની એક સેર પૂરી થાય છે. ત્યારપઢી ચોત્રીશ ઉપવાસ એકાંતર પારણાં વઢે કરવાથી તે દ્વારનું પદક થાય છે. ત્યારપઢી વિઢ્ઢોમના ક્રમથી એટલે સોઠ ઉપવાસ હપર એક પારણું, પંદર ઉપવાસ હપર એક પારણું, ચૌદ ઉપવાસ હપર એક પારણું, એમ હતરતા હતરતા હેવટ એક ઉપવાસ હપર એક પારણું કરવાથી વીજી સેર પૂરી થાય છે. પઢી પારણાના આંતરાવાળા આઠ ઉપવાસ કરવાથી વીજા દાનિમના પુષ્પ હત્પન્ન થાય છે. ત્યારપઢી ત્રણ ઉપવાસ હપર એક પારણું, પઢી વેં ઉપવાસ હપર એક પારણું અને હેવટ એક ઉપવાસ હપર પારણું એ રીતે કરવાથી વીજી કાહલિકા થઈ થાય છે. આમ કરવાથી કુલ ૩૩૫ ઉપવાસ અને ૮૮ પારણાં થાય છે.

હયાપનમાં વૃદ્ધત્સ્નાત્ર પૂર્વક વિધિથી પૂજા કરીને પ્રતિમાને મોટો મુક્તાફળનો એક સેરનો દાર પહેરાવવો.* સંઘવાત્સલ્ય, સંઘપૂજા, ગુરુપૂજા વિગેરે કરવું. આ તપ કરવાથી નિર્મલ ગુણની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

વીજી રીતે એકાસણું ?, નીચી ?, આંવિલ ?, તથા હપવાસ ?, એ રીતે એક ઓઢી થઈ. એવી પાંચ ઓઢી કરવાથી પણ એકાવલ્લી તપ થાય છે (આ સત્તાંતર વિધિપ્રપામાં છે.)

“નમો અરિહંતાણં” એ પદની નોકારવાલ્લી વીજ ગણવી, સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૪૪ દશવિધ યતિધર્મ તપ.

સંયમાદૌ દશવિધે ધર્મે એકાન્તરા અપિ । ક્રિયન્ત હપવાસા યત્તત્તપઃ પૂર્યંતે હિ તેઃ ॥ ૧ ॥
દશ પ્રકારના યતિ ધર્મની આરાધના માટે આ તપ છે તેમાં દશ હપવાસ એકાંતરે કરવા.

* તથા મુર્ખાણે અહ્કાસમય પુસ્તક લાસાવી મુદિહિત મુનિને આપવું. તેઓ જોગ ન હોય તો શ્રી સંઘના જંમ્મામા મૂકવું, પણ પોતાની નિશાણ ન રાખવું.

તેણે કરીને આ તપ પૂર્ણ થાય છે (આ તપ શુદ્ધ પદ્ધતિમાં શરૂ થાય છે. જૈન પ્રવૃત્તિ) હથાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિએ દેવપૂજા કરી દશ દશ ફળ, પવવાત્ર વિગેરે વસ્તુઓ ઢોકવી. તથા મુનિને વસ્ત્ર પાત્રાદિકનું દાન દેવું. સંઘપૂજા, સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપનું ફળ શુદ્ધ ધર્મની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

તપને દિવસે અનુક્રમે ગુણું વિગેરે નીચે પ્રમાણે:—

- ૧ કાંતિગુણધરાય નમઃ
- ૨ માર્દવગુણધરાય નમઃ
- ૩ આર્જવગુણધરાય નમઃ
- ૪ મુક્તિગુણધરાય નમઃ
- ૫ તપોગુણધરાય નમઃ

- ૬ સંયમગુણધરાય નમઃ
- ૭ સત્યગુણધરાય નમઃ
- ૮ શૌચગુણધરાય નમઃ
- ૯ અર્કિચનગુણધરાય નમઃ
- ૧૦ વ્રત્તચર્યગુણધરાય નમઃ

સાથીયા ૧૦ સ્વામાસમણ ૧૦ કાજસમ્મ ૧૦ લોગસસનો અને નવકારવાળી ૨૦ ગણવી.

૪૫ પંચપરમેષ્ઠિ તપ

અપવાસૈકસ્થાને આચારમ્લૈકાશને ચ નિર્વિકૃતિઃ ॥

પ્રતિપરમેષ્ઠિ ચ ષટ્કં પ્રત્યારવ્યાનસ્ય જવતીદમ્ ॥ ૧ ॥

પાંચ પરમેષ્ઠિની આરાધના મોટે આ તપ છે. તેમાં પહેલે દિવસે અપવાસ, બીજે દિવસે અક્લ-
ગાણું, (માત્ર અકજ હાથ વીજું કોઈ અંગ હાલવું ન જોઈએ. તથા સ્થાનકેજ ચૌવીદાર
કરવો જોઈએ) ત્રીજે દિવસે આંબિલ, ચોથે દિવસે અકાસણું, પાંચમે દિવસે નીલી, બેઠે દિવસે
પુરિમહુ અને સાતમે દિવસે આઠ કવલ (અથવા બીજી પ્રતોને આધારે બેસણું પણ છે.) એ
પ્રમાણે સાત દિવસની અક ઓલી થઈ. એવી પાંચ ઓલી કરવાથી ૩૫ દિવસે તપ પૂર્ણ થાય છે.

અધ્યાપને પંચતીર્થવિંચ જરાવડું, અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, અપાધ્યાય અને સાધુની જાતિ
કરવી. મોદક ૩૫ તથા બીજી વસ્તુ પાંચ પાંચ પ્રચુ પાસે ઢોકવી. સંઘપૂજા, સંઘવાત્સલ્ય કરવું.
આ તપનું ફલ સર્વ વિઘ્નની શાંતિ થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

ॐ नमो आयरियाणं
ॐ नमो उवज्जायाणं

१२ १२ १२ २०
८ ८ ८ २०
२७ २७ २७ २०

ॐ नमो अरिहंताणं
ॐ नमो सिद्धाणं
ॐ नमो बोए सब्बसाहूणं

४६ लघुपंचमी तप

४६ लघुपंचमी तपः कृत्वा ।

४६ लघुपंचमी तपः कृत्वा ॥ १ ॥

लघुपंचम्यां ब्रह्मनादि पञ्चमासोत्तरं तपः कृत्वा ।
तत्पञ्चविधं समाप्तौ समाप्यते मासपंचविंशत्या ॥ १ ॥

पंचमीने दिवसे करवानो तप ते पंचमी तप कहेवाय हे. ते तप श्रावण, भाद्रपद, आश्विन, कार्तिक, पौष अने चैत्र, एतला मास वर्जने बीजा मासमां शुद्ध पांचमे शरु करवो. पुरुषे अथवा स्त्रीए जिनचैत्यने विषे जात्यादिक पुष्पोवने देवपूजा करवी. पढी ज्ञानचुं स्थापन करी तेनी पण पुष्पादिवने पूजा करवी. पछी तेनी आगळ शुभ्र (अद्वैत) तंडुलवने सुंदर स्वस्तिक करवो. तेनेव तेना पर धृतपूर्ण दीपक पांच वाटवाळो देदीप्यमान मुकवो. पासे फळ, मोदक आदि नेवेव

મૂકું. પોતે મસ્તકપર ગંધ, અદ્ભૂત અને ચંદનને ધારણ કરી ગુરુ પાસે જઈ શુક્લ પંચમીતપનો આરંભ કરવો. પાંચ માસની શુક્લ પાંચમને દિવસે બેસણું કરું, પછી પાંચ માસની પાંચ શુક્લ પંચમીએ બેસણું કરું, પછી પાંચ માસની પાંચ શુક્લ પંચમીએ નીચી કરવી, પછી પાંચ માસની પચીશ માસે તે તપ પૂર્ણ થાય છે. કોઈ ગઢમાં પચીશ માસની દરેક પંચમીએ જેવી રીતે આરંભ કર્યો હોય એટલે કે બેસણું કે નીચી વિગેરે જે તપવ્રતે આરંભ કર્યો હોય તેજ તપ કરવાની પદ્ધતિ છે.

અથવા આ તપ ઉપર પ્રમાણે શુક્લ પંચમીએ આરંભ કરી શુક્લ તથા કૃષ્ણ એમ બન્ને પંચમી લઈ પચીશ પંચમીએ એટલે એક વર્ષે પૂર્ણ કરવામાં આવે છે. (નં. અ.)

અથવા ઉપર પ્રમાણે શુક્લ પંચમીએ આરંભી શુક્લ તથા કૃષ્ણ એમ બન્ને પંચમી લઈ પાંચ પંચમીએ આ તપ પૂરો કરવામાં આવે છે. તેમાં ઉચાપને પક્વાન્ન ફળ વિગેરે તથા જ્ઞાનના

उपकरण पांच पांच ढोकवा. (नं. ग.)

अथवा शुक्ल पंचमीए शरु करी दरेक पंचमीए उपवास करवो. ए रीते पचीश पंचमीए एटले एक वर्षे तप पूर्ण करवो. (पं. बु.)

उद्यापनमां जिनप्रतिमानी मोटी स्नात्र विधि पूर्वक पूजा करवी. पांच पांच विविध प्रकारना पक्वान्न, फळ, रुपानाणुं विगेरे ढोकवां. तथा अंग, उपांग अथवा नानी पोथी पांच पांच लखावी साधुने वढोराववी. तेना अन्नावे संघना जंमरमां मूकवी. पुस्तक (ज्ञान) नी आगळ सापना, पाटी, रुमाळ, दोरी, पींढी, नोकारवाळी, वासंक्षेपनो वावटो अथवा दाबनो, लेखण, खनीओ, मुखवस्त्रिका, दांनो, रजोदरण, ठवणी, ओघानो पाटो, छावमी, अंगवूहणां, सुखड, वासंक्षेप विगेरे ज्ञान, दर्शन तथा चारित्रना उपगराणो सर्वे पांच पांच ढोकवा. पांच प्रकारना धान्य ढोकवा. संघपूजा, संघवा-त्सव्य, गुरुभक्ति विगेरे करवुं. आ तपतुं फळ ज्ञाननो लाज्ज थवारूप ठे. आ यति तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप ठे. आ तप मुख्यताए करी ज्ञानने उद्देशीने ठे, तेमां ज्ञान लखाववुं तथा

તેનાં ઉપગરણો કરાવ્યાં एनी આવશ્યકતા છે. જ્ઞાન હાવાવાનો મહિમા આચારોપદેશમાં આ પ્રમાણે વર્ણવ્યો છે—

॥૯૬॥

હિવાપ્યાગમશાસ્ત્રાણિ યો ગુણિજ્યઃ પ્રયચ્છતિ ।

તન્માત્રાદ્ગરસંહ્યાનિ વર્ષાણિ ત્રિદશો જ્ઞેવત્ ॥ ૧ ॥

અર્થ—જે માણસ આગમ શાસ્ત્રો હાવાવાને ગુણી મુનિઓને આપે છે, તે પુરતત્ત્વા અદ્ધાર જેટલા વર્ષ દેવલોકમાં વસે છે. (હત્યાદિ.)

“હે નમો નાણસ્સ” પદની નોંધારવાલી વીંશ, સાચીયા વિગેરે ૯૧ કરવા અથવા પાંચ પાંચ કરવા.

૪૭ વૃહત્ પંચમી તપ (જ્ઞાન પંચમી)

एवમેव તપો વર્ષપથકં કુર્વતાં નૃણામ્ ।

વૃહત્પથમિકાયાસ્તુ તપઃ સંપૂર્થેતે કિંત્ર ॥ ૧ ॥

एજ પ્રમાણે પાંચ વર્ષ સુધી તપ કરતા મનુષ્યોને વૃહત્પંચમીનું જત પણ પૂર્ણ થાય છે. આ

॥૯૬॥

તપનો આરંજ લઘુ પંચમીની જેમ કરવો. વિધિ પણ તેજ પ્રમાણે જાણવો. એક વર્ષના શુક્લ પાચમ બેસણું કરવું, બીજે વરસે એકાસણું, ત્રીજે વર્ષે વર્ષે આંવિલ અને પાંચમે વર્ષે લપવાસ કરવા. એ પ્રમાણે પાંચ વર્ષે પૂર્ણ થાય છે. ઉદ્યાપન લઘુ પંચમીની જેમ કરવું. (જુઓ તપ નં. ૪૬) તેમાં સર્વે વસ્તુ પચીશ પચીશ હોકવી. આ તપનું ફલ મહાજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

અથવા આ તપ પાંચ વર્ષ અને પાંચ જ્ઞાસની દરેક અજવાળી પાંચમે લપવાસ અથવા એકાસણું કરવાથી પણ થાય છે. ગરણું વિગેરે લઘુ પંચમીવત્ જાણવું.

એક પ્રાચીન પ્રતિમાં લખેલ છે જે રોગાદિ કારણે પઠવાનેથી પણ તપ પૂર્ણ કરાય છે અને ઉદ્યાપને આદ્યમાં મધ્યમાં કે અન્યે જ્યારે અવસર મળે ત્યારે યથાશક્તિ કરવાનું છે. તેમાં પાંચ પુસ્તક જરાવવા વિગેરે કરવાનું છે.

આ તપ ઉત્કૃષ્ટથી આવી રીતે પણ કરવામાં આવે છે—દરેક શુક્લ પંચમીનો લપવાસ જાવ-

જીવિ કરવો. પાંચ વરસ પછી હયાપન વિગેરે કરવું. ગરળું નં ૪૬ ના તપ પ્રમાણે જાણવું.

॥૯૭॥

૪૮ ચતુર્વિધ સંઘ તપ.

હપવાસછયં કૃત્વા તતઃ લ્વ રસ સંઘ્યયા ।

ઁકાન્તરોપવાસૈશ્વ પૂર્ણ સંઘતપો ઝેવત્ ॥ ૧ ॥

ચતુર્વિધ સંઘની આરાધના માટે આ તપ છે. તેમાં પ્રથમ ઁકઢ કરી પારળું કરવું. પછી ઁકાંતર સાઠ હપવાસ કરવા. ઁ રીતે કરવાથી આ તપ પૂર્ણ થાય છે. હયાપનમાં સંઘવાસલ્લય અને સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફલ તોર્થકર નાસ કર્મ હપાર્જન થાય તે છે. આ યતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

“ હેં નમો તોત્થસસ ” નોકરવાહી વીશ સાથીયા વિગેરે વાસઢ ત્રાસઢ અઘવા પનીશ વીશ કરવા.

॥૯૭॥

૪૯ ઘન તપ.

एकद्वयेकछिद्वेक्युग्मशशिसंख्ययोपवासैश्च ।

पारणकान्तरितैरपि निरन्तरैः पूर्यतेऽत्र घनम् ॥ १ ॥

આ તપ આંકનાના ઘનની યુક્તિ આય છે. તેમાં પ્રથમ એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું. પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું । પછી ફરીથી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું, । પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું, । અને પછી એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું. । આ રીતે ઉપવાસ ચાર તથા પારણાં આઠ મઠી વીશ દિવસે આ તપ પૂરો થાય છે. હઘાપનમાં મોટી સ્નાન્નવિધિ પૂજા કરી ઉપવાસની સંખ્યા પ્રમાણે પુષ્પ, ફળ, મોદક વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવા. સંઘ વાત્સલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. મુનિને દાન દેવું. આ તપનું ફળ મહાલક્ષ્મી (મોદલલક્ષ્મી)ની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આયતિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ

તપ છે. “ નમો અરિહંતાણં ” નોંકરવાળી વોશ; સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

॥૧૦૦॥

૧	૨
૨	૩

૩	૪
૪	૫

યંત્ર.

૬૦ મહા ઘન તપ,

મહાઘનતપઃ શ્રેષ્ઠં એકદ્વિત્રિચરેવ હિ ।

ઉપત્રાસૈર્નવકૃત્વઃ પૃથક્કેદ્રુણિમુપાગૈતઃ ॥ ૧ ॥ .

ઘનના આંકનાના બાહુલ્યપણથી આ મહાઘન કહેવાય છે. આ તપમાં પ્રથમ શ્રેણિ અનુક્રમે એક, બે અને ત્રણ લપવાસ એકાંતર પારણાવાળા નિરંતર કરવા. ત્રીજી શ્રેણીમાં અનુક્રમે બે, ત્રણ અને એક લપવાસ એકાંતર પારણાવાળા કરવા. ત્રીજી શ્રેણીમાં ત્રણ, એક અને બે લપવાસ, ચોથી શ્રેણીમાં બે, ત્રણ અને એક લપવાસ, પાંચમી શ્રેણીમાં ત્રણ, એક અને બે લપવાસ, છઠી શ્રેણીમાં એક, બે અને ત્રણ લપવાસ, સાતમી શ્રેણીમાં ત્રણ, એક અને બે લપવાસ, આઠમી શ્રેણીમાં

॥૧૦

એક, બે અને ત્રણ ઉપવાસ તથા નવમી શ્રેણીએ બે, ત્રણ અને એક ઉપવાસ એકાંતર પારણાવાળા નિરંતર કરવા. આ રીતે કરવાથી ઉપવાસ ૫૪ તથા પારણા ૨૭ મઠી સર્વે દિન ૮૧ ૬ આ તપ પૂર્ણ થાય છે. હથાપને મોટો સ્નાત્ર પૂર્વક એકાશી એકાશી પુષ્પ, ફળ, મોદક વિગેરે હોકવા. ગુરુ પૂજા, સંઘ પૂજા, સંઘ વાત્સલ્ય વિગેરે કરવું. આ તપનું ફળ ચક્રવર્તીની ઋદ્ધિ પ્રાપ્ત થાય તે છે. આ મુનિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે, “નમો અરિહંતાણં” પદની નોકરવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૧	૨	૩
૨	૩	૧
૩	૧	૨

૨	૩	૧
૩	૧	૨
૧	૨	૩

૩	૧	૨
૧	૨	૩
૨	૩	૧

યંત્ર સ્થાપના.

વીજી રીત (જૈન પ્રબોધ) (ચાર પર્યંત ઘન)

પ્રથમનો રીત કરતાં અધિક તપ કરવો હોય તો આ રીતે કરવો. પ્રથમ શ્રેણીએ એક, બે, ત્રણ અને ચાર નિરંતર ઉપવાસ એકાંતર પારણાવાળા કરવા. વીજી શ્રેણીએ બે, લણ, ચાર અને એક. ત્રીજી શ્રેણીમાં ત્રણ, ચાર. એક અને બે. ચોથી શ્રેણીમાં ચાર, એક, બે અને ત્રણ. પાંચમીમાં બે, ત્રણ, ચાર અને એક. ઠઠીમાં ત્રણ, ચાર, એક અને બે. સાતમીમાં ચાર, એક, બે અને ત્રણ. આઠમીમાં એક, બે, લણ અને ચાર. નવમીમાં ત્રણ, ચાર. એક અને બે. દશમીમાં ચાર, એક, બે અને ત્રણ. અગીયારમીમાં એક, બે, ત્રણ અને ચાર. બારમીમાં બે, ત્રણ, ચાર અને એક. તેરમીમાં ચાર, એક, બે અને ત્રણ. ચૌદમીમાં એક, બે, લણ અને ચાર. પંદરમીમાં બે, ત્રણ, ચાર, અને એક તથા સોઠમીમાં ત્રણ, ચાર, એક અને બે. એ પ્રમાણે અનુક્રમે નિરંતર ઉપવાસ એકાંતર પારણાવાળા કરવા. એ રીતે ઉપવાસ ૩૬૦ તથા પારણા ૬૫ મઠી ૩૫૫ દિવસે પૂર્ણ થાય છે.

यंत्र स्थापना

॥१०॥

१	७	३	४
७	३	४	१
३	४	१	७
४	१	७	३

७	३	४	१
३	४	१	७
१	७	३	४
४	१	७	३

३	४	१	७
४	१	७	३
१	७	३	४
७	३	४	१

४	१	७	३
१	७	३	४
७	३	४	१
३	४	१	७

त्रींजी रीत (पांच पर्यंत घन)

प्रथम श्रेणीए अनुक्रमे एक, बे, त्रण चार अने पांच निरंतर उपवास एकांतर पारणा-
वाळा करवा. बीजी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच अने एक. लीजी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक
अने बे. चौथी श्रेणीए चार, पांच, एक, बे, अने त्रण. पांचमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण अने
चार. छठी श्रेणीए बे, त्रण, चार, पांच अने एक. सातमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक, अने
बे. आठमी श्रेणीए चार, पांच, एक, बे ने त्रण. नवमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण ने चार. द-
शमी श्रेणीए एक, बे, त्रण, चार, ने पांच. अगीयारमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने बे. बारमी
श्रेणीए चार, पांच, एक, बे ने त्रण. तेरमी श्रेणीए पांच, एक, बे, त्रण ने चार. चौदमी श्रेणीए

एक, वे, त्रण, चार ने पांच. पंदरमी श्रेणीए वे, त्रण, चार, पांच ने एक. सोळमी श्रेणीए चार, पांच, एक, वे ने त्रण. सत्तरमी श्रेणीए पांच, एक, वे, त्रण ने चार. अठारमी श्रेणीए एक, वे, त्रण, चार ने पांच. ओगणीशमी श्रेणीए वे, त्रण, चार, पांच ने एक. वीशमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने वे. एकवीशमी श्रेणीए पांच, एक, वे, त्रण ने चार. बावीशमी श्रेणीए एक, वे, त्रण, चार ने पांच. त्रेवीशमी श्रेणीए वे, त्रण, चार, पांच ने एक. चौवीशमी श्रेणीए त्रण, चार, पांच, एक ने वे तथा पचीशमी श्रेणीए चार, पांच, एक, वे ने त्रण. आ रीते करवाथी उपवास दिन ३७५ तथा पारणा दिन १२५ मळी कुल दिन ५०० एटले सोळ मास ने दिन वीश वने आ तप पूर्ण आय ठे. नमो अखिलंताणं पदनी नवकारवाळी २० साथीया विंगेरे १२ वार करवा.

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

१	२	३	४	५
२	३	४	५	१
३	४	५	१	२
४	५	१	२	३
५	१	२	३	४

आ रीते करवाथी उपवास ७५६, तथा पारणा २१६ सर्व दिन ए७२ एटलो बे वर्ष आठ मास ने बार दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे.

“ नमो अरिहंताणं ” पदनी नवकार वाळी, २०. साधिया विंगेरे १२ बार करवा.

५१ वर्ग तप.

एकश्र्येककयुग्मयुग्मवसुधातुगमेन्दुचूयामलम्बातुगमचयचूमियुगधरणीयुगमेन्दुयुगमैकैकै ।

एकश्र्येककनुजद्विचूमियुगलज्याज्याद्विचूमिचयैरेकश्र्येकनुजद्विचन्धयमदेरैकयुगमेन्दुजिः । ॥ १ ॥

द्विच्येकद्विमहीद्विचूमियुगलज्याज्याद्विभूमिद्वयैल्लयकश्र्येकमहीद्विचन्धयगलैः श्रेयष्टकत्वं गतैः ।

वर्गाख्य तप उच्यते ह्यनशनैर्मध्योद्वसत्पारणैः सर्वत्रापि निरन्तरपि दिनान्यस्मिन् स्वपदचूमयः ॥ २ ॥

वर्गना आंकवने जे तप ते वर्ग तप कहेवाय ठे. तमां निचे प्रमाणे एकांतर पारणावाळा निरंतर उपवासवने आठ श्रेणीए तप करवो.

पहेली श्रेणी	१ २ १ २ २ १ २ १	चोथी श्रेणी	२ १ २ १ १ २ १ २	सातमी श्रेणी	२ १ २ १ १ २ १ २
बीजो	१ २ १ २ २ १ २ १	पांचमी	१ २ १ २ २ १ २ १	आठमी	२ १ २ १ १ २ १ २
त्रीजो	२ १ २ १ १ २ १ २	अठो	१ २ १ २ २ १ २ १		

एटले के प्रथम एक उपवास करी पारणुं करबुं, पत्नी बे उपवास करी पारणुं, पत्नी एक उपवास करी पारणुं, पत्नी बे उपवास करी पारणुं, पत्नी बे उपवास करी पारणुं, पत्नी एक उपवास करी पारणुं, पत्नी बे उपवास करी पारणुं करबुं. ए रीते पहेली श्रेणी थइ. ते प्रकारे बीजी साते श्रेणीओ करबी. ते प्रमाणे करतां उपवास ए६ तथा पारणा ६४ मळी कुत्र दिन १६० थाय. उद्यापने मोटी स्नात्र पूर्वक १६० मोदक, फळ, पुष्प विंगेरे ढोकवां. संघ-वात्सल्य, संघपूजा करबी. आ तपबुं फळ महा ऋद्धि प्राप्त थाय ते ठे. आ साधु तथा श्रावकन करवानो आगाढ तप ठे. गुणणामां “ नमो अरिंहिताणं ” पदनी नोकरवाळी धीश गणवी. साथी-या विंगेरे बार बार करवा.

५२ श्रेणीतप

श्रेणी षट्श्रेणयः प्रोक्ता एको द्वौ प्रथमे द्वे ।
द्वितीयादिषु चैकाकक्रमवृत्त्या निजायते ॥ १ ॥

શ્રેણીના અંક વેને જે તપ તે શ્રેણીતપ કહેવાય છે આ શ્રેણીતપમાં ૭ શ્રેણીઓ કહી છે તેમાં પ્રથમ શ્રેણીએ પ્રથમ એક ઉપવાસ કરી પારણું કરવું, પછી બે ઉપવાસ કરી પારણું કરવું બીજી શ્રેણીમાં પ્રથમ એક ઉપવાસ કરી પારણું, પછી બે ઉપવાસ ઉપર પારણું, પછી ત્રણ ઉપવાસ ઉપર પારણું ત્રીજી શ્રેણીમાં એક, બે ત્રણ, ચાર, ઉપવાસ એક પ્રમાણે પારણાવાળા કરવા ચોથી શ્રેણીમાં એક, બે, ત્રણ, ચાર અને પાંચ, પાંચમીમાં એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ અને ૬, તથા ૭ઠીમાં એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ, ૬ અને સાત નિરંતર ઉપવાસ અનુક્રમે પારણાના આંતરાવાળા કરવા. એ રીતે કરવાથી ઉપવાસ ૮૩ અને પારણા ૨૭ મઠી કુલ ૧૧૦ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે હયાપને મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક ૧૧૦ પક્વાન્ન, ફલ, પુષ્પ વગેરે હોકવા સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી આ તપનું ફલ ક્ષપકશ્રેણીની પ્રાપ્તિ થાય તે છે આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે “નમો અરિહંતાણં” પદની નોકારવાળી વીંશ ગણવી સાર્થીયા વિગેરે વાર વાર કરવા

ટત્રે બોતેર દિવસે પૂર્ણ થાય હે ઉદ્યાયનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક વત્રીશ વત્રીશ પક્વાન્ન, ફલ વિગેરે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફલ તીર્થંકર નામ કર્મની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગઢ તપ છે (આ તપ વસુદેવહિંદોમાં હે.)

ગરણું તપ નંબર ૪૦ માં કહેલા “ જંબુછીપના પ્રથમ મહાવિદેહે જિન નામ ” એ મથાળે લાંબેલા વત્રીશ નામનું ગણબું. સાથીયા, સ્વાસણા વિગેરે પણ તેજ પ્રમાણે કરવા. આ તપ જંબુ-છીપમાં રહેલા મહાવિદેહમાં જલ્કુષ્ટ કાલે થયેલા ૩૨ પ્રતુના કેવલ જ્ઞાન પ્રાપ્તિ રૂપ કલ્યાણકના આરાધન સંબંધી જાણવો.

૫૫ ચ્યવન તપ તથા જન્મ તપ.

ચતુર્વિંશતિતીર્થેશાનુદિશ્ય ચ્યવનાત્મકમ્ ।

વિના કલ્યાણકદિનૈઃ કાર્યાનશનપષ્કતિઃ ॥

ચ્યવનને માટે જે તપ તે ચ્યવન તપ કહેવાય હે. તેમાં ચોવીશ તીર્થંકરોને જહેશીને તેમના

કલ્યાણકના દિવસ વિના એકાંતર ચોવીશ ઉપવાસ કરવા. ઉઘાપને મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિ-
નેશ્વર પાસે ચોવીશ ચોવીશ પવવાન્ન, ફળ વિગેરે લોકવા. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ
તપનું ફળ સદ્ગતિની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાથુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.
જન્મ તપ પણ એજ પ્રમાણે કરવો.

જે દિવસે જે તીર્થકરનો તપ ચાલતો હોય તે દિવસે તેમના નામનું ગણું ગણું. નવકારવાળી
વીશ ગણવી. (સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.) વ્યવનના તપમાં ઋષજસ્વામિ પરમેષ્ઠિને નમઃ
એ રીતે પરમેષ્ઠિ પદ ૩૪ પ્રચુના નામ સાથે જોતીને ગણું, તથા જન્મના તપમાં ઋષજસ્વામિ અર્દેતે નમઃ
એ રીતે અર્દેતે પદ ૩૪ પ્રચુના નામ સાથે જોતીને ગણું. इत्यादि (જુઓ નંબર ૮ વાળો તપ.)

૫૬ સૂર્યાયણ તપ.

સૂર્યની જેમ અયન ઇટલે ગતિ અર્થાત્ હાનિ અને વૃદ્ધિ કરીને જે તપ થાય તે સૂર્યાયણ
તપ કહેવાય છે. આ તપ વજ્રમધ્ય તથા યવમધ્ય ચાંદ્રાયણની જેમજ કરવો. પરંતુ આ તપ કૃષ્ણ-

पङ्कनीप्र तिपदाए आरंभवो. उद्यापनमां चंद्रने ठेकाणे सूर्य करवो. वाकी सर्व चांझायण तप प्रमाणे जाणवुं. आ तपनुं फळ मोटा राज्यनी प्राप्ति थाय ते ठे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप ठे. (नंबर १२ वाळो तप जुओ.)

५७ लोकनालि तप.

सप्त पृथ्व्यो मध्यलोकः कल्पा भ्रैवयका अपि । अनुत्तरा मोक्षशिला लोकनालिरितीर्यते ॥१॥
एकभक्तान्युपवास एकभक्तानि नीरसाः । आचाम्द्वान्युपवासश्च क्रमात्तेषु तपः स्मृतम् । २॥

लोकनादना क्रमे करीने जे तप करवो ते लोकनाद्वि तप कहेवाय ठे. तेमां सात नारक पृथ्वी एक मध्य लोक, बार कल्प, नव भ्रैवयक, पांच अनुत्तर विमान तथा मोक्ष (सिद्ध) शिला ए लोकनाळ कहेवाय ठे. तेमां सात नारक पृथ्वीने उद्देशीने सात एकासणां करवां. पळी मध्य लोकने उद्देशीने एक उपवास करवो. पळी बार कल्प (देवलोक) ने उद्देशीने बार एकासणां करवां. पळी नव भ्रैवयकने आश्रीने नव नीवी करवी. पळी पांच अनुत्तर विमानने आश्रीने पांच

આંવીલ કરવા. પહી સિદ્ધશિલાને આશ્રીને એક ઉપવાસ કરવો. એ પ્રમાણે પાંત્રીશ દિવસવને આ તપ પૂર્ણ થાય છે. તેમાં એકાસણાં ૧૯, નીચી ૯, આંબિલ ૯, અને ઉપવાસ ૨, થાય છે. ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરવી. રૂપાની સાત પૃથ્વીઓ, સુવર્ણમય મધ્ય લોક, વિવિધ મણિમય વાર કલ્પો, નવ ગ્રંથેયક અને પાંચ અનુત્તર વિમાન તથા સ્ફટિકમય સિદ્ધશિલા (રૂપાના ચંદ્ર સહિત) કરવી અને તેનાપર સુવર્ણ તથા રત્નો સ્થાપવાં, અને તે સર્વ દેવ પાસે પુરુષ પ્રમાણ અક્કતનો ઢગલો કરી તેનાપર મૂકવાં. નાના પ્રકારનાં પક્વાન્ન, ફળ ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ ઉત્તમ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. “ નમો અરિહંતાણં ” પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાધીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૫૮ કલ્યાણક અષ્ટાઢ્ઢિકા તપ

એકજન્તાષ્ટકં કાર્યમર્દત્કલ્યાણપજ્ઞકે । પ્રત્યેકં પૂર્યતે તચ્ચ બૃહદ્દષ્ટાહ્નિકાતપઃ ॥ ૧ ॥

૧ રૂપાનો ચંદ્ર કરવાનું વ વિગેરે નવરવાળી પ્રતિઓ કહે છે.

ચ્યવન, જન્મ, દીક્ષા, કેવલજ્ઞાન અને નિર્વાણ એ પાંચ કલ્યાણકોવને સંયુક્ત થયેલા આઠ દિવસો હોવાથી કલ્યાણક અષ્ટોદિકા નામે તપ કહેવાય છે. તેમાં ઋષભાદિક એક એક તીર્થકરના એક કલ્યાણકને આશ્રીને આઠ આઠ એકાસણાં કરવાથી ચાલીશ એકાસણાંવને એક તીર્થકરના કલ્યાણકોનો તપ પૂર્ણ થાય છે. એ રીતે વીજાત્રેવીશ તીર્થકરોના કલ્યાણકોને આશ્રીને ચાલીશ એકાસણાં કરવાથી સર્વ સ્ત્રીને ૯૬૦ એકાસણાં કરવાં. કદાચ એક તીર્થકરથી વીજા તીર્થકરના કલ્યાણકતપની વચ્ચે આંતરો પડે તો તેમાં અનુચળ નથી. પણ ચાલીશ એકાસણાંની અંદર તો આંતરો પડવો ન જોઈએ. હયાપનમાં એકસો ને વીશ વીશ (અથવા માત્ર ચોવીશ ચોવીશ?) પક્વાદ્વ, ફળ વિગેરે મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક ઢોકવાં. સાધુને વસ્ત્ર, અન્ન, પાત્ર વિગેરેનું દાન દેવું. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ તીર્થકર નામ કર્મનો બંધ થાય તે છે. આ સાધુ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. જે તીર્થકરના જે કલ્યાણકનો તપ ચાલ-

? આવો પાઠ અ, બ વિગેરે પ્રતિઓમા છે.

तो होय ते ते तीर्थकरना नामनुं गरणुं गणवुं. (नंबर ८ वाळो तप जुआ).

॥११६॥

५९ आंबिल वर्द्धमान तप.

उपवासान्तरितानि च शत पर्यन्तं तथैकमारज्य ।

वृद्ध्या निरन्तरतया भवति तदाचाम्बवर्धमानं च ॥

आंबिलवने वृद्धि पामतो जे तप ते आंबिल वर्धमान तप कहेवाय हे. तेमां उपवासना आं-
तरावाळा आंबोळ एकत्री आरंजोने सो सुधी चढतां चढतां करवां. एटले के प्रथम एक आंबोळ
करी उपवास करवो पळी वे आंबोळ उपर उपवास करवो पळी त्राण आंबोळ उपर उपवास करवो
ए प्रमाणे चढतां चढतां सो आंबोळ उपर उपवास करवो. आ रीते करतां चौद वर्ष त्राण मास
अने वीश दिवसे आ तप पूर्ण थाय हे. लयापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक चोवीश जिननी पूजा
करवी. मुनिने दान देवुं. संघपूजा संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ तीर्थकर नाम कर्मनो बंध
थाय ते हे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नव-

॥

કારવાળી વીંશ ગણવી. સાથોયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

આ મહાન તપ હે અને પુણ્યશાળી જીવજ તેને સાધ્યંત પૂર્ણ કરી શકે હે. આ તપ શ્રીચંદ્ર કેવળીએ પૂર્વે ભવે કર્યો હતો.

૬૦ માઘમાળા તપ.

આરજ્ય પોષદશમીં પર્યન્તે માઘશુક્લપૂર્ણાયાઃ ।

સ્નાત્વાહનંતં સંપૂજ્ય ચૈકન્નકતં વિદધ્યાચ્ચ ॥ ૧ ॥

માઘ માસમાં માળાફે કરવાનો જે તપ તે માઘમાળા તપ કહેવાય હે. તે તપ પોષ વદ દશમ ને દિવસે આરંભી માઘ શુદી પૂર્ણિમાએ પૂરો કરવો. તેમાં હંમેશા સ્નાન કરીને અરિહંતની પૂજા કરી નિરંતર એકાસણાં કરવાં. આ તપ એકવીંશ દિવસે પૂર્ણ થાય હે. એ પ્રમાણે ચાર વર્ષ સુધી કરવું. જ્યાપને મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનેશ્વરની પૂજા કરી સુવર્ણ તથા મણિથી ગંજિત એવો ઘૃતનો મેરુ વનાવી દેવ પાસે ઢોકવો. પવનાત્ર, ફળ વિગેરે યથાશક્તિ ઢોકવાં. મુનિને દાન દેવું. સંઘપૂજા

संघवात्सल्य करवुं. आ तपनुं फळ उत्तम सुखनी प्राप्ति थाय ते ठे. आ केवळ श्रावकने करवानो आ-
गाढ तप ठे. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.
५० श्री महावीर तप.

महावीरतपो ज्ञेयं वर्षाणि द्वादशैव च ।

त्रयोदशैव पक्षांश्च पञ्चकल्याणपारणे ॥ १ ॥

श्री महावीर स्वामीए बढ्मस्थ अवस्थां जे तप कर्यो ते महावीर तप कहेवाय ठे.
तेमां बार वर्ष अने तेर पक्ष एटले सानाढ मास सुधी दश दश उपवासे पारणुं करीने तप पूर्ण करवो.

उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक श्री महावीर स्वामीनी प्रतिमा आगळ सुवर्णमय बट
वृक्ष ढोकवो. तथा संघवात्सल्य विगेरे करवुं. आ तपनुं फळ कर्मनो ज्ञेय थाय ए ठे. आ साधु
तथा श्रावकने करवानो आगाढ तप ठे. गरणमां “ श्री महावीर स्वामिने नमः ” ए पदनी नव-
कारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

६१ लक्षप्रतिपद तप. (लाखी पडवो)

शुक्लप्रतिपदः सूर्यसंख्या एकाशनादिभिः ।

समर्थनीयास्तपसि लक्षप्रतिपदाख्यके ॥ १ ॥

शुक्लपक्षानी एकमने दिवसे एकाशनादिक (अथवा उपवासादिक) तप करवो. ए रीते बार एकमे एटले एक वर्षे आ तप पूर्ण थाय ठे. आ तप श्रावक अने श्राविकाए करवानो ठे, उद्यापन- मां देव पूजा पूर्वक देवनी पासे लक्ष (एक लाख) धान्य ढोकवुं. लक्ष धान्यनुं प्रमाण आ प्रमाणे- चोखा माणा ५, मग पाद्री २, मठ पाद्री १, अरुद पाद्री १, चण माणा २, चोळा माणा २, तुवेर पाद्री ५, वाल माणा २, तल पाद्री ७, जुवार माणा ५, गोधूम माणा ७, जव माणा २, कांग माणा ३, कोझवा माणा ३. आ तपनुं फळ अगण लक्ष्मीनी प्राप्ति थाय ते ठे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे.

॥ इति गीतार्थोक्तानि तर्पांसि ॥

हवे आचार्योक्ति फळ तपस्याओ कहे छे—

६२ सर्वांग सुंदर तप.

शुक्लपक्षेऽष्टोपवासा आचाम्लान्तरिताः क्रमात् ।

विधीयन्ते तेन तपो ब्रवेत्सर्वांगसुन्दरम् ॥ १ ॥

जे तप करवायी सर्व अंगो सुंदर थाय ते सर्वांग सुंदर तप कहेवाय छे. तेमां प्रथम शुक्लपक्षानी एकमने दिवसे उपवास करीने पारणे आंबिल्ल करवुं. फरी उपवास करी आंबिल्ल करवुं. ए प्रमाणे आठ उपवास अने सात^१ आंबिल्ल करी पंदर दिवसे (पूर्णिमाए) आ तप पूर्ण करवो. शक्ति प्रमाणे संयमादिक दश प्रकारना धर्मनुं पालन करवुं. कषायनो त्याग करवो. पूर्णिमाने दिवसे उद्यापन करवुं. तेमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक देवनी पासे रत्नजडित सुवर्णमय पुरुष करावी ढोकवो.

१ श्री प्रवचनसारोच्चारना वाङ्मावबोध विगेरेमां परणे आठ आंबिल्ल पण कथां छे.

યથાશક્તિ ફળ, પદ્મચાત્ર ઢોકવાં. મુનિદાન, સંઘવાત્સલ્ય, સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ સર્વ અંગની સુંદરતાનો પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવા લાયક આગાહ તપ છે.

ગુણણામાં “નમો અરિહંતાણે” પદની નવકારવાળી વીજા ગણવી. સાથીયા વિગેરે બાર વાર કરતા.

૬૩ નીરુજશિખ તપ (નીરુકૂ સિંહ).

તપો નીરુજશિખાશ્યં વિધેયં તદ્દેવ હિ ।

નવરં કુળ્લપદ્મે તુ કરણં તસ્ય શસ્યતે ॥ ૧ ॥

નીરુજ એટલે રોગરહિત જેની શિખા એટલે ચૂના છે, તે નીરુજશિખ નામનો તપ કહેવાય છે. આ તપ સર્વાંગ સુંદરની જેમજ કરવો એટલે એકાંતરા આઠ ભપવાસ તથા સાત આંવિદ્ધ મઠી પંદર દિવસે પૂર્ણ કરવો. વિશેષ એટલો કે આ તપ કુળ્લ પદ્મની એકમને દિવસે આરંભ કરી અમાવાસ્યાએ પૂર્ણ કરાય છે. બધાપન વિગેરે સર્વાંગ સુંદરની જેમ જાણવું. (જુઓ નંબર ૬૨ વાળો તપ) આ તપ કરવાથી આરોગ્યતા પ્રાપ્ત થાય છે. આ શ્રાવકને કરવા લાયક આગાહ તપ છે. આ

તપમાં ગ્લાન સાધુ સાધ્વીની ઔષધ્યાદિ વ્રતે સુશ્રૂષા કરવાનો મુખ્યતા હે. (નિજિબીષ્ઠમાં અને આમાં તપમાં ગ્લાન હે. જુઓ તપ નંબર ૧૩૫) ગરણું વિગેરે પૂર્વની જેમ જાણું.

૬૪ સૌભાગ્ય કલ્પવૃક્ષ તપ.

સૌભાગ્યકલ્પવૃક્ષસ્તુ ચૈત્રેજનશનસંચયૈઃ ।

एकान्तैः परकार्यैस्तिथिचन्द्रादिके शुभे ॥ ૧ ॥

સૌભાગ્ય આપવામાં કલ્પવૃક્ષના જેવો આ તપ દોવાથી સૌભાગ્ય કલ્પવૃક્ષ નામનો આ તપ છે. તે ચૈત્ર માસની શુદ્ધ એકમથી તિથિ અને ચંદ્રાદિકના શુભ યોગે એકાંતર પારણવાળા ૧૫ જપવાસ કરવાથી ત્રીશ દિવશે પૂર્ણ થાય છે. ઉદ્યાપને મોટો સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક સુવર્ણનો કે રુપાનો કલ્પવૃક્ષ કરાવી દેવ પાસે ઢોકવો. (સુવર્ણનો વૃક્ષ કરે તો વિદુમ તથા મોતીના ફલવાળો અને શાલાવાળો કરવો. અથવા તંમૂલનો કરવો.) સંઘવાત્સલ્ય—સંઘપૂજા કરવો. આ તપનું ફલ સૌભાગ્યની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. “હું નમો અરિહંતાણું” પદની

નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાર્થીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૬૫ દમયંતી તપ.

દમયન્ત્યા પ્રતિજિનમાચામ્ધ્યાન્યેકવિંશતિઃ ।

કૃતાનિ સંતતાન્યેવ દમયંતીતપો દિ તત્ ॥ ૧ ॥

દમયંતીએ નઠ રાજાની વિયોગાવસ્થામાં આ તપ કરેલો હોવાથી તે દમયંતી તપ કહેવાય છે. તેમાં દરેક જિનને ઉદ્દેશીને વીશ વીશ તથા શાસનદેવતાને ઉદ્દેશીને એક એક એમ એકવીશ એકવીશ આંતરા રહિત આંબિલ કરવાં. તેથી પાંચસો ને ચાર દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. શક્તિ એકવીશ આંતરા રહિત આંબિલ કરવાં કરીને પછી પારણું કરું. એ રીતે કરવાથી ચોવીશ ન હોય તો એક તીર્થકરનાં એકવીશ આંબિલ કરાવીને પ્રચુને ચમાવવાં તથા પાંચસો ને ચાર દિવસ પારણાના વધે છે. હયાપનમાં ચોવીશ તીલક કરાવીને પ્રચુને ચમાવવાં તથા પાંચસો ને ચાર સંખ્યા પ્રમાણ રુપાનાણું, પક્વાન્ન, ફળ વિગેરે ઢોકવાં. મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરવી. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપ કરવાથી આપત્તિનો નાશ થાય છે. આ શ્રાવકને કરવાનો

આગાહ તપ છે. જે તીર્થકરનો તપ ચાલતો હોય, તે તીર્થકરના નામ સાથે સર્વજ્ઞાય નમઃ એ પદ જોતી ગરુણું નવકારવાઢી ૨૦ નું ગણબું. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા. શાસનદેવતાના તપને દિવસે તે તે શાસનદેવીના નામનું ગરુણું ગરુણું ગણબું.

૬૬ આયાતિજનક તપ.

કાર્ય છાત્રિંશદાચામ્ભૈઃ સ્વસત્ત્વેન નિરંતરૈઃ ।

એવં સ્યાદાયતિશુભં તપ ઉદ્યાપનાન્વિતમ્ ॥ ૩ ॥

આયતિ એટલે ઉત્તરકાઢ, તેને શુચપણે જે ઉત્પન્ન કરે તે આયતિ (શુભ) જનક તપ કહેવાય છે. આ તપ નિરંતર વત્રીશ આંવિજ કરવાથી પૂર્ણ થાય છે. શક્તિ ન હોય તો ઇકાંતરિત પારણાંવાઢાં આંવિજ કરનાં. ઉદ્યાપને મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક વત્રીશ વત્રીશ પક્વાન્ન, ફઢ વિગેરે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપ કરવાથી ઉત્તર કાઢમાં શુભ થાય છે. આ શ્રાવકને કરવાનો અગાહ તપ છે. ગરુણું “નમો અરિહંતાણં” પદનું ગણબું. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

६७ १ अक्षय निधि तप.

घटं संस्थाप्य देवाग्रे गन्धपुष्पादिपूजितम् ।

तपो विधीयते पङ्कं तदक्षयनिधि स्फुटम् ॥ १ ॥

आ तप अक्षय निधि (अबूट भंजार) नी जेवो होवाथी तेनुं नाम अक्षयनिधि तप ठे. ते श्रावण वद चोथने दिवसे शरु करवो. ते दिवसे जिनेश्वरनी प्रतिमा आगळ गायना बाणथी न्रूमि लीपनी ते पर घजुंदी करी तेना पर कुंज स्थापन करवो. (ते कुंज सुवर्णनो रुपानो के अन्य उत्तम धातुनो अथवा ठेवट माटीनो लेवो.) ते कुंज विचित्र प्रकारना गंध पूष्पोथी पूजवो तथा तेमां सुवर्ण, मणि, मुक्ताफळ, सोपारी विंगेरे नाखीने तेनुं स्थापन करवुं. पळो पंदर दिवस सुधी तेनुं नित्य पूजन करवुं. जिनेश्वरने त्राण प्रदक्षिणा करीने घटमां अक्षतनी अंजळो दररोज नांखवी. (ते अंजळीमां सोनानाणुं, रुपानाणुं, सोपारी विंगेरे लेवुं) कुंज पास नैवेद्य ढोकवुं. दररोज शक्ति प्रमाणे एकासणुं अथवा बेसणुं करवुं. हमेशां कुंज पास नृत्य, गीतादिक उत्सव करवो. ए रीते प-

शुषणा पर्यंत आ तप करवो. (संवत्सरीने दिवसे एटले छेले दिवसे उपवास करवो.) आ रीते चार वर्ष पर्यंत आ तप करवो. उद्यापनमां मोटी स्नात्र विधि पूर्वक नाना प्रकारना पकवान्न, फळ विंगेरे ढोकवां. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तप करवाथी सर्व प्रकारनी संपत्ति प्राप्त आय हे. बीजी रीते अद्भुतनो मुंडी हमेशां कुंजमां नांखवी. जेटला दिवसे ते घट पूर्ण आय तेटला दिवस प्रतिदिन एकासणादिक तप करवो. बीजो सर्व विधि तथा उद्यापन उपर प्रमाणे जाणवो. आ श्रावकले करवानो आगाढ तप हे. गरणुं “नमो नाणस्स” ए पदनुं नवकारवाळी बीज प्रमाण गणवुं. साधीया विंगेरे ९१ एकावन करवा.

^{६७}/_२ अक्षय निधि (बीजो.)

आ तप श्रावण वद ४ ने दिवसें शरु करी सोळ दिवसे पूरो करवो. तेमां सुवर्णनो रत्न जन्तित कुंज कराववो. अथवा शक्ति प्रमाणे बीजो कोइ रुपा विंगेरे धातुनो कराववो अथवा जेवट शक्ति न होयतो माटीनो कराववो. पढी ते कुंज घरमां, देरासरमां अथवा उपाश्रये पवित्र स्था-

ने जिनार्धिवनी समीपे घण्टी करी ते पर स्थापवो. तेनी समीपे स्वस्तिक करी ते पर कट्पसूत्र पथ-
 रावहुं. तेनी पासे हमेशां वस्त्रे काळनुं प्रतिक्रमण करुं. हमेशां देव पूजा करवी. पुस्तक उपर चं-
 दरवो बांधवो, ज्ञानने धूप दीप करी हमेशां रुपानाणे पूजुं. अथवा शक्ति न होय तो पहेले तथा
 छेहे दिवसे रुपानाणे पूजुं, अने वचवा दिवसोमां यथाशक्ति अव्यवने पूजुं. पळी अक्षतनी वे
 हाथे अंजळी भरने उपर सोपारी तथा रुपानाणुं मुकी उभा थइ ज्ञाननी “वोधागाधं” ए शुद्ध
 ज्ञानी स्तुति करवी अथवा आ दुहों बोदवो—“ज्ञान समो को धन नहि, समता समो न सुख
 । जीवित सम आशा नहि, लोभ समो नहि दुःख ॥ १ ॥” पळी ते अक्षतनी अंजळी सोपारी
 सहित कुंजमां नांखवी. उपर एक श्रीफळ मूक्युं. एम सोळ दिवस सुधी अक्षतनी अंजळी, सो-
 पारी तथा रुपानाणुं कुंजमां नाखुं. ठेढे दिवसे कुंज चौखायी पूर्ण करवो. पळी खमासमाण दइ
 “इच्छाकारेण संदिसह भगवन् श्री श्रुतदेवताआराधनार्थं काउस्सग कळं ? इच्छं, श्री श्रुतदेवता-
 आराधनार्थं करेमि काउस्सगं” अन्नत्थण कही एक नवकारनो काउस्सग करी एक जण पारी

“ नमोऽर्हत्प० ” कही “सुअदेवया जगवइ, नाणावरणीअकम्मसंघायं । तेसिं खवेज सययं, जेसिं सुअसाधरे जत्ती ॥ १ ॥ ” ए थोइ कहे. “नमो नाणस्स” ए पदनी नवकारवाळी २० दररोज गणवी. आ प्रमाणे दररोज करवुं. बेल्हे दिवसे राखीजागरण, पूजा प्रभावना करवी. पारणाने दिवसे हाथी, घोडा विगेरेधी वरघोमो शणगारी वाजते गाजते कुंजने देरासर लइ जवो. ते वखते कुंज उपर श्रीफळ राखी ते उपर लीळुं, पीळुं रेशमी वस्त्र वींटी उपर फुलनी माळा पहिरावी सौभाग्यवती छानि माथे मूकवो. तथा नैवेद्यमां सर्व जातनां पक्वान्न सुखमी विगेरे यथाशक्ति करावी तेना थाद पण सौभाग्यवती स्त्रीओने माथे मूकवा. ए रीते वरघोमो सहित देरासर आववुं. कुंजवाळी स्त्रीओए त्राण प्रदक्षिणा करी प्रभु पासे कुंज मूकवो. पछी नैवेद्य पण प्रभु पासे मूकवुं. ज्ञानना पुस्तकने गुरुने स्थानके पथरावी गुरु पूजा तथा पुस्तक पूजा रुपानाणार्थी करवी. जादर वा शुदि ४ ने दिवसे तपनी समाप्ति करवी. ते तपना दिवसोमां निरंतर एकासणुं अथवा बेसणुं करवुं. बेल्हे संवत्सरीने दिवसे उपवास करवो. शुदि ५ ने रोज पारणुं करवुं. स्वामीवात्सल्य, प्र-

ज्ञावना विगरे करवुं. ए रीते चार वर्ष सुधी आ तप करवानो नियम छे. जेटला जण तप करता होय, ते दरेके जूदा जूदा कुंभ सुकवा. आ आवकने करवानो आगाढ तप छे.

अक्षय निधि तपनी विधि.

प्रथम ईयाविही प्रतिक्रमवा, पछो इच्छाकारेण० अक्षय निधि तप आराधन निमित्ते चैत्य-
वंदन कहुं ? इच्छं कही नीचे प्रमाणे चैत्यवंदन करवुं.

ज्ञासन नायरु सुख कारण, वर्धमान जितजाण । अहनित्र एइनी त्रिर बहं, आणा गुणमणिखाण ॥ १ ॥
ते जितवरथी पामीया, वीपदी ओ गणधार । आगम रचना बहु विष, अर्थ विचार अपार ॥ २ ॥
ते श्री भुतमां जाणियाए, तप बहु विध सुखकां । ओ जिन आगम पामीने, साथे मुनि त्रिव सार ॥ ३ ॥
सिद्धांतजाणी सुणबा रसिक, श्रावक समकृत वार । इष्ट सिद्धि अर्थे कोरे, अक्षय निधि तप सार ॥ ४ ॥
तप तो सूत्रमां अति घणां, साथे मुनिवर जेह । अक्षय निधाने कारणे, भावकने गुण गेह ॥ ५ ॥
ते मोटि जवि तप करोए, सर्व ऋद्धि मले सार । विविशुं पढ़ आराधता, पामीने जयपार ॥ ६ ॥
श्रीजिनवर पूजा करो, त्रिक शुक्ले त्रिकाल । तेम बळी भुत ज्ञाननी, चक्रि थइ ठबपाळ ॥ ७ ॥

પમિક્ષણાં વે ટંકના, વ્રહ્મચર્યને ધરીએ । જ્ઞાનીની સેવા કરી, સેજે ભવજલ્લ તરીએ ॥ ૮ ॥
 ચૈત્યવંદન શુભ જાવથીએ, સ્તવન યોગ નવકાર । શ્રુતદેવી ઉપાસના, ધીરવિજય હિતકાર ॥ ૯ ॥

પછી જંકિંચિ કહીને નમુથ્યુણું કહેવું. પછી બે જાવંતિ કહી નમોઽર્હત્ કહી, નીચે પ્રમાણે સ્તવન કહેવું.
 (લાવો લાવોને રાજ મૌઘા મૂઘાં મોતી) એ દેસી.

તપવર કીજે રે, અદ્ય નિધિ અન્નિધાને; સુખજર લોજેરે, દિન દિન ચમતે વોને (એ આંકળી)
 પર્વ પજૂસણ પર્વ શિરોમણિ, જે શ્રી પર્વ કહાય । માસ પાસ ઠઠ દસમ દુવાલસ, તપ પણ એ દિન ધાય ॥ ૧ ॥ તપવર ૦
 પણ અદ્ય નિધિ પર્વ પજૂસણ, કેરો કહે જિન જાણ । શ્રાવણ વદ ચોથે પ્રારંભો, સંવચ્છરી પરિમાણ ॥ ૨ ॥ તપવર ૦
 એ તપ કરતાં સર્વ રિચ્છિ વેરે, પગ પગ મગટે નિધાન । અનુક્રમે પામે તેહ પરમપદ, સાન્વયી નામ પ્રધાન ॥ ૩ ॥ તપવર ૦
 પરમત્સરથી કર્મ બંધાણું, તેણે પામી દુઃખ જાલ । એ તપ કરતાં તે પૂર્વવું, કર્મ થયું વિસરાલ ॥ ૪ ॥ તપવર ૦
 જ્ઞાન પૂજા શ્રુત દેવી કાલસગ, સ્વસ્તિક અતિ સોહાવે । સોવન જન્મિત કુંજ નિજશક્તિ, સંપૂર્ણ ક્રમે ધાવે ॥ ૫ ॥ તપવર ૦
 જયન્ય મધ્યમ ભક્ષ્યથી કરીએ, ફગ દોય તિન વરીસ । વરસ ચોથે શ્રુત દેવો નિમિત્તે, એ તપ વીશવાવીશ ॥ ૬ ॥ તપવર ૦
 એણે અનુસારે જ્ઞાનતણું વર, ગરણું ગણીએ ભદાર । આવડયકાદિ કરણી સંયુત, કરતાં લહે જવપાર ॥ ૭ ॥ તપવર ૦

इह भव पर नव दोष आशंसा, रहित करो नवि प्राणी । ने पर पुद्गळ ग्रहण न करुं, ते तप कहे वरनाणी ॥७॥ तपवर०
 रातिजगा पूजा परर्चावना, हय गय शणगरीजे । पारणा दिन पंच शब्दे वाजे, वाजंते पधरावीजे ॥ ८ ॥ तपवर०
 चैत्य विशाळ होय तिहां आचो, प्रदक्षिणा वळी दीजे । कुंच विविध नैवद्य संघाते, प्रभु आगळ होइजे ॥ ९ ॥ तपवर०
 राधनपुरे ए तप सुणी बहु जण, थया उजमाळ तप काजे । एम मुख्य मंत्राण ओठवयां, मसाळीया देवराजे ॥१०॥ तपवर०
 संवत अठार तेंताळी वरसे, ए तप बहु नवी कीधो । श्रीजिन उत्तम पाद पसाये, पद्मविजय फळ लोधी ॥ ११ ॥ तपवर०

त्यार पळी जयवीरराय० कही सुयदेवयाणं करेमि काउस्सगं ” अन्नश्च० कही एक नवकारनो
 काउस्सग करी, नमोऽर्हत् कही “ सुयदेवया नगवद्, नाणावरणीय कम्मसंधायं । तेसिं स्वेन
 सययं, जेसिं सुयसायरे जत्ति ॥ १ ॥ ” ए थोई कहेवी. पळी पच्चख्खाण करुं. पळी पूजानी ढाळ
 कहेवी ते नीचे प्रमाणे—

उहा.

सप्तम पद श्री ज्ञाननो सिद्धचक्र पद मांही । आराधीजे शुभ मने, दिन दिन अधिक उगाहि ॥ १ ॥

ઠંદ ગાયા.

અન્નાણ સંમોહ તમોહરસ્સ, નમો નમો નાણ દિગ્ગયસ્સ । પંચપ્પાસુ ભગ્ગારગસ્સ, સત્તાણ તવત્થ પથાસગસ્સ ॥ ૧ ॥
હેવે જેહધી સર્વે અજ્ઞાન રોધો, જિનાધીશ્વર પ્રોક્ત અર્થાવધોધો । મતિ આદિ પંચપ્રકાર પ્રસિદ્ધો, જગદનાસને સર્વ દૈવાવિરુદ્ધો ॥ ૨ ॥
યદોય પ્રજાવે સુજદં અનદં, સુપેયં અપેયં સુકુલં અકુલં । જેણે જાણીયે લોકાધ્યે સુનાણં, સદા મે વિશુદ્ધં તેદં પ્રમાણં ॥ ૩ ॥

॥ ઢાલ ॥

નવ્ય નમો ગુણજ્ઞાનને, સ્વપર પ્રકાશક જોવે જી । પરજાય ધર્મે અનંતતા, જેદાજેદ સ્વજાવેજી ॥ ૧ ॥ (ચાલ)
જે મુલ્ય પરિણતિ સકલ જ્ઞાયક, જોય ભાવ વિલચ્છના । મતિ આદિ પંચ પ્રકાર નિર્મલ, સિદ્ધ સાધન લચ્છના ॥
સ્યાદ્દાદસંગી તત્ત્વરંગી, પ્રથમ જેદાજેદતા । સર્વિકલ્પ ને અવિકલ્પ વસ્તુ, સકલ સંશય હેદતા ॥ ૨ ॥

ઢાલ બીજી.

નજ્ઞાનક ન જે વિણ લહિયે, પેય અપેય વિચાર । કુલ્ય અકુલ્ય ન જે વિણ લહિયે, જ્ઞાન તે સકલ આધાર ॥ ૫૦ સિં ॥ ૧ ॥
પ્રથમ જ્ઞાન ને પટે અહિંસા, શ્રી સિદ્ધાંતે જાણું । જ્ઞાનને વંદો જ્ઞાન મ નિંદો, જ્ઞાનીય જિવ સુલ ચાણું રે ॥ ૫૦ ॥ ૨ ॥
સકલ ક્રિયાનું મુલ જે શ્રદ્ધા, તેહનું મૂલ જે નહિયે, તેહ જ્ઞાન નિત્ય નિત્ય વંદીજે, તે વિણ કહો કેમ રહિયે ॥ ૫૦ ॥ ૩ ॥

॥ ૧૨૨ ॥

पंच ज्ञान माहि जेह सदागम, स्वर पर प्रकाशक जेह । दीपक पर त्रिभुवन तपगारी, वळी जेम रवि शशी मेहरे ॥ ज० ॥ ४ ॥
 लोक ऊर्ध्व अधो तिर्यग् ज्योतिष, वैमानिक ने सिद्ध । दोसालोक प्रगट सत्रि जेहूची, तेह क्षाने मुन शुद्धरे ॥ ज० ॥ ५ ॥

ढाळ त्रीजी.

ज्ञानावरणी जे कर्म ठे, क्षय लपशम तस घाय रे । तो हुए एहिज आत्मा, ज्ञान अत्रोत्रता जाय रे ॥ वी० ॥ १ ॥

पढी “ ऊँ ह्री परमात्मने नमः ज्ञानपदेभ्यः कक्षशं यजामहे स्वाहा ” ए मंत्र बोद्धीने ज्ञाननी वासक्षेप चने पूजा करवी,
 अने पढी अव्य पूजा करवी एतद्वे सोनामहोर तथा रुपामहोरथी ज्ञाननी यथाशक्ति पूजा करवी.

पढी नीचे प्रमाणे छहा बोळी अत ज्ञानना २० जेदना २० खमासमाण देवा.

पीठीकाना दुहा.

सुखकर संखेसर नमी, पुणइयुं श्री अत नाण । चउ मुंगा अत एक ठे, स्वर पर प्रकाशक नाण ॥ १ ॥

अजिद्वाप्य अनंतगे, जागे रचियो जेह । गणवर देवे प्रणमीओ, आगम रयण अत्रेह ॥ २ ॥

इम बहुली वक्तव्यता, ठ ठाण दनीया नाच । क्षमाश्रमण^१ नाख्ये^२ कथा, गोपय सर्पि जमाच ॥ ३ ॥

द्वेश थकी अत वरणडुं, जेद जेला तम वीश । अक्षय निधि तपने दिने, क्षमाश्रमण ते वीश ॥ ४ ॥

सूत्र अनंत अर्थ मई, अक्षर अंश लहाय । अत केवळी केवळी परे, जाखे अत परजाय ॥ ५ ॥ (प्रथम चेद) १

१ किन्तुदगम समा समी.

२ विधिवानंद = माध्यमा.

भी श्रुत ज्ञानने नित नमो, जाव मंगलने काज । पूजन अर्चन द्रव्यथी, पासे अर्चन राज ॥ ६ ॥ (खमासमण देवुं)

इग सय अरुवीस स्वरतणा, तिहां अकार अदार । श्रुत पर्याय समासमें, अंश असंख्य विचार ॥ ७ ॥ श्री श्रु० ॥ २ ॥

ववीश वर्ण समाय ठे, एक सिद्धो^३ मजार । ते मांहे एक अक्षर ग्रहे, ते अक्षर श्रुत सार ॥ ८ ॥ श्री श्रु० ॥ ३ ॥

क्षयोपशम जावे करी, बहु अक्षरनो जेह । जाणे ठाणांग आगळे, ते श्रुत निधि गुण गेह ॥ ९ ॥

कोनि एकावन अरुलखा, अरुसय एकाशी हजार । चालीश अक्षर पद तणा, कहे अनुयोग दुवार ॥ १० ॥ श्री श्रु० ॥ ४ ॥

अर्थति इहां पद कहूं, जिहां अधिकार उराय । ते पद श्रुतने प्रणमता, ज्ञानावरणी हठाय ॥ ११ ॥ श्री श्रु० ॥ ५ ॥

पिंम प्रकृतिमां एक पदे, जाणे बहु अवदात । क्षयोपशमनो विचित्रता, तेहज श्रुत संघात ॥ १२ ॥ श्री श्रु० ॥ ६ ॥

पंचोत्तर जेदे करी, स्थिति बंधादि निलास । कम पयनी पयनी ग्रहे, श्रुत संघात समास ॥ १३ ॥ श्री श्रु० ॥ ७ ॥

गत्यादिक जे मार्गणा, जाणे तेहमा एक । विवरण गुणवाणादिकें, तस प्रतिपत्ति विवेक ॥ १४ ॥ श्री श्रु० ॥ ८ ॥

जे वासठि मार्गण पदे, देख्या आदे निवास । संग्रह तरतम योग्यथी, ते प्रतिपत्ति समास ॥ १५ ॥ श्री श्रु० ॥ ९ ॥

संतपदादिक छारमा, जे जाणे शिव लोग । एक दोय छारे करी, अक्षा श्रुत अनुयोग ॥ १६ ॥ श्री श्रु० ॥ १० ॥

वक्षी संतादिक नव पदे, तिहां मार्गणा जास । सिद्धतणी स्तवना करे, श्रुतअनुयोग समास ॥ १८ ॥ श्री श्रु० ॥ १२ ॥
 प्राचृत प्राभृत श्रुत नमुं, पूर्वना अधिकार । बुद्धि प्रवक्ष प्रजावधी, जाणे एक अधिकार ॥ १९ ॥ श्री श्रु० ॥ १३ ॥
 प्राभृत प्राभृत श्रुत समा, साजिव द्वन्वि विशेष । बहु अधिकार इस्या ग्रहे, क्षीराश्रव उपदेश ॥ २० ॥ श्री० श्रु० ॥ १४ ॥
 पूर्व गत वस्तु जिके, प्राभृत श्रुत ते नाम । एक प्राभृत जाणे मुनि, तास करं परिणाम ॥ २१ ॥ श्री श्रु० ॥ १५ ॥
 पूर्व द्वन्वि प्रजावधी, प्राभृत श्रुत समास । अधिकार बहुला ग्रहे, पद अनुसार विज्ञास ॥ २२ ॥ श्री श्रु० ॥ १६ ॥
 आचारादिक नामधी, वस्तु नाम श्रुत सार । अर्थ अनेक विधे ग्रहे, ते पण एक अधिकार ॥ २३ ॥ श्री श्रु० ॥ १७ ॥
 दुग सय पण वीस वस्तु ठे, चौद पूरवनी सार । जाणे तेहने वंदना, एकथोस सो चार ॥ २४ ॥ श्री श्रु० ॥ १८ ॥
 उत्थादादि पूर्व जे, मूल अर्थ एक सार । विद्या मंत्र तणो कळो, पूर्व श्रुत जंडार ॥ २५ ॥ श्री श्रु० ॥ १९ ॥
 विंदुसार द्वगे जणे, तेहिज पूर्व समास । श्री शुच वीरने शासने, होत्रो ज्ञान प्रकाश ॥ २६ ॥ श्री श्रु० ॥ २० ॥
 (प्रथमना ४ पीठिकांना दुहा. ६ हो दरेक जेदे कहेवानो दुहो अने ए मो दुहो तेद्व्या खमासमणमां न गणवा) .

॥ इति अक्षय निधि तप खमासमणना दुहा समास ॥

पक्षी पसव्ही (खोवो) चरी बोधागाधं सुपदपदवी० ए स्तुति बोद्धीने ते पस कुंभमां नांखवो. कुंभ पासे कटपसूत्रनी स्थापना करवी. माथे चंद्रवा, पुंठीयां बांधवां. मांगरनी ढगळी उपर कुंज स्थापवो. पंदरेमे दिवसे ते कुंभ पूरो जरवो. पक्षी

तेना पर श्रीफळ मूकी तेने लीला अथवा पीळा रेशमी वस्त्राची वांधवो. श्रावण वद चौथ्या। आरंभी जादरवा शुद्धी चौथेने दिवसे तप पुरो करवो. दररोज एकासणां करवा. ब्रह्मचर्य पाळवुं, कुंज पासे अखंड दीवो फानस विंगेरमा जतना ' पूर्वक राखवो. " उं ह्री श्री कव्ही नमो नाणस्स " ए गरणु नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं^२. दश लोगस्सनो काजसग करवो. ठेव्हे तथा पहिले दिवसे रात्री जागरण करवुं, तथा वरघोडो काढवो.

६८ मुकुट सप्तमी तप.

अषाढादि च पोषान्तं सप्त मासान् शितीष्वपि ।

सप्तमीष्वपवासाश्च विधेयाः सप्तसंख्यकाः ॥ १ ॥

मुकुटना उद्यापनवर्गे जणाती जे सप्तमी ते संबंधी तप ते मुकुट सप्तमी तप कहेवाय ठे. आ तपमां अषाढ, श्रावण, भाद्रपद, आश्विन, कार्तिक, मार्गशीर्ष अने पोष ए सात मासनी कृष्ण पक्षांनी सातमने दिवसे उपवास करवो. तेमां अनुक्रमे विमलनाथ १, अनंतनाथ २, चंद्रप्रज्ञ अ-

^१ कोइ रीते दीवामा जीवजंतु न पडे तेनी सवढ राखवी

एक प्रतिमा होवाथी कर्हो मंत्रमसुरो पण दस्था छे.

^२ धाना कठण कसुरो गणव। भारे पढे तेणे " नमो नाणस्स " आटकोष जाप ठावो

થવા શાંતિનાથ ૩, નેમિનાથ ૪, ઋષભદેવ ૫, મહાવીર ૬, અને પાર્શ્વનાથ ૭, એ સાત તીર્થકરોને આશ્રીને એક એક સપ્તમીએ તપ કરવો. તથા તે દિવસે તે તે તીર્થકરની મોટી સ્નાત્ર વિધિએ પૂજા કરવી. ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરવી. રૂપાની લોકનાલિકા કરાવી તેના ઉપર સુવર્ણમય રત્નજન્તિ મુકુટ કરાવી દેવ પાસે ઢોકવો. સાત સાત પક્વાન્ન, ફળ વિગેરે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ વાંઝિતની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. જે જે તીર્થકરનો તપ ચાલતો હોય તે તે તીર્થકરના નામનું ગરણું (જેમકે પહેલું “ વિમલનાથાય નમઃ ”) નવકારવાળી વીંશનું ગણલું. સાર્થીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૬૯ અંવા તપ,

શુક્લાસુ પશ્ચર્મીષ્વેવ પઞ્ચમાસેષુ વૈ તપઃ ।

एकवक्त्रादिना कार्यमंवापूजनपूर्वकम् ॥ ૧ ॥

અંવા દેવીની આરાધના માટે આ તપ છે. તેમાં પાંચ માસની શુક્લ પાંચમને દિવસે એકાસ-

एणादिक तप करवो. अने ते दिवसे नेमिनाथ तथा अंबा देवीनुं पूजन करवुं. उद्यापने उत्तम धा-
तुनी अंबा देवीनी मूर्ति करावी तेनी स्थापना करवी. शास्त्रोक्त विधिए तेनी हंमेशां पूजा करवी.
संघवात्सल्य, संघपूजा करवी. आ तप करवाथी अंबा देवी पासेथी वरदाननी प्राप्ति धाय हे.
आ श्रावकने करवानो आगाढ तप हे. (जैन प्रबोधमां कृष्ण पद्दनी पंचमीए करवानो कह्यो छे.
तथा लजमणे साधुने नचां वस्त्र, अन्न विगरे आपी प्रतिष्ठाभवा अने अंबानी मूर्ति चे पुत्र सहित
तथा आम्रनी लुम्ब सहित कराववी. पढी तेनुं पूजन करवुं एम कह्युं हे.) गरणुं “श्री अंबिकादे-
व्यै नमः” ए पदनुं नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं.

७० श्रुतेदवता तप.

एकादशसु शुक्लेषु पक्षेष्वेकादशीषु च ।

यथाशक्ति तपः कार्यं वाग्देव्यर्चनपूर्वकम् ॥ १ ॥

श्रुत देवीनी आराधना माटे आ तप छे. तेमां अगीयार शुक्ल एकादशीने दिवसे श्रुतेदेवीनी

पूजापूर्वक यथाशक्ति एकासणादिक तप करवो. उद्यापने श्रुतदेवोनी मूर्ति उत्तम धातुनी वनावी तेनी प्रतिष्ठा करवी, तथा विधिप्रमाणे पूजा करवी. आ तपनुं फळ श्रुतज्ञाननी प्राप्तिथाय ते ठे. उपर प्रमाणे अगीथार शुक्ल एकादशीए उपवास करीने मौन धारण करवुं. एम पंचाशकमां तथा प्रत्यंतरमां कह्युं ठे. “श्री श्रुतदेवतायै नमः” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी.

७१ रोहिणी तप.

रोहिण्यां च तपः कार्यं वासुपूज्यार्चनायुतम् ।
सप्तवर्षीं सप्तमासीं उपवासादिभिः परम् ॥ १ ॥

आ तप रोहिणी नक्षत्रमां थाय ठे, तेथी ते रोहिणी तप कहेवायछे, ते तप अक्षय तृतीयाने दिवसे अथवा तेनी आगळ पाउळ ज्यारे रोहिणी नक्षत्र होय त्यारे शरु थाय ठे. ते तप श्री वासुपूज्य स्वामिनी पूजा पूर्वक सात वर्ष अने सात मास सुधी करवो. एटळे मासे मासे ज्यारे रोहिणी नक्षत्र होय ते ते दिवसे उपवासादिक (उपवास, आंबिल, नीवि विगेरे) तप करवो. जो

कदाच एक पाण रोहिणी नक्षत्र मूली जवाय तो फरीथी प्रथमथी आरंभ करवो. वासुपूज्य स्वामीनी प्रतिमानो मोटी स्नात्रविधिए पूजा करीने सुवर्णमय अशोक वृक्ष ढोकवो. (प्रत्यंतरना मते सुवर्णमय सोम राजा तथा अशोक युक्त रोहिणी राणी तथा वासुपूज्य स्वामिनी प्रतिमा करावी देव पासे ढोकवी. एकसो ने एक संख्या प्रमाण मोदक, फळ, दीप विंगेरे ढोकवां.) संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ अविधवापणुं तथा सौभाग्य सुखनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप छे. (आ तप पौषध पूर्वक उपवास करीने करवानो प्रचार छे. अथवा पौषध न थइ शकें तो आरंभादिक कार्य न करे.) “श्री वासुपूज्यसर्वज्ञाय नमः” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विंगेरे बार बार करवा.

७२ तीर्थकर मातृ तप.

भाद्रपदशुक्लपक्षे प्रारभ्य सप्तमीं तिथिम् ।
त्रयोदश्यन्तमाधेयं तपो माजरिसंज्ञकम् ॥ १ ॥

તીર્થંકરોની માતાની આરાધના માટે આ તપ છે. તેનો જાણપદ શુદી સાતમને દિવસે આરંભ કરી શુદી તેરસ સુધી દૂધ, દહીં, ઘી, કરંબો (દહીં જાત), ફીર, લાપસી અને ઘેવર વને શ્રી જિનમાતાની પૂજા કરી (આગલ ધરી) હંમેશાં એકાસણાદિક તપ કરવો. તે તપ સાત વર્ષ સુધી કરવો. પરંતુ બે વર્સે અથવા દર વર્સે આ પ્રમાણે ઉદ્યાપન કરવું-ભાદરવા શુદી ચૌ-દશને દિવસે ચોવીશ ચોવીશ પુરા, પુરી, પક્વાન્ન, ફલ વિગેરે જિનમાતા પાસે ઢોકવાં. તથા પુત્રવાળો ચોવીશ શ્રાવિકાને વસ્ત્ર, અંગરાગ, તાંબૂલ વિગેરે આપવું. પછી સાતમા વર્ષના ઉદ્યાપનમાં શ્રી જિનમાતાની આગલ સાતમને દિવસે તેલ ઢોકવું, આઠમે ઘી, નવમીએ પક્વાન્ન, દશમીએ ગાયનું દૂધ, અગીયારસે દહીં, બારસે ગોલ, અને તેરસે खीचनी, વની, કાણિક (લોટ), હરેડે, ધાળા, મેથી, ગુંદર, આંજણ, શલાકા, સાત સાત પાન, સોપારી વિગેરે ઢોકવાં. પુત્રવાળી શ્રાવિકાને શ્રી-ફલ આપવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવો. આ તપનું ફલ પુત્રપ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. “ શ્રી જિનમાત્રે નમઃ ” એ પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી.

७३ सर्व सुख संपत्ति तप.

एकादिवृद्ध्या तिथिषु तप एकाशनादिकम् ।

विधेयं सर्वसंपत्तिसुखे तपसि निश्चितम् ॥ १ ॥

सर्व सुख संपत्तिनुं कारण होवाथी आ तप सर्व सुख संपत्ति नामनो कहेवाय हे. तेमां शुद्ध के कृष्ण पक्षनी एकमने दिवसे एक एकासणादिक तप करवो. बीजे पखवानीये बीजथी वे एकास-
णादिक करवां. बीजे पखवाडीये बीजथी त्राण एकासणादिक करवां. चोथे पखवानीये चोथथी चा-
र एकासणादिक करवां. ए रीते वधतां वधतां पंदरमे पखवानीये पूर्णिमाथी अथवा अमावास्याथी
पंदर एकासणादिक करवां (प्रवचन सारोच्चारमां एकासणाने वदले उपवास करवानुं कह्युं हे.)
परंतु जो कदाच कोइ तिथि झूली जवाय तो तपनो आरंभ फरीथी करवो. आ रीते करतां आ
तप एकसोने बीश तपना दिवसोवने पूर्ण थाय हे. उद्यापने स्नात्र पूजा पूर्वक एकसो ने बीश मो-
दक होकवा. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ सुखनी प्राप्ति थाय ते हे. आ श्रावकने

કરવાનો આગાહ તપ છે. આનું ગરણું તપ નંબર ૭૬ થી જાણવું. સાર્થીયા વિગેરે બાર બાર કરવા. વીંજી રીતે એક પલ્લવાનીયાની એક એકમનો ઉપવાસ કરવો. વે પલ્લવાનીયાની વે વીંજના ઉપવાસ, લાણ પલ્લવાનીયાની ત્રણ ત્રીજના ઉપવાસ, એ પ્રમાણે ચક્રતા પંદર પલ્લવાનીયાની પુનઃ નમ તથા અમાસના ઉપવાસ કરવાથી પણ આ તપ થાય છે. આ તપ મોટો પલ્લવાસો કહેવાય છે. આ તપમાં, કોઈ તિથિ જૂલો જવાય તો આવતી વીંજી તિથિ લઈ શકાય છે પણ કરેલો તપ નિષ્ફળ થતો નથી.

૭૪ અષ્ટાપદ પાવડી તપ. (અષ્ટાપદ ઓઠી.)

આશ્વિનેઽષ્ટાહ્નિકાસ્વેવ યથાશક્તિ તપઃક્રમૈઃ ।

વિધેયમષ્ટ વર્ષાણિ તપ આષ્ટાપદં પરમ ॥ ૧ ॥

અષ્ટાપદ પર્વત જપર ચક્રવાનો જે તપ, તે અષ્ટાપદ પાવડી તપ કહેવાય છે. તેમાં આશ્વિન શુદ્ધી આવમયી પૂર્ણિમા સુધીના આઠ દિવસ તે એક અષ્ટાહ્નિકા (ઓઠી) કહેવાય છે. તે દિવ-

सोमां यथाशक्ति (उपवासादिक) तप करवो. पहेली ओळीए तीर्थकरनी पासे सुवर्णमय एक सोपान (पगथीयुं) करावीने मूकबुं. तथा तेनी अष्टप्रकारी पूजा करवी. ए प्रमाणे आठ वर्ष सुधी आठ सोपान स्थापी तप करवो. उद्यापने मोटी स्नात्रविधिपूर्वक चोवीश चोवीश पक्वान्न, फळ विंगेरे ढोकवां. आ तपनुं फळ दुर्लभ वस्तुनी प्राप्ति थाय ते ठे. आ श्रावकने करवानो आगाढ तप ठे. “अष्टापद तीर्थाय नमः” ए पदनुं गरणुं वीश नवकारवाळी प्रमाण गणबुं. साधिया विंगेरे आठ आठ करवा.

बीजी रीते आसो वद अमावास्याथी आरंजी एकांतरे आठ उपवास करवा. पारणे एकासणुं करबुं. ए प्रमाणे आठ वर्ष करबुं. उद्यापने अष्टापद पूजा, घृतमयगिरिनी रचना, सुवर्णमय नीसरणीओ आठ आठ पगथीयावाळी आठ कराववी. पक्वान्न तथा सर्व जातिनां फळो चोवीश चोवीश ढोकवां. बीजी सर्व वस्तु आठ आठ ढोकवी. (जैन प्रबोधमां आ तपने अष्टापद ओळी पण कहे छे.)

૭૫ મોક્ષદંડ તપ. (મોક્ષકરંડક તપ.)

યાવન્સુષ્ટિપ્રમાણઃ સ્યાદ્ગુરુદંરુશ્ચ તાવતઃ ।

વિદધીર્તૈકાન્તરાંશ્રોપવાસાન્સુસમાહિતઃ ॥ ૧ ॥

મોક્ષદંરુ સંવંધી જે તપ તે મોક્ષદંરુ તપ કહેવાય છે. તેમાં ગુરુનો દંરુ (દાંખો) જેટલી મુર્ગીના પ્રમાણનો હોય તેટલા ઉપવાસો એકાંતરા પારણાવાળા કરવા. હેટલે ઉપવાસે ગુરુના દંરુની ચંદ- નથી પૂજા કરવી. તથા ગુરુને વસ્ત્રદાન આપવું. શ્રીફલ તથા અક્કતદાંખા પાસે હોકવા. ઉપવાસની સંખ્યા જેટલા ફલ, મુઝા (રુપાનાણું), પક્વાન્ન વિગેરે ઢાંડા પાસે મૂકવાં. સંઘપૂજા સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપનું ફલ વિપત્તિનો નાશ થાય તે હે. આ શ્રાવકને કરવા લાયક ધ્યાગાહ તપ છે. “નમો લોષ સ્વસાદ્ગુણં” એ પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે સતાવીશ કરવા. વીંજી રીત એવી હે કે—ગુરુના દાંખાને અંગુઠના પર્વવને માપવો. જેટલી સંખ્યા થાય તેટલા એકાસણાં કરવાં. તથા હયાપને તેટલી સંખ્યાવાળા મોદક વિગેરે દાંખા પાસે હોકવા. વાકી સર્વ

उपर प्रमाणे (नं. व.) करवुं.

त्रीजी रीत एवी ठे के—उपवास एक, आंवल एक, नीवी एक, एकासाणुं एक, पुरिमहु एक—आ एक ओळी थइ. एवी पांच ओळी करवाथी पचीश दिवसे आ तप पुरो थाय ठे. लया-पन उपर प्रमाणे (विधिप्रपा विंगेरे प्रतो) करवुं. गरणुं विंगेरे तप नंवर १ प्रमाणे करवुं.
(आ तपने मोक्षकरंरुक तथा पांच पच्चख्खाणनी ओळी पण कहे छे.)

७६ अदुःखदर्शी तप,

शुक्लपक्षेषु कर्तव्याः क्रमात्पञ्चदशस्वपि ।

उपवासास्तथिष्वेवं पूर्यते विधिर्नैव तत् ॥

दुःख जीवानो जेनो स्वप्नाव नथी ते अदुःखदर्शी (अदुःखदेखी) नामनो तप कहेवाय ठे. तेमां प्रथम शुक्ल पक्षनी एकमेने दिवसे उपवास करवो, पढी बीजे मासे शुद्ध बीजनो उपवास करवो. पढी त्रीजे मासे शुद्धी त्रीजनो उपवास करवो. ए प्रमाणे चक्रता चक्रता पंदरमे मासे पूर्णि-

मानો ઉપવાસ કરવો. એ રીતે કરતાં પંદર માસે કુદ્ધ પંદર ઉપવાસ વને આ તપ પૂર્ણ થાય છે. આ તપ કરતાં જો કોઈ તિથિ ચૂલી જવાય તો તપનો આરંભ ફરીથી કરવો. તથાપને શ્રીઋષ્યન્નદેવની પૂજા કરવી. રૂપાનું વૃક્ક કરાવવું, તેની શાલા સાથે સુવર્ણનું રેશમી પાટીવાલું પારણું [ઘો-નીયું] ડાંગવું. તેમાં રેશમી તલ્લાડ પાથરવી. તે ઉપર સુવર્ણની પુતળી સુવાન્ની. પંદર, પંદર પક્-વાન્ને, ફળ, રૂપાનાણું વિગેરે હોકવાં. તથા પંદરે માસની તપની તિથિએ નવા નવા નૈવેદ્ય, પક્વાન્ન ફળ વિગેરે હોકવાં. સંઘપૂજા સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપનું ફળ સર્વ ડુ.લ્હનો નાશ થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

વીર્જી રીતે દરેક પલ્લવાર્નીયાની તિથિએ ઉપર પ્રમાણે ચડતા ચક્રતા ઉપવાસ કરવા. તેમ કરવાથી પંદર પલ્લવાર્નીયે આ તપ પૂરો થાય છે. ?

? આ તપનું નામ નાનો પલ્લવાસો પણ કહેવાય છે. (આ તપમાં તિથિ ચૂલી જવાય તો વીજી આવતી તિથિ બહુ મ-કાય બ પણ ફરી શરુ કરવો પડતો નથી.)

મૂકવું. તથા કાષ્ઠમય પાત્રું સ્ત્રીર અને જોલી સહિત ગુરુને વહોરાવવું. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપ કરવાથી વિવિધ લઙ્ઘિની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

બીજી રીતે કાર્તિક શુદ્ધી એકમને દિવસે ઉપવાસાદિક તપ કરીને ગૌતમ સ્વામીનો પૂજા વિગેરે ઉપર પ્રમાણે સર્વ કરવું. આ પ્રમાણે એક વર્ષ સુધી દરેક એકમને દિવસે કરવું. ઉદ્યાપન વિગેરે ઉપર પ્રમાણે કરવું.

“શ્રી ગૌતમ સ્વામીને નમઃ.” એ પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાધોયા વિગેરે સતાવીશ કરવા.

૭૯ નિર્વાણ દીપક તપ (દીવાળીનો છટ્ટ.)

વર્ષત્રયં દીપમાલા પૂર્વે મુખ્યે દિનઘ્ન્યે ।

ઉપવાસઘ્ન્યં કાર્યં દીપપ્રસ્તારપૂર્વકમ્ ॥ ૧ ॥

નિર્વાણ (મોક્ષ) ના માર્ગને વિષે દીવા સમાન આ તપ હોવાથી નિર્વાણ દીપક નામે કહેવાય છે. તેમાં દીવાળીની ચૌદશ તથા અમાવાસ્યા એ બન્ને દિવસનો છટ્ટ કરવો. તે બન્ને દિવસ અને

रात्रीए श्री महावीर स्वामीनी प्रतिमानी पासै अखंन चौखा तथा अखंन घीना दीवा मूकवा. ल-
 थापनझां श्री महावीर स्वामीनी प्रतिमानी मोटी स्नात्र विधिए पूजा करी एक हजार घीना दी-
 वा मूकवा. १ संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ प्रमाणे त्रण वर्ष करवाथी! आ तप पूर्ण थाय छे. आ
 तपनुं फळ मोक्ष मार्गनी प्राप्ति थाय ते छे. आ श्रावकने करवानो अगाढ तप छे. साथीया विगेरे
 वार वार करवा. गरुणु आ प्रमाणे—

श्री महावीर स्वामी सर्वज्ञाय नमः नवकारवाळी १०. चतुर्दशीए.

श्री महावीर स्वामि पारंगताय नमः नवकारवाळी १०. अमावास्या प्रथम रात्रे.

श्री गौतम स्वामि सर्वज्ञाय नमः नवकारवाळी १०. अमावास्या पाबली रात्रे.

८० अमृताष्टमी तप.

शुक्लाष्टमीषु चाष्टासु आचाम्ब्यादितपांसि च । विदधीत स्वशक्त्या च ततस्तत्पूरणं भवेत् ॥ १ ॥

? खीर जरीने पाहुं गुरुने बहोरावहुं एवो पण प्रचार छे.

અમૃતના અન્નિષેક વને જાણતી જે અષ્ટમી તે અમૃતાષ્ટમી કહેવાય છે. આ તપ શુક્લ પદ્મની આઠ ધાઠભને દિવસે આંબિલ (અથવા ઉપવાસ) વિગેરે પોતાની શક્તિ, પ્રમાણે કરવાથી પૂર્ણ થાય છે. ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક ઘી તથા દૂધના ભરેલા કલ્લશ ષે (ઉપર નતું ઘસ્ર ઢાંકીને) તથા એક મળ મોદક દેવ પાસે ઢોકવા. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. આ તપનું ફલ આરોગ્યતાની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. (કલ્લશ ઉપર નતું લીંદું વસ્ર ઢાંકી તે ઉપર સાકર, લવિંગ તથા મોટો દાઝુ મૂકવાનું પળ નં. બ. વિગેરે પ્રત્યંતરમાં કહ્યું છે.) વીજી રીતે એકાસણાં તેર, નીવી ચોવીશ, આંબિલ પંદર, એ પ્રમાણે લગોલગ કરવાથી પણ આ તપ પૂર્ણ થાય છે, વીજો સર્વ વિધિ ઉપર પ્રમાણે સમજવો.

“ હું નમો સિદ્ધાણં ” પદ્મની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે ધાઠ ધાઠ કરવા.

૮૧ અર્ચંડ દશમી તપ.

શુક્લાસુ દશસંખ્યાસુ નિજશક્ત્યા તપોવિધિસ્ । વિદધીત તતઃ પૂર્તિં તસ્ય સંપદ્યોતે ક્રમાત્ ॥ ૩ ॥

અર્ચનિત દશમીને દિવસે જે તપ કરવામાં આવે તેનું નામ અર્ચન દશમી તપ કહેવાય છે. તેમાં દશ શુક્લ દશમીને દિવસે પોતાની શક્તિ પ્રમાણે એકાસણાદિક તપ કરવો. તેથી તે તપ પૂર્ણ થાય છે. (તપને દિવસે અર્ચન અન્નનું ખોજન કરવું. દુલે કે મુશળ વેને નહીં જાંબિલા એવા ચોખાનું ખોજન કરવું.) તથાપને દશ દશ પક્વાન્ન, ફળ, ફાનાણું વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવું. અર્ચન અન્નતનું નૈવેદ્ય મૂકવું. અર્ચન (નવું) વસ્ત્ર ગુરુને ઘઘોરાવું. ચૈત્યની ફરતી ધીની ત્રણ ધારા અર્ચન કરવી. (પ્રચુની પ્રતિમા એક મોટા તાસમાં વિરાજમાન કરી, સર્વાર્પચશેર ધી લઈ તેની અર્ચન ધારાવાળી જરા માત્ર પણ ધાર ઝુટે નહીં તે રીતે પ્રતિમાજી ફરતિ કરવી.) સંઘવાત્સલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. ધ્યા તપનું ફળ અર્ચન સુખની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ અર્ચન કરવાનો આગાહ તપ છે.

“ નમો અરિહંતાણં ” પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે ધાર વાર કરવા.

૧ નં. ૪ વિગેરે પ્રતિષ્ઠામાં અર્ચન અથવા જાણતું જાણવું છે.

૮૨ પરત્ર પાલી તપ.

પઞ્ચ વર્ષાણિ વીરસ્ય કલ્યાણકસમાસિતઃ ।

उपवासत्रयं कृत्वा द्वात्रिंशदरसांश्चरेत् ॥ १ ॥

પરલોકને વિષે પાલના જેવું જ તપ તે પરત્ર પાલી તપ કહેવાય છે. તેમાં શ્રી મહાવીર સ્વામીના કલ્યાણકોની સમાસિથી છટલે દીવાળીના દિવસથી ચારંત્રીને પ્રથમ ત્રણ ઉપવાસ (અઠસ) કરવો. પત્રી આંતરા રહિત વત્રીશ નીવી કરવી. કોઈના મતમાં દશ ઉપવાસ પૂર્વાંતરા કરવાનું પણ કહેલું છે. (જૈન ધર્મ સિંધુ તથા જૈન પ્રવોધમાં બેઘો પણ અઠસ કરવો એમ કહ્યું છે.) આ પ્રમાણે પાંચ વર્ષ સુધી તપ કરવો. ઉદ્યાપને દરેક વર્ષે ચાઠમાં એક શેર લાપડીની પાઠ કરી વચ્ચે ઘીથી પૂર્ણ કરો દેવ પાસે ઢોકવી. પાંચ વર્ષને અંતે બેઘા ઉદ્યાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનપૂજા કરી ઉપર પ્રમાણે નૈવેદ્ય તથા વિવિધ પ્રકારના પકવાણ, ફળ, રૂપાનાણું વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘ પૂજા કરવી. આ તપનું ફળ પરલોકમાં સદ્ગતિની પ્રાપ્તિ થાય તે છે. આ શ્રાવ-

કને કરવાનો આગાહ તપ હે.

“શ્રી મહાવીર સ્વામિ પારંગલાય નમઃ” એ પદનો નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાર્થીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૮૩ સોપાન (પાવડી) તપ.

સસાધનવદશભિસ્તદ્ગુણેસ્તિથિસંકલ્પેઃ ।

દત્તિન્નિઃ પૂર્યતે ચૈવ સોપાનતપ હત્તમમ્ ॥ ૧ ॥

મોક્ષ પર આરોહણ કરવા માટે સોપાન (પગથીયા) જેવું હોવાથી આ સોપાન ઘટલે પાવડી તપ કહેવાય છે. આ તપમાં ચાર પ્રતિમાઓ કરવાની કહેલી છે. સાત સપ્તમિકા, આઠ અષ્ટમિકા, નવ નવમિકા અને દશ દશમિકા. આ ચાર પ્રતિમા આ પ્રકારે કરવી.—અહીં સાત સપ્તમિકા ઘટલે સાત દિવસની એક ઓઠી, એવી સાત ઓઠી કરવી. અર્થાત્ આ સાત ઓઠીના દિવસ ધણ થાય. તેમાં પહેલી સાત દિવસની ઓઠીમાં હંમેશાં એક દક્ષિ કરવી. વીજા સાત

दिवसनी बीजी ओळीमां हमेशां वेंवें दत्ति करवी. बीजी ओळीना साते दिवसमां हमेशां त्राण दत्ति करवी, ए प्रमाणे वधता वधता सातमां ओळीना साते दिवस हमेशां सात सात दत्ति करवी. (कुल दत्ति १ ए६.)

बीजी आठ अठमिका—अहीं आठ दिवसनी एक ओळी गणवी. एवी आठ ओळी करवाथी ६४ दिवसे आ बीजी प्रतिमा पूर्ण थाय ते. अहीं पण उपरली जेम पेहली ओळीना आठ दिवस हमेशां एक एक दत्ति करवी. बीजी ओळीना आठ दिवस वेंवें करवी. ए रीते वधतां आठमां ओळीना आठ दिवस हमेशां आठ आठ दत्ति करवी. (कुल दत्ति १८८)

बीजी सव लवमिका—अहीं नव दिवसनी एक ओळी एवी नव ओळीं करतां ८१ दिवसे आ प्रतिमा पूर्ण थाय छे. तेमां पण उपर प्रमाणे पेहलीं नव दिवसनी ओळीमां हमेशां एक एक दत्ति करवी, बीजी नव दिवसनी ओळीमां हमेशां वेंवें दत्ति, ए प्रमाणे चरुता चढता ठेवटे नवमां ओळीए हमेशां नव नव दत्ति करवी ए रीते करतां कुल दत्ति ४८९ थाय छे.

ચોથી દશ દશમિકા-અહીં પણ દશ દિવસની એક ઓઠી એવી દશ ઓઠી કરતાં સો દિવસે આ પ્રતિમા પૂર્ણ થાય છે. અહીં પણ પહેલી દશ દિવસની ઓઠીમાં હંમેશાં એક એક દત્તિ કરવી. વીજી ઓઠીમાં હંમેશાં વેવે દત્તિ કરવી. ૫ રીતે વધતાં એવટ દશમી ઓઠીમાં હંમેશાં દશ દશ દત્તિ કરવી. ૫ રીતે કરતાં કુલ ૫૫૦ દત્તિઓ થાય છે.

આ ચોરે પ્રતિમા નવ માસ અને ચતુર્વીશ દિવસે પૂર્ણ થાય છે. તથા દત્તિની સંખ્યા ૧૪૩૯ થાય છે. આ વિષે પ્રવચનસારોદ્યારમાં આ પ્રમાણે કહ્યું છે—

ચતુર્વીસ દિવસ અહિયા નવ માસા સઽવ્વ હત્થ દિવસાણિ ।

ચત્તદ સયા ગુણયાલા દત્તીણં દવદ્દ ક્કય સંસા ॥ ૧ ॥

“ આ તપમાં ચોર્વીશ દિવસે કરીને અધિક એવા નવ માસ સર્વ તપના દિવસો છે. તથા ચૌદસો અને ઓગણચાઠીશ દત્તિઓની સંખ્યા થાય છે.”

જથાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક જિનેશ્વરની પૂજા ઝણાવવી. વિવિધ પ્રકારનાં પક્વાન્ન,

ફળ, રૂપાનાણું વિગેરે દેવ પાસે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ મોકલ મા-
ર્ગની પ્રાપ્તિ થાય તે હે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ હે.

“ ઝું નમો અરિહંતાણું ” પદની નવકારવાળી વીંશ ગણવી. સાથીઆ વિગેરે બાર બાર કરવા.

૮૪ કર્મ ચતુર્થ તપ.

ઉપવાસત્રયં કુર્યાદાદાવન્તે નિરન્તરમ્ ।

મધ્યે ષષ્ટિમિતાઃ કુર્યાદુપવાસાંશ્ચ સાન્તરાન્ ॥ ૧ ॥

કર્મના ચંક્રને માટે જે ચતુર્થ તપ ઉપવાસ કરવો તે કર્મચતુર્થ તપ કહેવાય હે. તેમાં
પ્રથમ ત્રણ ઉપવાસ (અષ્ટમ) કરીને પારણું કરવું. પછી એકાંતરા સાત ઉપવાસ કરવા. પછી બેડે
ત્રણ ઉપવાસ (અષ્ટમ) આંતરા રહિત કરવો. એ પ્રમાણે ઉપવાસ ૬૬ તથા પારણા દિન ૬૨
કુલ ૧૨૮ દિવસે આ તપ પૂરો થાય છે. ઉચાપનમાં મોટી સ્નાત્ર વિધિ પૂર્વક રૂપાનું વૃક્ષ તથા સુ-
વર્ણનો કુહાનો કરાવી દેવ ઘાસે ઢોકવો. નાના પ્રકારના પકાન્ન ફળ વિગેરે ઢોકવાં. સંઘવાત્સલ્ય

સંઘપૂજા કરવી. આ તપનું ફળ કર્મનો નાશ થાય તે છે.

“ હું નમો અરિહંતાણં ” પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે બાર બાર કરવા.

૮૬ નવકાર તપ (નાનો).

કૃત્વા નૈવૈકત્રકાનિ તદુચાપનમેવ ચ ।

શક્તિહીનૈર્વિધેયં ચ પૂર્વવત્તત્સમાપનમ્ ॥ ૩ ॥

નવકારના ફળને આપનાર દોવાથી આ નવકાર તપ કહેવાય છે. તેમાં શક્તિહીન માણસે નંબર ૪૧ વાળા તપમાં કહ્યા પ્રમાણે અનુસઠ એકાસણાં અથવા ૬૮ ઉપવાસ કરી ન શકે તેણે નવકારના પદ જેટલા એટલે નવ એકાસણાં લગોલગ કરવાં. હઘાપન વિગેરે સર્વ વિધિ નંબર ૪૧ વાળા નવકાર તપમાં કહ્યા પ્રમાણે કરવો. તેનું ફળ પળ તેના જેવુંજ છે. આ મુનિ તથા શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. ગરણું વિગેરે તપ નંબર ૪૧ પ્રમાણે સમજવું.

८६ अविधवा दशमी तप.

त्रात्रपदशुक्लदशमीदिन एकाशनमथो निशायां च ।

अंवापूजनजागरणकर्माणि सुविधिना कुर्यात् ॥ १ ॥

वैधव्य रहित थवा मोटे स्त्री जातिष् करवानो आ तप छे. तेमां भादरवा शुदी दशमने दि-
वसे ब्रह्मचर्य पाळवुं अने एकासणुं (अथवा मतांतरे उपवासादिक यथाशक्ति) करवुं. रात्रीष्
अंबीका देवी पासे संगितादि पूर्वक जागरण करवुं तथा अंवा देवीनुं पूजन करवुं. श्रीफळ दश,
पक्षाष्ट दश विगेरे सर्व फळादिक वस्तु दश दश दश ठोकवी. आ प्रमाणे दश वर्ष सुधी आ तप करवुं.
दरेक भादरवा शुदि ११ ने दिवसे सार्धर्मिकने जमानो साधुने दान आपी पढी पारणुं करे.

अंवादेवीने कंकुनी पीळ करवी, धंजन करवुं, तेम पोताने पण धंजन करवुं, अने रेशमी चरणियो
कांचळी चंजवो तथा चव्हु देवीने चगाववां. पढी दीपक दश करवा आ प्रमाणे जे. प्र. मांढे.

उद्यापने इंजाणीनी पूजा करवी. संघवात्सल्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ अविधवापणुं प्राप्त

થાય તે છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે. (દરેક વર્ષે ઉદ્યાપનમાં વમણું વમણું નૈવેદ્ય મૂકવું. ઇટલે કે પહેલે વર્ષે શ્રીફળાદિક દશ દશ ઢોકવાં, બીજે વર્ષે વીશ વીશ ઢોકવાં. એ પ્રમાણે સમજવું. (નં. બ.).

વિધિ પ્રપામાં બોજી રીત એ વતાવી છે કે-ઉપવાસ એક, એકાસણું એક, બઠ એક, એકાસણું એક, અઠમ એક, એકાસણું એક. પારણે ચીર ઝોજનવને સાધુને પ્રતિદ્વાન્નવા. જ્ઞાનની પૂજા જાણાવવી.

“ ઝંવાંદેવ્યૈ નમઃ ” એ પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી.

૮૭ બૃહન્નંધાવર્ત તપ.

બૃહન્નંધાવર્તવિધિસંખ્યયૈકાશનાદિજ્ઞિઃ ।

પૂરણીયં તપશ્ચોદ્યાપને તત્પૂજનં મહત્ ॥ ૧ ॥

નંધાવર્તની આરાધના માટે આ તપ છે. તેમાં પ્રથમ નંધાવર્તની આરાધના માટે એક ઉપવાસ

करवो. पढी सुधर्मेज, ईशानेज^१ अने श्रुत देवतानी आराधना माटे त्रण आंबील करवां. त्यार-
 पढी अरिहंतादिक आवनी^२ आराधना माटे आठ आंबिल करवां. त्यारपढी चोवीश जिनमातानी
 आराधना माटे चोवीश एकासणां करवां. पढी सोळ विद्यादेवी आश्री सोळ एकासणां करवां.
 पढी चोवीश लोकांतिकादि देवो आश्री चोवीश एकासणां करवां. पढी चोसठ इंद्रोने आश्री चोसठ
 एकासणां करवां. पढी चोसठ इंद्राणी आश्री चोसठ एकासणां करवां. पढी चोवीश शासनय-
 द्दोने आश्री चोवीश एकासणां करवां. पढी चोवीश शासनयद्विणीने आश्री चोवीश एकासणां
 करवां. पढी दश दिक्पालने आश्री दश एकासणां करवां. पढी नव ग्रह तथा एक क्षेत्रपालने
 आश्री दश एकासणां करवां. पढी चार निकायना देवताने आश्री चार एकासणां करवां. त्यारपढी
 सर्वनी आराधना माटे एक उपवास करवो. आ रीते उपवास बे, आंबिल अगीयार, एकासणां
 वशे ने चोसठ ए सर्व मळी १७७ दिवसे आ तप पूर्ण थाय ले. उद्यापने देरासरमां मोटी स्नात्र

? आ बे ईंद्र चामरधार तरीके ले. २ पांच परमेष्ठी तथा रत्नत्रय.

વિધિએ પૂજા જાણાવવી. ધર્મોત્તાર (ઉપાશ્રય) ને વિષે નંદ્યાવર્તની પૂજા પ્રતિષ્ઠાની વિધિ પ્રમાણે કરવી. સંઘપૂજા સંઘવાત્સલ્ય કરવું. આ તપ કરવાથી પરમવને વિષે તીર્થંકર નામકર્મ ભપાર્જન થાય છે. અને આ જોવે સર્વ ઋષિ તથા સર્વ દેવનું સાંનિધ્ય પ્રાપ્ત થાય છે. આ શ્રાવકને કરવાનો આગાહ તપ છે.

૮૮ લઘુનંદ્યાવર્ત તપ.

લઘોશ્ર નંદ્યાવર્તસ્ય તપઃ કાર્યે વિશેષતઃ ।

તદારાધનસંલ્યાન્નિરુદ્યાપનમિદાદિવત્ ॥ ૧ ॥

નંદ્યાવર્તની આરાધના માટે જે તપ તે નંદ્યાવર્ત તપ કહેવાય છે. તેમાં પ્રથમ નંદ્યાવર્તની આરાધના માટે એક ભપાસ કરવો. પછી ધરણેન્દ્ર, અંબિકા, શ્રુતદેવી અને ગૌતમસ્વામીને આશ્રી ચાર અંબિકા કરવાં. પછી પાંચ પરમેષ્ઠી તથા રત્નત્રયની આરાધના માટે આઠ અંબિકા કરવાં. પછી સોલ્લ વિદ્યાદેવીને આશ્રીને સોલ્લ એકાસણાં, પછી ચોવીશ શાસનયક્ષિણીને આશ્રીને ચોવીશ એકાસણાં, પછી દશ દિક્ષપાલને આશ્રીને દશ એકાસણાં, પછી નવ મહ તથા એક ક્ષેત્રપાલને

आश्रीने दश एकासणां, पढी चार निकायना देवेने आश्रीने चार एकासणां, तयारपढी सर्वनी
 आराधना झोटे एक उपवास करवो. ए रीते करवाथी बे उपवास, बार आंबिल, तथा चोसठ
 एकासणां मळी कुज ९८ दिवसे आ तप पूर्ण थाय छे. उद्यापेन चेत्यमां मोटी स्नात्र विधीयी
 पूजा करवी. धर्मांगार (उपाश्रय) ने विषे दधुनंदावर्तनी पूजा विगेरे पूर्वनी जेम करवुं. संघवा-
 त्सत्य संघपूजा करवी. आ तपनुं फळ तीर्थकर नामगोत्रनो बंध तथा सर्व देवतुं सांनिध्य प्राप्त
 थाय ते ठे. आ साधु तथा श्रावकने करवानो आगाड तप ठे.

॥ इति फल्लतर्पासि सप्ताविक्षतिः ॥

॥ इति आचारदिनकरगततर्पासि पूर्णोनि ॥

इति प्रथमो विभागः

શ્રી તપોરત્નમહોદધિ.

વિજાગ ૨ જો.

૮૯ વીશસ્થાનક તપ.

આ વીશ સ્થાનકનો તપ ઘણો પ્રસિદ્ધ છે. તથા તે કરવાનો પ્રચાર પણ સર્વત્ર સાધારણ જોવામાં આવે છે. આ તપ ઘણો વિસ્તારથી કરવામાં આવે છે. તો પણ તે સંઘથી સામાન્ય વિગ્નિજ માત્ર અહીં આપીએ છીએ. વિશેષ વિધિવિસ્તાર માટે “ વીશ સ્થાનક પદ પૂજા સંમ્રહ ” કે જે સુરતના ઝઘેરી રૂપચંદ દ્વલ્લુજાઈએ અપાવી પ્રસિદ્ધ કરેલ છે. તે તથા વિધિ-પ્રપા વિગેરે ગ્રંથો જોવા. આ તપ કરવાનો ઉત્તમ માર્ગ તો એ છે જે સુવિદિત ગુરુની સમજ તેમની આજ્ઞાનુસાર કરવો. અર્તાં દરેક સ્થલે ગુરુનો યોગ હોતો નથી. તો પણ તપ આરંભ્યા પહેલાં નમીકના ગામોમાં જ્યાં ગુરુનો યોગ હોય ત્યાં જઈ સર્વ વિધિ સુજાણ થઈ પડી તેનો આરંભ કરવો યોગ્ય છે, અથવા જો આ તપ કર્યો હોય અને તેની વિધિ વિગ્નિજ વિગેરે સારી રીતે જાણતા હોય તેવા સુશ્રાવકથી માહિતગાર થવું.

प्रथम शुच निर्दोष मुहूर्ते नंदी स्थापन पूर्वक सुविहित गुरुनी समीपे विंशति स्थानक तप विधि पूर्वक उच्चरवो. एक ओळी वे मासथी ठ मास सुधीमां पूर्ण करवी. कदाच ठ मासनी अंदर एक ओळी पूर्ण न थाय तो करेळी (चावती ओळी)नो फरीथी आरंभ करवो पने. एक ओळीनां वीश पद ठे. तेमां वीशे दिवसमां वीश पद जूदां गणवां. अथवा एक ओळीना वीश तपना दिवसोपां एकज पद गणवुं, वीजा वीश दिनमा वीजुं पद गणवुं. ए रीते वीश ओळीए (४०० दिवसे) वीश पद पूर्ण करवां. दरेक पदनी आराधना करवाने सारी शक्तिवाळाए अष्टम करीने प्रत्येक पदनी आराधना करवी. ए रीते करवाथी वीश अष्टमे एक ओळी पूर्ण थाय. अने वीशे ओळी चारसो अष्टमे पूर्ण थाय. तेथी हीनशक्तिवाळाए ठठ करवा. तेथी हीन शक्तिवाळाए चौवीहार उपवास, ते न वने तो तेवीहार उपवास, ते न वने तो आंविद्ध, ते न वने तो नोवी अने तेदळी पण शक्ति न होय तो त्वीहार एकासणाए करी आराधवां. एकासणाथी ओढो तप करी शकाय नहो. वळी शक्तिवान माणसे वीशे पदनी आराधनाने दिवसे आठ पहोरनो पोसह करवो. तेथी हिनशक्तिवाळाए मात्र दिवसनो चार पहोरनो पोसह करवो. ए रीते वीशे पद पौष्य करीने आराधवां. जो पौष्य करवानी शक्ति सर्व पदमा न होय तो आचार्य पदे ?, उपाध्याय पदे २, स्थविर पदे ३, साधु पदे ४, चारित्र पदे ५, गौतम पदे ६, अने तीर्थ पदे ७, ए सात पदे तो अवश्य पौष्य करवो

जोइए.^१ तेम ठतां शक्ति न होय तो ते दिवसे देशायकाशीक करे अने सावध व्यापारनो त्याग करे. तेद्वी शक्ति पण न होय तो यथाशक्ति तप करी आराधे. तथा पोतानी लघुता जावे. मरण तथा जन्मना सूतक्रमां उपवासादिक तप करे, पण ते गण-तरीमां न गणें. स्त्री पण ऋतु समयमां उपवासादिक करे ते पण गणतरीमां न गणें. तपने दिवसे जो पौषध करे तो घणुंज श्रे-यस्कर ठे. पण पौषध न करे तो ते दिवसे वे वयत प्रतिक्रमण तथा चार देववंदन अने पैमिद्वेदण अयश्य करवुं. तथा ब्रह्मचर्य पाळवुं, द्यूमिशयन करवुं, अति सावध व्यापारनो आरंज न करवो, असत्य न बोलवुं, आखो दिवस तपना पदवुं गुणमर्णन करवुं, तपने दिवसे पौषध करे तो पारणुं करवुं. जो तपने दिवसे पौषध न करवो होय तो ते दिवसे जिनजक्ति पूजा करे, करावे, जावना जावे, तपने दिवसे आराध्य पदना जेद्वी गुण होय तेद्वी लो-गससनो कायोत्सर्ग करे, ते गुणोतुं स्मरण करवा पूर्वक स्वमासमण दंड वंदना करे. ते पदनो महिमा अने गुणतुं स्मरण करीने आखो दिवस द्वपित रहे. आ विधिण वीशे ओळी करवी. तथा दरेक ओळीए ते ते पदनो उत्सव, महोत्सव, मन्नावना, ल-घापन पूर्वक करे. जिन शासननी उन्नति करे. शक्ति न होय तो ठेवट एकज ओळी उत्सवादिक सहित करे. अर्थात् प्रांते आ महान् तणुं यथाशक्ति उजमणुं करे.

१ सात पदे पण पौषध न बने तो सतरमी ओळीमां अवश्य पौषध करवो एवो प्रचार छे १ देववदन पढिदेहण हमेशा न करी शकें तो तेरमी ओळीए अवश्य कइ

वीश पदनुं गरणुं नीचे प्रमाणे—

४॥

सा० ख० द्वो० नो०

१ छै नमो अरिहंताणं.

१२-१२-१२-२०

२ छै नमो सिद्धाणं.

३१-३१-३१-२०

३ छै नमो पवयणस्स.

२७-२७-२७-२०

४ छै नमो आयरिआणं.

३६-३६-३६-२०

५ छै नमो घेराणं.

१०-१०-१०-२०

६ छै नमो उवज्जायाणं.

२५-२५-२५-२०

७ छै नमो द्वोए सन्नसाहूणं.

२७-२७-२७-२०

८ छै नमो नाणस्स.

५१-५१-५१-२०

९ छै नमो दंसाणस्स.

६७-६७-६७-२०

१० छै नमो विणयसंपन्नस्स.

५२-५२-५२-२०

सा० ख० द्वो० नो०

११ छै नमो चारीत्तस्स.

७०-७०-७०-२०

१२ छै नमो वंजव्वयथारिणं.

१८-१८-१८-२०

१३ छै नमो किरियाणं.

२५-२५-२५-२०

१४ छै नमो तवस्स.

१२-१२-१२-२०

१५ छै नमो गोयमस्स.

११-११-११-२०

१६ छै नमो जिणाणं.

२०-२०-२०-२०

१७ छै नमो संयमस्स.

१७-१७-१७-२०

१८ छै नमो अज्जिनव नाणस्स.

५१-५१-५१-२०

१९ छै नमो सुयस्स.

२०-२०-२०-२०

२० छै नमो तित्थस्स.

३८-३८-३८-२०

नीचेना छुहा बोद्धी खमासमण देवा. (देखे ओळीए एक एक छुहो बोद्धवो.)

परम पंच परमेश्वर जगज्जान । चार निर्दोषे ध्याइए, नमो नमो जिण जाण ॥ १ ॥
 गुण अनंत निर्मल थया, सहज स्वरूप लजास । अष्ट कर्म मळ कय करी, जेये सिद्ध नमो तास ॥ २ ॥
 ज्ञानामय औपध समी, प्रवचन अमृत दृष्टि । त्रिभुवन जीवने सुखकरी, जय जय प्रवचन दृष्टि ॥ ३ ॥
 ठत्रीश ठत्रोशी गुणे, युग प्रधान मुर्षीद । जिनमत परमत जाणता, नमो नमो ते सुर्षीद ॥ ४ ॥
 तजी परपरिणति रमणता, लहे निजनाव स्वरूप । स्थिर करता जवि लोकने, जय जय धिविर अनूप ॥ ५ ॥
 बोध सूक्ष्म विणु जीवने, न होय तरय प्रतीत । जणे जणावे सुत्रने, जय जय पाठक गीत ॥ ६ ॥
 स्यादाद गुण परिणम्यो, रमता सपता संग । साधे शुद्धानंदता, नमो साधु शुभरंग ॥ ७ ॥
 अध्यातम ज्ञाने करी, विग्रहे जवज्जम जीति । सत्य धर्म ते ज्ञान ठे, नमो नमो ज्ञाननी रीति ॥ ८ ॥
 दोकादोका ज्ञाने जे, केवलि जापित जेह । सत्य करी अवधारतो, नमो नमो दर्शन तेह ॥ ९ ॥
 शौच मूळधी महा गुणी, सर्व धर्मनो सार । गुण अनंतनो कंद ए, नमो विनय आचार ॥ १० ॥
 रत्नत्रयो विणु साधना, निष्फळ कहू सदीव । जावरयणनुं निधान ठे, जय जय संयम जीव ॥ ११ ॥
 जिनप्रतिमा जिनमंदिरां, कंचनना करे जेह । ब्रह्मव्रतधी बहु फळ लहे, नमो नमो ज्ञेयज्ञ सुदेह ॥ १२ ॥
 आत्मबोध विण जे क्रिया, ते तो वाळक चाब । तत्पारथयी धारीए, नमो क्रिया सुविज्ञात ॥ १३ ॥

कर्म खपावे चीकणां, जाव मंगळ तप जाण । पचास ढव्धि उपजे, जय जय तप गुण खाण ॥१४॥
 ठठ ठठ तप करे पारणुं, चउनाणी गुणधाम । ए सम शुन्न पात्र को न्हों, नमो नमो गोयम स्वाम ॥१५॥
 दोष अढारे क्षय गया, उपन्या गुण जस अंग । वैयावच्च करीए मुदा, नमो नमो जिन पद संग ॥१६॥
 शुष्तातम गुणमें रमे, तजी इंद्रिय आशंस । धिर समाधि संतोषमें, जय जय संयम वंश ॥१७॥
 ज्ञानट्टरु सेवो जविक, चारित्र समकित मूळ । अजर अमर पद फड्डा ढहो, जिनवर पदवी फूड्ड ॥१८॥
 वक्ता श्रोता योगधी, श्रुत अनुजव रस पीन । ध्याता ध्येयनी एकता, जय जय श्रुत सुख लीन ॥ १९ ॥
 तीर्थयात्रा प्रज्ञाव ठे, शासन उन्नति काज । परमानंद विद्यासता, जय जय तीर्थ जह्वाज ॥२०॥

ए० अंगविशुद्धि तप

प्रथम आंविद्ध ऋण, पढी नीवी ऋण, पढी एकासणा ऋण, ठेने एक उपवास करवो. उद्यापने तेर मोदक ज्ञान पोसे ढोकवा. ते नमो नाणस्स ए पदनी नवकारवाळी वीस गणवी. साथीया विगेरे वार वार करवा.

ए१ अठावीश ढव्धितप. (अं. पू. विगेरे)

एक एक ढव्धितुं एक एक एकासणुं (अथवा एकांतर उपवास) एम निरंतर अठावीश एकासणा (अथवा उपवास) करवा. दूहो—“ ढव्धि अठावीश धरी, गुरु गोयम गणेश । ध्यावो जावि शुचकरु, त्यागी राग ने रीस ॥ १ ॥ श्री आमो-

सहीद्वन्धये नमः” एम वोढी दररोज पचास लोमससन्नो कायोत्सर्ग, पचास साथीया तथा बीश नवकार-
वाळी ते ते दिवसनां द्वन्धना नामनी गणवी. ते द्वन्धनां नाम .”चे प्रमाणे (आ तपनुं फळ निर्मळ बुद्धिनी प्राप्तिं याग ते ते.)

१ श्री आमशौषधिल्वन्धये नमः ।	१० श्री चारणल्वन्धये नमः ।	१९ श्री अमृताश्रवल्वन्धये नमः ।
२ श्री विप्रमौषधिल्वन्धये नमः ।	११ श्री आशिषिल्वन्धये नमः ।	२० श्री कोप्रकृष्टिल्वन्धये नमः ।
३ श्री खेदौषधिल्वन्धये नमः ।	१२ श्री केवलल्वन्धये नमः ।	२१ श्री पदानुसारिल्वन्धये नमः ।
४ श्री जह्वौषधिल्वन्धये नमः ।	१३ श्री गणधरल्वन्धये नमः ।	२२ श्री बीजबुद्धिल्वन्धये नमः ।
५ श्री सर्वौषधिल्वन्धये नमः ।	१४ श्री पूर्वधरल्वन्धये नमः ।	२३ श्री तंजोद्वेदयाल्वन्धये नमः ।
६ श्री भञ्जिन्नश्रोतोल्वन्धये नमः ।	१५ श्री अरिहंतल्वन्धये नमः ।	२४ श्री आहारकल्वन्धये नमः ।
७ श्री अवधिल्वन्धये नमः ।	१६ श्री चक्रवर्तिल्वन्धये नमः ।	२५ श्री शीतद्वेदयाल्वन्धये नमः ।
८ श्री मनःपर्यवल्वन्धये नमः ।	१७ श्री वल्लदेवल्वन्धये नमः ।	२६ श्री वैक्रियल्वन्धये नमः ।
९ श्री विपुलमतिल्वन्धये नमः ।	१८ श्री वासुदेवल्वन्धये नमः ।	२७ श्री अक्षीणमहानसल्वन्धये नमः ।
		२८ श्री पुलाकल्वन्धये नमः ।

१ लब्धितु ना १ दररोज बदलु दुबो तेज कहेसो.

ए३ अशुभनिवारण.

प्रथम उपवास एक, पढी नीवी वे, पढी आविद्व त्रण, पढी एकासणां ठ, पढी देखो चोपड्यो एक, एक सिक्क पांच, एकद्वगणा चार, एकद्वगरो एक, अन्नधानो एक (ढोकळा विंगरे अद्वेप पदार्थ), एक कवळ एक—आ प्रमाणे ३५ दिवसे तप पूर्ण करवो.

“ उं नमो अरिहंताणं ” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी, साथीया विंगरे चार चार करवा.
 १ दूखा चोपड्यानी एवी रीत ठे के—एक वाटको घोनो तथा एक वाटको पाणोनो ढाकी राखवो, पढी कोइ अजाण्या पोसे एक वाटको उघरुवावो. तेभां जो वीनो उघरु तो एकासणुं करुं अने पाणीनो उघरु तो ओंविद्व करुं.

२ एकद्वगरानी एवी रीत ठे के—पाणोनो दोटो इइने कोइ संविने घेर जनुं. ते वखते जो ते घरमांथो ‘आवो पधरो’ एम कहे तो त्यां एकासणुं करुं. अथवा कांइक वोलुं कहे तो अर्यात् केम आव्या ? इत्यादि कहे तो त्यांज पाणी पीने चोविहारुं पचखवाण करीने आववुं.

ए३ अष्टकर्मांतर प्रकृति तप.

आठ कर्म मध्ये ज्ञानावरणनी उत्तर प्रकृति पांच, दर्शनावरणनी नव, वेदनीयनी वे, मोहनीनी अष्टावीश, आयुः-कर्मनी चार, नाम कर्मनी एक सो ने त्रण, गेव कर्मनी वे, अंतराय कर्मनी पांच, सर्व मळो १५८ प्रकृति होवाथी १५८

उपवास एकांतर एकासणे करवा. एटव्हे के एक उपवास पढी एक एकासणुं एम १५८ उतवास अने १५८ एकासणा वने एक ओळी थांय, तेवी आठ ओळी करवी. उद्यापनमां १५८-१५८ वस्तु तथा मोदक दोकना, झाननी पूजा करवी, गुरुने दान देवुं, संवचात्सव्य कावुं. इत्यादि. गरणुं नीचे प्रमाणे वीश नोकरवाळीतुं गणवुं. जे दिवसे जे प्रकृतिनो तप चाहता होय ते दिवसे तेना नामनुं गणवुं.

ज्ञानावरणीय कर्मप्रकृति ए

- १ मतिज्ञानावरणीयरहिताय श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिध्दाय नमः । १ अवधिज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।
- २ श्रुतज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० । ४ मनःपर्यवज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।
- ५ केवलज्ञानावरणीयरहिताय श्री अन० ।

अथवा “ श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिध्दाय नमः ” एटवुंन गणवुं. साथीया विगेरे पांच पांच करवा.

दर्शनावरणीय कर्मनी प्रकृति ए

- १ चक्षुदर्शनावरणीयरहिताय श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सिध्दाय नमः ।
- २ अचक्षुदर्शनावरणीयरहिताय श्री अन०

१ अवधिदर्शनावरणीयर०

१ दालना प्रवृत्तिमा भाग १५८ उपवास छुटक करवानो प्रचार छे

४ केवलदर्शनावरणीयरहिताय श्रीअ०
 ५ निज्जारहिताय श्रीअ०
 अथवा “ श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सिद्धाय नमः ” ए पद गणवुं. साधीया विगेरे नव नव करवा.
 ८ निजानिज्जारहिताय श्री०
 ९ प्रचक्षारहिताय श्री०
 ८ प्रचक्षारप्रचक्षारहिताय श्री०
 ९ स्यानार्द्धिरहिताय श्री०

वेदनीयकर्मनी प्रकृति २

१ सातावेदनीयरहिताय श्री अव्यावायुणसंयुताय सिद्धाय नमः । २ असातावेदनीयरहिताय श्री अव्या०
 अथवा “ श्री अव्यावायुणसंयुताय सिद्धाय नमः ” ए पद गणवुं. साधीया विगेरे वे वे करवा.

मोहनीयकर्मनी प्रकृति ३८

१ सम्यक्त्वमोहनीयरहिताय श्री अनन्तचारित्रगुणसंयुताय सिद्धाय नमः
 २ मिश्रमोहनीयरहिताय श्री अनन्त०
 ३ मिथ्यात्वमोहनीयरहिताय०
 ४ अनन्तानुबन्धिक्रोधरहिताय०
 ५ अनन्तानुबन्धिमानरहि०
 ६ अनन्तानुबन्धिमायारहि०
 ७ अनन्तानुबन्धिलोचरहि०
 ८ अप्रत्याख्यानिक्रोधरहि०
 ९ अप्रत्याख्यानिमानरहि०
 १० अप्रत्याख्यानिमायारहि०
 ११ अप्रत्याख्यानिलोचरहि०
 १२ प्रत्याख्यानिक्रोधरहि०
 १३ प्रत्याख्यानिमानरहि०
 १४ प्रत्याख्यानिमायारहि०
 १५ प्रत्याख्यानिलोचरहि०
 १६ सज्जलनक्रोधरहि०

१७ संज्वलनमानरहि०

१८ संज्वलनमायारहि०

१९ संज्वलनद्वोजरहि०

२० द्वास्यमोहनीयरहिताय०

२१ रतिमोहनीयरहिता०

२२ अरतिमोहनीयरहि०

२३ जयमोहनीयरहि०

२४ ओक्कमोहनीयरहि०

२५ दुर्गेच्छामोहनीयरहि०

२६ स्त्रीवेदरहिताय०

२७ पुरुषवेदरहि०

२८ नपुंसकवेदरहि०

अथवा “अनन्तचारित्रगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः” ए पदत्र मात्र गणवुं. साथीया विंगेरे २८ २८ करता.

आयुष्यकर्मनी प्रकृति ४

१ देवायूरहिताय श्री अक्षयस्थितिगुणसंयुताय निष्ठा नमः ।

२ नरायूरहिताय श्री०

३ तिर्यचायूरहि०

४ नरकायूरहि०

अथवा मान “श्री अक्षयस्थितिगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः” एट्टुंज गणवुं. साथीया विंगेरे चार चार करता.

नाम कर्मनी प्रकृति १०३

१ देवगतिरहिताय श्री अरूपिनिरञ्जनगुणसंयुताय सिद्धाय नमः ।

२ नरकगतिरहिता०

४ नरगतिरहिता०

६ धर्मिजगतिरहिता०

३ तिर्यचगतिरहिता०

५ एर्मेजिजगतिरहिता०

७ त्रीजिजगतिरहिता०

८ चतुर्विधयजातिरहि०
 ९ पंचविधयजातिरहि०
 १० औदारिकशरीररहि०
 ११ वैक्रियशरीररहि०
 १२ आहारकशरीररहि०
 १३ तैजसशरीररहि०
 १४ कर्मणशरीररहि०
 १५ औदारिकगोपागरहि०
 १६ वैक्रियगोपागरहि०
 १७ आहारकगोपागरहि०
 १८ औदारिकौदारिकबंधनरहि०
 १९ औदारिकतैजसबंधनरहि०
 २० औदारिककर्मणबंधनरहि०

२१ वैक्रियवैक्रियबंधनरहि०
 २२ वैक्रियतैजसबंधनरहि०
 २३ वैक्रियकर्मणबंधनरहि०
 २४ आहारकाहारकबंधनरहि०
 २५ आहारकतैजसबंधनरहि०
 २६ आहारककर्मणबंधनरहि०
 २७ औदारिकतैजसकर्मणबंधनरहि०
 २८ वैक्रियतैजसकर्मणबंधनरहि०
 २९ आहारकतैजसकर्मणबंधनरहि०
 ३० तैजसतैजसबंधनरहि०
 ३१ कर्मणकर्मणबंधनरहि०
 ३२ तैजसकर्मणबंधनरहि०
 ३३ औदारिकसंघातनरहि०

३४ वैक्रियसंघातनरहि०
 ३५ आहारकसंघातनरहि०
 ३६ तैजससंघातनरहि०
 ३७ कर्मणसंघातनरहि०
 ३८ वज्रपन्ननाराचसंहननरहि०
 ३९ ऋषपन्ननाराचसंहननरहि०
 ४० नाराचसंहननरहि०
 ४१ अर्धनाराचसंहननरहि०
 ४२ कीदृशिकासंहननरहि०
 ४३ सेवार्तसंहननरहि०
 ४४ समचतुरस्रसंस्थानरहि०
 ४५ न्यग्रोधसंस्थानरहि०
 ४६ सादिसंस्थानरहि०

४७ वामनसंस्थानरहि०
 ४८ कुञ्जसंस्थानरहि०
 ४९ द्वेकसंस्थानरहि०
 ५० कृष्णवर्णरहि०
 ५१ नीलवर्णरहि०
 ५२ लोहितवर्णरहि०
 ५३ पीतवर्णरहि०
 ५४ श्वेतवर्णरहि०
 ५५ सुरजिगंघरहि०
 ५६ डुरजिगंघरहि०
 ५७ तिमिरसरहि०
 ५८ कटुकरसरहि०
 ५९ आम्बरसरहि०
 ६० कपायरसरहि०

६१ मधुरसरहि०
 ६२ शीतस्पर्शरहि०
 ६३ उष्णस्पर्शरहि०
 ६४ गुरुस्पर्शरहि०
 ६५ लघुस्पर्शरहि०
 ६६ त्वरस्पर्शरहि०
 ६७ स्निग्धस्पर्शरहि०
 ६८ रुक्षस्पर्शरहि०
 ६९ स्निग्धस्पर्शरहि०
 ७० नरकानुपूर्वीरहि०
 ७१ तिर्यचानुपूर्वीरहि०
 ७२ नरानुपूर्वीरहि०
 ७३ देवानुपूर्वीरहि०
 ७४ शुभविहायोगतिरहि०

७५ अशुभविहायोगतिरहि०
 ७६ पायातनामकर्मरहि०
 ७७ उच्छ्वासनामकर्मरहि०
 ७८ आतपनामकर्मरहि०
 ७९ उग्रोतनामकर्मरहि०
 ८० अगुरुलघुनामकर्मरहि०
 ८१ तीर्थकरनामकर्मरहि०
 ८२ निर्माणनामकर्मरहि०
 ८३ उपयातनामकर्मरहि०
 ८४ असनामकर्मरहि०
 ८५ वादननामकर्मरहि०
 ८६ पर्याप्तिनामकर्मरहि०
 ८७ मत्प्रेक्षनामकर्मरहि०
 ८८ स्थिरनामकर्मरहि०

ए० शुचनामकर्मरहि०
 ए० सौजायनामकर्मरहि०
 ए० सुस्वरनामकर्मरहि०
 ए० आदेयनामकर्मरहि०
 ए० यशोनामकर्मरहि०

अथवा “ श्री

अरूपिनिर्जनगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ” एतदुज गणवुं. साधीया विगेरे १०३-१०३ करवा.

गोत्रकर्मनी प्रकृति २.

१ भवैगोत्ररहिताय श्री अगुरुद्वगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ।

अथवा मात्र “ श्री अगुरुद्वगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ” एतदुं गणवुं. साधीया विगेरे वे वे करवा.

अंतरायकर्मनी प्रकृति ५.

१ दानान्तरायकर्मरहिताय श्री अनन्तवीर्यगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ।

३ जोगान्तरायकर्मरहि०
 अथवा मात्र “ श्री अनन्तवीर्यगुणसंयुताय सिद्ध्य नमः ” ए पदनुं गरणुं गणवुं. साधीया विगेरे पांच करवा.

२ द्वाजान्तरायकर्मरहि०

५ वीर्यांतरायकर्मरहि०

ए० अशुचनामकर्मरहि०

१०० दौजोग्यनामकर्मरहि०

१०१ दुःस्वरनामकर्मरहि०

१०२ अनादेयनामकर्मरहि०

१०३ अयशोनामकर्मरहि०

વીજી રીત (પ્રતિ નં. વ.)

અથવા અષ્ટ કર્મોત્તર પ્રકૃતિ તપ કરવાનું આ પ્રમાણે પણ લક્ષ્યું છે:- જ્ઞાનાવરણીય કર્મને આશ્રી દશમ (લગોલ્લગ ચાર ઉપવાસ) ઉપર પારણું કરવું. એવા પાંચ દશમ કરવા. દર્શનાવરણીપને આશ્રી નવ દશમ કરવા. વેદનીય કર્મને આશ્રી વેદ-શમ કરવા. મોહનીય કર્મને આશ્રીને અઠ્ઠાવીશ અઠ્ઠમ કરવા. આયુર્કર્મને આશ્રી ચાર દશમ કરવા. નામકર્મના ઉપવાસ એકસો ને ત્રણ કરવા. ગોત્રકર્મના વેદશમ કરવા તથા અંતરાય કર્મના પાંચ દુવાલસ (લગોલ્લગ પાંચ ઉપવાસ) કરવા.

અથવા જ્ઞાનાવરણના દુવાલસ પાંચ, દર્શનાવરણના દશમ નવ, વેદનીયના અઠ્ઠમ વે, મોહનીયના અઠ્ઠાવીશ, આયુના દશમ ચાર, નામના બઠ્ઠ અથવા ઉપવાસ એક સો ત્રણ, ગોત્રના દશમ વે, તથા અંતરાયના દશમ પાંચ. આ પ્રમાણે અનુક્રમે વિધિ પૂર્વક કરવા. અથવા ભુટક ભુટક કરવા. વીજો સર્વ વિધિ ઉદ્યાપન વિગેરે ઉપર પ્રમાણે જાણવું.

અથ અષ્ટ પ્રવચન માતૃતપ. (પ્ર. નં. ક.)

પહેલે દિવસે એક કપલ, વીજે દિવસે એક કવલ, ત્રીજે દિવસે એક કવલ એ પ્રમાણે ૧-૧-૧ દ્યૌસમિતિની આરાધના દિન ત્રણ કરવી. પછી પહેલે દિવસે વે કવલ, વીજે દિવસે એક, ત્રીજે દિવસે વે એ પ્રમાણે ૨-૧-૧-૨ જાપા સમિતિની આરાધના દિન ત્રણ કરવી. પણ સમિતિની આરાધના માટે અનુક્રમે કવલ ૩-૧-૧-૩ એ પ્રમાણે ત્રણ દિવ-

स करवा. आदान जंरु निक्षेपणा समितिना अनुक्रमे कवळ ४-१-४ ए प्रमाणे त्रण दिवस करवा. उच्चार पासवण खेळ पा-
 रिष्ठापनिका समितिना अनुक्रमे कवळ ५-१-५ करवा. मनोगुप्तिना ६-१-६ करवा. वचनगुप्तिना ७-१-७ कवळ करवा.
 तथा कायगुप्तिना ८-१-८ ए प्रमाणे करवा. सर्व कवळ संख्या ८० थाय ठे तप दिन २५ तथा पारणा दिन ८ थाय ठे.
 (पट्टे के एक मावुनो त्रण दिवसनो तप पूरो थाय त्यारे ठेने एक पारणुं करवायी पारणाना दिवस आठ थाय ठे.) गरणुं
 विंगेरे नीचे प्रमाणे जे मावुनो तप चालतो होय तेना नामनुं गणवुं.

सा०ख०द्वो०नो०

१ इर्यासमितिधराय नमः

३-३-३-२०

२ नापासमितिधराय नमः

५-५-५-२०

३ एयणासमितिधराय नमः

७-७-७-२०

४ आदानजंरुनिक्षेपणासमितिधराय नमः

९-९-९-२०

सा०ख०द्वो०नो०

५ उच्चारप्रसवणखेळपा रिष्ठापनिकासमितिधराय नमः

११-११-११-२०

६ मनोगुप्तिधराय नमः

१३-१३-१३-२०

७ वचनगुप्तिधराय नमः

१५-१५-१५-२०

८ कायगुप्तिधराय नमः

१७-१७-१७-२०

ए५ अष्टमासी तप, (जै. प्र. जै. सिं. विंगेरे.)

आ तमा एकांतर एकासणे २५० उपवास करवा. पट्टे के एक उपवास अने एक एकासणुं ए प्रमाणे २५० उप-

વાસ અને ૨૪૦ એકાસણાં કરવાં. હજમણે ૨૪૦ મોદક ઢોકવા. આ તપ મધ્યમ ત્રાવીશ તીર્થકરને આશ્રીને કરવાનો છે, તેથી જે જે તીર્થકરનો તપ ચાલતો હોય તે તે તીર્થકરના નામની સાથે નાથાય નમઃ એ પદ જોમી વીશ નવકારવાલી ગણવી. આ પ્રમાણે દરેક તીર્થકરને આશ્રી ૨૪૦ હવવાસ તથા ૨૪૦ એકાસણાં કરવા. સાધીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૯૬ કર્મ ચક્રવાલ તપ. (જૈ. પ્ર. નં. ૩. વિગેરે.)

પ્રથમ એક અઠમ કરી પારણું કરવું. પછી ચોસત હવવાસ એકાંતર પારણવાલા કરવા. (કોઈ વ્રતમાં સાત તથા કોઈમાં એકસત હવવાસ લખ્યા છે.) ઢેવટ એક અઠમ કરવો. તેમાં કુલ ૭૦ હવવાસ અને ઢાસત પારણા વાયઢે. હજમણે ૧૨૭ મોદક જ્ઞાન પાસે ઢોકવા. સુવર્ણ ચક્ર દેવ પાસે ઢોકવું. “નમો અરિહંતાણું” પદની નવકારવાલી વીશ ગણવી. સાધીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૯૭ આગમોક્ત કેવલિ તપ. (જૈ. પ્ર. વિગેરે.)

આંવિલ નિરંતર દશ કરવા, હપર એક હવવાસ કરવો. હજમણે મોદક અગીયાર, નાઢીયેર અગીયાર તથા રુમાલ એક પુસ્તક આગલ ઢોકવા. શ્રી જિનની અઠ પ્રકારી પૂજા કરવી. ગુરુત્તકિ કરવો. ગરણું “નમો નાણસ” પદનું ગણવું સાધીયા વિગેરે ૯૧ કરવા.

ए० चत्तारि अष्ट दस दोय तप. (जै. प्र. विगेरे.)

आ तप अष्टापदे रहेला चौबीश तीर्थकरनी आराधना माटे ठे. तेमां प्रथम चार उपवास, पढी आठ उपवास, पढी दश उपवास आने पढी वे उपवास एम चौबीश उपवास करवा. (दश कर्यो पढी तरतज वे उपवास करवा. तेमा पारणाना दिवसहुं ज आतंरुं आवहुं जोडए एवी प्रवृत्ति ठे) “अष्टापदतीर्थार्य नमः” ए पदनी नवकारवाळी बीश गणवी. साथिया विगेरे चौबीश करवा.

एए कलंक निवारण तप अथवा सीता तप.

आ तपमां उपवास एक, वेसणु एक, आविल एक, वेसणु एक, आविल एक, उपवास एक, आ प्रमाणे^१ सीता तप करवाथी कलंक न आवे. उद्यापने ज्ञानपूजा करवी. प्रभु पासे मोदक नव ढोकवा. गुरुना नव अंगनी पूजा करवी. “नमो अरिहंताणं” पदनी बीश नवकारवाळी गणवी. साथीया वगेरे वार वार करवा.

१०० ऋषजनाथजी कांतुला (द्वार) तप (प्र. नं. रु.)

श्री ऋषजनाथजीना द्वार जेवो तप होवाथी ऋषजकांतुला तप कहेवाय ठे. ते तपमा प्रथम वे उपवास पढी एकासणु पढी सात उपवास एकासणाने आंतरे करवा. पढी एक अष्टम (३ द्वागठ उपवास) पढी एकासणु पढी एकांतरे सात उप-

१ आ तपमां कोइ ९ दिन पण कहे छे पलु प श्री गभरिविजयजीवाळी भाषांनी प्रतिमां छ हला करान ओळीओ पडि दोय तो बानी जाने

वास एकासणावाळा करावा. पढी एक ठफ (वे उपवास) करवो. पढी एकासणुं करवुं. आची रीते कुल्य दिन ३० थाय. आ तपना उद्यापनमां श्री ऋषजदेवजीने मोतीनो हार चढाववो. गरणुं “श्री ऋषजदेवनाथाय नमः” नवकारवाळी ३०. साथी-या स्वमासमण विगेरे १२ चार जाणवा;

१०१ मौन एकादशी तप (जै. प्र.)

आ तप मागशर शुदी अगीयारशे शरू करवो. ते दिवसे उपवास करवो. ए रीते अगीयार वरसनी मागशर शुदी अगीयारश करवी. अथवा अगीयार मासनी अगीयार शुक्ल एकादशी करवी. अथवा अगीयार वरस सुधी दरेक मासनी शुद्ध अगीयारश करवी. अथवा दर वरसनी मौन अगीयारश जावज्जीव करवी. (कुल्य चार प्रकार ठे) “श्रीमह्वीनाथसर्वज्ञाय नमः” ऐ पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. तथा मौन एकादशीने दिवसे दोढसो कड्याणकनी एक एक नवकारवाळी गणवी. साथीया विगेरे अगीयार अगीयार करवा.

१०२ कंठाञ्जरण तप. (सिध्दिवधू कंठाञ्जरण) (जै. प्र.)

आ तपमां प्रथम एक ठह करवो पढी पारणुं. पढी एक उपवास करी पारणुं. पढी अहम करी पारणुं. पढी उपवास करीने पारणुं. पढी ठह करवो. ए रीते तपना नव दिवस थाय तथा पारणाना दिवस पांच थाय वन्ने मळी १४ दिवसे आ तप पूर्ण थाय ठे. “नमो सिध्दाणं” ए पदनुं गरणु वीश नवकारवाळी गणवुं. साथीया विगेरे आठ आठ करवा. ल-

અષ્ટપ્રકારી પૂજા યજ્ઞાચરવી. તેંદૂલ (ચોચા) શેર સવા પ્રશ્ન પાસે ઢોકવા. “ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં” એ પદનું ગરણું નવમાસવાલી વીશનું ગણવું. દશ દોગસ્સનો કાનુસ્સગ કરવો. પ્રદક્ષિણા દશ સ્વાસણાં દશ દેવા. જયવીરયાય પર્યંત ચૈત્યવંદન કરવું. સ્વાસમણ આ પ્રમાણે દેવા.

શ્રી શાંતિનાથ જિન તણા, ચક્રાયુધ ગણધાર । કોટિશિદ્ધાણ શિવ લક્ષ્યા, પ્રણમું પ્રાત ભદાર ॥ ૧ ॥
 ચોવીશ જુગના સદ્ગુ મલી, સાધુ સંહ્યાતીકોમ । પરિણ તીરથે મુક્તે ગયા, વંદૂ વૈ કર જોમ ॥ ૨ ॥
 મહા તીરથ સિદ્ધાંતમાં, જાણે શ્રી જગન્નાથ । તન મન વચને સેવતાં, લક્ષીણ શિવપુર ઝામ ॥ ૩ ॥
 દશાણે દેશે કેફ કહે, કેફક સિંધુ મજાર । કોટિશિદ્ધા તીરથ તિહા, પ્રણમું ચારેવાર ॥ ૪ ॥
 એક જીવ જિહાં શિવ લહે, તીરથ કહીણ તેહ । અસહ્ય મુનિ જિહાં શિવ લહે, કિમ નવિકહીણ મહ ॥ ૫ ॥
 પુષ્પ દીપ નૈવેદ્યથી, જે પૂજે જિનરાજ । અદ્વત ફલ આગલ ધરે, સીકે વંદિત કાજ ॥ ૬ ॥

૧૦૫ પાંચ પચ્ચરહ્યાણ તપ. (ઓઢી) (ટી.)

આ તપમાં પહેલે દિવસે ભપવાસ, બીજે દિવસે વેસણું, ત્રીજે દિવસે પ્કાસણું, ચોથે દિવસે નીવી, પાંચમે દિવસે આલિસ એ પ્રમાણે પાંચ દિવસે એક ઓઢી થફ. પ્વી પાંચ ઓઢી કરવી. ગરણું “ નમો સિદ્ધાણં ” એ પદનું વીશ નવકાર-વાલીનું ગણવું. સાથીયા બિરે આઠ આઠ કરવા.

१०६ गौतम कमल तप. (नं. क.)

आ तपमा एकातर उपवास नव करावा. उद्यापने गौतमस्वामीनी पूजा पूर्वक सुवर्णतुं कमळ करावीने होकतुं, बीजी सर्व वस्तु पकान्न, फळ विगेरे शक्ति प्रमाणे होकवा. “ श्री गौतमस्वामिसर्वज्ञाय नमः ” ए पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे सतावीश करावा.

१०७ घन्नीयां वे घडीयां तप. (द्वा)

आ तपमा प्रथम चार दिवस सुधी पा घन्नीयां करावुं, एटले के पा घन्नीयां (७ मिनिटमां) नोजन करी लेवुं. पढी आठ दिवस सुधी अर्धा घन्नीयां करावां एटले अर्धी घन्नीयां (१२ मिनिटमां) जमी होवुं, पढी सोळ दिवस सुधी एक घन्नीयां करावुं, एटले एक घन्नीयां (२४ मिनिटमां) जमी होवुं. पढी बत्तीश दिवस सुधी वे घन्नीयां करावां, एटले ४८ मिनिटमां जमी होवुं. आ प्रमाणे वे मासे आ तप पूर्ण घाय हे. हमेशां एकासणातुं पच्चस्वाण करावुं. दाम चौवीद्वार करावो, “ नमो अरिद्वंताणं ” पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे दार बार करावा.

१०८ पीस्तालीश आगम तप. (पन्यास क. जीनी तपावली)

आ तपमा ४५ लगोलग एकासणां करावां. दररोज जुळं जुळं गुणणुं गणवुं. साथीया करावा. रत्नासमण देवा. हमेशां ते

ते आगमनी ढाळ स्नात्र जणावीने बोलवी, तप पूर्ण थये लयापेने वरघोको तथा पूजा प्रज्ञावनादिक करुं. नंदी सूत्र तथा जगवती सूत्रनी सोनामहारे पूजा करवी. पहेळे तथा ठेळे दिवसे रुपानाणे तथा चोगा आगमोनो पैसाथी तथा वासद्धेपथी पूजा करवी, तप पूर्ण खये पीस्ताळीश पीस्ताळीश वस्तुओ ज्ञान पासे ढोकवी, गुरु पूजन करुं. पीस्ताळीश आगमनी मोटी पूजा जणाववी, शेप विधि गुरु पासेथी जाणवो. गरणुं विगेर नीचे प्रमाणे—

सा० ख० दो० नो०

- १ श्री नंदीसूत्राय नमः
- २ श्री अनुयोगद्वारसूत्राय नमः
- ३ श्री दर्शवैकालिकसूत्राय नमः
- ४ श्री उत्तराध्ययनसूत्राय नमः
- ५ श्री लघुनिर्युक्तिसूत्राय नमः
- ६ श्री आवश्यकसूत्राय नमः
- ७ श्री निशीथच्छेदसूत्राय नमः
- ८ श्री व्यमहारकल्पसूत्राय नमः

५१-५१-५१-५०
६२-६२-६२-५०
१४-१४-१४-५०
३६-३६-३६-५०
१०-१०-१०-५०
३२-३२-३२-५०
१६-१६-१६-५०
२०-२०-२०-५०

सा० ख० दो० नो०

- ९ श्री दशाश्रुतस्कन्धसूत्राय नमः १९-१९-१९-२०
- १० श्री पंचकल्पच्छेदसूत्राय नमः १९-१९-१९-२०
- ११ श्री जीतकल्पच्छेदसूत्राय नमः ३५-३५-३५-२०
- १२ श्री महानिशीथच्छेदसूत्राय नमः ४२-४२-४२-२०
- १३ श्री चतुःशरणप्रकीर्णकसूत्राय नमः १०-१०-१०-२०
- १४ श्री आतुरप्रत्याख्यानसूत्राय नमः १०-१०-१०-२०
- १५ श्री जक्तपरिज्ञासूत्राय नमः १०-१०-१०-२०
- १६ श्री संस्तरकमकीर्णकसूत्राय नमः १०-१०-१०-२०

१७ श्री तंदूत्रवैतालिकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३० श्री अंतकृद्दशागमसूत्राय नमः	१९-१९-१९-२०
१८ श्री चन्द्रमेषकप्रकीर्णरसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३१ श्री अनुत्तरोपपातिकसूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०
१९ श्री देवैकस्तवप्रकीर्णकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३२ श्री प्रश्नव्याकरणसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२० श्री मरणममायिसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३३ श्री निपातांगसूत्राय नमः	२०-२०-२०-२०
२१ श्री महाप्रत्याख्यानसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३४ श्री उपपातिकसूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०
२२ श्री गणितविद्याप्रकीर्णरसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३५ श्री राजप्रश्नीयसूत्राय नमः	४२-४२-४२-२०
२३ श्री आचारानुसूत्राय नमः	२५-२५-२५-२०	३६ श्री जीवाचिगमसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२४ श्री सूत्रकृतां सूत्राय नमः	२३-२३-२३-२०	३७ श्री प्रज्ञापनोपांगसूत्राय नमः	३६-३६-३६-२०
२५ श्री स्थानागमसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	३८ श्री सूर्यप्रज्ञासिद्धय नमः	५७-५७-५७-२०
२६ श्री समवायागमसूत्राय नमः	१०४-१०४-१०४-२०	३९ श्री जंबूद्वीपप्रज्ञासिद्धय नमः	५०-५०-५०-२०
२७ श्री जगवतीसूत्राय नमः	४२-४२-४२-२०	४० श्री चंद्रप्रज्ञासिद्धय नमः	५०-५०-५०-२०
२८ श्री ज्ञातांगसूत्राय नमः	१९-१९-१९-२०	४१ श्री रुद्रपातंतकसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०
२९ श्री उपासकरुद्दशागसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०	४२ श्री निरयानद्विसूत्राय नमः	१०-१०-१०-२०

૪૩ શ્રી પુણ્યચૂલિકાસૂત્રાય નમઃ

૧૦-૧૦-૧૦-૨૦

૪૫ શ્રી પુણ્નિકોપાંગસૂત્રાય નમઃ

૧૦-૧૦-૧૦-૨૦

૪૪ શ્રી વહ્નિદશોપાંગસૂત્રાય નમઃ

૧૦-૧૦-૧૦-૨૦

૧૦૯ ચતુર્ગતિ નિવારણ તપ (ન, ક.)

આ તપમાં ચાર ઓઢી કરવાની છે. તેમાં પહેલી ઓઢીમાં પહેલે દિવસે એકાસણું, વીજે દિવસે એક કવલ, ત્રીજે દિવસે એકાસણું, ચોથે દિવસે વે કવલ, પાંચમે દિવસે એકાસણું, ઠઠે દિવસે ત્રણ કવલ, એ રીતે વધતા વધતા પંદરમે દિવસે એકાસણું અને સોઢમે દિવસે આઠ કવલ એ પ્રમાણે ૮ એકાસણા અને આઠ પારણાના દિવસ મઢીને ૧૬ દિવસ અને કવલ ૩૬ કુલ થાય છે. આ પહેલી ઓઢી યહ. વીજી ઓઢીમા પહેલે દિવસે નીત્રી, વીજે દિવસે (પારણાને દિવસે) નવ કવલ, ત્રીજે દિવસે નીત્રી, ચોથે દિવસે દશ કવલ, એ પ્રમાણે ચમતા પંદરમે દિવસે નીત્રી તથા સોઢમે દિવસે સોઢ કવલ-આ રીતે વીજી ઓઢી યહ. ત્રીજી ઓઢીમાં પહેલે દિવસે આંધિલ, વીજે દિવસે સતર કવલ, ત્રીજે દિવસે આંધિલ, ચોથે દિવસે આઠાર કવલ, એ રીતે ચમતા ચમતા પંદરમે દિવસે આંધિલ અને સોઢમે દિવસે ચોવીશ કવલ આ ત્રીજો ઓઢી યહ. એજ રીતે ચોથી ઓઢીમા પહેલે દિવસે ઉપવાસ, વીજે દિવસે પચીશ કવલ, ત્રીજે દિવસે ઉપવાસ, ચોથે દિવસે ઠવીશ કવલ, એ રીતે ચમતા ચમતા પંદરમે દિવસે ઉપવાસ અને સોઢમે દિવસે વત્રીશ કવલ આવે. આ રીતે ૬૪ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. તેમા

३२ तपना दिवस अने ३२ कवलना दिवस. कुल कवल ९२८ थाय हे “ नमो अरिहताणं ” पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे वार वार करावा.

११० चउसठो तप (नं. क. विगेरे)

आ तपमां एकांतर आंबिल ३२ करावा, पारणे एकासणा करावा, एकासणे त्रिविध आहारतुं पचस्काण करवुं. “ नमो अरिहताणं ” पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे वार वार करावा.

१११ चंदनवाळा तप. (ला.)

आ तप कार्तिक वद १० थी वैशाक शुदी १० सुधीमां अथवा पर्युपणमां अथवा कोइ पण दिवसे करवामां आवे हे. तेमां मात्र एक अहम करी चौथे दिवसे पारणे मुनिने अरुदना वाकळतुं दान दइ पेते पण तेहुंज पारणुं करवुं. पंचस्काण आंबिलतुं करवुं तथा ठाम चउवीहार करवो. “ महावीरस्वामिनाथाय नमः ” ए पदतुं गरणुं वीश नवकारवाळीतुं गणवुं. साथीया विगेरे वार वार करावा.

विशेष विधि—श्री चंदनवाढाना तपने पारणे रूपानी सुपनीने खूणे अरुदना वाकळा जरीने बोरावे, ते साथे रुपानाणार्थी गुरुपूजन करे, पगमां तथा हाथमां सूतरनी अथवा रेशमनी फादकीनी आंडी नांखी मुनिने दान दीये.

११२ ठन्नु जिननी ओळी तप.

आ तपमा अतीत, अनागत अने वर्तमान जिन आश्री त्रण चौवीशी तथा सीमंधरादिक वीश जिन विचरता अने श्री ऋषिज्ञानन, चंजानन, वारिपेण अने वर्धमान ए चार शाश्वता जिन-कुल ठन्नु जिन आश्री एक एक उपवास करवो. वसतनी अनुकूलताए बूटा बूटा करतां ठन्नु उपवासे आ तप पूर्ण थाय ठे. गरणुं नीचे प्रमाणे जे तीर्थकरनो तप चाद्वतो होय तेना नामनुं गणवुं. नवकारयळी वीश गणवी. सायीया खमासमण विंगेरे वार वार करवा. उद्यापने चौवीश जिनने तीक्ष्णक वंगेरे चमवावां.

अतीत चौवीशी जिन नाम.

- १ श्री केवलज्ञानिने नमः ।
- २ श्री निर्वाणिने नमः ।
- ३ श्री सागराय नमः ।
- ४ श्री महायशेवे नमः ।
- ५ श्री विमलाय नमः ।
- ६ श्री सर्वानुभूतये नमः ।

- ७ श्री श्रीधरनाथाय नमः ।
- ८ श्री दत्तनाथाय नमः ।
- ९ श्री दामोदरनाथाय नमः ।
- १० श्री सुवेगेनाथाय नमः ।
- ११ श्री स्वामिनाथाय नमः ।
- १२ श्री मुनिमुत्रनाथाय नमः ।

- १३ श्री सुमतिनाथाय नमः ।
- १४ श्री शिवगतिनाथाय नमः ।
- १५ श्री अस्तागनाथाय नमः ।
- १६ श्री नमोश्चराय नमः ।
- १७ श्री अनित्यनाथाय नमः ।
- १८ श्री यशोव्रतानाथाय नमः ।

१९ श्री कृतार्थनाथाय नमः ।
२० श्री स्वामिनाथाय नमः ।

१ श्री ऋषभदेवाय नमः ।
२ श्री अजितनाथाय नमः ।
३ श्री राज्ञनाथाय नमः ।
४ श्री अजिनन्दनाथाय नमः ।
५ श्री मुमतिनाथाय नमः ।
६ श्री पद्मप्रज्ञेय नमः ।
७ श्री सुपार्श्वनाथाय नमः ।
८ श्री चक्षप्रज्ञेय नमः ।

१ श्री पद्मनाभाय नमः ।
२ श्री मुग्धेनाय नमः ।

२१ श्री शुक्लपतिनाथाय नमः ।
२२ श्री गिवंहरनाथाय नमः ।

वर्तमान चोवीशी जिन नाम.

९ श्री मुनिध्विनाथाय नमः ।
१० श्री गीतद्वनाथाय नमः ।
११ श्री श्रेयामनाथाय नमः ।
१२ श्री वामुग्यनाथाय नमः ।
१३ श्री विमद्वनाथाय नमः ।
१४ श्री अनतनाथाय नमः ।
१५ श्री धर्मनाथाय नमः ।
१६ श्री शतिनाथाय नमः ।

अनागत चोवीशी जिन नाम.

१ श्री मुपार्श्वनाथाय नमः ।
४ श्री स्वयंप्रज्ञेय नमः ।

२३ श्री स्यन्दननाथाय नमः ।
२४ श्री सप्ततिनाथाय नमः ।

१७ श्री कुंयुनाथाय नमः ।
१८ श्री अरनाथाय नमः ।
१९ श्री महिद्वनाथाय नमः ।
२० श्री मुनिसुत्रतनाथाय नमः ।
२१ श्री नमिनाथाय नमः ।
२२ श्री नेमिनाथाय नमः ।
२३ श्री पार्श्वनाथाय नमः ।
२४ श्री महावीरस्वामिने नमः ।

५ श्री सर्वानुद्यतेय नमः ।
६ श्री देवद्युतनाथाय नमः ।

- ७ श्री उदयनाथाय नमः ।
 ८ श्री पेढाल्लनाथाय नमः ।
 ९ श्री पोट्टिल्लनाथाय नमः ।
 १० श्री शतकीर्तये नमः ।
 ११ श्री सुव्रतनाथाय नमः ।
 १२ श्री अममनाथाय नमः ।

- १ श्री सीमंधरस्वामिने नमः ।
 २ श्री युगमन्यरस्वामिने नमः ।
 ३ श्री बाहुजिनाय नमः ।
 ४ श्री सुबाहुजिनाय नमः ।
 ५ श्री सुजातजिनाय नमः ।
 ६ श्री स्वयंप्रज्ञे नमः ।
 ७ श्री ऋपञ्जाननाय नमः ।

- १३ श्री निष्कपायनाथाय नमः ।
 १४ श्री निष्पुट्टाकनाथाय नमः ।
 १५ श्री निर्ममनाथाय नमः ।
 १६ श्री चित्रगुप्ताय नमः ।
 १७ श्री समाधिनाथाय नमः ।
 १८ श्री संवरनाथाय नमः ।

विहरमान वीक्ष जिन नाम.

- ८ श्री इतन्तवीर्याय नमः ।
 ९ श्री सुरप्रज्ञाय नमः ।
 १० श्री विशालनाथाय नमः ।
 ११ श्री वज्रधराय नमः ।
 १२ श्री चञ्जानजिनाय नमः ।
 १३ श्री चन्द्रबाह्वे नमः ।
 १४ श्री भुजंगनाथाय नमः ।

- १९ श्री यशोधरनाथाय नमः ।
 २० श्री विजयनाथाय नमः ।
 २१ श्री मल्लनाथाय नमः ।
 २२ श्री देवनाथाय नमः ।
 २३ श्री अनन्तवीर्यनाथाय नमः ।
 २४ श्री नञ्जकुट्टनाथाय नमः ।

- १५ श्री ईश्वरनाथाय नमः ।
 १६ श्री नेमिप्रज्ञे नमः ।
 १७ श्री वीरसेननाथाय नमः ।
 १८ श्री महाजज्ञाय नमः ।
 १९ श्री देवजसाजिनाय नमः ।
 २० श्री अजितवीर्याय नमः ।

श्री शाश्वत चार जिन नाम.

१ श्री ऋषभाननजिनाय नमः । २ श्री चन्द्राननजिनाय नमः । ३ श्री वर्धमानजिनाय नमः । ४ श्री वारिषेणजिनाय नमः ।

११३ जिनगुणसंपत्ति तप. (नं. ब.)

आ तपमां नेवुं उपवास लुटक लुटक करवाना ठे. ते आ प्रमाणे—तीर्थकर नाम कर्मना वीश, तीर्थकरना सहज अ-
तशय चार, कर्मक्षयशी धयेद्व्या अतिशय अगीयार, देवकृत अतिशय ओगणीश, च्यवनादिक कव्याणुक पांच, तथा सिद्धना
गुण एकत्रीश. आटडा गुण आश्री एक एक उपवास करतां नेवुं उपवासे आ तप पूर्ण थाय ठे. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी
नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे वार वार करवा.

११४ जिन जनक तप. (जै. प्र.)

आ तपमां निरंतर वत्रीश आंधिद करवां. उजगणे जिनपूजा, गुरुनक्ति, संघनक्ति विगेरे करवुं. “ नमो अरिहंताणं ”
पदनी नवकारवाळी दीश गणवी. साथीया विगेरे वार वार करवा.

११५ तेर काळीयानो तप (पं.)

प्रथम एक अहम करी पारणे लापसीनु एकासणुं कावुं. ठाम चौवीहार करवो. वीजा अहमने पारणे घळना रोटडावुं

एकासणु, त्रीजा अष्टमने पारणें दूध चोखानी खीरनुं एकासणुं, चोथे मान मूकी परघरें जइ एकासणुं करवुं. पांचमे पारके घेर जइ ते कहे के पारणुं करो तो पारणुं करवुं. ठेठे वे वाटका एकपा घी तथा एकमां पाणी जरी ढांक्वा. पडी अजाण्या माणस पोसे उघमावया. घीनो उघने तो एकासणुं अने पाणीनो उघने तो आविन्न करवु. सातमा अष्टमने पारणे ठ घर वीजाना अने एरु घर पोतानुं एम सात घरमांधी कोइ पण ठेकाणे पारणुं कावु. आठमे पारणे चंदनाळांनो जेम अडदना वाकळानुं मुनिने दान करी पोते पारणुं तेनुंज कावुं. नवमे पारणे रोटडो अथवा पूगीनुं जुंगळुंमळी खावुं. दशमे सुखनी मळे ते खावी. (पण उनी रसोइ खात्री न्हों). अग्यारमे द्राक्ष, खरेक विगेरे मेरो खावो? (अन्नद्वय मेरो खावो न्हों.) बारमे धोयेडो खान विगेरेनुं पाणी पीवुं. तेरमे पारणे दहों खान खावुं. (वधा पारणां एकासणांनान जाणवा.) आ तपनु नाम ' बूटा अष्टम' पण कहेवाय ठे. कुत्र ? ३ अष्टम ने ? ३ पारणा मळी एइ दिवसे आ तप पूर्णे थाय ठे. साथीया निगेरे आव आठ करवा. गरणुं नीचे प्रमाणे वीश नवकारवाळीनुं गणवुं.

१ आलसकाठीयो निवारकाय	३ अवज्ञाकाठीयो निवारकाय	६ प्रमादकाठीयो निवा०
सिध्दाय नमः ।	सिध्दाय नमः	७ कृपणकाठीयो निवा०
२ मोहकाठीओ निवारकाय सिध्दाय	४ मानकाठीयो निवा०	८ नयकाठीयो निवा०
नमः ।	५ क्रोधकाठीयो निवा०	९ शोककाठीयो निवा०

१ परघर पटले पोताना सक्धीनुज जाणवु पण जेने तेने त्या न समजु, २ फाल्गुन मान पळो द्राक्षदि मेरो अमृत्य ठे माटे तेरा चला मा अष्टमने पारंगे आविल करे तो पण चाले,

१० अज्ञानकाठीयो निवा०

११ व्याक्षेपकाठीयो निवा०

१२ कुतूहलकाठीयो निवा०

१३ विषयकाठीयो निवा०

अथवा नीचे प्रमाणे गणवुं.

१ ऊं ह्रीं धम्मोज्जमियाण नमः

२ ऊं ह्रीं विजयरागाणं नमः

३ " विजयगारीणं नमः

४ " मदवगुणसंपन्नाणं नमः

५ " खीतिगुणसंपन्नाणं नमः

६ " अप्पमत्तचारिणं नमः

७ " दानञ्जळीसंपन्नाणं नमः

आ प्रमाणे गणी न शकें तो " नमः सिद्धाणं " ए पदनी नवकारवाळी वीझ गणवो. चीजो रीते तेरकाठोयाना तेर अहम आंविज्जना पारणावाळा पण कराय ठे.

११६ देवद्व इंफा तप. (विधि प्रपा.)

आ तपमा बेसणा पाच, एकासणा सात, नीहो नव, आविज्ज पांच, उपास एक ए प्रमाणे सतावीस दिवसे तप पूर्ण थाय ठे. " नमो अरिहंताणं " पदनी २० नवकारवाळी गणवो. साधिया विंगेरे वार वार करा.

११७ द्वादशांगी तप. (जै. प्र. नं. व.)

आ तपमां शुभद्वपदनी बारस वार यास सुयो करवो. एकासणादिक तप करवो. उपासन ज्ञानपंचमीनी जेम कावुं.

“ दुवाढसंगीणं नमः ” ए पदनुं गरणुं वीञ्च नवकारवालीनु गणुं, साधीया विगेरे चार चार करवा.

११८ नव निधान तप. (ला. वि. प्र.)

आ तप शुक्लपद्मनी नव नवमीने दिवसे उपवास करवाथी पूर्ण आय ठे. गरणुं नीचे प्रमाणे.

श्री नैसर्गनिधानाय नमः	श्री सर्वरक्तनिधानाय नमः	श्री महाकालनिधानाय नमः
श्री पांशुकनिधानाय नमः	श्री महापद्मनिधानाय नमः	श्री माणवनिधानाय नमः
श्री पिंगलनिधानाय नमः	श्री कालनिधानाय नमः	श्री शंखकनिधानाय नमः

आ तपथी निधाननी प्राप्ति आय ठे. साधीया विगेरे नव नव करवा. उद्यापने प्रभुने नव अंगे तिलक चमाववा.

११९ मोटा दश पञ्चख्खाण. (पं. त. विगेरे)

पद्मेले दिवसे तीवीहारो उपवास करवो. बीजे दिवसे एकासणुं. बीजे दिवसे एक चोखानुं आविल एटले एक चोखानो दाणो गळवो अने ठाम चोवीहार. चोथे दिवसे नोवी. पांचमे दिवसे एक कळ, ठाम चोवीहार. षष्ठे दिवसे एक अंगीं एकासणु एटले एक हाथ अने मोढा सिवाय बीजुं अंग हळानुं नही. ठाम चोवीहार करवो. सातमे दिवसे दत्तिनुं आंविळ, ठाम चोवीहार. आठमे दिवसे आविल तीवीहार. नवमे दिवसे परधरीशुं एकासणुं, ठाम चोवीहार. तथा दशमे दिवसे

खाखरीयु आंविह एद्वे मान खाखराज खावा, ठाण चौवीहार करवो. गरणुं साथीया विंगेरे नीचे प्रमाणे.—

	साण खण दोण नोण		साण खण दोण नोण
१ श्री समकितपारंगताय नमः	६७-६७-६७-२०	६ श्री स्वर्गनिधिनाथाय नमः	४९-४९-४९-२०
२ श्री अक्षयसमकिताय नमः	१७-१७-१७-२०	७ श्री गौतमद्विधनाथाय नमः	२८-२८-२८-२०
३ श्री समकितनिधिनाथाय नमः	८-८-८-२०	८ श्री अक्षयनिधिनाथाय नमः	९-९-९-२०
४ श्री केवलज्ञानिनाथाय नमः	२१-२१-२१-२०	९ श्री परव्रताय नमः	१३-१३-१३-२०
५ श्री एकत्वगताय नमः	३१-३१-३१-२०	१० श्री मुनिसुव्रताय नमः	१२-१२-१२-२०

उद्यापने मोदक १० प्रचु पासे होकवा. ज्ञानपूजा करवी. अने अष्टप्रकारी पूजा जणाउवी.

१२० नाना दश पञ्चस्त्राण (पं. त. विंगेरे.)

आ तपमा प्रथम एक उपवास, बीजे दिवसे एकासणुं, बीजे दिवसे आविह, चौथे दिवसे एकासणु, पाचमे दिवसे नीवी, अठे दिवसे एक कवळ, सातमे दिवसे खीरनुं एकासणुं, आठमे दिवसे देउवा अथवा दोपरातु एकासणुं, नवमे दिवसे नरनाणे एकासणु, तथा दशमे दिवसे उपवास, ए प्रमाणे दश दिवस कावुं. गरणु उद्यापन विंगेरे मोटा दश पञ्चस्त्राण प्रमाणे कारवु. (जुओ नंवर १९)

૧૨૧ નવપદની ઓઠો (સિદ્ધચક્રારાધન તપ) (જૈ. પ્ર. વગેરે.)

આ તપ પ્રથમ આશો શુદી સાતમના દિવસથી આરંભને આશો શુદી પૂર્ણિમા પર્યંત નવ દિવસ સુગી તથા ચૈત્ર શુદી સાતમથી આરંભી ચૈત્ર શુદી પૂર્ણિમા સુગી નવ દિવસ આંવિદ્ય કરવાથી થાય છે. તેમા પ્રથમ દિવસે એકદ્વા ચોખા-નીજ વસ્તુ, બીજે દિવસે કેવલ ઘડંની, ત્રીજે કેવલ ચણની, ચોથે મગની, પાંચમે અરુદની, અને ઠંઠે, સાતમે, આઠમે, તથા નવમે દિવસે કેવલ ચોખાની વસ્તુઓ લાઈને આંગેલ કરવા જોડે. એમ નવની શરૂં તેો સામાન્ય રીતે આંગેલ કરવાં. એ રીતે સાતના ચાર વર્ગ પર્યંત કરવાથી એકાશી આંવિદ્ય થાય છે. અને આ તપ પૂર્ણ થાય છે. તથા નવે દિવસોએ વ્રત્તચર્ય પાલ્લવું. હમેશા સાંજ સવાર પ્રતિક્રમણ કરવું, ત્રણ ટંક દેવ વાંદવા, પન્નિદેહણ કરવો, એક એક દિવસે એક એક પદનો ક્રિયા કરવી. જે પદના જેટલા ગુણ હોય તેટલા સાધીયા કરવા, સ્વાસમણ દેવાં, કાનસગ કરવો, તે તે પદના ગુણની જાવના જાવવી, કો-તેન કરવું. હંમેશાં સ્નાન પૂર્વક અષ્ટમકારી પૂજા કરની. ગરુણું વિગેરે નીચે પ્રમાણે.

સાં સ્વપ્ન દ્વોપ નોપ

સાં સ્વપ્ન દ્વોપ નોપ

૧ હૈં હ્રીં નમો અરિહતાણં

૪ હૈં હ્રીં નમો ભવજ્ઞાયાણં

૨૫-૨૫-૨૬-૨૦

૨ ” નમો સિદ્ધાણ

૫-૫-૮-૨૦

૫ ” નમો લોપ સંઘસાહુણં

૨૭-૨૭-૨૭-૨૦

૩ ” નમો આયરિયાણં

૩૬-૩૬-૩૬-૨૦

૬ ” નમો નાણસ

૫?-૫?-૫?-૨૦

७ " नमो दंसणस्स
८ " नमो चारित्तस्स

६७-६७-६७-२०
१७-१७-१७-२०

ए " नमो तयस्स

१२-१२-१२-२०

नन पदना खमामण नीचे पमाणे आपवां.

१ इच्छामि समारापणे वदिउं जावणिज्जाए निसीहिआए मत्थाएण वदामि । उं ह्रीं नमो अरिहंमाणं । आ प्रमाणे प्रथम पदे वार गुणे शोभित, मय्यज्ञाणे विराजमान, उज्जल वर्ण सहित एता श्री अरिहत ज्ञापानने मारी तिमाल वंदना होजो.
२ इच्छामि खमाण । उं ह्रीं नमो सिद्धाणं । ए नोजे पदे आउ गुणे शोभित, पूर्वे दिशाए विराजमान, रक्तवर्ण सहित एता श्री सिद्ध जगवंतने मारी तिमाल वंदना होजो.

३ इच्छामि । उं ह्रीं नमो आयस्सियाणं । ए श्रीजे पदे उयीग गुणे शोभित, दक्षिण दिशाए विराजमान, पीत वर्ण सहित एता श्री आचार्य जगन्नाने मारी तिमाल वंदना होजो.

४ इच्छामि । उं ह्रीं नमो उव्वज्जायाणं । ए चोये पदे पचीर गुणे शोभित, पश्चिम दिशाए विराजमान, नीलवर्ण सहित एता श्री उपाधायत्रीने मारी तिमाल वंदना होजो.

५ इच्छामि । उं ह्रीं नमो लोए सज्जसाहूणं । ए पाचमे पदे सत्तामीग गुणे शोभित, उत्तर दिशाए विराजमान, कुणवर्ण सहित एता सर्व साधुने मारी तिमाल वंदना होजो.

६ इच्छामि० । लै ह्रीं नमो नाणस्स । ए ठहे पदे एकावन जेदे शोजित, अग्नि खुणे विराजमान, भेतवर्ण सहित एवा श्रीज्ञानपदने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

७ इच्छामि० । लै ह्रीं नमो दंसणस्स । ए रातेमे पदे समसठ बोद्धे शोजित, नैर्झत खुणे विराजमान, भेतवर्ण सहित एवा श्री दर्शनपदने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

८ इच्छामि० । लै ह्रीं नमो चरित्तस्स । ए आठमे पदे सतरजेदे शोजित, वाव्य खुणे विराजमान, भेतवर्ण सहित एवा श्री चारित्रपदने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

९ इच्छामि० । लै ह्रीं नमो तवस्स । ए नवमे पदे वार जेदे शोजित, ईशान खुणे विराजमान, भेतवर्ण सहित एवा श्री तप पदने मारी त्रिकाळ वंदना होजो.

आ रीते नव दिवस पर्यंत विधि करवो. आ संक्षेपशी विधि कहो ठे, सविस्तर विधि सुविहितगुरुद्वारा जाणवो तथा नव पदनी ओळीनी बुकथी जाणवो.

(खमामसण देता बोलवाना दुहा.)

परम पंच परमेष्ठिं मां, परमेश्वर जगवान । चार निक्षेपे ध्याइए, नमो नमो जिन ज्ञाण ॥ १ ॥

आष्ट कर्म मल दाय करी, जये सिद्ध नमो तास । ज्ञावामय औपथ सपी, अमृत दृष्टि जास ॥ २ ॥

ठत्रीश ठलीशी गुणें, युग प्रधान मुनींद्र । जिनमत परमत जाणता, नमो नमो ते सुरीन्द्र ॥ ३ ॥
 बोध सूक्ष्म विणु जीवने, न होय तत्त्व प्रतीत । नोणे चाणावे सूत्रने, जय जय पाठक गीत ॥ ४ ॥
 स्याद्वाद गुण परिणम्यो, रमता समता संग । साधे शुद्धानंदता, नमो साधु शुच रंग ॥ ५ ॥
 लोकाढोकांना जाव जे, केवढी जापित जेह । सत्य करी अवधारतो, नमो नमो दर्शन तेह ॥ ६ ॥
 अध्यात्म ज्ञाने करी, विद्ये भव भ्रम चीति । सत्य धर्म ते ज्ञान ठे, नमो नमो ज्ञाननी रीति ॥ ७ ॥
 रत्नत्रयी विणु साधना, निष्कळ कढी सदीव । नावरयणतुं निधान ठे, जय जय संयम जीव ॥ ८ ॥
 कर्म स्वपावे चीकणां, जाव मगल तप जा । पचास द्विब्ध उपजे, जय जय तप गुण साण ॥ ९ ॥

१२२ नव ब्रह्मचर्य गुप्ति तप. (न. क.)

आ तपसां एक एक गुप्तिने आश्रीने एक एक एकासणुं नव नव कवळनुं करवुं. एट्टे नव दिवसे आ तप पुरो याय
 अने तेमां कवळ संख्या एकाशी याय. सार्थीया विगेरे नव नव करवा. मरणुं—“ नमो नववंचनेरगुप्तिधराणं ” ए पदनुं बीश
 नवकारवाळी प्रमाण गणवुं.

उद्यापने साधु साध्वीने तथा ब्रह्मचारी भावक आश्रिताने वस्त्रदान देवुं.

૧૨૩ નિગોદઆયુક્ત્ય તપ. (જૈ. સિં.)

પ્રથમ એક ઉપવાસ ઉપર એકાસણું, પઢી વે ઉપવાસ ઉપર એકાસણું, પઢી ત્રણ ઉપવાસ ઉપર એકાસણું, પઢી વે ઉપવાસ ઉપર એકાસણું, પઢી એક ઉપવાસ ઉપર એકાસણું-એય ચૌદ દિવસે તપ પૂર્ણ કરવો. ઉઘાપને ચૌદ મોદક હોકવા, આ તપનુ ફલ નિગોદના આયુષ્યનો ક્રય થાય તે હે. “ નમો અરિહંતાણં ” એ પદની વીશ નોકારવાળી ગણવી. સાથીયા વિગેરે ચાર વાર કરવા.

બીજો વિધિ. (રં. વિ.)

પ્રથમ એક ઉપવાસ પઢી એકાસણું, પઢી વે ઉપવાસ એક એકાસણું, પઢી ૩ ઉપવાસ એક એકાસણું, પઢી ૪ ઉપવાસ એક એકાસણું, પઢી ૫ ઉપવાસ ને એક એકાસણું, પઢી ૪ ઉપવાસ ને એકાસણું, પઢી ૩ ઉપવાસ ને એકાસણું, પઢી ૨ ઉપવાસ ને એકાસણું, પઢી ૧ ઉપવાસ ને એકાસણું-એ પ્રમાણે કુલ ૩૪ દિવસ (૨૫ ઉપવાસને ૯ એકાસણા) કરવાથી પણ એ તપ થાય હે. વાકીનો વિધિ ઉપર પ્રમાણે જાણવો. ઉઘાપને ૩૪ મોદક વિગેરે પ્રજુ પાસે હોકવા.

૧૨૪ નિજિગોષ્ઠ તપ.

(નં. આ વિગેરે. ત્રિ. પ્ર.)

આ તપમાં એક ઉપવાસ ઉપર એક આંવિદ્ન-એ પ્રમાણે આઠ ઉપવાસ અને આઠ આંવિદ્ન ચંદ્રે એટલે સોઠ દિવસે આ

તપ પૂર્ણ થાય છે. હથાપનમાં સોઠ મોદક, ફલ વિગેરે દેવ પાસે ઢોક્યા. (નીરુજ શિલ્પ અથવા નીરુજ સિંહ તપ કૃષ્ણ પક્ષેજ થાય છે. તેમાં મુલ્યત્વે ગ્દ્યાન સાધુ સાધ્વીની વૈયાવચ્ચ કામ્યાની છે. તેમજ તે તપ પંદર દિવસે પૂર્ણ થાય છે. જુઓ તપ નંબર ૬૩) “ નમો અરિહંતાણં ” પદની નવકારવાળો વીણ ગણવો. સાધોયા વિગેરે ચાર ચાર કરવા.

૧૨૫ પદકની તપ (જૈ. પ્ર. જૈ. સિં.)

પ્રથમ એક હપવાસ કરીને પારણું, પછી વે હપવાસ કરીને પારણું, પછી એક હપવાસ કરીને પારણું, એ પ્રથમ ઓઢી થઈ. પછી એક હપવાસ હપર પારણું, વે હપવાસ હપર પારણું, એક હપવાસ હપર પારણું, પછી એક હપવાસ હપર પારણું, વે હપવાસ હપર પારણું, ત્રણ હપવાસ હપર પારણું, વે હપવાસ હપર પારણું, એક હપવાસ હપર પારણું એ ત્રીજી ઓઢી થઈ. પછી એક હપવાસ ને પારણું, વે હપવાસ ને પારણું, ત્રણ હપવાસ ને પારણું, ચાર હપવાસ ને પારણું, ત્રણ હપવાસ ને પારણું, વે હપવાસ ને પારણું, એ ચોથી ઓઢી થઈ. કુલ ૩૩ હપવાસ ને ૧૭ પારણા મળી ૫૧ દિવસ થાય. હથાપનમાં તપની સંખ્યા જેટલા (૩૩) મોતી તથા પ્રવાલ દેવને ચઢાવવા. પૂજા વિગેરે યથાશક્તિ કરવું. “ નમો સિધ્ધાણં ” એ પદની નોકારવાળી વીણ ગણવો. સાધોયા વિગેરે આઠ આઠ કરવા.

૧૨૬ દારિદ્ર્યહરણ તપ. (વિ. પ્ર.)

આ તપ પૂર્ણિમાથી શરૂ કરવાનો છે. પ્રથમ દિને હપવાસ, ત્રીજે દિવસે એકાસણું, ત્રીજે દિવસે નોત્રો, ચોથે દિવસે

આંવિલ્લ, પાંચમે દિવસે ચંસણું, ૬ પ્રમાણે એક ઓઢી થડ. વીજી ઓઢી પણ એજ પ્રમાણે કરવી. કુલ દશ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. પારણે સાધુને દાન આપવું. હઘ્યાપને દાન પૂજા કરવી. “ નમો નાણસ્સ ” પદની નોકારવાઢી વીજ ગણવી. સાથીયા વિગેરે ૫૧ કરવા.

૧૨૭ પંચામૃત તપ. (વિ. પ્ર.)

આ તપમાં પાંચ અષ્ઠમ ઢ માસમાં કરવાના છે. તેમાં પહેલા અષ્ઠમને પારણે સાધુને વહોરાવીને શ્રીલંકા ખાવો. વીજા અષ્ઠમને પારણે સીરો લાવો. ત્રીજા અષ્ઠમને પારણે લાપસી, ચોથા અષ્ઠમને પારણે લાનુ તથા પાંચમા અષ્ઠમને પારણે સ્ત્રી લાવવી. દરેક પારણે સાધુને વહોરાવીને પઢી પારણુ કરવું. “ નમો આરિહંતાણં ” પદની નવકારવાઢી ૨૦ ગણવી. સાધિયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૧૨૮ પાંચ ઢટ્ટ તપ. (પં. ત.)

પ્રથમ ઢટ્ટ કરીને પારણે છૂત, સાકર અને ઘડંબો આદો (ચુરમું અથવા શીરો), વીજા ઢટ્ટને પારણે દૂધ ચોલા ને સાકર, ત્રીજા ઢટ્ટને પારણે જોઢી પાત્રા સાધુ સાધ્વીને વહોરાવીને ત્રયે જાણે પકાસણ. ચોથા ઢટ્ટને પારણે મૂર્ઢો રહિત સ્વાદ કર્યો વિના પકાસણું. પાંચમા ઢટ્ટને પારણે પાણીનો ઢોદો જરીને વીજા વે ત્રણ ઘેર જવું. જો કોઈ જમવાનું ન કહે તો તે દિવસે ડપવાસ કરવો. આ તપ પાંચ ઢટ્ટ તથા પાંચ પારણાત્રને પદ્ધતે પંદર દિવસે પૂરો થાય છે. હઘ્યાપને સ્વામી જાફઢાને

जमानीने श्रीफल आपर्वा. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नोकारवाळी वीश गणवी, साथीया विगेरे थार बार करावा.

१२ए पंचमहाव्रत तप (रा, वि.)

आ तपमां प्रत्येक महान्तने आश्रीने एक एक उपवास तथा एक एक वेसाणुं करवुं. एम पाच उपवास एकांतर वेसाणा पाखावाळा करवाथी दश दिवसे तप पूर्ण थाय ठे. “ नमो दोण सन्वसाहूणं ” पदनी नोकारवाळी वीश गणवी. सा-

थीया विगेरे सतावीश करावा.

१३० पार्श्वजिन गणधर तप. (प्रचलित).

आ तपमां लगोदाग दश ठछ करावा. ठछने पारणे वेसाणुं करवुं. साथीया विगेरे दश दश करावा. गरणुं नीचे प्रमाणे—

आ तपमां लगोदाग दश ठछ करावा. ४ श्री ब्रह्मचारि गणधराय नमः । ७ श्री वीरनङ्गगणधराय नमः ।

१ श्री शुक्लगणधराय नमः ।

२ श्री अर्यघोषगणधराय नमः । ५ श्री सोमगणधराय नमः । ८ श्री यज्ञोन्नङ्गगणधराय नमः ।

३ श्री त्रिशिष्टगणधराय नमः । ६ श्री धरगणधराय नमः । ९ श्री अमर्या (जय) गणधराय नमः ।

१० श्री महागुणि (विजय) गणधराय नमः ।

उद्यापनमां श्रीगणधर देवनी पूजा करवी ने तेने अंगीयां विगेरे १० चमाववा. गणधरनी प्रतिमाने अजाने कोइ पण

प्रचुनी प्रतिमाने चढाववा.

૧૩૧ પોષ દશમો તપ. (પં. ત. વિગેરે).

આ તપ પોષ દશમી પૃથક્કે ગુજરાતો માગશર ૨૬ દશમના દિવસને અનુસરીને થાય છે. તેમાં પ્રથમ નવમીને દિવસે સાકરના પાણીનું એકાસણું કરવું ને ઠામ ચોવીહાર કરવો, દશમીને દિવસે એકાસણું કરી ઠામ ચોવીહાર કરવો, તથા અગ્રીયારશને દિવસે તેવિહારું કરવું. એકાસણું કરીને ત્રિવિધ આહારનું પાલ્લવાગ્ય કરવું. ત્રણે દિવસ બ્રહ્મચર્ય પાલ્લવું. ચત્તે વચત પ્રતિક્રમણ કરવું. ત્રિનમંદિરમાં જઈ અષ્ટ પ્રકારી અથવા સત્તર પ્રકારી પૂજા નાણાવવી. સ્નાત્ર મહેત્તસવ કરવો. તત્ર અંગે આનંદચર પૂર્વક જગવતની પૂજા કરવો. ગુરુ પાસે આવો સિદ્ધાંતનું શ્રદ્ધા કરવું. આ પ્રમાણે દશ વર્ષ સુધી કરવું. વઢી તપને દિવસે (માગશર વદિ ૧૦ મે) પૌષ્ય કરવો. આ પ્રમાણે જે તપ કરે તે તેની મનકામના સિદ્ધ થાય છે. આ ભોક્ષમાં ધનધાન્યાદિક પામે, પરલોકમાં હંદ્રાદિક પદ પામે, અંગે ઠેવટ મોક્ષમદ પામે. “ શ્રો પાર્થનાથહિતે નમઃ ” એ પદનું ગરણું વીશ નોકારવાહી પ્રમાણ ગણવું. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

હથાપને દશ પુંઠા, દશ રૂમાલ (પુસ્તક વાંચના), દશ નવકારવાહી, દશ નીઅમણિ, દશ ચંડવા, સોનું રુપું કાંઈ, પીતલ એ ચાર ધાતુઓની દશ દશ પ્રતિમા અને જ્ઞાન દર્શન ને ચાત્રિના ઉપકરણો દશ દશ કરાવવા. વાકી વિધિ ગુરુગમથી જાણવો.

१३२ बीजनो तप (पं. त.)

आ तप कार्तिक शुदी बीजथी शरु करवानो ठे. नेमां दरेक मासनी शुदी बीजे चोविहार उभास करवो. ए रीते बाबीश मास सुधी अथवा उत्कृष्ट बाबीश वरस सुधी आ तप करवो. सवार सांज वने वखत प्रतिक्रमण, प्रतिहेखना, त्रिकाल देववंदन विंगेरे करवुं उद्यापन शक्ति प्रमाणे करवुं. बाबीश बाबीश वस्तुओ कान पासो दोकवी. गरणुं विंगेरे नीचे प्रमाणे समजवुं.

१ नंदिसूत्राय नमः ।	सा०	ख०	छो०	नो०	अथवा	सा०	ख०	छो०	नो०
२ अनुयोगद्वारसूत्राय नमः ।	५१	५१	५१	५०	१ ओषनिर्द्युक्तिनसूत्राय नमः ।	१४	१४	१४	५०
तपने दिवसे उपर प्रमाणे वने गरणां बीज बीज नोकरवाळीनः गणनां साधीया विंगेरे पण वने सूत्रना करवा.	६२	६२	६२	५०	२ अनुयोगद्वारसूत्राय नमः ।	६२	६२	६२	५०

१३३ मोटो रत्नोत्तर तप. (रा. वि.)

प्रथम एक अष्टम करीने पारवुं, पढी बीजो अष्टम करीने पारवुं, पढो बीजो अष्टम करीने पारवुं करवुं. पारणे नैसणुं करवुं. ए रीते अण अष्टम अने अण पारणावने आ तप थाय ठे. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नोकरवाडो बीज गणनी. साधीया विंगेरे बार बार करना.

१३४ रत्नरोहण तप. (जै. प्र. विंगेरे)

आ तप आशो शुदि पांचमने दिवसे शरु करवो. तेमां चार चार दिवसनी पांच ओळी ठे. तेमां प्रथम दिवसे एका-
साणुं, बीजे दिवसे नीवी, त्रीजे दिवसे आंविद, चोथे दिवसे उपवास. ए पहेली ओळी यइ. बीजी ओळीए नीवी, आं-
विद, उपवास, एकासाणुं अनुक्रमे करवा. त्रीजी ओळीए अनुक्रमे आंविद, उपवास, एकासाणुं, नीवी करवा. चोथी ओळीए
उपवास, एकासाणुं, नीवी, आंविद करवा. पांचमी ओळीए उपवास, एकासाणुं, नीवी, आंविद करवा. आ रीते आ तप
बीश दिवसे पुरो थाय. उद्यापने नवकारवाळी ए, स्थापनाचार्य ए, रत्नमय विंव ए कराववा. मोदक ३० ज्ञान पासो होऊवा.
तपना दिवसेमां ब्रह्मचर्य सहित ज्ञान, दर्शन अने चारित्र्यनी आराधना करनी. पारणोने दिवसे गुरुनी अंग पूजा यथाशक्ति
द्रव्य वने करवी. देवनी अष्ट प्रकारी पूजा करवी. आ तप त्रण वर्ष पर्यंत करवो. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नोकारवाळी
बीश गणवी. साधीया विंगेरे वार वार करवा.

१३५ बृहत्संसार तारण तप. (जै. प्र. विंगेरे)

आ तपमा मथम एक अष्टम करी पारणे आंविद करवुं. पढो बीजो अष्टम करी आंविद करवुं. पढो त्रीजो अष्टम
करी आंविद करवुं. ए रीते नव उपवास अने त्रण आंविद एम वार दिवसे आ तप पूर्ण थाय ठे. उद्यापने दूध चर्या तर-
चाणा उपर रुपानी बेनी (बहाण) तगववी. बहाणमां रुपानाणुं, मोती, बिडुम जरवा. यथाशक्ति पूजा जणाववी. ज्ञान

पूजा करवी. देव वादवा. प्रतिक्रमण गिरे सर्व कायुं. गणुं विगरे वीज्ञ नोकारवाळीनुं गणुं.

१	केशिगणधराय नमः ।	११ ११ ११ २०	७ देवशुत आराधनाय नमः ।	८ ८ ८ २०
२	सूरिसिंहगणधराय नमः ।	११ ११ ११ २०	८ द्वायिक समक्रिताय नमः ।	ए ८ ८ २०
३	दर्शन आराधनाय नमः ।	६७ ६७ ६७ २०	ए सागरसेनाय नमः ।	८ ८ ८ २०
४	ज्ञान आराधनाय नमः ।	५१ ५१ ५१ २०	१० निम्नबोनाय नमः ।	८ ८ ८ २०
५	वासि आराधनाय नमः ।	१७ १७ १७ २०	११ महायज्ञाय नमः ।	८ ८ ८ २०
६	तप आराधनाय नमः ।	१२ १२ १२ २०	१२ सर्वानुचूताय नमः ।	८ ८ ८ २०

१३६ द्वाद्यु संसार ताण तप. (जै. प्र. विंगरे)

આ તપમાં પ્રથમ ત્રણ આંવિદ્ય ઝર ફરૂ ડપાસ, ફરી ત્રણ આંવિદ્ય ડપર ફરૂ ડપાસ, પઢી ત્રીજી તારત્રણ આંવિદ્ય ડપર ફરૂ ડપાસ. એ રીતે નવ આંવિદ્ય અને ત્રણ ડપાસ એ તાર દિવસ વઢે આ તપ પૂર્ણ થાયઢે ત્રીજું સર્વ પૂર્વવત્ જુઓ નંબર ૧૩૫).

१३७ ऋषभदेव संवत्सर तप. (वर्षी तप) (प्रत नं व.)

आ तप काण (गुजराती) वद ण ने रोज शरु करी यथाशक्ति एकांतर उपवास करावा. तेमां कुछ उपवास ४००

કરવા. તે ત્રીજે વર્ષે અદ્વય તૃતીયાને દિવસે પૂર્ણ થાય. (તપ કરતાં વચમાં જે અદ્વય તૃતીયા આવે તે દિવસે સ્વાધ્યાય આવતો હોય તો ઉપવાસ કરવો.) તેજે દિવસે દેવગુરુની પૂજા પૂર્વક સંઘઘાતસદ્ધ કરી પારણું કરાવું. “શ્રી ઋષભદેવનાથાય નમઃ” પદની નવકારવાલી વીંશ ગણવી. સાધીયા વિગેરે બાર બાર કરવા.

બીજી રોત—શ્રી કૃષ્ણદેવ સ્વામીના ઘાસનમા ઉત્કૃષ્ટ તપ ૩૬૦ ઉપવાસનો છે. તેથી તેને આશ્રીને ૩૬૦ હપ-વાસ એકાંતર પારણાવાળા કરવા. વીંડું સર્વે ઠપર પ્રમાણે.

હાલમાં આ તપ કરવાનો પ્રચાર આ પ્રમાણે છે.—ફાગણ વદ ૮ ને દિવસે ઉપવાસથી શરૂ કરી એકાંતરે પારણે વેસણું કરી તેર મહિના ને ૧૧ દિવસે પૃથ્વી અસ્તાત્રીજને દિવસે પારણું કરે છે. પારણે ૧૦૮ ઘન્ટા શેરમ્મીના રસના અથવા સાકરના પાણીના પીણું છે. (ઘડો રૂપાનો અતિશય નાનો વગાવે છે.)

આ નપ્પા બે દિવસ જોગા સ્વાધ્યાનના અથવા જોડણ, તથા ચંડાશનો સ્વાધ્યાય ન આવવો જોડણ, તેમ ત્રણ ચોમાસીના (૧૪-૧૫ ના) ગઠ કરવા જોડણ, અને તેવડે ગઠથી ઓઠે તપે પારણું ન કરાવું જોડણ. પારણે શેરમ્મી રસ પીવાનો છે. તે પણ તાજોજ હોય તો પીવાય, કારણ કે જે પહેર પડી શેરમ્મીનો રસ લાઠુ પ્રવચન સારોબ્ધારમાં પ્રવક્ત કયો છે. તેવા રસના અઝાવે સાકરના પાણીથી પણ ચાંચે છે.

१३८ उमासी तपः' (जै. प्र. विगेरे.)

श्री महावीर स्वामीना शासनपां उत्कृष्ट ठ मासी (उपवास १८० नो) तप ठे. तेथो तेने आश्रीने एकमो एंओ उ-
पवास एकांतर पारणावाळा करवा उद्यापने १८० वाहु, फळ विगेरे प्रभु पासे होकवां. " श्री महावीर स्वामितायाय नमः "

ए पदचुं गरणुं नवकारवाळी चीशनुं गणवुं. साथोया विगेरे वार वार करा.

एकांतरा उपवास ठ मास सुथी करावा. तेमां चउदशे खवाय न्हों. चोपासिनो ठठ कावो. शरु करतां ठठ तेमज पारणुं
पण ठठे थाय ठे. (आ उमासी तपमां उपवास ९० थाय ठे.)

१३९ शत्रुंजय मोदक तपः (जै. प्र. विगेरे)

आ तपमां पहेजे दिवसे पुरीमठ, वोजे दिवस एकासणुं, वोजे दिवसे नोमी, वोजे दिवसे आविज्ञ, पांचमे दिवसे
उपवास करवो. उद्यापने पाच माणाना मोदक तथा पाच रूमीया देव आगळ होकवा. ज्ञाननो पूजा रूपानाणयो कावो. " श्री
शत्रुंजयतीर्थाय नमः " ए पदनी नवकारवाळी वीश गणमी. साथोया विगेरे एकवीश करा.

१४० शत्रुंजय ठठ अठम तपः (पं. त. विगेरे)

आ तपमां पहेळो तथा ठेळो अठम करवो. अने वचे सात ठठ करावा. ए रीते वीश उपवास तथा नव पारणा मळी

१ वा १८० उपवास पारणावाळा शक्तिने अभाव करवा छे, नही तो आशरे ३०० कर्ष आठ दिक्षीपतिना दिमानता फदवा (चाता) ए जागठ १८० उपवास
पादशाह समझ करेल छे एवो रेस छे

२ए दिवसे तप पूर्ण थाय ठे. साथीया विगेरे ५? - ५? करवा नवकारवाळी वोश नीचे प्रमाणे गणवी.

अहमे १ श्री पुंमरीकगणधराय नमः ।

ठेठे २ श्री कृष्णदेव सर्वज्ञाय नमः ।

” ३ श्री विमलगणधराय नमः ।

” ४ श्री सिद्धदेवाय नमः ।

ठेठे

ए श्री हरिगणधराय नमः ।

” ६ श्री बाहुवलिनाथाय नमः ।

” ७ श्री सहस्रादिगणधराय नमः ।

” ८ श्री सहस्रकमलाय नमः ।

अहमे ए श्री कोमलगणधराय नमः ।

अथवा नीचे प्रमाणे.

बने अहमे १ श्री सिद्धादि शत्रुंजय सिद्धगिरिवाय नमः । ठेठे

” २ श्री आदीश्वर परमेश्वरे नमः ।

” ३ श्री आदीश्वर अर्हते नमः ।

” ४ श्री आदीश्वर नाथाय नमः ।

ए श्री आदीश्वर सर्वज्ञाय नमः ।

६ श्री आदीश्वर पारंगताय नमः ।

७ श्री शत्रुंजय सिद्धक्षेत्र पुंमरीकाय नमः ।

८ श्री सिद्धक्षेत्र पुंमरीक विमलगिरये नमः ।

अथवा “ श्री शत्रुंजयपर्वताय नमः ” ए गरुणं ह्रींशं गणवुं.

एकवींश स्वमासमण नीचे प्रमाणे आपवा—

१ श्री शार्ङ्गजय पर्वताय नमः ।	८ श्री पर्वताय नमः ।	१५ श्री महापद्माय नमः ।
२ श्री पुंढरीक पर्वताय नमः ।	९ श्री पर्वतज्ञाय नमः ।	१६ श्री पृथ्वीपीठाय नमः ।
३ श्री सिद्धद्वेज पर्वताय नमः ।	१० श्री महातीर्थाय नमः ।	१७ श्री सुन्दरगिरि पर्वताय नमः ।
४ श्री विमलाचलाय नमः ।	११ श्री सारस्वताय नमः ।	१८ श्री कैलाशगिरि पर्वताय नमः ।
५ श्री सुरगिरये नमः ।	१२ श्री दृढशक्ति पर्वताय नमः ।	१९ श्री पातालमूलाय नमः ।
६ श्री महागिरये नमः ।	१३ श्री मुक्तिनिदायाय नमः ।	२० श्री अकर्मकाय नमः ।
७ श्री पुण्यराशये नमः ।	१४ श्री पुण्यदंताय नमः ।	२१ श्री सर्वकामपूण्याय नमः ।

उद्यापनमां नवाणु प्रकारी पूजा चणाववी. यथाशक्ति ज्ञानपूजा तथा प्रभावनादि करवुं.

१४१ मेरु त्रयोदशी तप. [पं. त. विगेरे]

आ तपनो गुजराती मास प्रमाणे पौष वद तेरसने दिवसे आरंज करायढे. ते दिवसे श्री कृष्णदेन स्वामीनुं निर्वाण वड्याणक थयुं ठे. तेथी ए दिवसनुं माहात्म्य धणुं मोडु ठे. ते दिवसे चणविहार उपवास करवो (शक्ति न होय तो तिविहार करवो). रत्नना पांच मेरु करवा. तेमां चार दिशाए चार नाना मेरु करवा. रत्नना न वने तो घीना करवा. तेनी पामे चार

दिशाए चार नंदावर्त करवा, दीप, धूप प्रमुख घणा गकारनी पूजा करी. एरीते तेर महिनानी अथवा तेर वरसनी तयो-
दशी करवी. “ श्री ऋषचेदेव पारंगताय नमः ” ए पदतुं गरणुं नवकारवाळी वीशतुं गणवुं. आरीते महिने महिने करवाथी
सर्व कर्मनो क्षय थाय ठे. आ जव तथा परजवने विषे सुख संपदा पावे ठे. ते तपने दिवसे पौषम करवो. पारणाने दिवसे
गुरुने प्रतिज्ञाची-अतिथिसंविताग करी पारणुं करवुं. साथीया विंगेर वार वार करवा.

१४२ शिवकुमारनो वेन्नो [ठठ] तप [जै. प्र. जै. सि.]

आ तपमां वार ठठ लगोलग आंघिझना पारणावाळा करवा. लागठ न थइ शकें तो छुटक करवा. उद्यापनमा
वार वार मोदक, फळ, रुपानाणुं विंगेर, देव पासे ठोकवा. ज्ञाननी पूजा तथा गुरुनी जक्ति करवी. “ नमो अरिहंताणं ”
पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विंगेर वार वार करवा.

१४३ षट्काय तप [र. वि.]

आ तपमां लागठ ठ उपवास करवा. उद्यापनमां शक्ति प्रमाणे जीवदगमां जव्य वापरवुं. गरणुं “ नमो अरि-
हंताणं ” पदतुं नवकारवाळी वीश प्रमाण गणवुं. साथीया विंगेर वार वार करवा.

१४४ सात सौख्य आठमोदक तप. [जै. प्र.]

आ तपमां सात एकासणा करी उपर एक उवास करवो. उद्यापनमां सात मोदक तथा आठमो चारगणो मोदो

मोदक देव पासे दोकवो. सोळ जातिनां पक्रान्न तथा फळ विंगेरे दोक्या. झान पूजा करवी. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नवकारवाळी बीश गणवी. साथीया विंगेरे बार बार करवा.

१४५ सिद्धि तप. [पं. त. जा.]

आ तपमां प्रथम एक उपवास करी पारणुं, पडी वे उपवास उपर पारणुं, पडी त्रण उपवास उपर पारणुं, पडी चार उपवास उपर पारणुं, एम चक्रता चक्रता आठ उपवास उपर पारणुं करवुं. पारणे वेसणुं करवुं. उद्यापने यथाशक्ति पूजा मजावना करवी. गरणुं नीचे प्रमाणे बीश नवकारवाळीनु गणवुं. साथीया विंगेरे आठ आठ करवा.

१ श्री अनन्तज्ञानसंयुताय सिद्धाय नमः ।

२ श्री अनन्तदर्शनसंयुताय सिं ।

३ श्री अव्याबाध गुणसयुं ।

४ श्री अनन्तचारित्र गुणसंयुं ।

५ श्री अक्षयस्थिति गुणसं ।

६ श्री अरूपिनिर्जनगुणसं ।

७ श्री अगुरुलघुगुणसं ।

८ श्री अनन्तवीर्यगुणसं ।

१४६ सिंहासन तप [पं. त. ला.]

आ तपमां पांच उपवास उपर पारणुं करवुं. ए रीने चारवार पांच पांच उपवास करवा. तेमां बीश उपवास कुल याच ठे. उद्यापन यथाशक्ति करवुं. गरणुं “ नमो सिद्धाणं ” पदनुं बीश नवकारवाळीनुं गणवुं. साथीया विंगेरे पांच पांच करवा. (आ तप समवसरण तप पूरो थये करवानी प्रवृत्ति ठे)

દિશાએ ચાર નંદાવર્તે કરવા, દીપ, ચૂપ મુખ ઘણા પ્રકારનો પૂજા કરી. એ રીતે તેમ મહિતાની અગ્રથા તેમ મગ્ગની નામે

૧૪૭ સૌનાગ્યસુંદર તપ. [જૈ. પ્ર. વિગેરે]

આ તપ એકાત્રા સોઠ ઉપવાસ કરવાથી અને પારણે આંવિલ કરવાથી ત્રીશ દિવસે પૂર્ણ થાય છે “ નમો અરિ-
હંતાણે ” પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા. ઉદ્યાપને જ્ઞાનની પૂજા નક્તિ કરવી.

૧૪૮ સ્વર્ગકરંતક [સ્વર્ગદંત] તપ. [જૈ. પ્ર. વિગેરે]

આ તપમાં પ્રથમ વાર દેવલોકને આશ્રીને ચાર એકાસણાં કરવાં, પછી નવ ગ્રંથેયક આશ્રી નવ નીચો, પછી પાંચ
અનુત્તર વિમાન આશ્રી પાંચ આંવિલ, ઢેવટ એક ઉપવાસ-એ રીતે સતાવીશ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. “ નમો અરિહંતાણે ”
પદની વીશ નવકારવાળી ગણવી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

૧૪૯ સ્વર્ગસ્વતિક તપ. (જૈ. પ્ર. વિગેરે)

પ્રથમ ચાર એકાસણાં ઉપર એક ઉપવાસ કરવો. ઉદ્યાપને પાંચ ધાન્યનો સ્વસ્તિક પુરવો. પાંચ ધાન્ય મળ મળ
જ્ઞાનની પાસે ઢોકવા. “ નમો નાણસ્સ ” પદની નવકારવાળી વીશ ગણવી. સાથીયા વિગેરે એકાચન કરવા.

૧૫૦ વાવન જિનાલય તપ (પં. ત. લા. જા.)

આ તપ નંદીશ્વર છીપના વાવન જિનાલયની આરાધના નિમિત્તનો છે. તેને વાવન અજવાળા તપ કહે છે તે સ્ત્રી
જાતિએ કરેલ અપવંશ છે.

आ तपमां अजवाळी तथा अंधारी आठम आने चौदशेने दिवसे उपवास करवा. ए रीते तेर महिने-५९ उप-
वासे तप पूर्ण करवा.

आ तप करता जो कोइ तिथि चूढी जवाय तो करेलो तप फरीषी शरु कचो पढेडे. उद्यापने ज्ञाननी पूजा नक्ति
तथा दर्शन नक्ति करवी. अथवा नंदीश्वर छीपनी पूजा नणाववी. गरणुं विंगेरी नीचे प्रमाणेः—

अंजवाळी आठमे—श्री चंद्राननस्वामि सर्वज्ञाय नमः अजवाळी चौदशे—श्री ऋषभानन सर्वज्ञाय नमः

अंधारी आठमे—श्री वर्धमान स्वामि सर्वज्ञाय नमः अंधारी चौदशे—श्री वारिपेण स्वामि सर्वज्ञाय नमः

साधीया विंगेरी बार बार करवा.

१५१ अष्टमहासिद्धि तप. (ला.)

आ तपमां आठ लगोलग एकासणा करवा. अथवा एकांतरा आठ उपवास करवा. उद्यापने ज्ञान पूजा विंगेरी
यथाशक्ति करवुं. गरणुं नीचे प्रमाणेः—

१ अणिमा सिद्ध्ये नमः ।

४ गरिमा सिद्ध्ये नमः । अथवा कायावसायि

६ प्राकाम्य सिद्ध्ये नमः ।

२ महिमा सिद्ध्ये नमः ।

सिद्ध्ये नमः ।

७ माप्ति सिद्ध्ये नमः ।

३ ह्यधिमा सिद्ध्ये नमः ।

५ वशिता सिद्ध्ये नमः ।

८ ईशिता सिद्ध्ये नमः ।

साधीया विंगेरी आठ आठ करवा.

१५२ रत्नसाळा तप. (ला.)

आ तप वावन दिवस करावो ठे. तेमां अनुक्रमे नीचे प्रमाणे तप करवो-? उपवास, २ एकासणुं, ३ एक धान्यतुं आंबिद, ४ एकद्वगणुं (एकासणुं), ५ परगरीतुं एकासणुं-गम चोवोहार, ६ उपवास, ७ लजळा धान्यतुं एकासणुं, ८ आंबिद, ९ एकद्वगणुं, १० एकासणुं, ११ उपवास, १२ एकासणुं (जे खावानी चीज होय ते सर्वे जिनेश्वर पासे मूकी पळी खावी), १३ उपवास, १४ एकासणुं (ते दिवसे जिनेश्वरनी अष्ट प्रकारी पूजा करी प्रभु पासे खीरनो थाळ धरवो), १५ उपवास, १६ एकासणुं, १७ उपवास, १८ वेपणुं, १९ उपवास, २० एकासणुं, २१ नीवी, २२ आंबिद, २३ एकद्वगणुं, २४ उपवास, २५ एकासणुं, २६ उपवास, २७ एकद्वगणुं, २८ उपवास, २९ एकासणुं, ३० उपवास, ३१ एकासणुं, ३२ एकद्वगणुं, ३३ वेपणुं, ३४ उपवास, ३५ एकासणुं, ३६ एकासणुं, ३७ उपवास, ३८ एकासणुं (अष्ट प्रकारी पूजा, खीरनो थाळ दोकनो), ३९ उपवास, ४० एकासणुं (खावानी वधो चीज प्रभु पासे दोकवी), ४१ उपवास, ४२ एकासणुं, ४३ एकद्वगणुं, ४४ आंबिद, ४५ लजळा धान्यतुं एकासणुं, ४६ उपवास, ४७ परगरीतुं एकासणुं, ४८ एकद्वगणुं, ४९ एक धान्यतुं आंबिद, ५० एकासणुं, ५१ चोविहार उपवास, ५२ एकासणुं (अतिथि संविज्ञाग करवो.) आ प्रमाणे तप वावन दिवस करवो. दररोज देर चौद साथोया तथा दीवो करवो.

उपवासने दिवसे जिनचक्ति विशेषे करवी, तप पूरो थये उद्यापने अष्ट प्रकारी पूजा जणावची. प्रभुना कंठनां सुवर्णनो, रु-
पानो अथवा पुष्पनो द्वार शक्ति प्रमाणे पहिरावचो. संघातसद्व्य कावुं. “ नमो अरिहंताणं ” पदनी नवकारवाळी वीश गणवी.

१९३ चिंतामणि तप (वि. प्र.)

आ तपमां प्रथम एक उपवास, पढी एकासणुं, त्रीजे दिवसे नीवी, चौथे दिवसे उपवास, पांचमे दिवसे एकासणुं,
बठे दिवसे उपवास करवो. उद्यापने ज्ञान पूजा, रात्री जागरण करवु. पांच स्त्रीओने तंवोद्व आपुं. “ नमो अरिहंताणं ”
पदनी नवकारवाळी वीश गणवी. साथीया विगेरे वार वार करवा.

१९४ परदेशी राजाना ठठ (बु. प.)

आ तपमां तेर ठठ करना पारणे वेसणां करवा. कुद्द ३९ दिवसे आ तप पूर्णे थाय ठे. गरणुं नीचे प्रमाणे:—

नमो कारक दंसणधराणं	नमो सुत्तरुइ धराणं	नमो किरियारुइ धराणं
नमो रुचक दंसणधराणं	नमो आणारुइ धराणं	नमो संखेवरुइ धराणं
नमो दीपक दंसणधराणं	नमो वीयरुइ धराणं	नमो धम्मरुइ धराणं
नमो निसगरुइ धराणं	नमो अभिगमरुइ धराणं	
नमो उवणरुइ धराणं	नमो विथ्यारुइ धराणं	

१५५ सुखदुःखना महिना नो तप. (ला.)

પ્રથમ માસે ઉપવાસ હપર આંવિહ્ન-૯ પ્રમાણે પંદર ઉપવાસ અને પંદર આવિહ્ન કરવા. ત્રીજે માસે પંદર આંવિહ્ન અને પંદર નીતી ઇકાંતર કરવા. ત્રીજે મહિને પંદર નીતી અને પંદર ઇકાસણાં ઇકાંતર કરવા. ચોથે મહિને પંદર ઇકાસણાં પંદર નીતી અને પંદર ઇકાસણાં ઇકાંતર કરવા. ડજમણે જ્ઞાનની પૂજા જત્તિ કરતી. “ નમો આરિહંતાણં ” પદની ત્રીજા નવકારવાળી ગણતરી. સાથીયા વિગેરે વાર વાર કરવા.

१५६ रत्नपावनी तप. (आसो चैत्रना ठछ) (बा.)

આ તપમાં આઠ વઢને ૧ અષ્ઠમ (૩ હપવાસ) કરવામાં આવે છે. તે કોઈ પણ વસના આસો શુદ્ધિ ૧૫-૧૫ નો વઢ કરવો. ને વેલો નવમે વર્ષે આસો શુદ્ધિ ૧૩-૧૫-૧૫ નો અઢમ કરવો. ગરણું તથા સાધિયા વિગેરે નીચે પ્રમાણે:—

पेहेली ओळीए नमो अरिदंताणं	१२	७	१२	पांचमी ओळीए नमोद्वोए सन्वसाहूणं	२७	२७	२७
बीजी ओळीए नमो सिद्धाणं	७	७	७	ठही ओळीए नमो दंसणस्स	६७	६७	६७
त्रीजी ओळीए नमो आयरियाणं	३६	३६	३६	सातमी ओळीए नमो नाणस्स	५१	५१	५१
चोथी ओळीए नमो उवज्जायाणं	२५	२५	२५	आठमी ओळीए नमो चरित्तस्स	७०	७०	७०
				नवमी ओळीए नमो तवस्स	१२	१२	१२

उद्यापनमां नवपदजीनी पूजा नणाववी.

१ ए७ सुंदरी तप. (द्वा.)

आ तपमां साठ आंविळ लागठ करवा. उद्यापने ज्ञाननी पूजा नक्ति करवी. “ नमो सिद्धाणं ” पदनुं गरणुं गणवुं. साथीया खमासमण विगेरे आठ आठ करवा. उद्यापने सिद्धनी पूजा नक्ति करवी.

१ ए८ मेरु कढ्याएक तप. (जै. प्र. विगेरे)

आ तप श्री आदीश्वर नगवंतनी भक्तियो ठे तेमां प्रथम त्रण अष्टम करवा. पारणे वेसणुं करवुं. पढी एकांतर ठ उपवास करवा. पारणे वेसणुं करवुं. प्रथम त्रण अष्टम न करी शके तो वे अष्टम करवा अने पढी एकांतर ठ उपवास करीने ठेवट एक अष्टम करवो. आ तप एकज दर्पमां वरवो. मेरु त्रयोदशीने दिवसे ठेठ्ठो उपवास आवे ए प्रमाणे तप करवो. उद्यापने यथाशक्ति पूजा नणाववी. “ श्री ऋषभदेव पारंगताय नमः ” पदनी नदकारवाळी वीडा गणवी. साथीया विगेरे बार बार करवा.

१ एए तीर्थतप (आ.)

तीर्थे जवाना मुहूर्तने दिवसे के तीर्थे प्रथम दर्शन करवाना दिवसे दर वर्षे ते यालानी यादीने मोटे उपवास करवो तेने तीर्थे तप कहे ठे. (गुजराती आरु विधि ४६३ मे पाने ठे.) दर वर्षनुं गरणुं “ श्री तीर्थोधिजाय नमः ”

समन्तुं. साधीया निगे वीश वीश कृता.

१६० आनिहृयं तप (रं. वि.)

मयम उपवास ? , पडी एतासणु ? , पडी रेमणु ? - एसी रीति आठ वर कृताणी २४ दिसेण आ तप पूर्ण वाय डे. पडी ज्ञानपूर्णा, प्रभूपणा, मज्जाना, मज्जिजागरण ऋतु. गणुं "नमो अरिहताणं" पठनु वीश वर लाम्हाली ममाण गणुं. साधीया खमामण काउमग्गना बोगस वार वर समज्जा.

१६१ पंचरंगी तप (ज.)

आ तपसां २५ माणसो होना जोइए. तेमांथी एक पंचदे (पांच माणसे) मयम पांच उमासनां पचरुताण तरवां. वीजे दिवसे वीजा पाच माणसे ४ उपवासना पचरुताण ऋता. वीजे दिसे वीजा पांच माणसे ३ उपवासना पचरुताण करवां. चौथे दिवसे चौथा पांच माणसे वं उपवासनां पचरुताण ऋता. पांचमे दिसे पाहीना पांच माणसे ? उपवासनां पचरुताण ऋतां. आ पचीसे माणसनां पारणा एक दिवसे आमम जोइए. आ तपसां ज्ञाननी स्थापना ऋती. मदक्षिणा, साधिया, खमासण निगे ५१-५१ समज्जा. पूर्ण तपे वरधोमो चडामो. " नमो नाणसस " पठनी २० वरलाम्हाली गणनी.

